ORHAN KEMAL

SOKAKLARDAN BİR KIZ

ULKU YAYINLARI

ORHAN KEMAL

SOKAKLARDAN BİR KIZ

ROMAN

ULKU YAYINLARI

ÜLKÜ YAYINLARI
Ankara Cad. 41 — İstanbul

ORHAN KEMÂL

Sokaklardan Bir Kız

(Roman)

HÜSNÜTABİAT MATBAASI
İSTANBUL — 1968

1.

Akşam üstü kalabalığının omuz omuza doldurduğu İstiklâl caddesi sağ kaldırımında Galatasaray'a doğru ağır ağır iniyordu. Dirsek vuranlar, çimdik, lâf atanlar.. Bu yola düşmüş kadınlar böyle şeylere alışkın olmalıydılar. Hele kırkını aşkın, herhangi bir pavyonda konsomatris, Leylâ gibiler...

— Sist, anam!

Gözucuyla şöyle bir baktı, o kadar. Ne çıkacaktı? «—Sist, anam!» ne vardı yâni? «—Anam babam, canım ciğerim, yavrum bir tanem. Ben sana hayran, sen cama tırman...»

İşte yeni biri daha:

— Gidelim mi?

«— Peki, gidelim hadi, gel!» dese, ağzı süt kokan çocuğun nasıl kıpkırmızı kesilerek çevresine şaşkın, bakınacağını, daha sonra da kalabalığa karışıp voltasını alacağını gayet iyi biliyordu. Gerçi kırkın üstündeki bir kadın için erkeğin henüz çocukluk devresindeki acemiler bulunmaz nimetti ama, şu sıra böyle birine pek de lüzum yoktu. Elinde erkeğin koçu vardı. Ka-

dınların dönüp dönüp baktığı, ustaca kaçan, ardından koşturmasını bilen... Dün akşam gene bundan önceki akşamlarda olduğunca pavyonda birlikteydiler. Gece yarısına doğru, sarhoş ve sinirli, çekip giderken: «—Sabaha karşı sana, eve gelirim. Bekle!» dediği halde, şu saata kadar gözükmemişti. İt, itoğlu itti hem de. Pavyon sahibinin inadına yüz veriyor, kazandığını hemen hemen yediriyordu. Geleceğim deyip de gelmeyişi bile hoşuna gidiyordu aslında. Oltaya yakalanmış balık gibi, hergelenin ardından sürüklenmek de hoştu. Elinde avucunda nesi varsa çekiyordu. Ama öyle başka arkadaşlarının belâlıları gibi metazori değil. «—İstemem, yan cebime koy!» gibilerden. Pavyon sahibi, konsomatris arkadaşları ne derlerse desinler, seviyordu, seviyordu, seviyordu işte!

«— Oh be, karıya bak!»

Aldırmadı. Yalnız bir şeyini sevmiyordu çıldırdığı adamın: Yeni evli kızına balta olması.. Pavyon sahibi: «—Boşver asılsın!» diyordu. «Kocası olacak namus düşkünü eşek kıskanır, kavga eder. Belki de bırakır kızını. O zaman, o zaman dile benden ne dilersen Leylâ!»

Hattâ aralarında zaman zaman şöyle konuşmalar bile gecmişti:

«—Kızımı nikâhlarsın. Bir kat satın alır üstüne yapar, katı dayar döşersin..»

«— Tamam.»

«— Kapısına dağ gibi bir hususi..»

«— O da kolay.»

«— Bana? Bana ne hediye edeceksin?»

«— Ne istersen!»

Bütün bunlar iyiydi, hoştu, o da isterdi o görgüsüz, yarı vahşi, kara kuru, çirkin denizciden ayrılıp kartaloz pavyon sahibinin nikâhlı karısı olmasını ya, sevgilisi, Fikret köpeği arada olmasa!

— Yazıyoooor, cinayeti yazıyoooor!!!

Gazete müvezziinin, suratına uzattığı gazeteyi elinin tersiyle itti. Ona neydi cinayetten? Ama az ötede bir başkası:

— Dostunu öldüren kadını yazıyoooor!!!

Durakladı: «— Dostunu öldüren kadın!»

Sonra gene «— Bana ne?» gibilerden bir omuz silkişiyle açtı adımlarını. Ama «— Dostunu öldüren kadın!» fena takılmıştı aklına. Dostunu öldüren erkeğe rastlamak olağandı da, kadın bir parça aykırı geliyordu. Kızına balta oluyor diye çıldırdığı Fikret'i çekip vurabilir miydi Leylâ? Durakladı. Sâhi, bu gece Fikret, Nuran'ın yanına gitse, birlikte kaçsalar. Neden olmasın? Gerçi Nuran'ın bu yakışıklı adamı hiç mi hiç sevmediğini, hiç mi hiç yüz vermediğini gayet iyi biliyordu ama, gene de şeytana uyup, adamın ardına takılsa!

«— Çekip vurabilir miyim?»

En iyisi üzerinde durmamaktı. Adımlarını yeniden açtı. Canım ne lüzum vardı düşünme-

ye? Ne Nuran kaçardı, ne de Fikret ardına takardı onu. Böyle bir şey olsa bile, kıyamazdı hergeleye!

Birden, çalıştığı KELEBEK-PAVYON'u geçtiğinin farkına vararak geri döndü. Pavyon kapısı sokak içindeydi, girdi. Telâşlı bir komi karşıladı:

«— Abla patron seni sabahtanberi arıyor!»

Lâmpasa kominin her günkü ağırlığına karşılık şu telâşını yadırgamıştı:

«— Niçin?»

Komi çevreye korkuyla bakındı. Bir sır saklıyora benziyor, «— Niçin?» in karşılığını veremiyordu. Zorla:

«— Demek haberin yok?»

«— Neden be?»

Tam bu sırada pavyon sahibinin bir mücevher kutusunu hatırlatan odasının kapısı açılmıştı. Elinde gazete, gözünde gözlük pavyon sahibi, darmadağın kırçıl saçlarıyla perişandı:

«— Gel,» dedi. «Çabuk gel!»

Konsomatris Leylâ rugan iskarpinleriyle şaşkın, koştu. Odaya girdi patronunun ardından. Adam kireç kesilmişti:

«— Nerdeydin?»

«— E, evde..»

«— Yalan söyleme, yoktun. Sabahtanberi telefon telefon üstüne. Yetmezmiş gibi adam da saldım...»

Sabaha karşı pavyondan evine dönmüş, şafak sökünceye kadar hergele Fikret'i beklemişti. Bakmıştı ki geleceği yok, o kafayla kalkmış evine gitmiş, bulamayınca... bir başkasıyla atlayıp bir arabaya, açılmıştı Boğaz'daki mâlûm otellerden birine. Şimdi oradan geliyordu, ama, ne vardı? Neden kireç kesilmişti her zamanki kanlı canlı, şakacı patronu?

«— Neyse,» dedi. «Ne oldu, sen onu söyle!»

Adam tek lâf etmeden, elindeki gazeteyi uzattı. Leylâ hiçbir şey anlamıyarak aldı, baktı.. Ne? Saçları darmadağın bu genç kadın kızının resmi miydi?

Patronuna baktı, sonra yazıyı okudu:

CİNAYET!

«Genç bir kadın, dostunu gece yarısı yatak odasında vurdu.»

Her şeyi bir anda kavrayıvermenin bitikliğiyle, oracıktaki stil koltuklardan birine kendini bıraktı. Elindeki gazete yere düşmüştü. Şaşkınlıkla sigara paketini çıkardı, bir sigara aldı ağzına. Elleri titriyordu. Patron da aynı şekilde, belki de daha fazla titreyen eliyle çakmağını çıkarıp, kadının sigarasını yaktı.

«— İyi mi?»

Leylâ ağlıyamıyordu, korku içindeydi:

«— Ne yapacağız şimdi?»

«— Bence senin için de, benim için de bir tek yol var..»

«— Nedir?»

«— Görmedim, bilmem, duymadım, haberim yok!»

Konsomatris Leylâ sigarasından aldığı dumanı havaya üflerken durumu kafasından hızla geçirdi. «— Görmedim, bilmem, duymadım, haberim yok!» la iş bitmezdi. Mâdem kızın kurtulmasından yanaydılar, o halde kızı temize çıkaracak birer ifade verip, suçu ölene yüklemeliydiler.

Pavyon sahibi

«— Bu takdirde oğlan, karısının haklı olduğu kanaatına varır...»

Leylâ'nın da aklına yatmıştı:

«— Doğru, sonuna kadar ayrılmaz. Peki nasıl ifade verelim?»

«— Dediğim gibi, Nuran, Fikret'i deli gibi sevmekte, kıskanmaktadır. Kocasından gizli buluşmaktalar. Gece, her zamanki gibi kocasının evde bulunmayışından faydalanarak Fikret'i içeri almış olabilir...

«— Peki, cinayet? Cinayetin sebebi?»

«— Orasını biz ne bileceğiz? Bilse bile Nuran bilir!»

Leylâ ayağa kalktı. Yerden gazeteyi aldı;

«— Bizi çağırırlar değil mi?»

«— Tabiî.»

«— Pekii.. o aptal kız tabancayı nerden bulmuş olabilir?»

«— Değil mi ama?»

«— Vay yere bakan yürek yakan vay!»

Kızının gazetedeki resmine yeniden baktı: Öylesine mahzundu ki!

2.

Gazetedeki resmi gibi gerçekten mahzun, çocuksu Nuran, yaşlar kurumuş gözleriyle yerdeki bir budak deliğine bakıyor, annesiyle pavyon sahibinin «— Kara, kuru, çirkin» dedikleri, alabildiğine burunladıkları, varmaması için yırtındıktan başka, ayrılmasına âdeta çanak tuttukları kocasını düşünüyordu: Dünyalar kadar sevdiği, sevildiğini bildiği kocası nasıl da insafsızca suçlamıştı onu!

«— Evet efendim, en yakın arkadaşım Fikret'i deli gibi seviyor, ama yüz bulamıyordu. Yakından biliyordum. Yüz bulamayınca da çekti tabancayı vurdu!»

Hıçkırdı. Nasıl, nasıl dili varmıştı Cevdet'in? Seviyormuş, deli gibi seviyormuş da yüz bulamadığı için çekip vurmuş. Üstelik Cevdet bunu yakından biliyormuş...

«— Arkadaşımı avucumun içi gibi tanırdım. Yakışıklı, uçarı zanparaydı ama, en yakın arkadaşının karısına kötü gözle bakacak kadar da alçak değildi!»

Birden kapı açıldı. Görevliler annesiyle, annesinin pavyon sahibini getirdiler.

Konsomatris Leylâ pek öyle heyecanlı değildi ama, gene de kızını görünce:

«— Nuran!» dedi, «yavrum.. Ne yaptın?»

Nuran gene hıçkırdı. Sonra yaşlı gözlerini kaldırdı annesine:

«— Bana sataştı, yalvardım. Dinlemedi. Yastığının altından tabancamı aldım. Korkar, çekilir gider sanıyordum. Aşırı sarhoştu, üzerime atıldı. Bilmiyorum nasıl, tabanca patladı...

«— Eve nerden, nasıl girmişti?»

«— Bilmiyorum.»

«— Sokak kapısını sıkı sıkı sürgülemiyor muydun?»

«— Yalnız sürgülemek değil, dayak bile koyuyordum. Cin miydi, şeytan mı bilmem ki. Gece yarısı bir uyandım, yatak odamda biri. Lâmbayı açtım, bu. Yalvardım, yakardım...»

«— Peki, tabancayı nerden buldun o an?»

Görevliler anayla kızın heyecanlı konuşmalarını dikkatle izliyorlardı. Onlarca da önemli olan bu iki noktaydı: Öldürülen Fikret gece yarısı, ardından dayaklı, sürgülü sokak kapısından içeri nasıl girmiş; o saatta bu genç kadın eline tabancayı nereden geçirmişti?

Nuran açıkladı:

«— Sefere çıktığı zamanlar, geceleri korkuyorum diye Cevdet bırakmıştı.»

Yaşlı bir görevli yanındaki genç arkadaşının kulağına fısıldadı:

«— İşin içinde bir iş var ama, kadın saklıyor..»

Genç, başını salladı:

«— Bana da öyle geliyor.»

«— Adam karısını fena suçladı.»

«— Çok.»

«— Kadını bayağı hokkanın altına itti...»

«— İtti.»

Yazı makinesi boyuna işliyor, ifadeler alınıyordu. Nuran'ların ev sahibi Karadenizli ile komşuların ifadeleri daha önce alınmıştı. Ev sahibi, öldürülen Fikret'i, kadının kocasıyla birkaç sefer gördüğünü, hattâ evini kiralamak için birlikte geldiklerini söyledi. Bunun dışında pek bir şey bilmiyordu. Komşular da öyle. Mahalleye yeni taşındıkları için kadınla henüz sıkı bir ahbaplık kuramamışlardı. Evet, onlar da öldürülen adamı birkaç sefer eve girip çıkarken görmüşlerdi ama, Allah vardı, ne şöyle diyebilirlerdi ne de böyle.

Konsomatris Leylâ ile patronu da, patronun dediğince. «— Görmedik, bilmeyiz, duymadık, haberimiz yok!» a getirdiler işi ama, Leylâ, kızının Fikret'i sevdiğini sanıyordu. Pavyon sahibi de sanıyordu bunu. Hattâ sanmaktan bir az da ileri: Bir gece genç kadın annesinin evinde mutfağa geçmiş, Fikret ardından gitmişti. Aşırı sarhoş olduğu, sonra da mutfak kapısının ka-

pandığı için aralarında nelerin geçmiş olabileceğini bilmiyordu.

Nuran pavyon sahibinin yalan söylediğini görünce:

«— Rica ederim doğruyu söyleyin,» dedi.

Görevliler yatıştırdılar:

«— Bu henüz hazırlık kovuşturması. Bir tanığın ifadesiyle kimseyi asmazlar..»

Nuran çocuk gibi, korku içindeydi:

«— Beni asacak mısınız?»

«— Yoo,» dedi bir başka görevli. «İnsanları gerekirse kanun asar!»

«— Asmayın beni, nolursunuz asmayın. Yaşamak istiyorum ben. Kocamın dediklerine bakmayın. Ben Fikret'i sevmiyordum. Aslına bakarsanız yakışıklı erkeklerden nefret ederim. Korkarım onlardan ama bakıyorum, korkunun ecele faydası yokmuş...

Sonra ellerini havaya kaldırdı:

«— Allahım,» diye bağırdı,» «güzel Allahım. İçimi yalnız sen biliyorsun. Acı bana, yalvarırım!»

Yazı makinesi başındaki memur, soruşturmayı yöneten görevli, öteki görevliler, hattâ pavyon sahibi sarsıldılar. Hele pavyon sahibi çıldırasıya sevdiği bu genç, güzel kadın için verdiği ifadeden cayıp, «— Hayır. Nuran o çapkın serseriyi sevmiyordu. Beni de sevmiyordu

O yalnız kara kuru, çirkin kocasını seviyordu. Biz hepimiz el birliğiyle zavallıya tuzak kurduk!» demek isteğini duyduysa da, Leylâ'nın mermer sükûnu karşısında çâresiz sustu.

Bir görevli:

«— Evvelâ Allaha rabt-ı kalb et, sonra kanunlara güven!» dedi. «Mahkeme âdildir. Kimin suçlu, kimin suçsuz olduğunu ancak o tâyin eder..»

3.

Mahkeme salonu, bu biçim muhakemelerde olduğunca, gene hınca hınç doluydu. Dinleyiciler arasında daha çok, zamanında kocalarını aldatmış, ya da kocaları tarafından aldatılmış, şâyet o sıra, şimdi adaletin karşısına çekilen Nuran gibi tutuklanmamışlarsa, bunu «Kaderin cilvesi»ne veren hâlâ hızlı kadınlar; aldatıldıklarının hiç bir zaman farkına varmayıp, aldatılan kocalara acıyan, daha çok da söğüp sayan kocalar; bütün bu işleri dinin gevşemişliğine veren, çevrelerini buna inandırmaya çalışan ateşli dindarlar; meraklı genç kadın, kızlar; kadın, kız bolluğundan faydalanmayı meslek edinmiş zanparalar...

Ne olursa olsun, herkesin birleştiği nokta, öldürülen adamın eve nereden girdiğiydi.

«— Boşveeer..» deniyordu. «Onu benim gecelik külâhıma anlatsın!»

«— Hiç canım.. Kocası kara, kuru, çirkin. Öteki? Öteki ya?»

«— Artist gibi!»

«— Mesele basit: Seviyordu herifi. Herif yakışıklı, hovarda.. Baktı ki kendine yâr olmıyacak. Tabancayla tehdit edeyim derken...»

«— Tabanca kazara patlamış olabilir. Ben de böyle düşünüyorum..»

«—

«—

İlk akla gelebilecek ihtimâl şüphesiz buydu. Nitekim hâkim de ayni şeyleri düşünmüş olacaktı ki, bu nokta üzerinde ısrarla duruyordu:

«— Demek öldürdüğün adamı sevmiyordun, onunla hiç bir münasebetin yoktu, olmamıştı. Kapıyı açıp içeriye de almadın? Peki, adam nereden girmiş olabilir eve?»

Nuran da bunu gerçekten bilmiyordu:

«— Bilmiyorum efendim..»

«— Senin haberin dışında adamı bir başkası içeri almış olmasın?»

«— Nasıl yâni?»

«— Nasıl olacak? Sana suç işletmekten faydalanacak biri, ya da birileri meselâ...

Nuran'ın aklından önce annesi, sonra da annesinin patronu geçti. Zâten verdikleri ifadelerinde de ona karşı gibi bir dil kullanmışlardı. Hele kartaloz herif, mutfağı falan da karıştırmıştı işe. İyi ama, Nuran'ın cinayet işleyip asılması, ya da uzun yıllar hapiste yatmasını gerektirecek bir karardan ne gibi bir çıkarı olabilirdi? Evet, üstüne çok düşmüş, baştan çıkarmak için yırtınmış, başaramamıştı. Sonraları

da annesinin gevelediğinden anlamıştı ki, hevesini aldıktan sonra Cevdet'e boşverip kartaloz adamla evlensin. Apartman katı, hususi, şu bu... Annesi can atardı bütün bunlara ama, gayet iyi biliyordu ki, annesi o gece onlarda değildi. Yedek anahtarı da yoktu. Olsa bile kapı hem sürgülü, hem de dayaklıydı ardından.

Ayni soru konsomatris Leylâ'nın da yüreğini hoplatmıştı. Verdikleri ifadeden fena bozulan Nuran bütün suçu annesinin üstüne atabilir miydi: Diyebilir miydi ki: «— Evet. Her şeyi annem idare ediyordu. Patronuyla iş birliği hâlindeydi. Onu sıkıştırırsanız mesele meydana çıkar!»

Ama Nuran yanaşmadı buna:

«— Yok,» dedi. «Hiç kimse yok...»

Konsomatris Leylâ birden kızını öyle sevdi ki. Bir an, ayağa fırlayıp: «— Hâkim bey asıl suçlu ben ve yanımda oturmakta olan şu zengin pavyon sahibidir. Beni apartman katı, hususi, stil möbleyle aldatıp, kızımı kocasından ayırtma yolunu tuttu. Nuran, öldürdüğü Fikret'i gerçekten sevmiyordu. Verdiğimiz ifadelere kulak asmayın. Biz alçak insanlarız. Çıkarlarımız için mahvetmiyecek hiç kimse yoktur hayatımızda. Kör olası çıkarlarımızın uşaklarıyız. Nuran sevmiyordu Fikret'i, inanın bana. Onu ben seviyordum. Kızda gözü vardı. Hevesini alamazsa kendi kendini öldüreceğini söylemiş, beni de buna inandırmıştı. İnandırmıştı ama,

beni de şu adamı da yalana iten asıl sebep, kocasının Nuran'dan soğuması ve onu boşamasını sağlamaktır. Çünkü bunda çıkarımız vardı. Dul kalacak kızımı nikâhlıyacaktı şu beş çocuk babası kart herif!»

Ondan sonra da geri dönemiyeceği bu yolda ihtimâl şöyle yürüyüp gitmesi gerekecekti:

«— Nuran beni çocukluğundanberi hiç mi hiç sevmedi. Haksız da değildi. Ama babasını.. Babasını canı gibi severdi. O kadar kendi havamda, öylesine dünya yansa içinde hasırım yok cinstendim ki, babanın kızını, kızın öz babasını sevmelerine engel olurdum. Babasını çok sevdiğimden, kızı babasından kıskandığımdan mı? Hayır. Birbirini seven insanlara tahammül edemediğimden. Bu belki de benim fazla hoppa, lüzumundan çok şımartılmışlığımdan geliyordu. Nuran'ın babasını boyuna posuna, acı kuvvetine rağmen zerrece sevemedim. Arslan gibi bir Tıp öğrencisiydi. Bense hayatı alkış, alkış, alkışlar içinde geçen hârikulâde güzel bir tiyatro oyuncusu. Anadolu'da çeşitli truplarla gezip duruyor, her gittiğim şehir, ya da kasabada canlar yakıyor, sonra da ardımda yığınla yanık, çekip gidiyordum.

Bir gün bir kasabada Nuran'ın babasına rastladım. İriyarı, yakışıklı değil ama sapına kadar erkek. Hoşlandım mı, aklıma mı öyle esti? En önde oturuyordu. Bir ara coştu, elinde-

ki kırmızı gülü fırlattı, havada kaptım. Kokladım ve göğsüme soktum.

Sen misin? Adam bana abayı yakmış. Ben nerde, o orda. Anadolu'yu benimle adım adım dolaşıyor, yemiyor yediriyor, giymiyor giydiriyordu. Derken bir gün lâf olsun diye trupun palyaçoluğunu teklif ettim. Başaramaz, cesaret edemez sanıyordum. Kabullenip hemen o gece sahneye çıkmasın mı?

Evet sayın hâkimlerim, hayatım kocama rağmen alkış, alkış, alkışlar içinde geçiyor, kocamdan başka herkesi seviyor, ama bir başkası hoşuma gidince de eskisini sepetleyip yenisine sarılıyordum. Kızımın öldürdüğü Fikret, en son sevgilimdi efendim...»

4.

Ama konsomatris Leylâ demedi bütün bunları. Gözleri çevredeki yakışıklı, genç adamlarda, sırtındakilerden utanıyordu. Çünkü, koyu renkli, kâmil işi şeyler giyinmiş, dudaklarını falan boyamamıştı. Boyamamıştı ama, çevrede göz dolduran, ölü Fikret'in yerine geçirivereceği o kadar yakışıklı genç adam vardı ki!

Bir an, kendini kaybederek pudrası, ruju için çantasına el attıysa da, hemen toparlandı.

Boyansın boyanmasın, genç işi, kâmil işi.. ne türlü giyinirse giyinsin, okkalı, oturaklı kadındı. Yıllarca önce Anadolu'yu adım adım dolaşan salaş tiyatrolardan birinde alkışlar içinde yüzerdi. Tiyatronun gözbebeği, kantocu Leylâ'ydı ve yediden yetmişe kadar, yerleri yerinden oynatırdı.

Şimdi yetmişini sürenler bile onu hâlâ acı acı hâtırlarlar.

Oyun sırası gelip de renk renk tüllerden kısacık elbisesi içinde sahneye fırlamaz mı, hıncahınç tiyatroda kıyametler kopardı. Leylâ iri, kapkara gözleriyle memnundur. Sürekli al-

kışların büyüsü içinde yüzer, dünyalar onun olurken, palyaço elbisesi içinde, yüzü gözü boyalı, ona kulisten hayran, âşık, iriyarı bir çocuğu hâtırlatan kocasını düşünmezdi bile. Karısına bir köpek kadar sadık Cemâl'se, yanında, Leylâ'yı öz anne bilen, rahmetli anneciği gibi uslu, küçücük Nuran'ıyla ve dayanılmaz bir kıskançlık içinde, kimselere göstermemeğe çalıştığı göz yaşlarıyla dikilirdi.

Babasına aşırı düşkün Nuran'sa, annesine kızgın, iriyarı babasının gözlerini ufacık mendiliyle siler, yalvarırdı:

«— Sus babacığım, ağlama. Nolursun ağlama!»

Baba, kızını duyar mıydı? Gözleri, tülden kısacık elbisesi içinde, sahnede yarı çıplak dönüp duran, dönüp dururken de seyircilerin şehvet kokulu çığlıklarıyla alkışlarından coşan karısındadır. Arada yanına yaklaşan, trupun pos bıyıklı babacan sahibi, elini bu iriyarı palyaçosunun omuzuna koy:

«— Ayıp Cemâl ayıp..» derdi. «— Kızından utan. Bu mesleğe sanki yeni girmişsin gibi ağlıyorsun. Karını beğenip alkışlıyorlarsa koyunlarına almıyorlar ya!»

Kocaman adam yaşlı gözleriyle patronuna çocuk gibi bakar bakar, sonra:

«— Onun hatırı için ailemi bıraktım, bu işlere onun peşinden atıldım, biliyorsun ama,

alışamadım, alışamıyorum patron. Allah İşallah ona akıl verir, hevesi geçer de yeniden mesleğime dönerim!»

Patron kıs kıs gülerdi:

«— Hiç sanmam dostum. Bu meslek mürekkep yalamağa benzer. Bir sefer paçayı kaptıranlar kolay kolay vazgeçemezler. Beni dinle, vazgeç bu deli karıdan. Dön babanın evine!»

Palyaço Cemâl âdeta çıldırırdı:

«— Onsuz? Onsuz dönmek ha? Allah yazdıysa bozsun!»

«— O halde onun bu hayatına alışmağa zorla kendini..»

Oyun biter. Leylâ ter içinde, kıpkırmızıdır. Sahne ardına gelir. Kocasıyla kızının yüzlerine bile bakmağa lüzum görmeden soyunma odasına yönelirdi. Ama koca adam, koskocaman adam, elinde karısının, karıcığının dökarı, kızını falan unutarak ardından çocuk gibi koşar. Karısı terlidir, yorgundur, soğuk alıp hastalanabilir. Hastalanabilir de yatağa düşer, öksürmeğe, geceleri inlemeğe başlarsa Cemâl ne yapar sonra?

Arada ona soyunma odasının kapısında yetiştiği de olur. Mağrur mu mağrur kadın durur, sertçe döner:

«— Gene ne koşuyorsun ardımdan?»

Göz kıyılarında yaşlar, palyaço şaşırır. Azarlanacağını, hattâ tokatı yiyeceğini bilen suçlu bir çocuk gibi kekeler:

«— Dökarını getirdim de karıcığım...»

«— İstedim mi?»

«— Terlisin. Soğuk alabilirsin...»

«— Şimdi başlatırsın ha!»

Hasta olursa olur, yatağa düşerse düşer, inlerse inler, bir daha da ayağa kalkınıyabilirse kalkmaz; hattâ hattâ ölürse ölür! Kime ne: Hele ard ayakları üzerine kalkmış bir ayıyı hâtırlatan kocasına ne?

Soyunma odasından içeri nefretle girer, kapıyı kocasının suratına çarpar:

«— Meymenetsiz!»

Kapı, hakaretlerin en büyüğüyle kapanmıştır. Cemâl, kocaman palyaço Cemâl aldırmaz. Öyle ya, ondan dökar istemiş miydi? Kadıncağız zâten yorgun. Kafasını dinlemek istiyor. Paldır küldür koşmakta mânâ var mıydı?

Ama palyaço Cemâl'in aklına gelenler başına gelmekte gecikmedi bir gün: Anadolu kasabaları arasında mekik dokuyorlardı. Leylâ alkış, alkış, alkışlar arasında yüzüyor, çiçek demetleri, aşk mektupları alıyor, palyaço Cemâl'se her gece kahroluyordu.

Leylâ âniden hastalandı. Hastalık öyle pek önemsiz de değildi. Kasabadaki doktorların tavsiyesiyle hastahaneye yatırdılar. Cemâl için sanki kıyamet kopmuştu. Savuşup giden trupun ardından bakmadı bile. Hemen bir ev tuttu, iyi kötü bir iş uydurdu. Bir yandan işe, öte yandan karısına koşuyordu. Leylâ yavaş

yavaş kendini toparladı ama, trup uçmuştu âdeta. Kızdı. Mesleğe vedâ etti. Kasabada hemen dile düşmüştü. Kasabanın en açık saçık memur hanımlarına taş çıkartırcasına hoppa, kısacık, açık saçık giyinmeler, ardına gençleri, yaşlıları takmalar.

«— Karıcığım, biliyorsun.. Buralar mutaasıp yerlerdir...»

«— Bana ne? Ben böyleyim. Beğenmiyorsan ayrılalım!»

Eski palyaço Cemâl'in yüreğine inebilirdi. Leylâ'dan ayrılmak ha? Onun için göz yumuyor, kasabalının dilindeki «Kötü kadının kocası», «Boynuzlu» sözlerini sineye çekiyordu.

Derken bir gün, aylarca önce çekip giden trup yeniden gelmesin mi kasabaya? Leylâ koştu, yeniden anlaştı patronla. Patron da zâten bu maksatla dönüp gelmişti. Leylâ'sız yürütememişti işi. Cemâl bey içinse felâket yeniden başlamıştı. Kadın «— Beğenmiyorsan ayrılalım!» diyordu. Çâresiz kadının eski mesleğine dönmesine göz yumdu. Ama o da kendi işinde kalacaktı. Leylâ böyle istemişti. Yoksa Cemâl işini bırakıp karısının ardından yeniden tiyatroya, palyaçoluğa dönmeğe razı olabilirdi.

Nuran artık babasının yerini almıştı. Elinde dökar, soyunma odasının kapısı önünde bekliyor, annesine dökarını veriyor, ama soyunma odasına girmiyor, giremiyordu. Giremiyordu ama, ne yapıyordu annesi içerde acaba?

Nuran aylarca düşündü bunu. Truplar geliyor, annesi her gelen yeni trupla anlaşıyor, trup şehirde kaldığı sürece çıkıp sahnede göbek atarak kurtlarını döküyor, para almıyordu. Kocası çalışıyordu. Kazanıyordu. Karısının göbek atmaktan kazanacağı paraya ihtiyacı yoktu.

Sonraları artık sahneye falan çıkmaz oldu. Yalnız, her turupun jönüne âşık oluyor, trup gidinceye kadar artistlerle, daha çok da trupun jönüyle aşırı dostluklar kuruyordu.

Cemâl bey, karısının bütün bunlardan da soğuyup evinin hanımı olacağı günün uzak olmadığına inanıyordu. Bir zamanların çılgın, hoppa, alkış meraklısı kantocu Leylâ'sı yerini daha ağır, göbek atmayan Leylâ'ya bırakmıştı. Truplar geldikçe gidip ahbaplıklar kurup, geceleri kulis aralarında eski meslektaşlarıyla şakalaşıyorsa ne çıkardı? Yalnız gitmiyordu ki. Kızı vardı yanında, Nuran'ı vardı. Bu kadarı da olacaktı artık. Kadını daha fazla sıkamazdı!

Nuran bir gece, annesinin az önce girdiği, girerken de «— Birisi gelirse bana haber ver!» dediği kapının önünde beklerken, şeytan dürttü, eğildi, anahtar deliğinden baktı içeriye. Bakmasıyla da geri çekilmesi bir oldu: Annesi, tiyatronun jönüyle dudak dudağaydı!

Yüreği çarpıyordu. Dayanamadı, yeniden baktı, büsbütün yerlere geçti. «— Her şeyi»

görmüştü. İyi ama neydi bu «Her şey?» Günlerce düşündü.

Sonraları mahalleli kızlardan öğrendi bunun anlamını.

Hele bir sabah, simitçinin sesine uyanmıştı. Babası mutfakta bulaşık yıkıyordu.

«— Simit mi alacaksın yavrum?»

«— Evet babacığım..»

«— Beş tane al.»

«— Niçin?»

«— Bir sana, bir bana, üç de anneciğine..»

Nedenini sormadı ama, onun gibi simit alan mahalleli çocuklar hemen farkına varmışlardı:

«— Üç kişisiniz. Neden beş simit alıyorsun:»

Koca Kafa Hasan sırıtarak:

«— Bir Nuran'a, bir babasına, üç de anneciğine!»

Göz kırptıktan sonra eklemişti:

«— Anlıyorsunuz ya?»

Tepesi atmıştı:

«— Neyi anlıyorlar?»

«— Hiiç. Annen bol bol yesin de şişmanlasın!»

«— Tabî, hastalanmasından korkuyor babam..»

«— Aman hastalanmasın..»

Çocuklar basmışlardı kahkahayı.

Nuran hiçbir şey anlamadığı halde gene de kızmıştı:

«— Ne gülüyorsunuz? Maymun mu oynuyor?»

Sarı Cahide ufacık burnunu havaya kaldıra kaldıra:

«— Ben olsam öyle kadına anne demeğe utanırdım!»

«— Niçin?»

Bir başkası:

«— Soruyor bir de..»

«— Sorarım tabî. Neden anne demiyecekmişim?»

«— Senin annen şey...»

«— Ne?»

«— A a.. annesinin ne malolduğunu bilmiyor çocuklar!»

O gün öğrenmişti annesinin «Ne mal» olduğunu. Annesi, Sarı Cahide'yle ötekilere göre «Kötü kadın»dı. Babası da annesinin yüzünden «Boynuzlu.»

İyi ama, «Kötü kadın» neydi, «Boynuzlu» ne?

5.

«Kötü kadın»ın ne demek olduğunu bir gece İhsan âbi'den öğrendi.

Gecenin geç saatlarıydı.

Mahallenin sırtını çevirdiği mezarlığın çok uzaklarında kıpkırmızı batan ayın kocaman tekeri harap evler ardına iyice gömülmeğe iki parmak kalmıştı. İhsan âbi'yle deniz kıyısındaki harabede, sırtları yıkık bir duvara dayalı, cadılardan, yedi başlı devlerden, bir dudağı yerde bir dudağı gökte Araplardan, Kafdağları, Kafdağları ardındaki peri padişahının kızından, şehzadelerden konuşuyorlardı. İhsan âbi öyle biliyordu ki bütün bunları.. Kitapları vardı, dolu. İplikhanede çalışan annesi, oğlu okusun büyük adam olsun diye ne isterse alırdı. İhsan âbi de boyuna kitap aldırır, okur okur, sonra da Nuran'a anlatırdı.

O gece İhsan âbi «Kötü kadın» hikâyesinden söz açınca Nuran'ın aklına annesi geliverdi:

«— İhsan âbi..»

«— Ha?»

«— Kötü kadın ne demek?»

«— Neden sordun?»

«— Hiiç. Öğrenmek istiyorum.»

İhsan âbi, yetişkin, kocaman bir insanmışçasına:

«— Sen daha çocuksun. Böyle şeyleri öğrenmen doğru olmaz!»

«— Sen biliyorsun ama?»

«— Ben büyüküm!»

«— Kaç yaş?»

«— En azından beş, altı!»

«— Çok mu?»

«— Tabî. Bu yıl beşi bitirdim. Gelecek yıl Orta okula gideceğim!»

Ama Nuran «Kötü kadın»ı öğrenmek istiyordu!

«— Hadi be İhsan âbi!»

«— Ne?»

«— Kötü kadın ne demek?»

«— Sen daha çocuksun dedim ya!»

«— Olsun. Öğrenmek istiyorum işte, öğrenmek istiyorum!»

«— Ayıp kız..»

«— Ayıp mı?»

«— Çok ayıp hem de..»

Ayın kırmızı tekerinin batıp kaybolduğu mezarlığın ötelerine bakmış bakmış, üstelemekten vazgeçmişti ama, olmuyordu. Çünkü annesine mahalleli «Kötü kadın» diyordu. Hele haşarı çocuklar:

«— Bunun annesi var ya?»

«— Biliyorum biliyorum...»

«— Ne?»

«— Kötü kadın!»

Peki ama, annesi ne yapmıştı da «kötü» olmuştu?

Dayanamadı:

«— Ben de Hasan âbi'ye sorarım!»

İhsan, etine iğne batırılmışçasına irkilmişti:

«— Sakın!»

«— Neden?»

«— Seni her zaman ağlatıyor. Gene kızdırır, ağlatır..»

«— Ağlatsın.»

«— Ağlatsın mı?»

«— Ağlamak istemiyorum ama, gene de öğrenmek istiyorum anneme niçin kötü kadın dendiğini...»

İhsan âbi çâresiz, uzun uzun anlatmağa çalışmıştı. Büyüyen gözlerinde ılık yaşlar, dinlemiş, içi burkula burkula dinlemişti. Demek annesi bunun için kötü kadın'dı. Sevmiyordu onu, sevmiyordu işte. Ölse bile ağlamıyacaktı. Ölsün, mezarlığa gömülsündü. Mezarlık kurtları, solucanlar, kara böcekler yesinlerdi onu. Yesinlerdi evet, acımıyacaktı, hiç acımıyacaktı işte. Ne diye acıyacakmış? Babasını niçin aldatıyordu? Çirkin miydi babacığı? Hiç kimsenin annesi kocasını onun gibi aldatıp çocuklarını mahalleye rezil etmiyordu da, onun annesi? Pis. Pisti evet,

iğrençti. Dayak yiyeceğinden korkmasa «Anne» bile demez, yüzüne bakmaz, sabahları erkenden koşup simit almazdı. Hattâ babasına «— Babacığım, bu kadın seni tiyatronun yakışıklı jönüyle aldatıyor. Boşa onu. Ben onu sevmiyorum. Başka, cici anne al. O bizi hiç sevmiyor. Ne yapacağız böyle pis anneyi?» derdi ama, diyemiyor, korkuyordu. Dese, babası da kızının dediklerini annesine açsa, kadın belki de deliye döner, yumruklarını sıkarak üzerine atılır, hiç acımadan kafasını gözünü yarardı. Yarardı, biliyordu. Kızını hiç ama hiç sevmiyordu ki!

Mahallede çocuklar ne zaman İhsan âbi'den ayrı kıstırsalar hemen başlıyorlardı:

«— Kötü kadının kızı!»

«— Ayten, bu var ya bu?»

«— Biliyorum biliyorum.. Kötü kadının kızı!»

«— Aramızda ne işi var?»

«— Gitsin!»

«— Defol burdan be!»

«— Pis!»

«— İğrenç..»

«— Terbiyesiz kadının kızı!»

«— O da annesi gibi olacak büyüyünce!»

«—

«— .....»

Olmıyacak, olmıyacak, olmıyacaktı işte. Annesi gibi olmıyaçaktı!

Bir gün Ayten:

«— Boynuzlunun kızı!» dedi.

Şaştı: Ha... Sâhi... Sordu:

«— Ne demek o?»

Çocuklar kahkahadan kırıldılar:

«— Yuuu...»

«— Boynuzlu'nun ne olduğunu bilmiyor!»

«— Babana sor kızım babana!»

«— Hayır hayır, annesine sorsun!»

Gene İhsan âbi'yi yakaladı bakkala giderken:

«— İhsan âbiciğim..»

«— Ha?»

«— Sana bir şey soracağım..»

«— Sor bakalım.»

«— Boynuzlu ne demek?»

İhsan âbi kızdı:

«— Sen nereden öğreniyorsun bunları?»

Omuz silkti:

«— Çocuklardan.»

«— Ben yanındayken niye söylemiyorlar?»

«— Senden korkuyorlar da ondan!»

«— Sen de benden hiç ayrılma öyleyse..»

«— Peki ama...

«—E..?»

«— Boynuzlu'nun ne demek olduğunu öğrenmek istiyorum!»

«— Mâdem öğrenmek istiyorsun öğren: Öküz demek!»

Gözleri bir an şimşek gibi parladı:

«— Benim babacığım öküz mü?»

«— Bildiğimiz öküz değil bu!»

«— Ya?»

«— Karısının kötü kadın oluşundan haberi olmamak demek..»

«— Babacığımın sâhiden haberi yok annemin yaptıklarından..»

«— Hah, onun için işte boynuzlu diyorlar...

«— Öyleyse hemen gidip haber vereyim. Yazık değil mi babacığıma?»

«— Sakın ha!»

«— Niçin?»

«— Baban ya anneni, ya da ötekini çeker vurur sonra...

«— Vurur mu? Niçin vurur?»

«— Namusunu temizlemek için!»

«— Vurunca temizlenir mi?»

«— Bilmem ama, vurunca baban hapsi boylar!»

«— Hapis ne?»

«— Hapis, ceza evi yâni. Suçluları oraya tıkar, hiçbir yere bırakmazlar.»

«— Ne yapar hapisler orda?»

«— Hiiç. Canları sıkılır, patlarlar sıkıntıdan!»

Hapishane kafasında dönüp dolaşıyor, babasını bu dönüp dolaşan kalın, yüksek duvarlar

arasında görür gibi oluyordu. Hele geceleri.. Hapishane üzerine korkunç şeyler görüyordu düşünde. Babasını çırılçıplak soymuşlar, derin bir kuyuya atmışlar. Kuyuda yılanlar, akrepler, çiyanlar... Babasının ayaklarına, kollarına dolanıp onu daha daha derinlere, en derinlere, toprağın karanlıklarına çekmek istiyorlar, canı yanan babası da gücünün yettiğince haykırıyordu: «— Kurtarın beniiii, kurtarın beniiii!!!»

Bir gece gene düşünde bunları görerek ter içinde uyandı. Susamıştı. Su içmeyi düşünmüyor, babasını merak ediyordu. Babası yatağında mıydı? Yoksa hapise atılmıştı da kurtarılması için haykırıyor muydu?

Yatağından sürünerek babasının yatağına geçti: Yoktu!

Çılgın gibi fırladı: Nerdeydi babası, babası nerdeydi? Yoksa gerçekten düşte gördüğünce yılan çıyanlarla dolu derin bir kuyuya mı atılmıştı?

Sırtında kısacık geceliği, çıplak ayaklarıyla oda kapısına gitti, dışarı baktı yavaşça: Babası da tıpkı tıpkısına kendisi gibi yalın ayaktı. Beyaz, kısacık külotu.. Annesinin yatak odasına usul usul gidiyordu. Nuran'ın heyecanı arttıkça artıyordu. Koca adam, tuhafına gitti Nuran'ın. Hiç böyle çocuksu görmemişti onu. Her zaman sırtında pijama, ayaklarında terlik. Karısının oda kapısını korkuyla vurdu, bekledi. Uzun bir süre. Gene vurdu, gene bekledi. Neden

sonra az daha hızlı. Gene bekledi. Sonuncu vuruşunda annesinin o hiç sevmediği, uykulu, hırçın sesi:

«— Kim o?»

Babasının yalvaran, kısık karşılığı:

«— Ben'im karıcığım..»

«— Ne istiyorsun?»

«— Seni göreceğim geldi de...

«— Ayı. Beni göreceği gelmiş.. Defol!»

«— Ama karıcığım...»

«— Dırlanıp durma gece vaktı!»

«— .....»

«—

«—

Annesinin birden taşan öfkesi. Herhalde karyoladan hırsla fırlayıp yere atlamış olacaktı:

«— Ne var ulan hayvan? Ne istiyorsun?»

«— Hiç karıcığım, şeyy...»

Birden kapıda bal renkli, kısacık geceliğiyle annesi, her yanından öfke saçılarak bağırmıştı:

«— Defol, defol gece vaktı!»

Babası hep o kacaman, uysal çocuk hâliyle boynunu bükmüştü:

«— Afedersin karıcığım, çok afedersin...»

«— Afedermişim. Uykumu bozmağa ne hakkın var?»

Çaat kapanan oda kapısı.

Karısının yatak odası kapısından kovulan babacığı gelip onu görmesin diye yatağına kay-

mış, yorganının altına bir tesbih böceği gibi gizlenmişti. Babasıysa hiç bir şeyin farkında değil, kocaman boyuyla yatağına gelip oturmuş, bir sigara yakmıştı.

Nuran yorganının ucunu yavaşça kaldırmış, babasına bakıyordu: Kırmızı kırmızı yanıp sönen sigarası. Sigara yandıkça babasının yüzünü görüyordu. Beğenmiyordu bu yüzü. Ağlıyor muydu? Yoksa terden ıslaktı da kanamışa mı benziyordu:

Dayanamadı:

«— Babacığım!»

Telâşı, sigarasının ışığında kırmızı kırmızı belli olmuştu:

«— Babacığım mı? Nuran: Sen misin?»

«— Evet babacığım.»

«— Ne var?»

«— Korkuyorum..»

Sigarasını bırakıp gelmişti kızının yatağına:

«— Korkuyor musun?»

«— Evet.»

«— Neden?»

Gördüğü düşlerden söz açmıştı:

«— Seni bir kuyuya atmışlardı. Yılanlar, çıyanlar.. Ayaklarına, kollarına sarılıyor, seni yerin dibine çekmeğe çalışıyorlardı da bağırıyordun babacığım. Beni kurtarın diyordun...»

Baba, kızının yatağı kıyısına bırakmıştı kendini. Kucağına aldı sonra, yumuşak saçlı başını göğsüne yasladı, okşadı okşadı...

«— Ne fena babacığım, ah ne fena!»

«— Ne?»

«— Seni kuyuya atmaları..»

«— Peki ama, niçin atsınlar kuyuya yavrum?»

«— Şeyy.. hapisanede mahpusları kuyuya mı atarlar?»

«— Yoo..»

«— Kaatilleri?»

«— Nereden çıkarıyorsun Nuran? Neden atsınlar? Hem düşlerin gerçekle ilgisi yok ki. Olsa bile tesadüf. Bak, görüyorsun, burada, yanındayım işte!»

«— Babacığım?»

«— Canım?»

«— Kötü kadınların kocalarını da mı oraya atarlar?»

«— Nereye?»

«— Hapise?»

«— Suç işlerse atarlar. İşlemezse neden atsınlar?»

«— Kötü kadınların kocaları karılarını vururlarmış da..»

«— Onu kötü kadınların kocaları düşünsün...

«— Babacığım?»

«— Yavrum?»

«— Benim annem ne iyi değil mi?»

«— Annen bir melektir. Annen gibisi yoktur bu Dünya'da. Hiçbir kadın annen gibi olamaz!

«— .....?»

«— Ben ondan çok büyüküm. Çirkinim de üstelik, kabayım. Oysa bir melek!»

«— .....?»

«— Sen demin uyanık mıydın?»

«— Uyanıktım..»

«— Demek uyanıktın?»

«— Evet. Niçin gittiniz?»

«— Nereye?»

«— Annemin odasına?»

«— Hiiç. Belki üstü açılmıştır diye..»

«— Açılsa bile üşümez ki babacığım. Kış değil ki?»

Babası hiçbir karşılık verememiş, içini çekmekle yetinmişti.

Bir başka gece onları gene görmüştü. O akşam babası eve elmas taşlı bir yüzükle gelmişti. Yüzüğün öyle süslü, öyle cici bir kutusu vardı ki, Nuran annesine yalvarıp, içi atlas, dışı mor kadifeden bu kutuyu ona vermesini isteyecekti. İsteyecekti ama, caymıştı sonra. O kadın, o pis, o kötü kadın verir miydi hiç?

Günlerce mor kadife kutuyu düşünmüştü.

O gece, elmas taşlı yüzüğün getirildiği, annesinin parmağına takıldığı günün akşamı. Gece yarısından sonra mıydı? Nuran gene düş görmüştü ama bu seferki yılanlı, çıyanlı, akrepli değil, elmas taşlı yüzüğün mor kadife kutusu üzerine. Annesi kutuyu nasılsa kızına vermiş. Kutu Nuran'ın elinde birden büyümüş büyümüş

kocaman bir ev oluvermişti. Dışı kadife kaplı, içi atlastan bir ev. Dışı mor kadife, içi atlastan bu evde İhsan âbiyle birlikteydiler. İhsan âbi sanki evin erkeğiydi. Babası gibi, elmas taşlı bir yüzükle eve gelmiş, tıpkı tıpkısına babasının annesine dediği gibi «— Sevgilim, bir tanem. Bak sana ne aldım. Getir parmağını. Sana lâyık değil ama...» diyerek, yüzüğü Nuran'ın parmağına takmıştı. Sonra nasıl olmuşsa olmuş, uyanmıştı da her zamanki gibi babasını aranmış, bulamayınca çıplak ayaklarıyla sofaya çıkmış, babasıyla annesini, sofaya bakan aydınlık pencerenin tülü ardından seyretmişti!

Ertesi gün İhsan âbi'ye bundan söz açmamıştı. Nasıl açabilirdi? Yüzünü avuçlarıyla kapatmış, odasına, yatağına kaçmış, günlerce ne annesi, ne de babasının yüzüne bakabilmişti. İhsan âbi'nin bile. Hattâ İhsan âbi çağırdığı zaman bile ses vermemiş, yüzünü yastıklar arasına saklamıştı.

Sonraları utanma silinmişti yavaş yavaş. Annesini ondan sonra çok görmüştü yakışıklı jönle. Jönden dayak yeyişini bile. Ama hiç kızmamıştı Jöne. Hoşuna gidiyordu. Aferin, aferindi. Vursun, daha hızlı vursun, canını yaksın, Nuran'la babasının öcünü alsındı. Alıyordu da. Öyle tokatlar atıyordu ki, binde birini bile değil, babası elini kaldırsa -kaldırmıyordu ya- cıyak cıyak bağırır, kıyametleri koparırdı, oysa Jöne ses çıkarmıyordu. Ses çıkarmak mı? Tam

tersi. «— Vur» diyordu, «— Vur şekerim, öldür. Ölümüm senin elinden olsun!»

Yakışıklı Jönse adamakıllı insafsızdı:

«— Kaltak!» diyordu tokatı attıkça, «— Orospu!» diyordu, «— Öldüreceğim seni!»

«— Öldür yavrum!»

«— Niçin? Niçin öldürecekmişim?»

«— O halde emret!»

«— Para ver!»

«— Al bir tanem. Feda olsun!»

«— Az bu..»

«— Vallahi başka param yok Nejat!»

«— Yalan söylüyorsun!»

«— Sana mı? Sana karşı mı? Sana karşı dilim nasıl varır da yalan söylerim? Gözlerim kör olsun ki yok başka...

«— .....!»

«— .....?»

Bütün bunlardan babacığının haberi olabilir miydi? Yalnız Nuran'ın. Bir duyursa, ikisini de öldürür, hapse girer, hapiste kuyu, kuyuda yılanlar, çıyanlar, akrepler...

Babacığının hapislere girmesini istemiyordu.

6.

Ufacık, bembeyaz eli babasının kocaman, nasırlı avucunda, ne zaman çarşıya çıksalar, mevsim de yazsa, babası mutlaka dondurmacıya götürürdü. Dondurmacının kocaman kocaman aynalar, bülbül kafesi, gene aynalar içindeki serin dükkânının tavanında iri bir vantilâtör habire dönerdi.

Masalardan birine karşılıklı otururlardı.

Babası emrederdi:

«— Bana bak oğlum...»

Garson koşar gelirdi:

«— Evet Cemâl âbi?»

«— Bize iki dondurma..»

«— Bâşüstüne!»

Çok geçmeden dondurmalar gelirdi sarılı, morlu, kahverengili, beyazlı. Bayılırdı. Az bulurdu. İsterdi ki dondurması dağlar kadar olsun, yesin yesin yesin bitmesin!

Bir kaşık. Kocaman bir parçayı alır, inci dişleriyle ezerek yer, sonra gene bir kaşık, gene bir başka, belki de daha iri parça, gene dişlerinin arasında ezilip ağzına yayılan soğuk tatlılık.

Babası arada:

«— Yavaş yavaş ye yavrum!» derdi.

«— Nôlur?»

«— Öksürürsün!»

Gerçekten de.. Babası ne zaman «— Öksürürsün» dese, hemencik öksürük tutar, başlardı.

«— Nasıl? Demedim mi?»

Kalkar, dondurmacıdan bir bardak ılık su alır gelir, kızına ağır ağır içirirdi:

«— Ah yavrum ah, yaramaz kuşum benim!»

Aklına kuşlar gelirdi:

«— Babacığım?»

«— Ha?»

«— Ben niye kuş değilim?»

Koca adam katıla katıla gülerdi.

«— Ha babacığım? Niye kuş değilim ben?»

«— İnsansın da ondan..»

«— İnsanların da kanatları olsa.. ha?»

«— Allah uygun görmemiş...»

«— Niye görmemiş?»

«— Bilemem ki yavrum?»

Gözleri dondurmacının tavanına asılı kafeste. Ufacık, bıcır bıcır bir bülbül. Ordan oraya zıplıyarak, arada kızmışçasına öterek şenlendirirdi dükkânı. Nuran kendini onun yerine kor, annesini düşünürdü. Bu bülbülün bir annesi yoktu. Varsa artık kimbilir nerelerdeydi. Hem bülbülün annesi, Nuran'ınki gibi «Kötü kadın» değildi ki! Bülbülün mahallede yaramaz arkadaşları da yoktu. Ne iyi, yapayalnız, kendi kendine. Yemi, suyu...

«— Babacığım..
«— Canım?»
«— Bülbüller konuşur mu?»
«— Kendi dillerince, herhalde...»
«— Bülbüllerin babaları, anneleri var mı?»
«— Tabî.»
«— Kardeşleri?»
«— Herhalde.»
«— Kocaları?»
Koca adam gene atardı kahkahasını:
«— Elbette yavrum..»
«— Karılarıyla kavga ederler mi?»
«— O kadarını bilemem artık..»
«— Yahut bülbüllerin karıları kocalarını yatak odalarının kapısından kovarlar mı?»

Eski Palyaço Cemâl'in elinden kaşık düşüverirdi. Kızına delici gözlerle bakarken acınacak haldedir. Nuran sezer bunu, pişman olur. Babasının anladığını, alındığını sezerek lâf karıştırırdı.

Sonra dükkândan çıkılırdı. Eli gene babacığının nasırlı avucunda kocaman vitrinlerin önlerinde dura dura yürürler, oyuncakçı camakânlarındaki küçük elektrikli treni, renk renk lâstik topları, yeşil, mavi, sarı oyuncak küreklerle su kovalarını, kurşun askerleri seyrederlerdi.

«— Babacığım bu tren kurulunca kendi kendine mi yürür?»
«— Yürür yavrum.»

«— Bana onu alamaz mısın?»

«— Alamam!»

«— Niçin?»

«— Çok pahalı da..»

«— Kaça?»

«— Bilmiyorum ama, herhalde bir haftalık çalışma sonunda elime geçecek paradan çoktur!»

«— Kime satıyorlar bu trenleri öyleyse?»

«— Zenginlere..»

«— Zenginler parayı nerden buluyor?»

«— Allah veriyor!»

«— Neden bize de vermiyor? Allah yalnız onların Allahı mı?»

«— Töbe de. Şu top nasıl? Yahut şu kova, su kovası? Oyuncak ayı da fena değil...»

«— Allah hepimizin Allahı değil mi babacığım?»

«— İstersen şu topu...»

«— Ha babacığım? Allah hepimizin....

«— Ayıyı mı istersin, topu mu?»

«— Hiçbirini..»

«— Neden?»

«— Paramız biter. Bunlara vereceğin parayı anneme ver, annem de biriktirsin...»

«— Aferin akıllı kızıma. Anneciğim biriktirsin, dolu paramız olsun. Dolu paramız olunca kendimize bir ev satın alalım!»

«—

«— .....»

Bir ev satın almak, yâni bir ev sahibi olmak

Cemâl'in hayallerini doldurmuştu. Şehrin dışında, içinde, kırmızı kiremitli ya da üç oda bir hollü bir apartman katları olmalıydı. Yaşlanıyordu artık. Çalışamıyacak hâle gelecekti. Hiç olmazsa başlarını sokacak bir evleri olmalıydı. Hele bir de bakkal dükkânı, yahut kahveleri oldu mu?..

«— Babacığım evimizden konuşalım..»

Gözleri parlamıya başlıyordu Cemâl'in. Nuran'la yaşıt, kocaman bir çocuktur artık. Bunu sorduğu zaman kızını her zamandan çok fazla sever. Başlarlar:

«— Evimiz kırmızı kiremitli mi olur?

«— Allah nasıl kısmet etmişse.. Apartman katı da olabilir..»

«— Kahve, yahut bakkal dükkânımız da olursa?»

«— O Zaman değme keyfine. Anneciğin bize güzel güzel yemekler, tatlılar yapar, bana frenk gömlekleri diker. Sana da...»

«— Bana da pilili entariler, yahut bebe yakalı, fiyonklu...

«— Akşamları eve yorgun argın geldim mi annenle seni kapıda beni bekler bulurum. Ayaklarınızda nalın...»

«— Bize neler getirirsin?»

«— Yemişler, oyuncak atlar, arabalar ayılar...»

«— Elektrikli tren?»

«— Elektrikli tren..»

«— Yemeğimizi nasıl yeriz?»

«— Annen yemek masasını hazırlamıştır. Ben rakı içerim, annen bira. Radyoda neşeli havalar...»

«— Sonra?»

«— Sonra sofradan kalkarız. Sofa yahut holümüzde seninle köşe kapmaca oynarız...»

«— Yahut da trenimizle... ha?»

«— Belki de oyuncak otomobilimizle!»

«— Oyuncak otomobilimizle şimdi bile oynıyabiliriz istesek...

«— Tabî!»

«— İyi ama otomobilim yok ki?»

«— Alırız!»

«— Ne zaman?»

«— Ne zaman istersen..»

Hemen o gün, eve dönerken, Cemâl, kızına küçük, mavi bir otomobil satın almıştı. Yanındaki anahtarıyla kurup sofa tahtalarına bırakılınca kendi kendine gidiyordu.

Bacaklarını yanlara açıp sofanın bir başına Nuran oturmuştu, tıpkı tıpkısına kızı gibi, sofanın öbür başına da babası. Anahtarıyla kurulan oyuncak otomobil bir babaya gidiyordu, sonra da bir Nuran'a. Baba o sıra koca Cemâl değildi. Kızının, ayni yaşta, arkadaşı.

«— Al bakalım Cemâl âbi.. Hoooop!»

«— Ne getirdi bu araba şimdi bana?»

«— Ne mi getirdi? Çikolata!»

«— Haydi bakalım boşaltalım... Heey hamallar. Boşaltın şu çikolataları anbara bakalım!»

Sözde hamallar arabanın çikolata yükünü boşaltır, yerine kaymaklı bisküvi yüklerlerdi.

«— Al bakalım Nuran abla bisküvileri!»

«— Yollaaa...

«— Hoooop...»

«—

«— .....»

Dalmışlardır. Teneke otomobil babadan kıza, kızdan babaya gidip geliyor, bisküvi, çikolata, elma, armut, vişne, şeftaliden yükler taşiyordu sözde.

Birden «O kadın»ın sesi:

«— Ha koca herif ha, ha kazık ha!»

Sanki nereden geldiğini bilmedikleri kocaman bir kaya birden ortalarına düşmüş, oyunlarıyla birlikte neşelerini, çocukluklarını tuzla buz edivermişti.

Nuran'ın annesi öfkeden mosmordu:

«— Nedir bu rezalet?»

Kocaman adam ayağa fırlamış, kekelemeğe başlamıştı:

«— Bu mu karıcığım? Bu.. şey, şey bu.. oyuncak otomobil!»

«— Kör değilim, biliyorum oyuncak otomobil olduğunu!»

Oyuncak otomobile bir tekme!

Ama Nuran babasını tiyatrocuların çokluk gidip geldiği, kahvecinin çeşitli yemekler pişi-

rip artistlere sattığı kahveye gittikleri günler daha çok severdi. Evde yumuşacık babası, kahvede sert mi serttir. Herkes çekinerek gözlerinin içine bakar, «— Cemâl âbi, Cemâl âbi» derlerdi. Tiyatronun kaba bıyıklı, yaşlı, ama şık sahibi bile.

«— Vaaay Cemâl bey, Cemâlciğim.. Buyur, şöyle buyur. Bak kahveci, Cemâl bey ne emrediyor?»

Babası çokluk hiçbir şey emretmezdi. Bir iskemle çekip oturur kızını dizine alır, ocaktaki kupkuru kahveciye takılırdı:

«— Heey Çorbacı, kızıma hafif bir çay..»

«— Emret Cemâl bey, derhâl!»

Çay, kahvecilerin «Zarif» dedikleri, üzeri yaldızla işli küçük bardakla gelirdi. Nuran çayına şekeri hemen atmazdı. Kesme şekerini çaya hafifçe batırır, şekerin çayı kıpkırmızı emişine dalar giderdi. İnsanda kan neyse, şekerin emdiği çay da oydu. Ya da çayın şekere işleyen kırmızısı batan güneşler, doğan ayların rengi miydi: Mezarlığı hatırlardı. Harap evler, yıkık duvarlar. Peri masalları anlatan İhsan âbi...

İhsan âbi mahallenin bütün çocuklarından iyiydi. Ona hiç bağırmaz, döğmeğe kalkmaz, alay etmez, «— Kötü kadının kızı» demez, dedirtmezdi.

«— Yavrum atsana şekeri çayına!»

Atıverirdi.

«— Karıştır.»

Karıştırırdı. Küçük, sarı kaşığın bardağa değdikçe çıkardığı şıngır mıngır, şıngır mıngır ses: İhsan âbi, İhsan âbi, İhsan âbi...

«— Kızın çok büyük bir şeyler olacak Cemâl âbi!»

«— Nerden anladın?»

«— Allah bağışlasın çok düşünceli! Demindenberi dikkat ediyorum, boyuna düşünüyor..»

Babası memnun, memnundan çok gururlu, kızının başını okşardı ağır ağır:

«— E, Allah kısmet etmişse...»

«— Cemâl âbi okut bunu okut!»

«— Okutacağım işallah..»

«— Okut da bizim gibi yarıbuçuk kalmasın. Ver tiyatro mektebine...»

Babacığı şahlanırdı âdeta:

«— Allah yazdıysa bozsun!»

«— Neden be Cemâl âbi? Fena mı?

«— Okusun ama, tiyatro? Hayır. Benim kızım sorun bakın ne olacak.. Söyle kızım, ne olacaksın?»

Nuran ciddi ciddi:

«— Doktor!» derdi.

Doktor ama, nasıl olunurdu? Yoksa ne diye olmasın? Mâdem babacığı doktor olmasını istiyordu, olurdu o da. Bütün mesele, nasıl olunduğunda. Onu da o zamana kadar öğrenirlerdi herhalde.

Nuran'ın babası ne bu kahvede, ne de çarşıda, pazarda hiç kimseden korkmazdı. Öyle gelirdi Nuran'a. Çünkü boyu hemen herkesten uzundu, bilekleri herkesten kalın, yumrukları sıkı mı sıkı. Yalnız evde, annesinin karşısında!

Evde annesi karşısına dikiliverdi mi, ne Cemâl âbilik kalıyordu, ne de yumruklarındaki sıkılıkla uzun boyu.

Karısının karşısında küçücük bir çocuktu. Ellerini oğalar, gülmeğe çalışır, karısı çıkışacakmışçasına da ciddileşiverirdi. Babası annesinin karşısında nasılsa, annesi de Jön'ün karşısında tıpkı tıpkı öyledir. Zaman zaman gözetlediği tiyatrodaki soyunma odasında annesi kırılır dökülür, adamın gözlerinin içine bakar, ellerini oğalar. Jön'se dimdik, sert mi sert, insafsız mı insafsız. Eli şimşek gibi kalkıp annesinin güzel yüzünde şaklar. Şaklar ama Jön de babasının karşısına geçti mi köpekleşir, hemen kaçma yolları arar, bulur, sıvışıverirdi.

Jön'ün bir gece soyunma odasında annesine söylediklerini dinlemişti:

«— Bana bak Leylâ. Kocandan korkuyorum!»

Annesi şaşmıştı:

«— Korkuyor musun şekerim? Neden? Nesinden?»

«— Öfkeyle bakıyor bana!»

«— Sana öyle geliyordur..»

«— Bilmem, canavar gibi!»

«— Hah hah haaay.. Canavarmış.. Kedi o be!»

«— Valla ciğerimi sökecek gibi bakıyor!»

«— Çocuk.»

«— Ben mi? Ben mi çocukum?»

«— Çocuksun tabî. Bilmiyor muyum ben adamımı?»

«— Nedir bildiğin?»

«— Koskocaman bir budala!»

«— Belki ama bir şeyler seziyor sanıyorum..»

«— Budalalarda sezgi ne gezer?»

«— Bilmem. Haydi sökül mangırları!»

«— Yok Nejat, vallahi yok..»

«— Fazla konuşma!»

«— Dün aldığını ne yaptın?»

«— Şansımı denedim, tersoya düştüm, yutuldum. Ama bugün, dünkü kayıbımı da çıkarabileceğim gibi geliyor...»

Boynuna sarılıvermişti genç adamın:

«— Canım benim. İçine öyle doğuyorsa öyledir!»

Şapur şupur bir öpüşmeden sonra:

«— O halde ne duruyorsun? Sökülsene mangırları!»

«— Yok ki!»

«— Yaa.. peki, ben de giderim...

«— Nereye Nejat? Nereye gidersin beni bırakıp?»

«— İstediğimi verecek bir başkasına!»

Annesi sanki aklını kaybedecekti:

«— Nejaaat, Nejatçığım, yavrum...

«— Parra!»

«— Yok Nejat, vallahi yok. Olsa senden saklar mıyım? Şimdiye kadar sakladım mı? Her şeyim senin değil mi?»

«— Son sözün bu demek?»

«— Var da vermiyorsam ciğerime yapışsın!»

«— O halde eyvallah bana..»

«— Dur Nejat.. bir dakka!»

«— Ne var?»

Babasının günlerce önce hediye ettiği elmas taşlı yüzüğü parmağından çıkarıp uzattı. Nuran korkuyla bakıyordu annesinin deliliğine. Nasıl, nasıl olurdu? Babasının hediyesi. Sorarsa?

«— Al şekerim..»

Yakışıklı Jön bile şaşmıştı:

«— Bana mı veriyorsun?»

«— Ne yapayım:»

«— İyi ama, bu...»

«— Çok değerli, biliyorum. Senden daha kıymetli değil ya!»

«— Şimdi anladım beni ne kadar sevdiğini. Mamafi korkma, satmıyacağım. Bizim dostlardan birine rehin bırakacağım. Kazanınca kurtarırım..»

«— Canım benim!»

Sonra her zamanki sarmaş dolaş, dudak dudağa öpüş, daha sonra annesinin sedire sırtüstü uzanışı.

Nuran ertesi gün, mahalleli haşarı oğlanlar meydanlıkta Hırsız — Polis oynarlarken, İhsan âbi'ye sormuştu:

«— Rehin ne demek İhsan âbi?»

Her şeyi bilen İhsan âbi bunu bilememişti:

«— Valla bilmiyorum Nuran.»

Bayağı sevinmişti:

«— Hani her şeyi bilirdin?»

«— Her şeyi bilirim dedim miydi?»

«— Ne sorsam biliyordun. İhsan âbi şeyi bilir sanıyordum da...»

«— Bilmediğim o kadar çok şey var ki. Rehin.. rehin.. gel bakkala gidip soralım!»

Mahalle bakkalına gitmişlerdi. İçerlek, loş dükkânında sarı yapraklı kalın kitaplar okuyan mahalle bakkalının yassı camlı, gümüş çerçeveli gözlüğü vardı. Duvarlarda renk renk uçurtmalar, camekânda kurşundan askerler, toprak misketlerle mahalleli kadınlara allı, yeşilli, morlu basmalar, kıyıları yuvarlak yuvarlak pullar işli tülbentler, karabiber, kimyon, zencefil, iplik makarası, renkli yumaklar satan bakkal, bakkal'dan çok tuhafiyeciye benzer, çocuklara hiç kızmadı.

«— Haydar amca!»

Gözlüğünün üstünden bakmıştı:

«— Efendim yavrum?»

«— Size bir şey sormak istiyoruz..»

«— Sorun bakalım.»

Haydar amca besbelli, böyle bir soruyu beklemiyordu. Beklemiyordu ama, neden soruyorlardı acaba?

«— Niçin soruyorsunuz bakayım?»

Nuran:

«— Lâzım..»

«— Rehine konacak bir şeyiniz mi var?»

İhsan âbi:

«— Yoook. Öyle..»

«— Peki kızım, niye sordun?»

Nuran dayanamadı:

«— Annemin yüzüğünü...

İhsan âbi dürtmüştü ama, iş işten geçmişti. Ardını getirmese bile anlamıştı adam:

«— Annen yüzüğünü rehine mi bırakacak yoksa? Bırakacaksa bana getirsin, ben alırım..»

«— Satmıyacak ki..»

«— İyi ya. Rehin kalır, karşılığında para alır. Sonra aldığı parayı getirir, yüzüğünü kurtarır rehinden!»

«Rehin»in ne demek olduğunu öğrenmişlerdi.

Gece düşünde annesini gördü. Yüzüğünü Jöne veriyordu. Tıpkı anahtar deliğinden içeri ye bakıp gördüğü gibi.

Sonra annesi nasıl olduysa kolundan yakalayıverdi:

«— Kız yılan! Bizi mi gözetliyordun:»

Hiçbir zaman olmıyacağı biçimde dikildi annesine:

«— Tabî gözetlerim. Yüzüğünü ona neden verdin?»

«— Bakkala rehin bırakacak..»

«— Rehinin ne olduğunu biliyorum ben!»

«— Kimden öğrendin?»

«— Bakkal amcadan.»

«— Haydar'dan mı?»

«— Hayır Haydar amca'dan!»

«— Fazla gidip geliyorsun yanına galiba Haydar Amcanın?»

«— Gitsem nolur?»

«— Git git de seni de Naciye gibi haklasın..»

Naciye mahallenin zararsız delisiydi. Haydar amca değil de bir başka bakkal varmış mahallede eskiden. Fotoğrafçılık da yaparmış. Bu Naciye göçmen Rıza'nın kızı. Sarı saç, mavi gözlü. Bakkal Rıza kızı dükkânına alır, pirinç çuvalının üzerine yıkarmış.

Düşüne Naciye girmişti. Annesinin karşısına dikilerek:

«— Canım sağ olsun!» dedi. «— Sen kendine bak kaşkaloz!»

Annesi dehşetle baktı:

«— Ağzını yırtıveririm sonra...

Ayıp bir el hareketinden sonra:

«— Nah» yaptı, «—... sen ancak gerini yırtarsın!»

«— Terbiyesiz!»

«— Olsam terbiyesiz, olurdu adım Leylâ. Kantocu Leylâ hem de. Süyle bakalım, parlak Jöne ne diye verdin yüzüküni?»

Annesi dönmüş, sormuştu:

«— Sen söyledin değil mi yılan?»

Saklamamıştı:

«— Ben söyledim, evet. Seni babama söylersem!»

«— Söyle, Korkmam ki!»

«— Nejat amcayla yaptıklarını duyarsa ya?»

«— Sen söylemezsen nerden duyacak?»

«— Söylersem?»

Bir kıyıya çekmişti:

«— Söylemezsin. Cici kızımsın benim sen!»

Okşamağa başlamıştı. Şaşmıştı. Bu kadın, bu her zaman bağırıp çağırmak için bahane arayan kadın onu okşuyordu ha?

Uyanmıştı. Geceydi. Uyanmamak, hep annesinin okşamaları içinde olmak isterdi. Ne iyiydi bu. Annesinin okşamaları ne iyiydi!

Birden babasının gene yumuşacık sesi!

Yoksa babası.. demek yatağında değildi? Kalkmış, dışarı merakla çıkmıştı. Ordaydı babası; annesinin yatak odası kapısında:

«— Leylâ, Leylâcığım aç, ne olursun aç. Bana hiç mi acımıyorsun?»

Her zamanki gibi Nuran, gene merakla oda kapısına gelmişti. Usullacık. Işık vardı annesinin yattığı odanın penceresinde. Babası, kocaman, ağır bir gölge gibi kapıdaydı. Yalvarıyor-

du. Kapı açılınca ne olacaktı? Babası illâki kapıyı neden açtırmak istiyordu? Hooş, biliyordu artık her şeyi.. kapı açılınca babası odaya, annesinin yanına girecek, yarı çıplak vücudunu kocaman elleri, uzun kalın kollarıyla kucaklıyacak, ondan sonra da...

Biliyordu biliyordu ondan sonrasını!

«— Leylâ, Leylâcığım.. sevgilim.. bir tanem...»

Düşünde gördüğü annesi ne iyiydi! Çocuğunu sevip okşıyan her anne gibi, tatlı. Düş'teki annesi, babasına kapıyı açmamakta direnen şu annesi olamazdı. O anne iyiydi, yumuşaktı, kocasını yatak odası kapısında yalvartmazdı herhalde. Hem yalvartmaz, hem de başka anneler gibi kocasından ayrı, süslü odada, gelin karyolasını hâtırlatan karyolada yatıp, kocasıyla minnacık kızını bomboş odanın eski yaygıları üzerinde, yer yataklarında unutmazdı.

«— Leylâ, karıcığım, bir tanem...»

Kapı birden hırsla açılmıştı. Kapıyı açanın kim olduğunu görmediği halde nereden bilmişti hırsla açıldığını? Bilmişti işte. Bunun doğruluğunu daha sonra anlamıştı, ayaklarının uçlarına basa basa annesinin aydınlık penceresine yaklaşıp, içeriye baktığı, konuşmaları duyduğu zaman.

Annesi hiç uyumamıştı besbelli. Ayna karşısında dekolteydi. Ağlıyor olmalıydı. Babası içeri girmiş, sormuştu:

«— Neyin var Leylâ? Niçin ağlıyorsun?»

Annesi bakmamıştı bile. Zarif aynasının karşısındaki iskemlede, gözleri yaşlı, canı sıkkın mı sıkkın.

Babası gene:

«— Ha? Birisi canınımı sıktı? Söyle, canını sıkacak, seni ağlatacak bir şey mi söyledi birisi?»

«—

«— Kim?»

«— .....»

«— Ha? Söyle. Söyle bir tanem. Gecenin bu saatında seni ağlatan kim?»

Gözüne, masa üzerindeki elmas taşlı yüzüğün mor kadife kaplı, zarif kutusu ilişmiş olacak, kıllı, kocaman el, babasının eli uzanmış, kutuyu masanın üzerinden almıştı. Ancak bunun üzerine aklı başına gelen annesi, boş kutuyu geri istemişti:

«— Ver onu!»

«— Niçin takmıyorsun?»

«— Sonra takarım.»

Babası kutunun kapağını açmıştı:

«— A... nerde?»

Babasından korkmasına hiç rastlamadığı annesinin korku dolu bakışlarını ilk görmüştü.

Babası :

«— Ha? Nerde?»

«— Uuuf..»

«— Birine mi verdin?»

«— Canım akşam akşam bırak şu ahret suallerini!»

«— Verdinse söyle.. kızmıyacağım!»

«— Hiç kimseye vermedim.»

«— Peki nerde?»

Annesi kocasına bakmış bakmış, sonra korkuyla çıkarmıştı ağzından baklayı:

«— Rehin bıraktım!»

Şaşmıştı babası:

«— Rehin mi bıraktın?»

«— Evet rehin bıraktım!»

«— Kime?»

«— Bir kuyumcuya.»

«— Niçin?»

«— Ahret suallerini bırak dedim ya!»

Babası bırakmamıştı:

«— Para mı lâzımdı?»

«— Evet.»

«— Kime?»

«— .....?»

«— Sana mı?»

«— Hayır.»

«— Ya?»

Sıkıntıdan patlıyacakmışçasına bir «Uf» daha çektikten sonra:

«— Bir arkadaşıma!»

«— Bir arkadaşına.. kim bu arkadaşın?»

«— Amma da meraklısın be. Bir arkadaşıma acele para lâzım olsa da, yüzüğümü götürüp rehin bıraksam ne çıkar? Yüzük benim değil mi? Bana hediye etmedin mi? Farzet kaybettim!»

Babası boş kutuyu masaya bırakıp karısını heyecanla kollarının arasına almıştı:

«— Bir değil beş yüzük feda olsun sana!»

«— .....!»

Ertesi gün gene annesiyle Jön'ü her zamanki delikten gözetlemişti. Jön suçlu suçlu dikiliyordu.

Annesi kaygıyla:

«— Peki şekerim, ne yapacağız?»

Omuz silkmişti:

«— Para bul. Rehinden kurtaralım..»

«— Nereden bulayım?»

«— Canımı sıkmağa başladın ama Leylâ. Vallahi gider kendimi öldürürüm şimdi!..»

Kocasının ona sarıldığı gibi, o da yakışıklı Jön'e heyecanla sarılmıştı:

«— Ah canım.. bir değil beş yüzük feda olsun sana!»

«— ?»

Bütün bunları içinde günlerce saklamış, İhsan âbiye bile açmamıştı. Nasıl açardı? Ayıptı! Annesinin öyle ayıplarını biliyordu ki, İhsan âbi değil ama, ötekiler duysa, duvarlara tebeşirle kimbilir nasıl ayıp resimler çizer, ayıp resimlerin altına da ayıp ayıp yazılar yazarlardı. Neden, neden böyleydi annesi? Hiç kimsenin

annesi «Kötü kadın» değildi, hiç kimsenin annesi kocasına «Boynuzlu» dedirtmiyordu. O da büyüyecekti bir gün. Belki de İhsan âbiyle evlenecekti ama, ne «Kötü kadın» olacaktı, ne de İhsan âbi'ye «Boynuzlu» dedirtecek!

Ağlıyordu çoğu geceler. İstemiyordu böyle anneyi. Onun annesi gibi leğen başına çömelip yavrusunun başını yıkasaydı. Babası yıkıyordu çokluk. Sanki annesi babaydı. Sabahleyin erkenden kalkan o, gazocağını yakan, çaydanlığı oturtan, işten döndükçe bulaşıkları, çamaşırı yıkayan, tahtaları silen, çarşıdan yemekliği alıp pişiren, kızıyla sofrayı hazırlıyan oydu. Annesinin işi gücü, öğleye kadar süslü karyolasında uyumak, ayna karşısına geçip boyanmak, yalnız ve yalnız yakışıklı Jön'e gülmek!

Yakışıklı Jön'den başkasına güldüğünü pek hatırlamıyordu. Bu yüzden adı mahallede «Çalımlı» ya çıkmıştı.

«— Gel bakalım çalımlının kızı!»

Annesini sevmediği halde gene de kızıyordu:

«— Babama söylersem sizi!»

«— Söylee..»

«— Korkmuyor musunuz?»

«— Nesinden korkacakmışız?»

«— Çok kuvvetli ama benim babam!»

«— Bize ne?»

«—

«—

Tiyatroda ufak tefek, kara kuru bir adam vardı. Kara gözleri birbirine yakın mı yakın. Sakalını her gün tiyatronun berberine kazıtır, bıyığını titizlikle inceltirdi. Yalnız o «Çalımlı-nın kızı» demezdi. Herkesin yanında Nuran'ı görmezlikten gelir, tenhaları kollardı. Necip diyorlardı. Birinde soyunma odasının anahtar deliğinden annesiyle Jön'ü her zamanki gibi gözetlerken yaklaşmıştı:

«— Yakaladım seni küçük!»

Aklı gitmişti:

«— Anneme söylemezsiniz değil mi?»

Kara, birbirine yakın gözleri parlıyordu adamın:

«— Bir öpücük verirsen!»

«— Hadi be sen de!»

«— Niçin?»

«— Ayıp!»

«— Neden ayıp olsun? Herkesin önünde, herkes bakarken öpüşmek ayıp. Gizliden gizliye hiç de bile. Sonra unutma ki annenle yabancı birinin sevişmelerini gizliden gizliye gözetlemek daha ayıptır!»

Ve elinden tutup kulisin gerilerine çekmişti.

Tavan arasıydı burası. Tiyatro oyunlarında kullanılan eski, yeni yığınla masa, koltuk, kanepeler, eski biçim karpuzlu lâmbalarla birtakım tozlu kadın, erkek elbiselerinin saklandığı yer. Burada hiç kimse kimseyi göremezdi. He-

le çatının çatlağından rutubetli karanlığa kurşun gibi vuran ışık çizgileri de olmasa, hiiiç.

Bacağı sakat, tozlu bir koltuğa çekmişti Nuran'ı:

«— Küçücük sevgilim benim!»

Şaşmıştı:

«— Küçücük sevgilin mi?»

«— Tabiî..»

«— Ben mi?»

«— Sen!»

«— A a...»

«— Olmak istemez misin?»

Kucağına bir parça da zorla oturtmak istemişti

«— Ha? Gel, aksilik etme...

«— .....?»

«— Olmak istemez misin?»

«— .....?»

«— Gel, aksilik etme diyorum!»

Göğsünden itmişti:

«— Edersem nolur?»

«— Vallahi babana söylerim!»

«— Neyi?»

«— Annenle Jön'ü gözetlediğini!»

Korkmuştu. Ya gerçekten söylerse? Babası da öğrenirse işi. Sonra? Sonra herhalde annesini de, Jön'ü de bıçaklardı. Nereden biliyordu böyle hallerde kadınla erkeğin bıçaklanacaklarını? Bir zamanlar mahallede sucu, yabancı bir erkekle yakaladığı karısını da, erkeği de bıçak-

lamıştı. Sucunun elinde kanlı, kocaman bıçak. Saçları darmadağın, gözleri yuvalarından fırlamış, yalın ayak kaçmıştı. Sonra bekçiler, polisler koşmuşlardı ardından. Adamı yakalamış, kanlı bıçağı elinden almışlardı. Daha sonra «— On sene yedi!» diye konuşulmuştu.

«— Söyleme Necip amca!»

«— Bana amca deme!»

«— Ya?»

Kollarının arasına almış, canını acıtacak kadar sıkmış, bu arada titremişti:

«— Sevgilim de, sevgilim de bana, sevgilim de...»

Utanarak kaçmıştı. Bir daha hiç gitmiyecekti yanına. Pis. Nasıl da titremiş, dudaklarını nasıl nasıl da öpmüştü! Ayy, ne biçim kokuyordu ağzı? Midesi bulanmış, öğürmüştü ama gizlemişti. Gizlemese, «— Yaa, demek benden iğreniyorsun? Pekii.. ben de her şeyi babana anlatayım da gör!» der, belki de gider söylerdi. O zaman babası kocaman bir bıçakla hem annesini, hem de Jön'ü vurur, kaçar, ardına bekçi, polisler düşer, yakalarlardı. En iyisi, bir daha bu adama yakalanmamaktı!

Ama kaçıp kurtulamıyordu ki. Adım adım ardında mıydı? Hiç ummadığı yerde, dalmış, kafesinde kuş'u, akvaryumunda balığı seyrederken:

«— Küçük!»

Ürpererek dönüyordu:

«— Efendim?»

Fısıldıyordu:

«— Gel!»

Gidiyordu sakat bacaklı koltuğun yanına, bekliyordu. İstemiye istemiye gidiyordu. Gitmese, babasına söyler, babası da kocaman bıçağıyla hem annesini, hem de Jönü... Sonra kimin yanında kalırdı? Kocaman evde yapayalnız. Yemeğini kim pişirir, kirlilerini kim yıkar, başını kim sabunlardı?

Birinde canını öyle yakmıştı ki, «—Gitmiyeceğim işte» demişti, «—Bir daha hiç gitmiyeceğim. Babama mı söyler? Söylesin. Babam annemi de, Jön'ü de mi bıçaklar? Bıçaklasın. Koca evde yapayalnız mı kalırım? Kalayım. Yemeğimi kim mi pişirir? Kim pişirirse pişirsin? Başımı kim mi yıkar: Kim yıkarsa yıkasın. İhsan âbi'lere giderim be. İhsan âbi'nin annesi ne iyi. Keşke benim de annem olsa!»

Bir gece düşünde babasını gördü. Necip'ten her şeyleri öğrenmiş. Elinde kocaman bir bıçak. Sine sine soyunma odasının kapısına gitmişti. Anahtar deliğinden içeriyi gözetlemiş, ardından da dalmıştı odaya. Birden annesiyle Jön'ün çığlıkları. Herkesler doluvermişlerdi. Babası kanlı bıçağıyla fırlamıştı dışarıya. Kalabalığın arasından, kocaman çıplak ayaklarıyla...

Kan ter içinde uyanmıştı. Kalbi öyle çarpıyordu ki!

Sonra İhsan âbi'leri düşündü. Gerçekten de, babası annesini vursa. Ortada kalsa. İhsan âbi'nin annesi gelse: «— Yavrum benim..» dese, «— Gel, bize gel. Koca evde yapayalnız nasıl kalırsın?» Gitse. İhsan âbi'nin annesi ona da anne olsa. Bütün gün, bütün gece İhsan âbiyle. Büyüseler. İhsan âbi'nin annesi bir gün oğluna «— Yavrum» dese. «— Bak, maşallah ikiniz de büyüdünüz. Gelin sizi evlendireyim!» İhsan âbi de can atsa. Gülizar abla gibi, ona da tel, duvak taksalar, gelinlik giydirip, dudaklarını boyasalar, pudra sürseler. Sonra tıpkı tıpkısına Gülizar abla gibi, İhsan âbi'nin koluna girse. Süslü karyolada İhsan âbi'yle koyun koyuna yatsalar. O, hiç de annesi gibi kalpsiz olmazdı İhsan âbi'ye karşı. Hele Nuran gibi, Nuran kadar bir kızı olsa, annesinin ona yaptığınca ayrı odada, yer yatağında unutmazdı. İhsan âbi'yi de...

Bütün bunları elinde olmıyarak düşünüyor, sonra birden İhsan âbi'yle karşılaşınca da yerlere geçiyordu.

«— Nuran!»

«— Efendim İhsan âbi?»

«— Benden utanıyor musun sen?»

Telâşlanıyordu:

«— Yoo..»

«— Beni görünce yanakların neden kızarıyor?»

«— Bilmeem?»

«— Tuhaf.»

Birinde az kalsın Necip'ten söz açarak, İhsan âbi'sinden ne için utandığını açıklamağa kalkacaktı. Zor tuttu kendini. Nasıl söz açardı? «— O adam beni elimden karanlıklara çekiyor, bacağı kırık koltuğa oturuyor, ayaklarımın önüne diz çöküp bacaklarımla oynuyor!» diyebilir miydi? Dese, belki de İhsan âbi deli gibi koşacak, gözleri birbirine çok yakın, ışıl ışıl adamı yakalıyacak, belki de ekmek bıçağıyla, sucu gibi, delik deşik edecekti. Sonra? Sonra İhsan âbi'yi hapislere atacaklardı!

Ama bir gece onu evden ıslıkla çağırmıştı. Nuran odasında yapayalnızdı. Babasıyla annesi kimbilir nereye gitmişlerdi. Her zamanki gibi çıplak ayaklarıyla merdiveni çabucak inmiş, bahçenin arka kapısından çıkmıştı. İhsan âbi tek lâf etmeden yürümüştü. Yukarda ay filân yoktu. Her zamanki harabelere gitmişlerdi. Yolda da hiç konuşmamışlardı. Anlıyordu İhsan âbi'nin sinirli olduğunu. Ama sormuyor, soramıyordu. Aklından çeşitli şeyler geçiyor, İhsan âbi'nin belki de annesinden, ya da kimbilir, şu Necip'ten söz açacağını sanıyordu.

Her zamanki yıkık duvarın önünde durmuşlardı.

Ayaktaydılar.

İhsan âbi:

«— Sana bir şey soracağım..»

«— Sor.»

«— Doğru söyliyecek misin?»

Şaşmıştı:

«— A... tabî İhsan âbi..»

«— Yalan söylersen gözlerin kör olsun mu?»

Şaşkınlığı arttıkça artıyordu:

«— Olsuuun..»

«— Tiyatrodaki Necip'in kucağına oturduğun doğru mu?»

Böyle bir soruyla karşılaşacağını kestirdiği hâlde, gene de tokat yemiş gibi sarsıldı:

«— Ben mi?»

«— Sen, evet!»

«— Kimden duydun?»

«— Demek doğru?»

«— Kimden duydun diyorum!»

«— Hasan'dan.»

«— Hasan kimden duymuş?»

«— Kahvecinin çırağından.»

«— O?»

«— Necip kahveciye anlatmış, duymuş anlatırken. Hasan'a söylemiş. Hasan da...»

Ne diyebilirdi? Saklasa, yalan atsa değil diye, gözleri kör olabilirdi.

Başını önüne eğip susmuştu. İhsan âbi hiç kimseye benzemediği için üzerinde durmamıştı. Başkası olsa elini tutar, kuytulara çeker, bacaklarını okşar, dudaklarından öperdi. Aksilik etse, başlardı hemen: «— Yaa.. pekii.. Babana söyliyeyim de gör!»

İhsan âbi neden sonra sormuştu:

«— Yâni kötü kadın mı olmak istiyorsun?»

Aklı gitmişti:

«— Ben mi?»

«— Sen evet!»

Ağlamağa başlamıştı:

«— Ben çocukum daha..»

«— Bir gün büyümiyecek misin?»

«— Büyüyeceğim.»

«— Sen büyürken suçun da büyür!»

«— Kucağa oturmak suç mu?»

«— Hem ayıp, hem de çok büyük suç. Bir daha oturma olmaz mı?»

«— Peki İhsan âbi..»

Ama öte yanda mahallenin haşarıları:

«— Sist!»

«— Nuran!»

«— Nuran kız!»

«— Benim de kucağıma oturursan temiz bir tekliğim var!»

«— Dudaklarından öptür, ikibuçuk!»

«— Şu harabelere girelim mi?»

Kaçıyordu. Daha doğrusu kaçmağa çalışıyordu ama nerde? Oğlanların bacakları çok güçlüydü. Ondan daha hızlı koşuyorlar, yolunu kesiyor, el'le, dil'le sarkıntılık ediyorlardı:

«— Mangır vereceğim ama..»

«— ?

«— Ne çıkar be Nuran?»

«— .....?

«— Biz de Allahın kuluyuz. Yazık değil mi bize?»

«— ?»

«— Valla hiç kimseye söylemeyiz ha!»

Nuran dayanamaz, kıpkırmızı, çokluk göz yaşları içindedir:

«— Sizi İhsan âbi'ye söylersem!»

Hasan, en çok da kahvecinin oğlu Hasan, mavi gözleri, sarı kıvır kıvır saçlarıyla:

«— Ne? İhsan âbi mi?»

«— Tabî ya!»

Arkadaşlarına dönüyordu:

«— Çakıyor musunuz? İhsan âbi diyor!»

Kaş, göz.

«— E... İhsan âbi, tabî»

«— İhsan âbi de mi sırada?»

«— İyi ama, bizim onlardan ne eksiğimiz var?»

«— Paraysa bizde de var!»

«— İhsan âbi'den de, Necip'ten de çok!»

«— .....»

«— .....?»

Sonraları mahallenin bekçisi, emekli Said efendisi de:

«— Sist, Nuran!»

Bekçiye en çok kızmıştı:

«— Ne var?»

«— Hasan'ın dedikleri doğru mu?»

«— Sana ne?»

«— Dikilme, sonra karakola götürürüm seni..»

«— Hadi be sen de!»

Emekli Said efendi de mesçit'in çıkmazında kıstırmıştı:

«— İşittiklerim doğru mu Nuran abla?»

Koskoca adamın, ak saçlarından utanmadan «Abla» demesini yadırgamıştı:

«— Ne işittiniz:»

«— Fena şeyler ama, korkma. Sana kim sataşırsa gel bana. Ben eskiden Müddei-umumî'ydim. Adliye'de ahbaplarım çok. Sana sataşanları hapislere attırırım anladın mı?»

7.

Çok geçmeden Nuran'ların yaşamını kökünden değiştiren olay patlak vermeseydi, Hasan'la başkalarının «— Sist, Nuran!» ları artacaktı şüphesiz. Ama o hiç unutamıyacağı, günler, gecelerce aklından çıkmıyacak olay...

Soyunma odasına bakan kapı deliğinden annesiyle yakışıklı Jönü gözetliyordu. Dalmıştı. Birden kocaman, kıllı eller tutup yana çekti. Babasıydı. Nerden, nasıl, ne zaman gelivermişti?

Bir kuş gibi cıyak cıyak:

«— Babacığım bakma, nolursun bakma babacığım!»

Adam dinlememişti kızını. Bakmış, bakmasıyla birlikte de kapıya bir omuz, dalmıştı kocaman ayaklarıyla.

Jön, don paçaydı. Korkudan deliye dönerek kulise açılan pencereden atlayıp kaçmayı denemişti ama, Cemâl, iriyarı Cemâl, artık tamamiyle vahşi bir hayvan hâline gelmiş Cemâl, avını bırakacak mıydı?

Karısının falan yüzüne bakmadan avının ardına düşmüştü. Av don paça kaçıyordu harap,

eski, tozlu masalarla kanepe, koltuk, iskemlelerin arasında. Gözleri yuvalarından fırlamıştı. Yakalanırsa başına neler geleceğini kestiriyordu. Kaçmalı, kaçmalı, alabildiğine kaçmalı, canını kurtarmalıydı.

Bacağı sakat bir masayı devirip geçti. Sonra bir iskemleyi. Bir koltuk, atladı üzerinden. Yeni bir masa...

«— Kaçma!» diyordu ölümün sesi «— Boşuna kaçma. Kurtulamıyacaksın!»

Kurtulamıyacağını bile bile kaçıyordu: Devrilen yeni masa, ayaklarına dolaşan yeni bir iskemle, bir sehpa...

«— Sana kaçma diyorum!»

Kaçmaktan başkasını yapamazdı. Kaçmalı, yakalanmamalıydı!

Kesik kesik soluyarak kaçıyor, ortalığı darmadağın ederek kaçıyordu. Gömleğinin kemik kadar sert yakalığı, zarif mavi kravatı, mavi ipek çorapları, jartiyerleri...

Kaçıyor, kaçıyordu çıldırmışçasına!

Nuran, büyümüş, yuvalarından fırlamış gözleriyle bakıyordu. Kaçanla kovalıyan arada gözden yitiyorlardı. O zaman tırnağını kemirerek yaklaşıyor, birdenbire karşısına çıktılar mı da korkudan ödü koparak bir kıyıya siniveriyordu.

Babası da solumağa başlamıştı. Altüst olmuş aksesuvar eşyasının arasında yıllar kadar uzun süren bir kaçma, kovalama.

«— Kaçma öldüreceğim seni!»

Ama hâlâ kaçıyordu. Ne tuhaf, Nuran bağırmak istiyor, bağıramıyor, hiç kimse de gürültüyü işitip gelmiyordu.

Jön, devrilen bir koltukla birden yuvarlandı.

Cemâl yetişti, bastırdı. Kocaman ellerinin çelik kadar sert parmakları Jönün kolalı yaka bulunan ince boynuna kenetlendi:

«— Selâvat getir!»

Nuran «Selâvat»ın ne olduğunu bilmiyordu. Boğuk, acaip hıkırtı mıydı? Yuvalarından fırlayan güzel gözlerse kocaman kocamandı!

Nuran korkudan sapsarı, soyunma odasına koştu. Annesi oradaydı. Elinde ayna, ruj.. rujunu tâzeliyordu.

«— Anneciğim!»

Bakmadı bile:

«— Ne var?»

«— Babam...

«— Canı çıksın babanın!»

«— Öldürüyor ama, vallahi öldürüyor!»

Omuz silkti:

«— Bana ne? Cezasını çektirirler!»

Sonra rahatı bozulmuşçasına aynayı sedire fırlatıp kızına sertçe baktı:

«— Allah canınızı alsın topunuzun da. Hiçbir rahat yok sizden, illâllah!»

Odadan çıktı gitti.

Ondan sonrası Nuran için tozdur, dumandır, sinemadır, düştür.

Koşup gelen tiyatro adamları, polisler, asık yüzlü, telâşlı birtakım insanlar. Karakol...

«— Nasıl oldu bu iş Cemâl bey?»

Koca adam boşalmış, rahatlamış, ferahlamıştı:

«— Oldu işte..»

«— Nasıl oldu işte?»

«— Nasılı var mı? Oldu!»

«— Niçin boğdunuz adamı peki?»

Şaşkın şaşkın:

«— Kimi?»

«— Kimi mi? Numara mı yapıyorsunuz?»

«— Ben mi?»

«— .....!»

«— Bana mı söylüyorsunuz?»

«— Cevap ver: Nejat'ı niçin boğdun?»

Omuz silkti:

«— Bilmem..»

«— Aranızda ne vardı?»

Yeni bir omuz silkiş:

«— Hiçbir şey.»

«— Peki neden boğdun? Aranızda hiçbir şey yoksa neden öldürdün adamı?»

«— Öldürmek istememiştim. Demek ölmüş?»

Sonra annesi. Gene ayni memurlar, ayni asık yüzler..

«— Kocanızın Nejat'ı niçin boğduğunu biliyor musunuz:»

«— Hayır.»

«— Sizi ondan kıskanmış olmasın?»

Kadın buz gibi güldü:

«— Kıskanmak mı?»

«— Evet.»

«— Sanmam.»

«— Niçin?»

«— Çünkü.. Nejat çok medenî insandı. Hiç kimsenin namusunda gözü yoktu!»

Kocasına döndüler:

«— Ne dersin Cemâl bey?»

Her şeyi gözleriyle gördüğü halde, gene de:

«— Karım doğru söylüyor!»

Yeniden kadına döndüler:

«— Peki, o halde neden boğmuş olabilir?»

«— Bilmiyorum.»

«— Aklından zoru mu vardı dersiniz?»

«— Olabilir.»

«—

«—

Günler, haftalarca sürdü bu. Nuran unutulmuştu. Kendi bile unutmuştu kendini. Sonra hâtırladı, babasını görmek gelmişti içinden. Gitti. Demir parmaklıklar ardında, uzamış sakalıyla sapsarıydı:

«— Annen neden gelmiyor kızım?»

«— Annem gitti babacığım!»

«— Nereye?»

«— Bilmiyorum.»

«— Sen kimin yanındasın?»

«— İhsan âbilerin.»

«— Anahtar deliğinden gördüklerini sakın kimseye söyleme olmaz mı?»

«— Niçin?»

«— Anneciğine kötü kadın derler sonra, dile düşer!»

Söylemedi, hiç kimseye söylemedi ama, demiyorlar mıydı? Çoktandır diyorlardı hem de. Babasından başka herkes biliyordu annesinin «Kötü kadın» olduğunu.

Günler geçiyordu.

Bir gün, babasına benzeyen ama babası gibi iriyarı değil, zayıf bir adam, asık yüzüyle geldi. Babasının demir parmaklıkları önünde durdu:

«— Değer miydi âbi? O karının yüzünden kaatil olmaya değer miydi?»

Sakallı yüzüyle bitkin babası:

«— Yoo.. karımı karıştırma!»

«— Demek hâlâ o yılan?»

«— Kardeşim!»

«— Yılan evet. Ben sana söylemez miydim onun buz gibi, hissiz bir yılan olduğunu?»

Babası başını iki yana sallıyordu:

«— Haksızlık ediyorsun. Onun suçu yok!»

«— Sen onunla aklını bozmuşsun..»

«— Belki Kemâl, ama ben hastayım, ağır hastayım hem de. Öleceğim. Nuranı yanına al.

Şunun bunun elinde ziyan olmasın, kötü yola düşmesin. Büyüt onu, okut. Nuran da Ayten gibi bir kızın olsun. Söz veriyorsun değil mi?»

«— .....?»

«— Nuranıma iyi bak Kemâl. Benim yokluğumu belli etme!»

«— Annesi ne cehenneme gitti ya?»

«— .....?»

«— Ha?»

Babası üzerinde durmak istemiyordu. Tekrarladı:

«— Nuranıma kendi kızın, Ayten gibi bakacağına, onu kimselere hırpalatmıyacağına söz veriyorsun değil mi?»

Asık yüzüyle canlı bir sıkıntıya benzeyen Kemâl amca sâdece, o da zorla, başını salladı.

Sonra eşyalar satıldı.

Daha sonra da Kemâl amcanın ardında yola çıkacaktı. Sonu belirsiz yolculuğa çıkmadan önce amcası onu en son defa demir parmaklıklar ardındaki adamın ziyaretine götürdü. Kemâl amca bir kıyıda, gardiyanların uzattığı kâğıtları imzalıyordu. Babası, gözlerinden yuvarlanan yaşlarla demir parmaklığın ardındaydı. Uzun uzun baktıktan sonra:

«— Yavrum» dedi, «— dinle beni: Gün gelecek, büyücek, bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan çirkin de olsa, onu yabancı bir erkekle aldatıp hapislere düşmesine sebep olma!»

Pek de anlamadığı halde:

«— Peki babacığım..»

Babacığını demir parmaklık gerisinde, uzamış saçı sakalı, yaşlı gözleriyle bırakıp, amcasının ardında istasyona gitti. Aklında, aklının ta ortasında babası, babacığı, hep babacığı. O orada kalacak, belki de ölecekti!

Lokomotifin yaralı bir hayvan gibi iç çekişi. Kara vagonlar. Ama babası, babacığı. Babacığı oralarda kalmıştı. Düş'ünde gördüğünce yılanlar, çıyan, akrepler mi saracaktı: Şurasını burasını sokup öldürecekler miydi?

«— Heey, sana söylüyorum!»

Kendine geldi. Amcası asık yüzüyle bakıyor, sorusuna karşılık bekliyordu ama ne sormuştu:

«— Aptal mısın sen kız? Aklından zorun mu var?»

«— Benim mi?»

«— Hayır babanın!»

«— Babacığımı bir daha göremiyecek miyim?»

Duymamışçasına, avuçları içinde çabucak bir sigara yakmıştı. Sonra gene sertçe:

«— Nasıl oldu bu iş?»

Aklı babacığındaydı:

«— Hangi iş?»

«— Lâhavle velâ... baban herifi ne diye boğdu? Oropsu ananın yüzünden tabî değil mi?»

Tepesi attı:

«— Benim annem orospu değil!»

«— Ne ya?»
«— Annem. Anneciğim o benim!»
«— Şöyle bir tane atarsam!»
«— Neden orospu oluyormuş annem?»
«— Yılan!»

Karşılık vermedi ama, amcasının evinde neler çekeceğini sezmiyor değildi.

Birtakım manevralardan sonra önlerinde cansız gibi, upuzun uzanakalan trene girmişlerdi. Vagon. Tenhaydı vagon. Amcası asık yüzüyle dışarlara bakarak sigara içiyor, biri bitmeden öbürünü yakıyor ama Nuran'a bakmıyordu. Sanki Nuran Dünyanın en nefret edileniydi. Ne oluyordu? Keşke İhsan âbilerde kalsaydı. Hooş İhsan âbi'nin annesi...

Ne diye bu asık yüzlü amcasının ardına takmışlardı.

Kampana, trenin fışıltısı, lokomotifin düdüğü.

Hareket.

Artık bir daha hiç, ama hiç göremiyeceği bu memleket ve bu memlekette kalacak olan insanlardan uzaklaştırılıyordu. Gideceği yerde ne olacaktı? Amcasının ters mi ters karısı, kızı... Kızın kara, kuru bir şey olduğunu işitmişti annesinden mi, babasından mı?

Devrilircesine gerilere kayan telefon direklerine bakıyordu vagon penceresinden. Amcası da. Kravatsız, sırım gibi bir adam. Açık yakalı kirli beyaz gömleği. Ne kadar da çok sigara içi-

yordu. Biri bitecekken ötekini yakıyor, yemek yemiyordu. Oysa karnı çok acıkmıştı Nuran'ın. Günlerdir pek bir şeyler yememişti zâten. Annesinin zamanında, yemeği babası pişirdikçe bol bol yerdi.

Sonra İhsan âbilerde kaldığı günler.. İhsan âbinin kır saçlı annesi de ilk zamanlar İhsan âbi kadar iyiydi ama, bir gece oğluyla nasıl kavga etmişti!

Gece yarısına doğruydu galiba. Kadın oğlunu sıkıştırıyor, paylıyordu.

İhsan âbiyse yumuşak, tatlı sesiyle şöyle yalvarmıştı:

«— Anneciğim anneciğim nolursun Nuran'a yüz eğrisi yapma!»

Kadın sinirliydi, sertti:

«— Peki ama, ne zamana kadar kalacak bu elin kızı bizde?»

«— Bizde kalmayıp da nerde kalsın?»

«— Nerde kalırsa kalsın!»

«— Kalacak yeri yok ki..»

«— Bize ne?»

«— Böyle konuşma anne, yalvarırım!»

«— Dedi kodu olur evlâdım, korkarım ben!»

«— Hiçbir şey olmaz. Nuran benim kardeşim...»

«— Herkes öyle demez. Sonra, sen de çocuksun daha...

«—

«—

Uyumuştu.

Nasıl uyandığını bilmiyordu. Açık kalmış bir pencere kanadı rüzgârda vurmuş da mı uyanmıştı? Yoksa dışarda kedi birşey mi devirmişti? Uyanmıştı işte. Uyanınca da gene babasının demir parmaklık ardındaki sakallı yüzü.

Tam bu sırada işitmişti işte anayla oğulun iyice kızışmış kavgalarının ardını:

«— Burası düşkünler evi değil İhsan!»

«— Anneciğim, canım anneciğim yavaş ol!»

«— Neden? Nuran hanım işitir de üzülür diye mi?»

«— Yazık. Annesi bırakıp gitti, babası hapiste. Hiç kimsesi yok!»

«— Bana ne oğlum? Benim kimsem var mı? Dul bir kadının ben!»

«—

«—

«— .....:»

Nuran sabaha kadar ağlamıştı. Ne suçu vardı? Annesi kötülük yapmış, babası da annesinin kötülük yaptığı adamı boğmuştu. Nuran'ın suçu yoktu ki. O, ufacık bir kızdı. Kimseye hiç ama hiç kötülük yapmamıştı. Büyüyünce annesi gibi de olacak değildi! Demir parmaklıklar ardındaki babası: «— Gün gelecek, büyüyecek, bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan istediği kadar çirkin olsun, onu yabancı bir erkekle aldatıp hapislere düşmesine sebep olma yavrum!»

Olmıyacaktı, kocası istediği kadar çirkin

olsun, onu aldatmıyacak, hapislere düşmesine sebep olmıyacaktı. Mâdem babası, canının içi babacığı böyle istiyordu, o da onun istediğince olacaktı. Hem...

Amcasının sertçe dönüşü, düşüncelerinin şeridini koparmıştı:

«— Demek annenin orospu olduğunu bilmiyorsun?»

Kızdı:

«— Bilmiyorum!»

«— Bilmiyorsun evet.. yılan... Herkes biliyor ama. Sana da orospu çocuğu diyorlar...»

Çıldıracaktı:

«— Kim? Bana mı diyorlar?»

Tükürdü âdeta:

«— Herkes. Sana diyor evet... bana mı diyorlarmış. Ne diyeceklerdi ya:»

Birbirine yakın, ufacık ufacık gözleriyle nefretini kusmuştu âdeta.

«— Kardeşim alçak ananın elinde ziyan oldu. Ulan o, anan gibi pespâyenin ardına takılacak adam mıydı? Babam onu üniversitede okutuyordu, adam olacaktı. Bana bakma, ben doğuştan haylâzdım. Ama ağabeyim... gelmez olasıca anan tiyatrosuyla geldi kasabamıza, ağabeyimi ayartıp, yallah! Babam da evlâtlıktan reddetti. Annem, ağabeyimin kahrından öldü!»

Nuran şimdiye kadar hiç kimseden işitmediği şeyler işitmişti. Demek dedesi oğlunu reddetmişti evlâtlıktan.. Babası hiçbir gün ne ba-

basının evinden, ne de annesinden söz açmıştı. Annesi zâten konuşmazdı Nuran'la.

Amcası devam etmişti:

«— Başıma belâ olacaksın. Mâdem o iğrenç karının irin sütünü emdin, hayır gelmez senden!»

Ve öfkeyle şahlanmıştı âdeta:

«— Ananla babanın ceremesini ben mi çekeceğim? Bana ne? Amca oldumsa hatâ mı ettim? İsteyerek mi oldum?»

Sigarasını yenisiyle tâzeleyip, tükenenin dibini pencereden bir fiskeyle fırlatmıştı:

«— Senin de gözlerin göz değil! Kimbilir sen de ne canlar yakacaksın? Haydi hepsi neyse ne diyelim, ya kahpe ananı kayırman?»

Nuran nefretle gözlerini önüne indirmişti. O, homurdandı:

«— Pis, musiybet!»

Bu, ağzı küfür dolu, asık yüzlü amcayı ilk gördüğü an sevmemişti zâten. Kuru, korkunç bir yüz. Annesini de sevmiyordu ama, babası bu meseleyi kimseye sakın söyleme demişti. Babasının hatırı için susuyordu. Yoksa bilmiyor muydu. Babası, babacığı.. ölecek miydi bir gün? Yüzü sapsarı mı olacaktı? Mahallede bir gün aklı giderek seyrettiği ölününki gibi mi uzıyacaktı tırnakları?

İhsan âbiyle bakmışlardı ölüye. Ölü yıkayıcılar ölüyü çırılçıplak soymuşlardı. Kaburgaları, kapalı gözleri, yüzü, kalın dudakları sapsarıydı.

Sonra yıkamağa başlamışlardı da İhsan âbi elinden usullacık çekmişti:

«— Bakmıyalım, ayıp!»

Dışarda yağmur yağıyordu. Tren sık sık düdük öttürerek bir yerlere gidiyordu. Uzaaak çok uzak bir yerlere. Amcasının İstanbul'da oturduğunu biliyordu. İstanbul neredeydi? Nasıldı? Amcasının kızı Ayten.. İsterse kara, kuru, çirkin olsun. Birlikte ip atlarlar... belki de lâstik topu vardı Ayten'in... sonra, birlikte okula giderlerdi Ayten'le herhalde...

Babası yakışıklı Jönü boğmadan önce oturdukları mahallesi ne iyiydi. Annesinden ötürü ayıp sözler söylerlerdi ama, okullu kızlara da bayılırdı. Siyah göğüslükleri, beyaz kurdele, beyaz kısacak çorapları, rugan iskarpinleri, sarı çantalarıyla her sabah köşe başında toplanıp, güle oynıya okula gidişleri, akşamları okuldan gene güle oynıya dönüşleri, yolda okuldan, öğretmenlerinden konuşuşları.. Nuran bayılırdı. Bir an önce büyüyüverip onlar gibi okullu olmağa can atardı.

Babasıyla az mı konuşmuşlardı okul üzerine:

«— Gelecek yıl benim de onlarınki gibi çantam olacak değil mi?

«— Tabî.»

«— Siyah önlüğüm?»

«— Siyah önlüğün de.»

«— Beyaz çoraplarım?»

«— Beyaz çorapların da.»

«— Beyaz kurdelem?»

«— Beyaz kurdelen de.»

«— Peki babacığım, sabahları saçlarımı kim tarıyacak?»

«— Annen.»

«— Taramaz ki!»

«— Ben tararım..»

Babasını üzmemek için söylemek istemezdi ama, gene de dayanamazdı:

«— Herkesin annesi ne iyi. Kızlarının üstünü başını giydiriyor, kurdelelerini bağlıyor, yavrum diye kucaklayıp öpüyorlar. Benim annem? Benim annem benimle dargın gibi. Ona ne yaptım ben?»

Babası sertleşiverirdi hemen:

«— Yoo... senin annen, başkalarının annelerinden hem güzel, hem de daha iyi. Annen hakkında kötü şeyler düşünme!»

Bir gece sonra tren büyük bir istasyona girmişti. Bu istasyon kadarını hiç görmemişti. Yüksek çinko çatı, çatının altında beton meydan, kocaman kocaman yapılar. Bu yapılara telâşla girip çıkan gar memurları...

Amcası elinden çekerek indirmişti trenden Kocaman ayaklı, kocaman kocaman adımlı amcası, âdeta sürüklemişti.

Sonra deniz, vapur, telâşlı bir kalabalık.

Vapura girmişlerdi. Öyle kalabalıktı ki!

Boş bir kıyıya ilişmişlerdi. Karşı sıradaki

âilenin Nuran kadar, kısa pantolonlu oğlunun elinde kocaman bir oyuncak otomobil. Kırmızı. Öyle güzel, öyle güzeldi ki, Nuran bu güzel, kırmızı otomobil karşısında demir parmaklıklar ardında bıraktığı babacığını bile unutuvermişti. Onun hemen hemen hiç böyle oyuncakları olmamıştı. Oyuncak otomobili olmuştu ama, oyuncak treni, oyuncak vapuru, oyuncak sandalı... lâstik topu olmamıştı. Allı, yeşilli, sarılı bir lâstik top. Yere vurunca tavana kadar zıplıyan.. Olmamıştı, olmamıştı işte. Birinde babasının satın aldığı otomobili annesi bir tekmede...

Acaba amcasının kızı Ayten'in böyle oyuncakları var mıydı? Vardı belki de. Olmasını öyle istiyordu ki. Bir an treni, asık yüzlü amcasının yanında oturduğunu, vapuru falan unutarak, pek pek bir saat sonra yanında olacağı amcasının kızı Ayten'le farzetti kendini. Amcası asık yüzlü, büyük ayaklı, aksi mi aksi olabilirdi ama, Ayten neden babasına benzesin? Ayten hiç de bile aksi babası gibi olamazdı. İyiydi o, güzeldi. Nuranı görünce koşacak ,boynuna sarılacak, annesinden hiç, ama hiç söz açmıyacak, oyuncaklarının yanına götürecekti. Karşılıklı oturacaklar, bir zamanlar babacığıyla olduğu gibi, kocaman bir oyuncak otomobili kurup birbirlerine göndereceklerdi. O ona, o ona.. sonra belki de oyuncak treni bile vardı Ayten'in! Şayet varsa, trenin raylarını odaya döşerler,

ufacık lokomotifin çektiği ufacık ufacık vagonlar odanın içindeki istasyonlar, dağlar, tüneller, köprüleri geçer geçer, makaralardan, birtakım kutulardan ibaret yükler taşırdı.

Sonra herhalde lâstik topları da olmalıydı Ayten'in. Kırmızı, mavi, sarı, yeşil. Yere vurunca tavana kadar sıçrar, ele avuca sığmazdı. Hiç karışmazdı Ayten Nuran'ın oynamasına. Altın saçlı, inci dişli, güler yüzlü bir kızdı belki de. Babası asık yüzüyle Nuran'ı azarlamağa kalksa bile, Ayten babasına çıkışır. Nuran'a kötü davranılmasını önlerdi. Evlerinin bahçesinde belki de boy atmış kocaman kocaman ağaçlar vardı da, güneşin altında saklambaç oynarlarken, arada ağaca tırmanıp, çok yapraklı dalları arasına saklanırlardı.

Birden heyecanla soruverdi:

«— Amcacığım Ayten kaç yaşında?»

Nefretle:

«— Ne olacak?»

Buz kesildi, sorduğuna pişman oldu:

«— Hiiç..»

«— Üstüne vazife olmayan şeylere karışma. Ayten'in yaşı seni alâkadar etmez. Sen kendine bak!»

Allah Allaaah.. ne fena insandı şu amca! Ne olmuştu sormayla? Kötü bir şey mi? Hem ne biçim amcaydı bu? Hemencik hırslanıveriyor, hırslanınca da yeni bir sigara yakıyordu. Sonra, Nuran'ı hiç ama hiç düşündüğü yoktu.

Karnı aç mı, tok mu? Susamış mı, susamamış mı? Açtı karnı işte, açtı! Açtı ama, korkusundan «Karnım aç» dememişti. Oysa karşısındaki çocuk galeta yiyordu. Utanmasa çocuktan galeta isterdi ama, nasıl? Hele istesin, amcası sağlama tokatlardı!

Vapur Köprüye yanaşmıştı. Kalabalıkla birlikte inmişlerdi. İnsan kaynaşıyordu Köprüde. Taşıtlar. Sonradan adlarının tramvay olduğunu öğrendiği küçük trenlerden birine binmişlerdi. Burası da kalabalıktı. Kocaman kocaman yapıların aralarına sıkışmışçasına daracık yollardan kıvrılarak gitmişlerdi.

İstanbul ne güzeldi!

Ama bu güzellik çok sürmemişti. Şehrin kıyı mahalleleri yıkık harap, eski evleri, birtakım kale duvarlarıyla başlamıştı. Başlamıştı ama, bütün bu yıkıklık, haraplık ve eskiliğin ardında masmavi deniz!

Tramvaydan inmişlerdi. Birbirini kesen daha dar, daracık sokaklardan geçmişlerdi. Amcası hep hep sigara içiyordu. Hava soğuktu ama, gök masmaviydi. Güneş vardı. Taşlarının aralarından otlar fışkırmış eski duvarlarda tenbel tenbel yatan, insansız, çocuksuz tenbel güneş.

Sonra birden cıvıl cıvıl insanlarla çocukların, tenhalığı uçurtmaları, futbol toplarıyla yendikleri bir meydanlığa çıkmışlardı. Öyle sevmişti ki bu meydanlığı! Evler, tahtaları kararmış ama yüksek evler, pencerelerinde gülen, şarkı

söyleyen kadınların karşıdan karşıya konuştukları, şakalaştıkları evler. Bu evlerden birinden ayakları takunyalı, esmer, çirkin bir kız koşarak gelmişti:

«— Babacığım!»

Nuran anlıyamamıştı birden bu kara kuru kızın amcasının kızı Ayten olduğunu. Ayten miydi bu gerçekten? Kara, kuru babası gibi asık yüzlü, saçları taraz taraz...

O da coşmuştu:

«— Babacığım, Nuran bu mu?»

Amcası hep o sıkıntılı sigara içişiyle, karşılık vermemiş, kızını elinden tutarak evden içeri girivermişti.

Nuran da ardlarında.

Alt ev'di burası. Acı acı zeytinyağı kokuyordu.

Birden cırlak bir kadın sesi:

«— Ayteeen!»

Amcasının kuru kızı, boyun damarı şişe şişe:

«— Efendim annee?»

«— Efendiler leşini kaldırsın. Ne cehenneme gittin?»

«— Babam geldi!»

Karanlık, dar bir merdiveni, çivilerinden lâçka tahtalarını gıcırdata gıcırdata çıkmışlardı. Minare merdiveni gibiydi. Bir zamanlar İhsan âbiyle çıkmışlardı minareye. Yüreği çarpmıştı

Nuran'ın. Şimdi de öyle. Üstelik yanında da İhsan âbi yoktu artık. Yüreği çarpmağa başlamıştı yeniden. Bu asık suratlı, küfürbaz, hırçın oldukları her hallerinden anlaşılan insanlar, bu köhne, yıkıldım yıkılacak ev, evler...

Merdiveni tam çıkmışlardı, birden gazocağı üzerindeki tavada balık kızartmakta olan kara, kuru bir kadın. Kızına ne kadar da benziyordu! Dişlek, saçları kızınınki gibi taraz taraz.

Kocasına sordu:

«— Geldin mi?»

Kocası sıkıntıyla:

«— Geldim, getirdim. Al bakalım..»

Yengenin buz gibi bakışı:

«— Nesine bakacağım? Demek babası, anasının hovardasını...»

«— Gırtlaklamış..» dedi adam.

Yenge âdeta hırladı:

«— Bana bak, ananın orospu olduğunu unutup da bu mahallede şuna buna çalım atmağa kalkma anladın mı?»

Nuran şaşırdı. Daha bir «Hoş geldin» bile demeden yaylım ateşe geçmişti kadın.

Tekrarladı:

«— Anladın mı? Eşek kafana girdi mi?»

«— Benim mi?» diyebildi.

«— Hayır benim. Benimmiymiş.. Senin tabî!»

Karşılık veremezdi. Ne biçim konuşmaydı

bu? Eşek kafası mıydı Nuran'ın kafası? Hiç de bile..

Gözlerini yere indirmişti. Yanıbaşında Ayten. Arada gözgöze geliveriyorlardı ama, nerde yol boyunca düşündüğü inci dişli, güleryüzlü kız? Evlerinin bahçesi de yoktu. Herhalde oyuncakları da. Ama arkadaşları vardı besbelli, arkadaşlarının dedi koducu anneleri. Alt, üst katlardan merakla gelmişlerdi hemen. Dişleri sigaradan sarı sarı kadınlar. Başlamışlardı:

«— Geldi mi?»

«— Yaa, geldi encâm!»

«— E, gözün aydın kız..»

«— Demek bu?»

«— Güzelceymiş de...

«— Adın ne senin?»

«— Cevap versene!»

«—

«— ?»

Nuran şaşkın:

«— Nuran.» dedi.

Bir başka kadın patavatsızca sordu:

«— Demek baban anneni oynaşıynan yakaladı?»

Yengesi

«— Yakalamış, boğuvermiş!»

«— Oynaşın ne suçu var? Asıl boğulacak, karısı olacak gözü çıkasıca.. Elin adamına yazık değil mi?»

Bir başkası:

«— Hiç canım. Kancık it kuyruğunu sallamasa...»

«— Değil mi ama?»

«— Hakçası o!»

Az genççe bir başka komşu:

«— Mektuplarını sen mi taşıyordun ananın kız?»

Ne mektubu? Ne taşıması? Annesi ona mektup taşıtmamıştı. Postaya bile mektup attırmamıştı, hiç hâtırlamıyordu.

«— Niye cevap vermiyorsun?»

«— Çalıma bak!»

«— Burnu da havalarda..»

«— İyi ama, nesine?»

Amcasının karısı kinle:

«— Anası orospu. Tabî çalımı beyde olmıyacak...» dedi.

Nuran sertçe baktı ama, kimse farkına varmadı. Ne çirkin kadındı!

O günden sonra adı «orospu çocuğu»na çıktı.

«— Kız Nuraaan! Ah orospu çocuğu ah..»

Ya da:

«— Nuran mı? Hangi Nuran?»

«— Şu canım, orospu çocuğu!»

«— Nuran, başlarım orospu anandan ha!»

«— Sist, orospu çocuğu..»

«—

«— .....?»

Anlıyordu, her şeyi anlıyordu acı acı. «Orospu çocuğu», öteki çocuklardan başka, âdi, aşa-

ğılık bir çocuktu. Orospu çocuğuna kimse acımazdı. Orospu çocuğu herkesin burunlaması, itip kakması için yaratılmış gibiydi. Karnı acıkmaz, uykusu gelmez, bayramlarda yeni ayakkabı, yeni üstbaş istemez, isteyemez; istese bile alınmazdı. Orospu çocuğu oyun da oynıyamazdı. Hakkı yoktu. Arada eksik doldurulmak için oyuna alınsa bile, ilk fırsatta hemen çıkarılır, yerine, anası orospu olmıyan bir başkası alınıverirdi. Oyunda düşse de bir yanı sıyrılsa, kanasa aldırış edilmez, ama başka herhangi bir çocuk kazara düşse de Nuran'ın suçu olmasa, suç gene de ona yüklenirdi.

Haftalar, aylar...

Sabahın çok erken saatlarında uyanıyordu. Su kovalarını alıyor, evin kazanını, leğenini, küpünü küllüğünü dolduruyor, gazocağını yakıyor, çaydanlığı oturtuyor, akşamdan kalmış bulaşıkları yıkıyor, ortalığı süpürüyor, hattâ tahtaları çabucak iki su siliveriyordu. Bitmez tükenmez bel, kasık, romatizma, rahim, böbrek hastalıklarından dertli cırcır yenge bütün gece uyuyamamış, sabaha karşı sözde şöyle bir dalıvermiştir. Tahtaları siler, en çok da ortalığı süpürürken süpürgeyi kazara boş bir kutuya çarpsa da, kutu tangırdasa, yenge yatağından dehşetle fırlar, taraz taraz saçları, karanlık bir mağarayı hatırlatan ağzıyla başlardı:

«— Hay Allah belânı versin çıfıt! Kız sen benim sebebi mevtim olacaksın bir gün. Kız

lânet kız, bütün gece derdimle boğuştum, bir parçacık uyku girmedi gözüme. Sabaha karşı gözlerim şöyle bir kirlendi, tangır tungur... Kasdın mı var bana? Ölürsem kına mı yakacaksın? Hâin! Vicdansız!»

Birtakım mâzeretler ileri sürer:

«— Yengeciğim, vallahi mahsus yapmadım...»

Ne dese boş:

«— Yengeciğin başucuna otursun. Ben senin nerden yengen oluyormuşum? Kaatil herifin kızı, orospu karının piçi!»

Arada Nuran da uykuya dalıverir sabaha karşı da, yenge hiç uyumamış, sofada kum sancısı ya da romatizma ağrılarından dolaşmaktadır. Ağrıları Gripin, Nevrozin, Aspirin'le falan azıcık yatıştığı zaman aklına hemen Nuran gelir: Camilerde sabah ezanları okunmaktadır. Bu kız hâlâ ne diye eşşekler gibi yatıyor?

Gider, Nuran'ın tavan arasındaki yatağını bir hamlede bulur. Kızcağız kirden muşambaya dönmüş yüzsüz yorganı altında kıvrılmış mışıl mışıl uyumaktadır. Bir tekme, bir tekme daha.

Nuran yataktan deli gibi fırlar:

«— Buyurun yengeciğim!»

Yengenin çenesi açılmıştır:

«— Uğursuuuz, meymenetsiiiz! Gün öğle oldu Allah kahretsin seniii! Hani ortalığın süprülmesi? Kazan doldu mu? Küp küllük doldu mu? Evde bir damla su yok. Anca ye, iç, yat,

ye, iç, yat. Benim zavallı yavrum kuruyup kabuğuna yapışsın, sen et üstüne et koy. Arsız. Lâf söz kâr etmiyor ki!»

Nuran ne türlü davransa boştu. Ne yengesiyle amcasının gözüne girebiliyordu, ne de mahalleli çocukların oyunlarına. Su taşırken çocuklar, daha çok da kendi akran kızlar lâstik toplarıyla çeşitli oyunlar oynarlar, amcasının kızı onu sokmazdı. Aralarına karışacağını sezdi mi, hemen başlardı:

«— Anneeee!»

Nuran yalvarırdı:

«— Ayten, nolursun Ayten.. bir az oynıyayım!»

Hayır:

«— Anneeee, Nuran'a baaak! İşini bıraktı oyun oynuyoooor!»

Taraz taraz saçlarıyla kadın, iki eli kanda olsa, hemen ya pencereye çıkardı, ya kapıya:

«— Kız Nuran!»

«— Efendim yenge?»

«— Oyun ha? Gelirsem senin o iğrenç gözlerini oyarım alimallah!»

«— İyi ama yengeciğim...

«— Sus bakim hadi, geç işinin başına!»

Usullacık geçerken, başta Ayten, mahalleli kızlarla oğlanların kahkahaları. Ne desin? Ne diyebilir? Elinde kovalar, oradan ağır ağır uzaklaşırken, çocuklar başlarlardı:

«— Annen amma da bozdu ha!»

«— Tabî şekerim. Onun anası babası yok ki..»

«— Bizim gibi annesi, babası olsa da oynasa hadi neyse değil mi ama?»

«— Onun annesi...»

Ayten fısıltıyla anlatır da anlatır, kızlar ağızlarını elleriyle kapata kapata sözde utanırlar, her şeyi anlıyan oğlanlarsa çapkınca gülerlerdi.

Tek arkadaşı yoktu Nuran'ın.

İçine kapanmıştı alabildiğine. Kapanmıştı ama, tâ İhsan âbi'nin öğrettiği az buçuk okuma yazmasını ilerletiyordu farkına varmadan. Şurdan burdan eline geçen gazeteleri yer, yutar gibi okuyordu. En çok hoşuna giden romanlardı. Acıklı romanlardı gazetelerin. Yengesi geliverince de hemen saklıyordu.

Ne iyiydi romanlar ve yalnızlık!

8.

Yıllar gelip gelip geçiyordu.

Yapayalnızdı kitaplarıyla. Çevresinden korkuyor, korkusu arttıkça nefreti çoğalıyordu.

Eski günleri, aah eski günleri!

Annesi istediği kadar kötü olsun, iyi bir babası vardı ya! Onu terslemez, çeşmeden su taşıtmaz, oyunlarına karışmazdı. Arada elinden tutup çarşıya, çarşıda dondurmacıya götürür, yolda tatlı tatlı konuşurdu kızıyla. «Kızım» derdi, «Yavrum» derdi, «Evlâdım», «İki gözüm» derdi. Sokakta arkadaşlarıyla oynarken düşse de bir yanı acısa, babası nerdense koşup gelir, kızını kucağına alır, acıyan yerini kocaman avucuyla oğuşturur, öper, göz yaşlarını silerdi.

Geceleri devler, yılan, çıyan, akreplerle dolu düşler görse de çığlık çığlığa uyansa, babası gene hemen kucağına alır, çığlığının nedenini sorar, kızını korkularından çeker kurtarırdı.

Çoğu gündüzler hep babacığıyla olurdu. Babacığı onu elinden tutarak tiyatroya, tiyatronun şakacı bir hava esen lokaline götürür, ordan çarşıya inerler, çarşıda dondurmacı, oyun-

çakçı dükkânları... ah bu oyuncakçı dükkânının renk renk, çeşit çeşit oyuncaklarla dolu camekânı önünde babasıyla geçirdikleri dakikalar... Babacığı da Nuran kadar çocuklaşıverir, kızıyla oyuncaklar üzerinde tatlı tatlı hayaller kurarlardı: Şu, cici rayları kocaman camekâna döşenmiş oyuncak tren onların olsa... ne yaparlar? Ne mi yaparlar? Bu raylar var ya? Böyle yuvarlak değil, açar babası, uzatır. Daha da ray satın alır, satın aldığı dolu rayları ötekilere ekler. Eklenen raylar odadan sofaya çıkar, sofayı boydan boya geçer, öbür odaya girer, öbür odayı dolaşır, kapının bu yanından gene sofaya çıkar, sofayı duvar diplerinden bir başka odaya kadar uzanıp, bir başka odanın da duvar diplerindeeen...

Nuran el çırpardı. Yaşasındı.. Babacığı dolu ray alacaktı değil mi? Tabî. Eline bolca bir para geçince hemen, hemen ,satın alacaktı bu treni, sonra da o bitmez tükenmez rayları. Dükkânda fazla ray yoksa bile, babası İstanbul'daki kardeşine yazacak, para gönderecek, Nuran'ın İstanbul'daki amcası da dolu ray satın alacaktı onlar için. Daha sonra trene birtakım kutularla boş iplik makaralarından yükler yükleyeceklerdi. Nuran odalardan birinde istasyonunu kuracaktı, babacığı da bir başka odada. Her oda ayrı bir memleketin istasyonu olacaktı. Odaları, sofayı kimbilir kaç sefer boydan boya, döne dolaşa aşacak tren, babasının istasyonundan

Nuran'ın istasyonuna mal getirecek, sonra da mal götürecekti. Bu arada tabî dağlar, köprüler, tüneller geçecekti. Tünellerin karanlık, korkunçluğu üzerinde durulurdu. Bu tünellerde belki de yedibaşlı devler, ejderhalar, yahut da cinler, şeytanlar bulunurdu... Bu türlü konuşmaları çokluk gece, evde, Nuran'la babası alaca karanlık odalarında yaparlar, Nuran babasının kolları arasına sığınır, başını göğsüne yaslıyarak «— Sonra babacığım?» derdi. «— Ama galiba korkuyorsun kızım?», «— Korkuyorum ama, siz anlatın. Yanımda siz varsınız. Korksam bile tatlı!»

Tekrar dalarlardı. Babacığı nereden bilirdi peri padişahının üç oğlunu? Görmüş müydü? Görmüşse nerde görmüştü? Ejderhayı iki ağabeysi değil en küçüğün öldürüp, güzel kızı kurtarışını Nuran çılgın gibi alkışlar, coştukça coşardı ki, birden hiç hesaba katmadıkları bir şey, annesi, buz gibi yüzüyle odalarının kapısında beliriverirdi:

«— Aferin koca adam, aferin... Çocuğun zihnini böyle saçma sapan şeylerle doldur. Şuna bak, nasıl da kıvırıyorsun o yalanları?»

Arada Nuran baş kaldıracak olurdu:

«— Ama ben çok seviyorum onları anneciğim!»

Tersleniverirdi:

«— Sus hadi sus, iğrenç!»

Babası kekelerdi:

«— Karıcığım, karıcığım şeyy.. çocuğu eğlendirmek için...»

O, nefretle ayrılırdı kapıdan.

Babası kıs kıs güler:

«— Atlattık Nurancığım» derdi, «— atlattık ha?»

«— Atlattık ama, ona ne?»

«— Susss..»

«— Niçin?»

«— Anneciğin konuştuklarımızı duyuverir!»

«— Duyarsa?»

«— Bağırıp çağırır..»

«— Annemden korkuyor musunuz babacığım?»

«— Hayır, korku değil, saygı. Ona büyük saygım var. Çok yoruluyor. Bir de biz üzersek...»

«— Annem olmasa o treni hemen alırsınız değil mi?»

«— Param olsa gene alırım..»

«— Ne zaman olur?»

«— Allah ne zaman verirse!»

«— Neden vermiyor?»

«— Kimbilir.»

«— Ben Allah olsam...

«— Evet?»

«— Herkese, ama herkese her istediğini hemencik veriverirdim!»

«— Töbe de!»

«— Niçin?»

«— Günah!»

«— .....»

«— .....?»

Hafta içinde, bâzı geceler vardı. Ne severdi Nuran böyle geceleri. Annesi çokluk yatmış, babası kahveye çıkmış olurdu. Nuran usullacık evden çıkar, onu harabelerde bekliyen İhsan âbiye koşardı ufacık ayaklarıyla. Gerçekten de âbi orda, o yıkık duvarın dibine oturmuş, sırtıyla duvara dayanmış olurdu. Nuran'ı görünce yerinden fırlar, ellerinden tutarak duvar dibine oturturdu. Sonra da kendi otururdu yanı başına. Çoğu geceler koskocaman ay, yıldızlar...

Ah İhsan âbisi.. şimdi olsaydı da mahalleli kızlar, oğlanlar ona «Orospu çocuğu» desinler di sıkıysa!..

Dünya'da hiç kimse İhsan âbi kadar koşamaz, İhsan âbi kadar sıçrıyamaz, yumruk atamaz, yüzemez, top oynıyamazdı. Kovboyculuk oynarlarken bile.. Albay Bufalo-bil olmıya görsün. Değnekten atı üzerinde yıldırım gibi, sokaklar aşar, göl kıyısındaki «Gizli define»yi Kızılderililerin elinden kurtarmak için yıldırım gibi yetişirdi.

Hasan çokluk Kızılderili reisi, Atmaca-göz, ya da Sarıyılan olurdu. Onun da adamları vardı. Kamıştan atları, başlarına takılı tüyleri, zehirli okları... «Gizli define»yi beklerlerdi. İhsan âbiyle arkadaşları bir hücum.. onlar istediği

kadar kalabalık olsun, İhsan âbi'nin önünde duramazlardı.

Sonra İhsan âbi masallar anlatırdı. Bir dudağı yerde, bir dudağı gökte Araplar, Kafdağları, Peri padişahı, Peri padişahının kızı, Şehzadeleri, yedibaşlı devler dolu korkunç masallar.

Şimdi burada, amcasının evinde tek başına yattığı tavan arasında o mutlu günlerini hâtırlıyarak roman okurken, göz yaşlarını kimseye göstermiyordu. Gecenin çok geç saatlarına kadar bulaşık tenceresinin başında, bulaşık suyunun öğürtücü kokusuyla midesi bulana bulana hep bunları düşünüyor, en çok da İhsan âbi için içi yanıyordu: Sevgili öğretmeniydi bir de.

En gücüne giden, yengesinin komşularla konuşmasıydı.

«— Yaptığı iş yediğini çıkarmıyor ki kardeş. Başımıza belâ aldık vallahi..»

Dişleri dedi kodudan kararmış komşu kadınlarsa hep yengesinden yana çıkıyorlardı:

«— Doğru. Öyle ananın böyle kızı..»

«— Katranı kaynat olmaz şeker derler...

«— Cins, cins değişmez ki. Ön tekerlek nerden giderse, arka tekerlek de...»

«— Boşuna zahmet ama, ne yapacaksın kardeş. Başa gelmiş çekilecek!»

«—

«—

Böbrek sancıları, romatizma ağrıları bir az dinmişse, akşamki uykusuzluğunun acısını Nuran'dan almak için seslenirdi:

«— Kız Nuraaan!»

Romanını hemencik saklar:

«— Efendim yenge?»

«— Bulaşıklar yıkandı mı?»

«— Yıkandı.»

Aşağıdan tabak, tencere, sahan tıngırtıları gelir, ardından da uluyan sesi:

«— Yıkanmaz olsun! Şu tabakların pisliğine bak. Bu ne biçim yıkanma kız? Uuuu... bakırların tekmil yağı üzerlerinde. Kız gel buraya bakayım!»

Dehşetli bir korku içinde, kocaman bir soru, tavan arasından aşağı sessizce iner:

«Efendim?»

Sahanı âdeta gözüne sokar:

«— Nedir bu sahanın yağı?»

Yağ falan yoktur aslında. Ama olup olmaması önemli değil. Önemli olan, yengenin geceyi uykusuz geçirmesi. Bunun da suçlusu Nuran'dır.

«— .....?»

«— Ay bu kız beni çıldırtacak. Kız cevap versene Allahın belâsı!»

«— .....??»

Artık maşa mı olur, sopa mı, nalının teki mi... ver yansın. En çok nalınla, parmaklarını ocağın taşında ezip, tırnaklarına kan oturtması!

Ah bu ezilen parmakları, kan oturan tırnakları... canı öyle yanar ki, bas bas bağırır da, uyurken bile sigarası dudağından eksik olmıyan amca-babasının demir parmaklıklar ardında sıkı sıkı tenbihlerle kızını emanet ettiği amcası mutfak kapısında belirir:

«— Sus kız. Zırlayıp durma sabah sabah..»

Yengenin eline fırsat geçmiştir:

«— Zırlamak değil ulumak. Anasının babasının başını yediği yetmezmiş gibi, burda da uluyacak ki bizim de başımızı yesin!»

«— Lânet!» diye sigarasını tazeler amca.

Ayten memnundur. Dünyalar onun. Gözlerinin içi gülerek sakızını şımarık şımarık çiğner, sonra da arkadaşlarıyla top oynamağa gider. Memnundur, çünkü Nuran neden kendisinden daha boylu, daha güzel, bilekleri, ayakları daha biçimli, saçları daha dalgalıdır? Neden cilt cilt roman okur? Evin asıl kızı Nuran mıdır ki daha güzeldir? Ayten orospu çocuğu olmadığı halde neden kara kuru, sıskadır da, o yılan bembeyazdır? Mâdem öyle, oh olsun. Yesin dayağı, ezilsin tırnakları, kan otursun!

Beri yanda Nuran'sa bütün bunların farkında bile değil, nalın eziği parmakları, kan oturmuş tırnaklarının acısıyla ağlar da ağlar bir kıyıda. Ezikler öyle ağrımaktadır ki! Bütün gece uyuyamaz acıdan. Başı, karnı ağrımış, kimin umurunda? Roman bile okuyamaz, gelmez içinden.

Sabahleyin her zamanki kupkuru ses:

«— Kız Nuraaan!»

Fırlar yataktan:

«— Efendim yenge?»

«— Su getirdin mi?»

«— Getirdim yenge.»

«— Bulaşıklar yıkandı mı?»

«— Yıkandı yenge.»

«— .....»

«—

Bir gün amcası gene ağız kıyısında sigara, geldi. Nuran sofrayı hazırlıyordu. Yengesiyle Ayten de bir kıyıda sofranın hazırlanmasını bekliyorlardı.

Amcası:

«— Vefasız!» dedi, «— babanı hiç sormuyorsun..»

Nuran acı dolu iri gözlerini amcasına çevirdi. Bu gözler, acı dolu bu gözler bir an sevinçten çalkalandı âdeta:

«— Babam mı? Ne olmuş babama?»

Damdan düşercesine:

«— Ölmüş!» dedi, «— Babasız kaldın artık hadi bakalım...»

Nuran'ın elindeki tabak yere düştü, parça parça oldu. Yenge eline gene dehşetli bir bahane geçirmişti, yerinden fırladı, tekme, tokat, tekme...

Ardından da ulumalar:

«— Sakar domuuuz.. hayırlı evlât olsan ba-

ban ölmezdiii, uğursuuuuz! Ne istedin ağzı var dili yok tabaktaaan!»

O gece yemek yemedi. Zâten yediği de ne? Sofradaki tabaklarda artanlar. Tavan arasındaki yatak yorgan adına mitillerine kapandı, demir parmaklıklar ardında bıraktığı babacığı için ağladı ağladı.. Düşünde, eski mutlu günlerinin baba okşamaları arasında, babacığının göğsündeydi. Sonra babası elinden tutup tiyatroya götürmüştü. Annesinin seyircileri kırıp geçirişini birlikte seyretmişlerdi çok eskiden olduğunca.

Daha sonra... evde olurlarmış. Sergisiz odalarının, yer yatağında...

«— Babacığım!»

«— Efendim yavrum?»

«— Hapiste değil miydin sen?»

«— Değildim.»

«— Nejat amcayı boğmamış mıydın?»

«— Yoo..»

«— Ben amcamlara gitmedim mi?»

«— Gittindi ama, geldin şimdi.»

«— Oraya bir daha hiç gitmiyecek miyim?»

«— Gitmiyeceksin.»

«— Yengem beni hep dövüyor. Tırnaklarını eziyor nalınla. Beni bir daha oraya gönderme olmaz mı?»

«— Göndermem yavrum.»

«— Amcamı da sevmiyorum..»

«— Ben de sevmiyorum.»

«— Ayten'i de.»

«— Ben de.»

«— Orada bana herkes orospu çocuğu diyor!»

«— Onların dillerini koparırım ben..»

«— Sen herkesten daha kuvvetlisin değil mi?»

«— Elbette.»

«— Herkesi dövebilir misin?»

«— Döverim.»

«— Amcamı?»

«— Amcanı da.»

«— Polisleri?»

«— Polisleri de.»

«— Pekii.. Annemi?»

Babası gülmüştü çok eskiden olduğunca:

«— Bak, bir ona gücüm yetmez işte!»

Uyanmış, yeniden uykuya geçmişti. Bu sefer de İhsan âbi girmişti düşüne:

«— A... bak babacığım, İhsan âbi!»

«— Tabî. Bundan sonra İhsan âbin de bizde kalacak..»

«— Bizde mi kalacak?»

«— Bizde kalacak. Fena mı?»

«— Değil ama, annesi?»

«— Annesi öldü.»

«— Sahi mi İhsan âbi? Annen öldü mü?»

«— Öldü.»

«— Gene harabelere ineriz değil mi?»

«— Tabî. İnelim mi?»

«— İnelim, hadi.»

El ele harabelere iniyorlar. Harabeler.. Harabeler hep o eski harabeler, ay, yıldızlar hep o eski ay'la yıldızlar.

Sırtlarını harap duvara dayayıp başlıyorlar:

«— Demek bundan sonra hep bizde kalacaksın?»

«— Evet. Memnun olmadın mı?»

«— Ben mi? A çıldırırım sevinçten ama inanamıyorum!»

«— Ben de çıldırabilirim sevinçten..»

«— Benim sâhiden âbim olursun değil mi?»

«— Olurum.»

«— Ayten'le arkadaşlarından beni korur musun?»

«— Tabî Nuran!»

«— Haydi sokağa çıkalım, bana orospu çocuğu desinler de, döv onları! Sonra bana dolu roman al!»

Eski memleketinin o eski mahallesindeki harabelerde, sırtları duvara dayalı değil de, sanki amcasının İstanbul kıyı mahallesindeki evinde, tavan arasındalar. El ele tutuşup inerler aşağı, sokağa çıkarlar. Ayten'le arkadaşları oradadır. İhsan âbi olmasa, her zamanki gibi

«Orospu çocuğu!» diyeceklerdir ama, diyemezler. Yanında İhsan âbi. Sıkı mı?

Nuran meydan okur:

«— Hadi, ne duruyorsunuz? Kızdırsanıza!»

Çocuklar İhsan âbi'nin korkusundan sus pus.

Ayten dikilir:

«— Kızdıramaz mıyız?»

«— Kızdıramazsınız tabî. Kızdırın hadi! Bak İhsan âbime.. Bundan sonra hiç birinizden korkum yok!»

Hiç kimseden ses çıkmaz, sinmişlerdir. Kızlardan birine yaklaşır, elindeki topu çeker alır. Bir vurur yere, top havalara zıplar.

Sonra bir başka kızdan ipi. başlar atlamağa. Herkesten iyi atlar. Atlarken atlarken havalara uçar. Bulutların aralarından geçerken, yengesinin sesi:

«— Kız Nuraaan!»

İhsan âbiyi, lâstik topu, ipi, havaları yitiriverir. Bütün gördükleri hohlanmış cam ardına kaçmışcasına silikleşirler.

«— Kız Allahın belâsı kıız!»

Buzlu cam ardı silikliği de kaybolur, iyice yüze çıkar. Ama gene de kendini büsbütün toparlıyamaz.

«— İki gözünün ışığı sönesice, lânet!»

Hır hırttan ibaret mitillerinin arasından zıplayıp fırlarken seslenir:

«— Efendim yenge, geldim!»

«— Gelmez ol ilâhi..»

Koşar.

Kuru kadının elleri belinde, Azrâil gibi:

«— Hani su?»

Karşılık veremez. Yengenin elinde çıra parçası. Gözü çıra parçasına takılır, içi titrer. Sonra pencereden vuran güneşe takılır gözü. Sâhi, bir az fazlaca uyumuştur bugün.

«— Hani su kız?»

«— Şey yenge.. uyanamamışım da...»

Yengenin de beklediği budur:

«— Uyanamamışsın ha?»

Çıra darbeleri kafa, kol, surat... nereye rastlarsa. Nuran'ın çığlığı, Ayten'in mutfak kapısında manzarayı sakız çiğniyerek, memnunlukla seyredişi... ağlamak, bağırmak, yalvarmak... neye yarar?

Kovaları alır, yengesinin cırlak sesini, arsız arsız sakız çiğneyen Ayten'in memnun yüzünü bırakıp çeşmeye gider. Çeşme başı beyaz başörtülü göçmen kadınları, ondüleli saçlarıyla irili ufaklı kızlarla doludur. Erken, çok erkenden gidilmezse sıra beklemek gerekir. Bu ise zaman aldığından, yengeyi küplere bindirir. Öfkesi çılgınlık derecesinde artar, cırlak sesi mahalleyi çın çın öttürür. Arkası gene dayaktır. Nuran bilir bunu ama, gece düşünde babasını, İhsan âbi'yi görmüştür. Yediği dayak, işittiği azar hep onların yüzündendir. Olsun. Her gece görse onları, her sabah onların yüzünden dayak yese, razı!

Çeşme başında kadınlar sorar:

«— Yengen gene niye bağırıyor kız?»

Omuz silker:

«— Ne bileyim ben?»

Mahsustan söylemez nedenini. Söylese, eşeliyecekler, yengesine yetiştirecek bir şeyler bulup koşacaklardır.

Ardını bırakmazlar:

«— Senin yüzünden değil mi?»

Karşılık vermez. Bu, kadınları kızdırır:

«— Yılan!»

«— Kadının ömrünü törpülüyor vallahi..»

«— Aman kardeş böyle inat çocuk düşman başına...»

«— Tabî. İnat olmasa kadın deli mi? Ne diye cır cır bağırsın?»

Ağır su kovalarıyla eve döndüğü zaman saatlar geçmiştir. Yengenin çenesi o gün hiç, ama hiç, durmaz. Elinden de vara yoğa maşa, odun, nalın teki düşmez.

«— Allah kahretsin böyle kızı. İşlerim onun yüzünden geri kaldı. Ay midem midem midem...»

Nuran bütün bunlara kanıksamıştır. Keşke her gece babasını, İhsan âbiyi düşünde görse de geç uyansa, su geç gelse, yengenin işleri aksasa, bu yüzden dayak yese, azar işitse!

Yalnız, yapayalnızdı. Yırtık pırtık, lime li-

me romanlarından başka arkadaşı yoktu. Mahallenin haşarı çocukları, hiçbir çocuğu onunla arkadaşlık etmeğe bırakmıyorlardı. Semte yeni taşınan âilelerin çocukları yanına sokulsalar bile; elebaşılar hemen çocuğu kıyıya çekiveriyorlardı:

«— Onunla konuşma!»

Şaşıyordu mahalleye yeni gelmiş çocuk:

«— Niçin?»

«— Onun annesi...»

Çocuğun kulağına olmadık şeyler fısıldayıveriyorlar, ardından da ekliyorlardı:

«— Kendi de annesi gibi!»

Hiç haberi yokken ayıp, çok ayıp, insanı yerlere geçirecek şeyler uyduruyor, mahalleye yeni taşınmış çocuğu aldatıyor, onu da Nuran'a karşı kazandırıveriyorlardı.

Arada, mahalleli elebaşıların yalanına aldırmayıp Nuran'la konuşmağa koyulanlar oldu mu, bu kez Nuran'la birlikte ona da başlıyorlardı:

«— Yuuuuuu!»

«— Andavallıya yuuuuu!»

«— Orospu çocuklarına yuuuu!»

Sonra da aralarında, ama onlara duyuracak biçimde fısıldaşmalar:

«— Bu var ya bu?»

«— Kim? Şu yeni taşınanların oğlu mu?»

«— O da o biçim!»

«— Sahii?»

«— Valla. Bunun annesi de Nuran'ın annesi gibi...»

Çocuk gene de aldırmaz, dikilirse, o zaman toplanılarak üzerine yürünüyor, çocuk adamakıllı dövülüyordu. Babası, annesi mi koşup geldi? Çevresini alıveriyorlar, başlıyorlardı yalan yanlış:

«— Amca, biz boşuna dövmedik oğlunu..»

«— Oğlunuzun iyiliği için!»

«— O orospu çocuğuyla konuşma dedik. dinlemedi..»

«— Onunla konuşturmayın amca!»

«—

«—

Sonunda yeni gelen çocuk koparılıp alınıyor, Nuran da kimbilir kaç kez okuduğu lime lime romanlarıyla koyu yalnızlığının sıkıntısına itiliyordu. Bu, can sıkıntılı, koyu yalnızlık, Nuran için bir çeşit kader olmuştu. Gündüzleri hiç boş vakti yoktu ya, arada kaçamak yapıp, yengesiyle Ayten'den gizli, mahalle çocuklarının çeşitli oyunlarına pencereden dalıverse, hemen oyuna kendini kaptırıyor, başlıyordu:

«— Bu taraftan bu taraftan!»

Ya da:

«— Çevir, önünü kes, kes önünü!»

Tam bu sırada hiç hesapta olmıyan buz gibi, sinirli bir el kulağına uzanıveriyordu. Kendine gelince de iş işten geçmiş, yakalanmış olduğunu anlıyordu: Yengesidir!

«— Domuz senii.. işi gücü bırak, çocukların oyununa karış!

«— Yengeciğim işim yok ki!»

Tepesi atıyordu kadının:

«— Nee? İşin yok mu?»

Gözlerini çevrede şöyle bir gezdiriyor, yerlerde toz, çivisinden düşmüş bez, köşesinden devrilmiş süpürge... büyük bir iş eksikliğiymişçesine başlanıyordu:

«— İş yok demek? Bunlar ne? Bunlar iş değil mi sersem: Ha? Cevap ver, cevap versene!»

«— .....?»

Ne olursa olsun, ne denirse densin Nuran yavaş yavaş büyüyordu. Hem büyüyor, hem de gelişiyordu. O geliştikçe dırdır da büyüyüp gelişse bile, aldırmıyor, aldırmayışı karşısındakileri küplere bindiriyordu. Küplere binenler dırdırı artırsınlar dilediklerince. Nuran aldırmıyor, yalnız arada, galiba da elinde olmıyarak öyle bir bakıyordu ki! Dırdırcı yenge buna da ayrıca kızıp deliye dönse bile, önleyemiyordu.

Günler, aylar, belki de yıllar geçtikçe bu bakış daha da gelişti. Yenge korkmağa mı başlamıştı? Belli değilse de, bir gün kocasına yakındı.

«— Öyle bir bakışı var ki, vallahi çekiniyorum!»

Amca da farkındaydı:

«— Ben de farkındayım..»

«— Ne yaparız?»

«— Neyi?»

«— Bir gün isyan bayrağını açıverirse?»

Amcanın tazelenen sigarası:

«— Keskin sirkenin zararı küpünedir!»

Kadının endişeleri silinmiyordu:

«— Evet ama himayemize aldık. Kanun bizi sorumlu tutar!»

«— Canım ne olabilir yâni?»

«— Aklı ermeğe başladıysa başını alır kaçıverir!»

«— Nereye?»

Yengenin vereceği kesin bir karşılık olamazdı. Başını alıp herhangi bir el kapısına mı giderdi, yoksa aklına uyup kendine mi kıyar? Bilmiyordu. Bildiği, kızın arada kinle bakışı. Bu bakışın ardında saklı olan şey neydi? Bastığı yeri çökertecek kadar güçlü, eli ayağı sağlam, kütür kütür bir kızdı. Ayten'e inat gibi, göğsü bile kabarmış, kalçaları dolmuştu. Başını alıp çekse bir el oğluna, ya da çokluk rastlandığınca, yaşlı bir hovardanın ardına takılsa... bir başka memlekete gitse... ondan sonra da tiyatrolarda göbek çalkalayıp duran arsız anasının aklına gelip arasa. Ne karşılık verirlerdi?

Kocasına bütün bunları zaman zaman anlattı.

Adam da ayni endişeye kapılmıştı. Bir gün seslendi:

«— Nuran!»

Tavan arasında, mitillerine uzanmış sanılıyordu. Amcasının sigara dumanı, isi yüklü kalın, hırçın sesine karşılık gelmedi. Adam daha öfkeli, çağırısını tekrarladı. Gene karşılık çıkmayınca Aytenle cırcır annesi de katıldılar:

«— Nuraaaan!»

«— Kız adı batasıca!»

Yeniden amca:

«— Kız Nuraaaaan!»

Bakıştılar, uzun uzun bakıştılar. Yukarda yok muydu? Yoksa neredeydi? Ayten önce tavan arasına koştu, yoktu. Telâş arttı. Komşulara gidildi, gene yok. Çeşme, bakkal, manav, fırın... yok, yok, yok.

Amca sonunda başını salladı:

«— Korktuğumuza uğradık desenize..»

Kadın ölü gibi sararmıştı:

«— Ben bir öleceğimi bilmem!»

Bilemezdi evet, bir öleceğini bilmezdi. O bakışlardan kaç vakıttır huylanıp duruyordu zâten. Bakışında meymenet yoktu ki. Ne olacak, nerden baksan bir orospu çocuğu. Ot kökü üzerinde göverir, armut dibine düşer, katran istendiğince kaynatılsın olmazdı şeker. Nuran da anasına çekmişti!

Ayten çeyrek saat içinde mahalleyi ayağa kaldırmıştı. Yediden yetmişe kadar kime rastlasa soruyordu:

«— Nuran'ı gördünüz mü?»

Sorusu öyle heyecanlı, insanın aklına öylesine kötü şeyler getiriverecek biçimdeydi ki, sorulan da telâşlanıyordu:

«— Yoo.. ne var?»

«— Ah sormayın sormayın..»

«— Hayrola? Sakın kaçtı, yahut kendine mi kıydı?»

«— Vallahi bilmiyoruz. Annem diyor ki, o kızın bakışı bakış değil derdim de kimseyi inandıramazdım, diyor. Babam da!»

Sonra da elini ağzına koyarak usul usul:

«— Kimse duymasın kardeş, kaçar, yahut kendine kıyarsa, hükûmet bizim yakamıza yapışır!»

Ayten'in bu türlü davranışı mahalleyi ayağa kaldırmakla kalmamış, hemencik dedi kodulara başlanılmasına da yol açmıştı:

«— Yaa, demek encâm... ha?»

«— Kızı felâkete sürüklediler!»

«— Hani bayağı da göz doldurmağa başlamıştı haspa..»

«— Ne diye bunların kahrını çeksin?»

«— Hiç canım. Basar gider başka kapıya, oooh.. Bir lokma ekmek değil mi alttarafı?»

«— Gittiği kapının beyi de hovardaysa hele..»

«— Hele oğulları da varsa yetişkin!»

«— Tadından yenmez.»

«— Gözleri çok güzeldi kaltağın...

«— Kimbilir ne canlar yakacak!»

«— Evin beyi hovardaysa, aklını da başına toplarsa, adama karısını boşatıp...»

«— Hay aklınla çok yaşıyasın, ben söyliyecektim..»

«— .....?»

Ayten'se hâlâ önüne gelene açıyordu meseleyi:

«— Bizim Nuran'ı gördünüz mü İlyas âbi?»

İlyas âbi balıkçıdır. Yaz, kış, balık mevsiminde ceketi omuzunda, sigarası ağız kıyısında Kumkapı'ya inen, balıkçı kahvelerinde iskambil, arada tavla oynıyan, haftanın hiç değilse birkaç gecesinde Kumkapı, Yenikapı meyhanelerinde patırtıcı arkadaşlarıyla kafa çeken bir balıkçı. Mahallede Nuran'a en çok dikkat edenlerden. Çeşme başında kızla zaman zaman konuşup, sonra da Kumkapı kahvelerinde lâfını ederek, «—Anam avradım olsun yok daha onüçünde, lâkin Nuran değil bir âfet-i devran!» diyenlerden. Diyenlerden, çünkü mahallenin bütün sübyancıları Nuran üzerine böyle konuşurlar şurda burda:

«—Ulan bugün Nuran'ı gördüm çeşme başında, Allahım kitabım şaştı! Vay anasını be.. O ne kalçalar, o ne göğüs, o ne bacaklar be kardeşim? Vay orospu çocuğu...»

Bu kadarı yeter de artar da.

«— Kız birden gelişti!»

«— Bizimki anlatıyor, amcası olacak inek zulmediyormuş halbuki...»

«— Dayak, zulüm yarar bâzılarına!»

«— Fakat esaslı kız..»

«— Filimciler gider yavru ararlar çamla çırayla..»

«— Bu, felâket kardeşim. Bunu bir görsünler, şerefsizim tamam!»

«—

«—

Ayten mahallenin haylâzlarına da soruyordu.

«— Çocuklar Nuran'ı gördünüz mü:»

Bakışıyordu önce, sonra içlerinden en irileri, elebaşı omuz silkiyordu:

«— Yoo...

«— Peki nereye gidebilir bu çıfıt diyor annem.»

Annesinin çıfıt demesi, çocuklardaki kayıtsızlığı siliveriyordu. O zaman oyunlar falan bırakılıyor, başlanıyordu:

«— Peki, nereye gidebilir Ayten abla?»

Ayten hep o yangına körükle, gazyağıyla giden kışkırtıcılığıyla:

«— Bilmiyoruz ki şekerim..» diyordu. «—Annem kaçmasından korkuyor!»

«— Kaçmak» sözü çocukların telâşını artırıyordu:

«— Kaçmak mı?»

«— Nereye? Kime?»

«— Kime?» sözü de çocukların kafalarında çeşitli çağrışlar yapıyordu: İçlerinden biri bir

gün fırından ekmek alırken hamurkâra güldüğünü hâtırlıyordu. Bir başkası bakkalın önünde bakkalın çırağıyla gülüştüğünü, daha bir başkası manavda parasız elma alıp, dükkânın ardında yediğini. Sonra çağırışlar çağırışları kovalamağa başlıyordu: Bir gün câmiye girerken görülmüştü. Bir başka akşamüstü de evlerinin bahçe kapısında hiç tanımadıkları bir adamla konuştuğunu, Adliyeden emekli Rıza amcanın para gösterdiğini, balıkçı İlyas âbiyle çeşme başında şakalaştığını, İlyas âbi'nin kahvede anlattıklarından akşam evde söz açan babasının dediklerini... Derken yalanlar yalanları kovalamağa başlıyordu. Karlar lâpa lâpa savrulurken, şu geçen kış gecesi, annesi onu şekerle peynir almağa bakkala yollamıştı da, Aynur, hiç tanımadığı, kocaman bir adamla ahırdan çıktığını görmüş oluyordu. Sâhi, bunu mahalle futbol takımının ince bacaklı santrforu da görmüştü ama, onun gördüğü sıra vakit gece değil, ikindiydi, ezan okunuyordu. Adam da iriyarı değil, cılızın biriydi. Hattâ annesine gelip gördüklerini anlatmıştı. Annesi de «—Sakın kimseye söyleme yavrum. O kızın encâmı orası!» demişti. Hiçbir şey anlamamıştı ama, ertesi gün mahalle futbol takımının sol içine açmıştı kestanenin altında. Sol iç de «— Encâmı orası!» nın neresi olduğunu anlıyamamış, merakları artmış, birlikte gidip kahveci Uzun Cemâl âbiye sormuşlardı. Uzun Cemâl âbi'nin bilmediği yoktu.

«— Kerhane!» demişti. E, tabî orospu çocuğunun eni konu gideceği, yahut kahvecinin dediğince, düşeceği yer kerhaneydi!

Bütün bunlardan habersiz, semtin tâ uzaklardaki harabelerinde, yeni keşfettiği bir eski Bizans mahzeninde, çoktandır kendine dost edindiği kocaman sarı köpekle koyun koyuna uyuyordu. Köpek gerçekten de kocamandı. Tüyleri dökülmüştü. Nuran'ı insanlardan daha iyi anlıyor, ona insanlar gibi «Orospu çocuğu» demiyordu.

Mahallenin haşarı sesleriyse uzaklarda yanısıra yansıyıp duruyordu.

«— Nuraaaan!»

«— Nuuuuuraaaaaaan!»

«— Nuuuuuuraaaan!»

«— .....!»

«—

Ayten'le yengesinden gizlice hazırlayıp diktiği bezden kocaman bir bebeği başının altına yastık yapmıştı. Gittikçe yaklaşan «— Nuraaaan! Nuraaaaan!!» lar düşüne girmiş, gerçek yaşamında olduğunca, düşünde de, rahatsız edilmekten korkarak, kaçmağa başlamıştı. Bu seslerden kaçıyordu düşünde. Çitler, tarla kıyılarındaki hendeklerden atlıyor, duvarlar aşıyor, kaçıyor kaçıyordu. Birden önüne bir deniz çıktı. Ardında «—Nuraaan, Nuraaaaan» diye kovalıyanlar. Yetişeceklerdi nerdeyse. Onlara, onların iğne-

leyici, canından bezdirici alaylarına katlanmaktansa denizi daha uygun görerek attı kendini mavi, durgun sulara. Ama, şaşılacak şey, deniz su değil de topraktı! Mavi, masmavi topraklar. Başladı bu masmavi topraklar üzerinde koşmağa. Koştu koştu, dağlar çıktı önüne. Uçarak geçti dağları. Dağların ardında gene mavi topraklar, gene dağlar. Bu ikinci dağların ardında artık şimdi çok silikleşmiş bir insan: İhsan âbi! Kollarını açmıştı. Attı kendini bu kollara. Sarıldılar, ağladılar, ağladılar. Sonra el ele indiler şehire. Şehir hep o eski, mutlu günlerinin zâlim annesi, ama hasret kaldığı babacığıyla tatlı anlarının memleketiydi. Birden o, kaçıp kurtulduğunu sandığı seslerin de buraya ulaştığını anlıyarak kendini İhsan âbinin kollarına büsbütün bıraktı:

«— Âbicim âbicim, kurtar beni. Geliyorlar!»

«— Kim?»

«— Onlar, onlar işte. Bak, duymuyor musun? Nuran Nuran diye bağırıyorlar. Bırakma beni İhsan âbi, sen de mi bırakıyorsun? Sen de mi beni istemiyorsun artık?»

İhsan âbi sanki duman olmuş, kollarının arasından uçup gitmişti.

Hıçkırıyordu.

«— Nuraaaaan!»

«— Nuraaaaan!»

«— Nuuuuuuraaaaaan!»

«—

«—

Hıçkırıkları içinde uyandı. Yüreği çarpıyordu. Ne vardı? Ne oluyordu? Neydi bu haylâz kızlarla oğlanların onu çağırışındaki telâş? Burasını nasıl keşfetmişlerdi? Ne istiyorlardı?

Kocaman arkadaşı Sarı'yı bırakıp kalktı. O da kalktı. O da çapaklı ama iri iri, sürmeli gözleriyle Nuran kadar telâşlı değilse bile mahzundu. İnsanlardan tekme yemiş, kasap dükkânları önünde bir parçacık kemik için saatlerce kuyruk sallamış bu köpek de bıkmıştı insanlardan. Nuran'a yaklaşması, Nuran'ın ona kemikten başka et bile getirmesi, eti, kemiği, ekmeği vermek için saatlarca kuyruk sallatmamasındandı.

Nuran, az ilerisinde durmuş ona kaygıyla bakmakta olan arkadaşına, lâftan anlarmışçasına:

«— Yakalandık!» dedi.

Köpeğin hazin bakışı değişmedi.

«— Yakalandık Sarı. Nerdeyse buraya da gelecekler. Ne yapacağız?»

Bilmiyordu, Sarı da bilmiyordu ne yapacaklarını. Allah belâsını versin. Sürmeli, ıslak gözlerini hüzünle kapayıp açtı. Ne istiyorlardı onlardan? Şurada başbaşa, birbirlerine yeterek oturuyorlardı işte.

Sesler daha da yaklaşınca Nuran çâresiz:

«— Ayrılacağız Sarı» dedi. «—Ayrılacağız şekerim!»

Sarı'nın boynuna sarıldı, öptü kirli sarı tüylerini.

«— Nuraaaaan!»

Sarı'nın çapaklı gözlerinden bir damla yaşmı yuvarlandı?

Seslerse iyice yaklaşmışlardı:

«— Nuuuuuraaaaan, Nuuuuuuuraaaaan, Nuuran!»

Mahzenden fırlayıp çıktı. Çocuklar oradaydılar. Yıkık duvarların arasında. Ellerinde sopalar, beygir çene kemiklerinden tabancalarla sapanlar. Birden gördüler. Görünce de bir bayram sevinci içinde coştular:

«— Burda burda!»

«— Çocuklar gelin bakın, burda!»

«— Mahzenden çıkıyor!»

«— Mahzenden mi? Ne arıyormuş mahzende?»

«— Kiminle beraberdi?»

«— Sakın Balıkçı İlyas âbiyle... ha?»

«—

«—

«—

Nuran bütün bunlardan habersizmişçesine evin yolunu ağır ağır tuttu. Başta gene yengesi, amcası, Ayten:

«— Neredeydin?»

«— Cevap ver domuz, neredeydin?»

«— Cevap versene hınzır: Nerdeydin bakalım?»

Ürküten, kin dolu gözlerle baktı, sonra.

«— Mahzendeydim» dedi.

Bunu biliyorlardı. Çocuklar hâlâ çevrelerinde, alayla, hınzırca gülerek dirsekleşiyor, bakışıp gülüşüyorlardı.

«— Ne arıyordun mahzende?»

Çocuklar ne aradığını çoktaaan biliyorlardı. Ne arıyacak? Ya Balıkçıyla, ya da başkalarıylaydı mahzende. Yeni gitmiyordu ki mahzene. Ne mahzeni? Bakkala, kasaba, manava, câmiye, ahıra. Yeminle söylüyordu o oğlan ahırdan biriyle çıktığını. Bir başkası, ikindi üzeri görmüştü ayni ahırda cılız birisiyle. Hattâ daha bir başkası da ahırdan çıktıktan az sonra eteklerini çırpıp düzelttiğini görmüştü de annesi «—Sen böyle şeylere karışma. Ağzına biber koyarım..» demişti. Nah ekmek, yalansa çarpsındı!

Nuran çevresindekilerin çeşitli suçlamalarına aldırış etmeden dinliyordu sâdece. Çok çok gene terlik, odun, ya da nalın ziyafeti vardı ki, vızgelirdi. Alışmıştı. Az önce düşünde ne güzel, deniz mavi toprak olmuştu, alabildiğine koşarak uzaklaşmış, dağlardan kuş gibi uçmuştu. Sonra mutlu günlerinin baba şefkati, daha çok da İhsan âbi dolu hayallerine daldı. Sâhi, kaçsa? Kaçıp gitse buralardan? Önüne çıkan denizi toprakmışçasına aşamasa bile, vapurcu-

ya yalvarsa, saklasa adam onu bir yerlere. Sonra dağlar ardındaki babacığıyla İhsan âbi'nin bulundukları memlekete varsa bulsa onları. Babası belki hâlâ hapistedir. Amcasının «Ölmüş» deyişine inanmamıştı ki. Ne diye ölsün? Sonra İhsan âbi.. İhsan âbi ne yapar yapar yanına alırdı onu. Annesi burunlasa bile, gene de yengesinin yaptıklarının binde birini yapmazdı. Hem orada amcası gibi, ağzı sigaralı, asık yüzlü, insana kinle bakan biri de olmıyacaktı. İhsan âbi'nin annesine yardım ederdi. Suyunu taşır, bulaşıklarını yıkar, ortalığını süpürürdü.

«— Kız inat kız, Allahın belâsı kız. Cevap versene, kiminleydin mahzende?»

Aklında hep, ama hep İhsan âbi, sonra babası, babacığı, babacığıyla gittikleri dondurmacı, dondurmacının kafesindeki sarı kanarya, oyuncakçı dükkânlarının camekânlarındaki allı, yeşilli, sarılı, mavili oyuncaklar...

«— Şeytan kap bir odun diyor, vur kafasına lânetin!»

Kocaman bir trenle geliyorlar eve. Sofaya trenin raylarını odalara kadar uzatmacasına serip yayıyorlar. Babacığı bu odadadır, kendisi öteki odada. Trenleri birtakım kutularla makaralar yüklü, tüccar eşyası adına. Babacığının öbür odadan salıverdiği tren dağlar, tepeler, birtakım köprülerle tünellerden geçerek fışıltılı, yorgun geliyor. Nuran bu odanın, yâni bu

istasyon ya da garın müdürüdür. Hamallarına eşyaları indirtirken...

«— Olmaz, vallahi olmaz. Çat diye çatlatacak bu lânet bizi!»

«— En iyisi, kahpe anasına haber salıp...»

«— O kadar canım. İşiniz mi yok yabanın inadıyla uğraşmağa?»

«— Sonra vallahi başına bir kaza geliverirse...»

«— Siz sorumlu olursunuz!»

Gece Ayten'in annesiyle babası, annesine haber salıp inat kızlarını teslim etmeği kararlaştırdılar:

«— Yol yakınken..»

«— Tabi tabi. Beni en çok vahşî bakışları ürkütüyor!»

«— Beni de beni de...»

«— Yarın olsun, hayrı da beraber gelsin. İlk işim annesini sorup soruşturmak olsun tiyatroculara!»

«— Sor sor. Sor öğren de teslim edelim bitsin gitsin..»

9.

Artık bulaşık yıkar, tahta siler, çeşmeden su taşırken görüyordu mavi topraklarla yüce dağların düşünü. Mavi topraklarda koşuyor koşuyor, önüne dağlar çıkınca da kuş olup uçuyordu. Sonra yıllarca önce bıraktığı memleketine geliyor, önce İhsan âbiyi buluyordu. İhsan âbi şaşıyordu:

«— Sen Nuran mısın?»

Kahkahalarla gülüyordu:

«— Tabî İhsan âbi. Tanıyamadın mı?»

«— İnanmam. İmkânı yok!»

«— Niçin be İhsan âbi?»

«— Sen o ufacık, minnacık Nuran olamazsın!»

«— Vallahi, billâhi oyum. İnanmazsan dinle beni, bak...»

Yıllarca öncenin mahallesini, tiyatro sahnesinde göbek atan annesini, onu elinden tutup çarşıya, tiyatro lokaline götüren babasını, ama daha çok da babasıyla oyuncakçı camekânındaki renk renk oyuncakları seyredişlerini anlatıyordu uzun uzun.

«— İnandın mı şimdi?»

Tuhaf tuhaf bakıyordu gene de İhsan âbi.

«— Hâlâ inanamadın mı?»

«— Valla bilmem ki.. ne kadar büyümüş, serpilmiş, ve...

«— Ve İhsan âbi?»

İhsan âbi de daha büyümüş olacaktı herhalde. Belki de annesi ölmüş, evde yapayalnız kalmış. «— Ve çok güzelleşmişsin!» diyecek, onu alıp eve götürecekti. Evde karşılıklı oturacak, yemek yiyecekler, dereden tepeden konuşacaklar, sonra da akşam olacaktı. Akşam olunca İhsan âbi belki de ona annesinden kalan yatağı serecek, ayrı odalarda yatacaklardı. Ama Nuran istemiyecekti annesinden kalma yaşlılık kokan yatağı. Birlikte yatalım da diyemiyecekti. Öldürseler diyemezdi bunu. Ne sanırdı İhsan âbi onu sonra?

Belki de İhsan âbi'nin annesinden kalma yatağa razı olurdu ilkin. Yatağa girer, çıkar, sonra da sedire yanlıyarak gece yarısı olmasını beklerdi. Gece yarısı olur, viranelerde baykuşlar iç çekercesine öterler, ishak kuşları, böcekler uykuya geçerlerdi. Bir ağıttır tuttururdu pencere önünde. Ya da çığlık atardı belki. Çığlık daha doğru olurdu. Gece yarısı korkunç bir çığlık! İhsan âbi uyanır, tüyleri diken diken.. kulak verir karanlık odasında. Bir hıçkırık. İyice kulak verir, hıçkırık yakınlardan gelmektedir. Daha çok kulak verince anlar ki yan odada Nu-

ran hıçkırmaktadır. Telâşla fırlar yatağından, koşar gelir, niçin ağladığını sorardı. Nuran hemen karşılık vermezdi:

«— Ihı ıhı ıhıı...»

«— Peki ama niçin ağlıyorsun Nuran?»

«— Iııı ıhı ıhı ıhı...»

Üsteler, sonra da başlardı saçlarını okşamağa:

«— Söyle niçin? Ha? Sen akıllı, güzel, cici kızsın. Söyle niçin ağlıyorsun?»

Neden sonra:

«— Korktum!» derdi.

İhsan âbi merakla çekerdi elini saçlarından:

«— Kimden?»

«— Annenden..»

«— Annemden mi?»

«— Annenden.»

«— Annem öleli yıllar oluyor Nuran. Nesinden korktun?»

«— Düşümde gördüm..»

İhsan âbi işi anlar. Eliyle gene saçlarını okşamağa başlardı:

«— Nasıl gördün bakayım?»

Anlatırdı: İhsan âbi onu evlerine misafir etmiş. Annesi istemediği için bağırıp çağırmağa başlamış. Ana oğul kavgaya tutuşmuşlar. Kadın cadı olmuş. Taraz taraz saçları, kirli uzun tırnakları, patlak gözleriyle acı kahkahaları. Nuran'ın gırtlağına sarılmış...

İhsan âbi o zaman ne yapardı acaba?

Herhalde:

«— İstersen...» derdi, susardı.

Nuran üstelerdi:

«— İstersem?»

İhsan âbi kızarırdı, bozarırdı, yanlışlıkla güler, sonra da kendini toplayıp ciddileşirdi. Nuran anlardı onun «— İstersen benim odama gel!» demek istediğini ama, mahsustan, hınzırlığından anlamamış görünür, dayatırdı:

«— Ha İhsan âbi, istersem:»

«— Canım şey... yâni...

«— Yâni İhsan âbi?»

«— Hiiiç.. korkuyorsan demek istedim ama olmaz ki!»

«— Ne olmaz ki?»

«— Benim odama gel diyecektim ama olmaz. Çünkü sen...

Gene asılırdı:

«— Çünkü ben?»

«— Eskiden olsa ufacıktın, minnacık. Şimdi...

«— Şimdi İhsan âbi?»

«— Şimdi kocaman oldun..»

Evet evet, böyle, tıpa tıp böyle konuşmalar geçmeliydi aralarında. İhsan âbi utanmalı, kıpkırmızı kesilmeli, gülmeli yanlışlıkla, sonra ciddileşmeliydi.

«— Kocaman oldum demek İhsan âbi?»

Kızmalıydı:

«— Bana âbi deme!»

Anlamamışçasına sormalıydı:

«— Ya?»

«— İhsan de doğrudan doğruya..»

«— Nasıl olur? Benden çok büyük değil misiniz?»

«— Misiniz'i de istemiyorum!»

«— Ya?»

«— Misin, de; İhsan de!

Sonra da elini tutuvermeliydi. Çekmeğe davranmalı, ama İhsan bırakmamalıydı. Elini iki avucu içine almalı, uslu bir güvercini, bembeyaz bir güvercini okşar gibi okşamalıydı:

«— Canım» demeliydi, «— şekerim, bir tanem, Nurancığım!»

O zaman hemen boynuna sarılır, başlardı ağlamağa. Sorardı niçin ağladığını. Hemen söylemezdi. Kendine çeker, göğsü üstünde sıkardı:

«— Söyle, söyle canımın içi niçin ağladın?»

İnadına, ya da çok hoşlandığı için karşılık vermez, sâdece hıçkırırdı.

O, sıkar sıkar, sonra da dudaklarından öperdi:

«— Söyle, niçin ağladın?»

Onu acındıracak bir yalan uyduruverirdi:

«— Ben sana lâyık değilim de ondan!»

Şaşardı:

«— Bunu da nerden çıkardın?»

«— Evet, bana canımın içi dedin, sevgilim dedin, öptün beni. Halbuki ben...»

İhsan âbi üstelemeğe başlardı bu sefer:

«— Halbuki sen?»

«.....?»

«— Halbuki sen Nuran?»

«— .....??»

Hırslanır, onu sedire bırakıp ayağa kalkar, odanın içinde dolaşırdı. Uzun uzun dolaşır, sonra gene yanına gelir ilişirdi:

«— İnsanı çıldırtma Nuran. Halbuki sen nesin yâni? Cevap ver!»

İyice üzüp küplere bindirdikten sonra:

«— Orospu çocuğu'yum!» derdi.

O zaman, işte tam o zaman İhsan âbi deliye dönerdi:

«— Nuran ne biçim lâf bu? Neler söylüyorsun?»

Sesini çıkarmaz, entarisinin eteğiyle oynardı. İhsan âbi söylerdi söylerdi söylerdi. Ama hiçbir zaman annesinin karşısında susan babası gibi susmaz, gerekirse sarsar, çenesinden kaldırır, canını fazla acıtmamak şartiyle zararsız tokatlar da atardı. Ne olursa olsun, Nuran'ın yanından ayrılmak istemezdi. Bir daha böyle lâflar duymak istemediğini üst üste belirtirdi. Ne demekti «Orospu çocuğu»? Böyle bir şey varsa bile annesinden ona neydi? O, Nuranı Nuran olduğu için seviyordu!

Nuran gözlerini kaldırır bakardı:

«— Demek beni seviyorsun?»

Gene kıpkırmızı kesilirdi:

«— Hem de...

«— Hem de?»

«— Harabelerde, yıkık duvarın önüne yan yana oturduğumuz günlerdenberi!»

O zaman, o zaman coşardı işte. Artık ne utanma ne şu ne bu. Sarılıverirdi boynuna, dudaklarını dudaklarına yapıştırıverirdi:

«— Ben de, ben de İhsan âbi!»

Küçük bir şamar:

«— Hani âbi demiyecektin bana?»

«— Pardon!»

Sabahlara kadar yapışan, birbirini öpen dudaklar. Sonra nikâh, düğün. Beyaz gelinliğiyle İhsan âbi, pardon İhsan'ın evine geliş. İhsan âbi artık «İhsancığım» olmuştur. İlk günlerin telâşesinden sonra durulup oturmalar:

«— İhsan!»

«— Canım?»

«— Beni seviyor musun?»

«— Çok..»

«— Ne kadar?»

«— Dünyalar kadar!»

Sabahları İhsan evden işine çıkmadan önce seslenmeliydi:

«— Nuran!»

«— Canım?»

«— Ne pişecek bugün?»

«— Canın ne istiyor?»

«— Hayır senin canın ne istiyor?»

«— Hayır hayır, senin?»

Çekişme, ısrar.. İllâki kendi değil de onun

canının ne istediği üzerinde dayatmalılar, bu, tatlı, aşktan çıldırtan bir çekişme hâlini almalı, sonunda ya hemen oracıkta, ya da sedir üzerinde falan barışıvermeliydiler.

Çokluk, içinde bir kara yer belirirdi. Bir kara leke. Sanırdı ki annesi gibi «Kötü kadın» olacak, çocuğuna, ona dediklerince «Orospu çocuğu» diyecekler!

Korkardı, dehşetle korkardı kötü kadın olmaktan. Aklına hep annesini gözetlediği budak deliği geliyordu. Bu budak deliği ve bu budak deliğinden gözetlediği şeyler. Gözetlediği şeylerin ne olduğunu gayet iyi anlamak şöyle dursun, yaşıyordu da titreyerek. Kadınlığında korkunç istekler şahlanıyor, çokluk kendini annesinin yerinde, yakışıklı jönle yatar farzediyordu. Aklından atmak istiyordu bu yatışları, atamıyordu. Arada zorla jön'ün yerine İhsan'ı koyuyor, o zaman çıldırıyordu istekten.

En çok da tavan arasındaki mitilleri içinde.. Dışarda gecenin koyu karanlıklarını allak bullak eden fırtına, lâpa lâpa kar, ya da inceden inceye donduran ayaz olsun isterse, o, yorganı, çokluk da yastığını bacakları arasına alıp, sarılıyordu ona genç kızlığının ilk aç istekleriyle.

Kaçmalıydı, kaçmalıydı buralardan. Uzaklardaki «Sevgili» yi arayıp bulmalı, ona kendini nikâhla vermeliydi. Burada kalsa eni konu kötü yola düşüreceklerdi. Bir İlyas vardı, balıkçı İlyas. Ceketi omuzunda, ağız kıyısında sigarası..

yılışık yılışık bakıyor, lâf atıyordu. Birinde çeşme başında yakalamıştı. Hafifçe sarhoştu da. Göz akları pembe pembe... «— Nuran» demişti, «— bana bak. Seninle konuşmak istiyorum!»

Bereket versin kadınlar, kızlar yoktu o sıra.

«— Ne konuşacakmışsın?»

«— Seni seviyorum. Bana varır mısın?»

Kovalarını bırakıp kaçmıştı eve. Yengesi, aptal yengesi kovaları bırakıp neden geldiğini sormuş, karşılık alamayınca da aklından zoru olduğunu sanmış, açmıştı ağzını, yummuştu gözünü.

Bir başka sefer bakkala peynir almağa gitmişti. Kocaman burunlu bakkal çevresine şüpheli şüpheli baktıktan sonra, titreyen sesiyle:

«— Nuran!» demişti.

Şaşmıştı her zamankinden şüpheli hâline, titreyen kısık sesine:

«— Efendim?»

«— Sana çok acıyorum..»

Şaşmıştı:

«— Bana mı? Niçin?»

«— Yengen seni hep azarlıyor, döğüyor. Halbuki bak, maşallah koskocaman kız oldun. Kahırlarını ne diye çekiyorsun?»

Tepesi atmıştı:

«— Sizi alâkadar etmez. Peynirimi verin..»

O gece düşüne girmişti bakkal: İhsan âbiyle evli olurlarmış. Akşam Yemeklerini yedikten sonra yatmışlar. Gecenin bir vakti, Nuran

tuvalete kalkmış. Bir de ne görsün, bakkal, kocaman bıyığıyla tuvalette değil mi?

«— Ne arıyorsun burda?»

«— Susss...»

«— Bağırırım!»

Şeytanca gülmüş:

«— Bağır.»

«— İhsan gelir seni yakalar!»

«— Beni içeri Nuran aldı derim..»

Sesini çıkaramamıştı. Sabahleyin uyandığı zaman sıkıntılı bir utanma duyusu içindeydi. Bir daha bakkalın yüzüne bakamadı. Hattâ bakkaldan, o bakkaldan hiçbir şey almadı ama, öteki bakkal daha iyisi değildi ki.

«— Nuran!»

«— Efendim?»

«— Senin niye küpelerin yok amcanın kızı gibi?»

«— Size ne?»

«— İstersen alırım sana kırmızı taşlı küpeler.. Ha?»

«— Sen kendi kızına al!»

«— Benim kızım senin kadar güzel değil. Sonra bak...»

Elinin tersiyle Nuran'ın entarisini geren memelerine vuruvermişti de haykırmıştı:

«— Terbiyesiz! Koskocaman, babam yaşındasın. Utanmıyor musun?»

Daha sonra mahallenin meyzini, sucusu, emeklileri, kahvecisi, haylâz oğlanları...

Düşlerine bütün bunlar giriyor, sabaha kadar Nuran'ı uğraştırıyor, üstelik uyanınca da utançtan utanca düşüyordu. Ya bir gün... Lâpa lâpa kar yağıyordu geceye. Ayten'den eline geçirdiği bir romanı okuyordu. Açık saçık bir roman. Ayten de arkadaşlarından birinden almıştı. Ufacık gaz lâmbasının sarı ışığında güzel gözlerinin nurunu saça saça okuyordu. Bir aşk romanı, kötü bir aşk romanı. Romandaki kızı kendine benzetmiş, kendisini onun yerine koyuvermişti. O da tıpkı Nuran gibi annesiz, babasız. Amca mı, dayı mı ne eline kalmış, evde evin kirli paslı işlerini görüyor, bol bol dayak yiyordu. Bir gün bir beyefendi yoluna çıkmış, kızcağıza diller dökerek kandırmıştı. Sonra almış bir yerlere götürmüştü tatlı tatlı. Kırlar, bahar çiçekleri, pembe çiçekler yüklü ağaçlar, derelerin şırıl şırıl aktığı deniz kıyısı...

Adam o kadar tatlı dilliydi ki, kızcağız unutuvermişti babası yaşında oluşunu. Kır çiçeklerinin arasında koşmaca, kovalamaca... Adamın kocaman avuçlarından su içmişti.

Yorulmuştu sonunda. Başını adamın dizine koymuş uyuyakalmıştı. Birden müthiş bir kavgayla uyanmıştı. Kocaman bıyıklı, elleri tabanca bıçaklı birtakım insanlar... beyefendiyi döğüyorlardı. Sonunda içlerinden biri kızcağızı sürükliyerek yakındaki ormana götürmüş, orman, zavallının haykırışlarını yutmuştu.

Kendine geldiği zaman şehrin dışındaki bir

asfaltın kıyısındaydı. Bir jip. Resmi elbiseli görevliler...

Nuran işte bundan korkuyordu. Bir gün İhsan âbi'yle kırlara çıkamazlar mıydı? O kızla beyefendi gibi tenhalarda dolaşamazlar mı? Koşup oynıyamazlar mı, oturup yemek yiyemezler mi, önlerine romandaki gibi birileri çıkamaz mıydı?

Bu da girdi düşüne bir geee:

İhsan'la evlenmişler. Karı koca kırlara çıkmışlar. Her yan çiçek çiçek çiçek. Pembe pembe patlamış çiçek yüklü bir ağacın altında yemek yerlerken, birden, o romandakiler gibi birileri!

«— Karıyı bırak, tüy burdan!»

İhsan çılgın gibi fırlamıştı ayağa:

«— O benim karım!»

«— Fazla konuşma, bak, karışmam sonra!»

Adamın elinde kocaman bir kama. Ötekilerde tabanca. İhsan gene de atlamıştı bıçaklının üstüne. Yerde sıkı bir boğuşma. Patlıyan tabancalar...

Dehşetle uyanmıştı.

Onun için, korkuyordu, çok korkuyordu. İhsan istese bile kırlara çıkmamalıydılar. Engellemeliydi. Çıkarlarsa başlarına böyle bir belâ gelebilirdi. O zaman ne yapardı? İhsan vurulup ölür, kendisi dul kalır. Herkes «Kötü kadın» der, çocuğu varsa «Orospu çocuğu» derlerdi. İstemiyordu, ne kötü kadın olmak, ne de çocu-

ğuna orospu çocuğu denilmesini, istemiyordu. İhsan illâki kırlarda gezip dolaşmak isterse, yanlarında mutlaka tabancaları olmalıydı. İhsan'ın değil de Nuran'ın. Çantasında. Ufacık, el kadar bir şey. Şâyet bir gün bir yerlerde baskına uğrarlarsa, haydutların hiç ummadıkları anda usullacık çıkarıp ateşliyerek haydudu vurur, İhsanı, İhsanını kurtarır, gerekirse hapse kendisi girerdi. Babası, babacığı, yıllarca önce demir parmaklıkların ardından, sakallı yüzüyle öyle dememiş miydi: «— Yavrum, dinle beni. Gün gelecek, büyüyecek, bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan çirkin de olsa, onu yabancı bir erkekle aldatıp hapislere düşmesine sebep olma!»

Olmıyacaktı. Kocası illâki kırlara gitmelerinde dirense de, Nuran da söz dinletemese, başlarına böyle bir belâ gelse, kocasının çekip vurmasına bırakmıyacak, o işi kendisi yapıp, gerekirse hapislere kendisi düşecekti.

Bir türlü aklından çıkmıyordu eski mahallelerindeki çocukların «Boynuzlu, boynuzlunun kızı», ya da «Orospu çocuğu» deyişleri. Hayır, kocasına boynuzlu dedirtmiyecekti. Kırlara değilde, günün birinde, annesini ayartan jön Nejat gibi yakışıklı biri çıksa karşısına, gene de dönüp bakmıyacaktı. Bakmıyacaktı işte, bakmıyacak! Annesi değildi o, olmıyacaktı da!

Bir gün Ayten ağzından kaçırıverdi:
«— Yakında kurtulacaksın bizden!»

Şaştı:

«— Niçin?»

«— Annenden mektup aldı babam. Gelip seni alacakmış!»

«— Annem? Beniii?»

«— Evet seni. Bizden kurtulur, annenle birlikte... Ha?»

Ayten'in alaycı, acı bakışından huylandı:

«— Yâni ne demek istedin?»

«— Hiiç. Anneciğin artık sana bulaşık falan yıkatmaz. Çünkü annen gibi kadınların mutfağı olmaz..»

«— Nesi olur ya:»

«— Zengin hovardaları olur. Zengin hovardalar da lüks lokantalardan pahalı yemekler ısmarlarlar size. Ne iyi, sen de annen gibi pahalı yemekler yiyecek, pahalı elbiseler giyecek, pırıl pırıl hususilerde gezip dolaşacaksın. Hem kimbilir, belki senin de annen gibi dostların... Ha?»

Gücünün yettiğince haykırmıştı:

«— Hayır, ben annem gibi olmıyacağım!»

Ayten üstelemekten korkmuş, çekinmişti.

Nuran'sa onu orada bırakıp savuşuvermişti. Demek annesi gelecekti yakında? Peki ama nasıldı annesi? Hâlâ genç mi? Eskiden olduğunca güzel mi? Gene yeni bir Nejat'la birlikte miydi? Akıllanmış mı, yoksa hep o zevkinden başkasını düşünmeyen buz gibi kadın mıydı? Bun-

ca yıl geçmişti aradan, ne diye arayıp sormamıştı kızını?

Gece düşünde annesini, İhsan'ı falan gördü. Gene İhsan'la evliymişler. Annesi yaşlanmış. Başında siyah başörtüsü. Eskisi gibi soğuk, buz değil. Kızını bağrına basıp ağlıyor, sonra damadına dönüyor, göz yaşları içinde teşekkür ediyor:

«— Yavrumu hâin amcasından kurtarıp ev bark sahibi yaptığın için sana ne kadar teşekkür etsem az!»

İhsan ellerini öpüyor. Sonra hep birlikte, Nuran'ın hazırladığı sofraya geçiyorlar. Ama düş, düşlerindeki hep o kara leke, gene biri, önce tanıyamıyor karanlıkta, sonra tanıyıveriyor: Annesini baştan çıkaran jön Nejat. Nerdense eve girmiş, gizlenmiş bir kıyıya:

«— Sesini çıkarma!» diyor bileğinden çekerek.

«— Ayy.. Babam seni boğmamış mıydı?»

«— Boğmuştu ama ben dirildim işte..»

«— Benden ne istiyorsun:»

«— Benim olmanı!»

«— Hayır hayır..»

«— Olacaksın!»

«— Olmıyacağım.»

«— Olacaksın!»

«— .....»

«— .....»

İhsan geliyor üstlerine. Nejat'ı, tıpkı babası

gibi, aksesuvar eşyalarının arasında boğuyor. Sonra da demir parmaklıklar ardında, uzamış sakalıyla:

«— Kızım ben sana demedim miydi ki...»

Uyanmıştı sonra. Korkudan küt küt atıyordu yüreği.

Demek annesi gelecekti bu yakınlarda?

10.

Annesinin gelmesi uzayınca içini gene karanlıklar kaplamış, can sıkıntısından patlıyacak hâle gelmişti. Ne zaman böyle sıkıntılar bassa atıyordu kendini mahzene. Sarı'yı buluyor, onunla konuşuyordu dilinden anlarmış gibi.

Ayten, annesi, babası, mahalleli haylaz oğlanlar ne zaman arasalar orada buluyorlardı.

Gene öyle. Bir türkü mırıldanarak, bezden kocaman bebeğiyle konuşuyordu:

«— Seni senii.. niçin üstünü başını kirlettin? Ha? Ama böyle susmakla olmaz ki. Korkuyor musun? Döverim diye korkuyor musun? Korkma. Ben senin annenim. Cici annenim. Dövmem seni, hiç dövmem. Yaramazlık yapsan bile dövmem. Ben pis anneler gibi değilim ki. Kızımı hiç dövmem ben!»

Çocukların uzaklardan yansıyan «— Nuraaaan, Nuran!» larıyla kendine geldi. Bebeğini hemen sakladı. Sarı'ya da eliyle «— Hoşça kal!» yapıp fırladı mahzenden. Ne vardı? Ne istiyorlardı gene? Sevmiyordu onların hiç birini. Amcasını da sevmiyordu, yengesini de, Ayten'i de,

Aramasınlar, sormasınlardı. Aramasın sormasınlardı işte! Suyu taşımış, ortalığı süpürüp silmiş, bulaşıkları da yıkamıştı. Evet mahzendeydi, ne olacak? Oraya gitmemesi için amcasının, yengesinin tenbihi de vızgeliyordu. İnsanlardan ancak oraya kaçınca kurtuluyordu. Ama hiç farkına varmadığı birisi, balıkçı İlyas gizlice seyrediyormuş. Gizlice seyrettiklerini akşamları Kumkapı balıkçı kahvelerinde arkadaşlarına bire bin katarak anlatıyormuş... haberi yoktu ki!

Çocukları terslercesine sordu:

«— Ne var be? Ne bağırıyorsunuz?»

Kızlardan biri:

«— Amcan seni acele çağırıyor!»

«— Ne yapacakmış?»

Bir başkası:

«— Bilmiyoruz. Acele gelsin dedi!»

«— İyi ya, geliyoruz işte..»

İnadına, hiç de amcasının acele istemesine uymadan, sırf amcasının isteğini yerine getirmemek için ağır ağır yürüyordu. Çocuklarsa çeşitli uydurmalarla çoktaan koşmuşlardı:

«— Nuran gene mahzendeydi amca!»

Amca'nın öfkeyle büyüyen gözleri:

«— Ne yaptığını gördünüz mü?»

Sarışın, topaç gibi bir oğlan:

«— Görmedik ama..»

Ayten:

«— Mahzende ne yapılır baba?»

Esmer bir başkası:

«— Ayıp ettin, çakmaz olur muyuz?»

Sonra da her kafadan bir atmasyon:

«— Mahzende adamlar vardı!»

«— Kumarcılar..»

«— Esrarkeşler!»

«— Nuran da yanlarındaydı..»

Demindenberi tek lâf etmeyen yenge kocasına anlamlı anlamlı baktı. Kocası, yâni Nuran'ın amcası kızdı, sordu çocuklara yeniden:

«— O kopuklarla ne yaptığını gördünüz mü?»

Çocuklar sanki görmüşler de açıklamağa terbiyeleri elvermezmişçesine susuyor, gülümsüyorlardı.

Nuran geldiği zaman amca da, yenge de tam dolmuşlardı.

Amca, dudak kıyısında sigara, arkasında elleriyle sertçe sordu:

«— Ne yapıyordun mahzende? Yanındakiler kimlerdi?»

Nuran hiçbir şey anlamıyarak çocuklara baktı. Hangisine gözü gittiyse başını eğiyor, gözlerini kaçırıyordu.

Amcasına:

«— Yanımda hiç kimse yoktu, yalnızdım!»

«— Adamlar varmış. Esrarcı, kumarbazlar..»

Şaştı :

«— Benim yanımda mı: Kim söylüyor?

Amcası çocuklara baktı.

Nuran işi anlamıştı. Topuna birden haykırdı:

«— Yalancılar!»

Hiç ummuyorlardı. Çocuklarda panik.

Nuran hıçkırmağa başlamıştı:

«— Kim vardı yanımda? Sarı'dan başka kim? Hem nereden gördünüz yanımda insan olduğunu? Mahzene girmediniz ki. Yalan söyliyenin annesi babası ölsün mü?»

Hiç birinden tek ses çıkmadı.

Neden sonra sarı, topaç gibi oğlan:

«— Ne bilelim?» dedi, «— orada hep kopuklar kumar oynar, esrarkeşler duman içerler. Gene vardır sandık..»

Ayten ukalâca sordu:

«— Peki ne arıyorsun orda? Hep orda hep orda!»

Gözlerinin yaşını elinin tersiyle sildi:

«— Orda köpeğim var benim, Sarım var. Sarı'mı ben çok seviyorum. Sizin hepinizden, hepinizden çok!»

Çocuklar bozulmuşlardı. Başta da Ayten.

Amcası dudak kıyısındaki sigarasını tâzelerken:

«— Vallahi anlıyamadım gitti» dedi, «— çok karışık, karanlık bir çocuk. Haydi, yürü bakalım annen gelmiş seni bekliyor!»

Unutmuştu hemen hemen annesinin geleceğini. Demek gelmişti?

«— Geldi mi? Nerde? Ne zaman geldi?»

Amcası tek lâf etmedi.

Yengesi gene tersledi:

«— Git yün ceketini al, fazla cırcır olma. Nerdeyse az sonra öğrenir, birbirinize kavuşursunuz!»

Ne olursa olsun annesi gelmişti, annesi gelmişti, annesi gelmişti heeeeey!

Pırıl pırıl bir türkü gibi koştu eve, merdivenleri hep o pırıl pırıl türkü gibi çıktı. Dirseklerinin havı dökülmüş, incelmiş kırmızı yün ceketini alıp amcasının yanına döndü. Sevinçten kabına sığamıyordu. Annesi gelmişti demek? Demek bu Dünya'da bir kızı olduğunu hâtırlamıştı? Yaşasın, yaşasın, yaşasındı annesi!

Amcasının ardında, nefret ettiği bütün insanları bırakıp, semtin harap, tozlu, eğri büğrü yapıları arasındaki yollardan durağa geldiler. Durakta hemen hemen bütün cıvataları lâçka hantal bir otobüse bindiler. Otobüs sallana sarsıla Sirkeci'ye indi.

Bir içkili lokantaya girdiler. Camekânında zarif, beyaz tabaklar, tabaklarda tertemiz yıkanmış meyveler, daha büyük kayık tabaklarda kuzu gibi yatan gri, mavi pırıltılarıyla balıklar... ne güzel, ne iç açıcıydı her şey!

Annesi karşı masalardan birinde oturuyordu. Nereden anlamıştı bu sayın bayancasına oturan alımlı çalımlı hamfendinin annesi olduğunu? Ne kadar güzeldi? Eskiden çok, çok daha güzel!

Amcasının «— İşte annen!» demesine kalmadı, koştu, kendini bu çok güzel, çok alımlı annenin kucağına attı, boynuna sarıldı, başladı hıçkırmağa. Kendini tutabilse, bir de amcası orada olmasa neler, neler söyliyecek, içini nasıl dökecekti! «— Anneciğim anneciğim» diyecekti. «— Beni bunca yıl niye aramadın? Amcamı da, karısını da, Ayten'i de hiç sevmiyorum. Hepsinin Allah belâsını versin. Hele yengemden nefret ediyorum. Çok kötü kadın o. Beni hep dövdü, etlerimi büktü, tırnaklarımı nalınla ezdi, morarttı. Ayten'i de sevmiyorum, mahalleli çocukları da. Herkes, herkes bana karşı. Ne yapıyorum onlara sanki? Hiç. Hiç ama gene de bana karşı hepsi. Beni kötülemek için yarışıyorlar. Beni kurtar anneciğim. Yanına al. Senin yanında, seninle olmak istiyorum. N'olursun anneciğim, canım anneciğim benim!»

Diyemedi, hiç birini diyemedi. Annesi çenesini kaldırdı:

«— Niçin ağlıyorsun?»

Buz gibi bir soruydu. Ama annesiydi, sormuştu, memnundu.

«— Ha?»

«— .....?»

Araya amca girdi:

«— Seni uzun zamandır görmediği için olacak..»

«— Öyle mi? Beni uzun zamandır görmedin diye mi?»

«— .....?»

Amca :

«— Kızın çok vahşî Leylâ!» dedi.

«— Vahşî mi? Neden?»

«— Bir şey sormaya gör. Yer yerinden oynasa bildiğinden şaşmaz. İnsandan kaçar. Mahallede bir tek arkadaşı yok. Meselâ bizim Ayten.. Kardeşim kardeşim diye üstüne titrer de oralı bile olmaz!»

Annesi bayağı sinirlendi:

«— Öyle mi Nuran?»

Karşılık vermedi, veremezdi. Amcası oradaydı. Ne diyebilirdi?

Amcası ardını getirdi:

«— Hele yengesini, bizimkini görme. Kadıncağız, şimdi bak o yok Allahı var, üstüne titrer Nuran diye. Neden? Yetim, emanet. Öyle olduğu halde ona bile...»

Seslendiler. Amca baktı, bir tanışı, gitti. Nuran amcasının ayrılmasından faydalanarak annesine:

«— Yalan» dedi, «— hep yalan. Nolursun anneciğim beni buradan, bunların elinden kurtar!»

Leylâ kalpsizdi, taş kalpliydi ama gene de kızının bu içten yalvarışının nedenini anlamıştı. Anlamıştı ama ne yapabilirdi? O sıra gene salaş tiyatrolardan biriyle Anadolu'yu dolaşıyor, kimle hoşlanırsa onunla yaşıyordu. Üstelik Nuran hayli gelişmişti de. Kaşı, gözü, bacakları,

göğsü... yanına alabilmesi için İstanbul'a yerleşmesi gerekiyordu. O zamana hem daha büyür, daha güzelleşir, hem de artık yetişmiş kız olurdu ki, birlikte... Çünkü kızın üstün bir güzelliğe ereceği besbelliydi. Şimdi bile...

«— Yavrum, seni şimdi yanıma alamam!» dedi. «— Birkaç yıl daha geçsin. Bir az daha büyü. Sonra elbette yanıma geleceksin. Hem o zaman ben de İstanbul'a yerleşmiş olurum!»

Evet evet, kız çok güzel olacaktı. Birkaç yıl sonra, ki o zaman Leylâ hayli yaşlanacak, kızı yem diye kullanabilir, hele zengin biri önlerine çıkarsa, hayatlarını kurtarabilirlerdi. Yâni bu kız Leylâ için bir kurtuluş simidi olabilirdi.

«— E.» dedi, «— söyle bakalım: benden bir isteğin var mı?»

Annesinin onu şimdi yanına alamıyacağını öğrenen Nuran, kısılan bir gaz lâmbası gibi, kararıvermişti. Onu buradan, bunlardan, bunların «Orospu çocuğu» sözlerinden, balıkçı İlyas'ların bakışlarından kurtaracağını umuyordu oysa. Kurtarmıyacağına göre...

«— Ha? Bir isteğin var mı?»

Nuran omuz silkti.

Annesi anlamıştı kızının birden umutsuzluğa yuvarlanıp, sıkıldığını. Gene de o dallara basmadı:

«— Üstün başın da pek berbat. Beyoğluna çıkalım, sana bir şeyler alayım. Ne dersin?»

Onu amcasından, yengesinden, Ayten'den, İlyas'ların bakışlarından kurtarmıyacak olduktan sonra...

«— Kızım dilini mi yuttun? Amcanın dediği kadar var galiba!»

«— .....?»

«— Cevap versene be!»

«— .....?»

«— Beyoğluna çıkalım mı?»

Bilmiyordu ki Beyoğlu'nu. Neresiydi? Hiç gitmemişti, götürmemişlerdi. Mahalleliyle konuşan, çene çalan yengesinden, amcasından, hâttâ Ayten'den, öteki çocuklardan zaman zaman işitmişti «Beyoğlu» diye ama, gitmemişti, bilmiyordu!

«— Çıkalım mı?»

«— Siz bilirsiniz.»

«— Kız Beyoğlu'na herkes can atar, aptal!»

«— .....?»

«— Gitmedin mi Beyoğlu'na hiç?»

Zorla:

«— Götürmediler ki..» dedi.

Şaştı annesi:

«— Götürmediler mi?»

«— Götürmediler. Kendileri gittiler, beni...»

«Bulaşıkların başında bıraktılar. Bulaşık yıkadım, su taşıdım, ortalık süpürdüm, tahta sildim, gene su taşıdım, bulaşık yıkadım, tahta sildim, çamaşıra oturdum...» diyecekti tuttu kendini. Annesi sıkıştırsa belki der, içini döker,

ağlar, balıkçı İlyas'larla, bakkal, kasap, manav'dan söz açar, en çok da yalancı, iftiracı Ayten başta olmak üzere, Ayten'in kışkırttığı mahalleli yalancılardan dert yanardı. Olmadı. Az önce çağrıldığı karşı masalardan birinden dönmekte olan amcası gözüne ilişmişti. Tuttu kendini. Amcası yanlarına gelince de annesi:

«— Bunun üstüne başına bir şeyler alayım..» dedi, «— Pek kılıksız!»

Amcası sözü hemen kaptı:

«— Sorma Leylâ. Üzerinde yeni hiçbir şey durmaz. Hemen kirletir. Yoksa yengesi neler de neler alır, diker, gül gibi giydirir. Ertesi gün tamam. Sonra sana onu da söyliyeyim: Kızın harabelerde, yangın yerlerindeki mahzenlerde dolaşıyor. Bizi hiç dinlemiyor. Harabeler, yangın yerleri, mahzenler mâlûm, it köpekle dolu. Başına herhangi kötü bir iş gelebilir!»

Annesi hayretle baktı:

«— Öyle mi kız?»

Ayy... annesinin birden yıllarca önceyi hâtırlatan yüzü.. gene asılmış, babasına parladığı sıralardaki hâlini alıvermişti gene.

Omuzundan sarstı:

«— Cevap ver!»

Hayretle:

«— Ne?»

«— Elinin körü. Bak neler söylüyor amcan..»

«— Ben mahzende kimseyle konuşmuyorum ki!»

«— Yalan mı söylüyor amcan? Koskoca kız olmuşsun, insan yangın yerlerinde, harabelerde, mahzenlerde falan dolaşır mı?»

Karşılık vermedi, vermemesi gerekiyordu. Verse, anlatsa her şeyleri, az sonra nasıl olsa amcasına teslim edilecek, gene o mahalleye, o eve, o evdekilerin yanına dönecekti. Oysa mahzenden başka yere gittiği yoktu. Konuştuğu da Sarı, yalnız Sarı. O da dediklerini anlamıyordu zâten. Peki ama kiminle konuşacaktı? Ayten başta, hiç kimse konuşmak, oynamak istemiyordu onunla. İş iş iş! Kendi yaşıtı kızlı oğlanlı çocukların oyunlarına baktırmıyorlardı bile. Mahzene gidip, bebeğiyle oynamasa, Sarı'yla konuşmasa çıldırırdı. Sonra asıl, «Orospu çocuğu» diyenlerden kaçıyordu...

Annesi sigarasını tablada ezip kalktı:

«— Biz akşama doğru döneriz. Haydi bakalım Nuran hanım, tutalım yolu. Şimdilik hoşça kalın ağabey!»

Amca «Ağabey» sözüne kızmadı:

«— Güle güle Leylâ, güle güle.»

Nuran annesinin ardında lokanta kapısına giderken, amcası daha arkadan geliyordu diller dökerek:

«— Burası bizim sayılır. Ne zaman istersen başımızla beraber, buyur gel...»

Masalardaki genç, yaşlılara dikkat ediyordu Nuran, annesine, ama galiba daha çok da kendisine bakıyorlardı. Kendisine bakıldığını hissedince kaşları çatılıveriyordu. Aklına hemen balıkçı İlyas'larla, mahalledeki çapkın bakkal, manav, kasap geliyor, bütün bunların ardında da o hiç silinmeyen sakallı yüz, babacığının yüzü beliriveriyordu. Kötü kadın olmıyacaktı Nuran, çirkin de olsa kocasını aldatmıyacak, adamın hapislere düşmesine sebep olmıyacaktı!

Lokanta kapısına çıkmışlardı. Önlerinden taksiler, dolmuş, otobüs, tramvaylar gelip gelip geçiyordu. Pırıl pırıl, kocaman bir taksiye annesi seslendi.

Araba kuvvetli bir frenle şıp, durdu.

«— Bizi Galatasaray'a atıver!»

«— Hay haay. Buyrun...»

Şoför direksonundan eğilip arka kapıyı açtı. Önde annesi, ardında Nuran, girdiler. Araba memnun, pırıl pırıl uzaklaşırken, amcası lokanta kapısı önünden el sallıyordu. Ne tuhaftı bu gün amcası! O her an ağız kıyısından eksik olmıyan sigaralarına ne olmuştu bugün? Birini yakıp birini söndürmesi? Öfkeden, müthiş can sıkıntısından çatılı kaşları?

Pırıl pırıl arabanın hızla geçtiği cadde, kıv-

rılıp aç bir kurt homurtusuyla sokaklar geçen arabanın pencerelerinden akan İstanbul, İstanbul'un bu hiç tanımadığı çeşitli yüzü kafasında herşeyi, hattâ amcasıyla yengesini, Ayten'i, ötekileri falan silivermişti. Nuran yepyeni bir İstanbul'u yaşıyordu artık. Evet, ne amcası, ne yengesi, ne Ayten, ne de Balıkçı İlyas'larla bakkal, kasap, manav ve «Orospu çocuğu»!

Annesinin yanındaydı eeeey annesinin yanında!

«— Demek böyle? Peki anlat bakalım, ne yapıyorlar sana?»

Bunu bir solukta nasıl, nasıl anlatıverecekti? Annesine sarıldı, hıçkırmağa başladı. Bir süre tek lâf edemeden ağladı, ağladı. Kadın aldırış etmiyordu. Bir ara çenesinden tutup başını kaldırdı, yüzüne baktı: Gerçekten çok güzeldi kız be! Hani birkaç yıl sonra bir âfet-i devran olması işten değildi! Ağlamak büsbütün yakışıyordu köpeğe. «Kaltak» diye geçirdi. «Bizim trupun moruk patronunun eline bir geçsen...»

Kızının çenesine hafifçe vurdu:

«— Sus hadi sus, ağlama. Bu dünyaya ağlamak için gelmedik!»

Nuran gözlerini ellerinin tersiyle sildi.

Anne bambaşka bir şey sordu:

«— Bakkala, kasaba, manava sen mi gidiyorsun?»

Nuran hiçbir şey anlamadı önce:

«— Nasıl yâni?»

«— Eti, ekmeği, sebzeyi kim alıyor?»

«— Amcamlarda mı?»

«— Allah allaaah.. başka nerde olabilir kızım?»

«— Ben alıyorum.»

Annesi çapkınca göz kırptı:

«— Nasıl? Asılıyorlar mı?»

Nuran gülüverdi. Islak gözleriyle yaş yaş gülüvermesi öyle tatlılaştırmıştı ki!

«— Ha?»

Kasap da, bakkal da, manav da az mı «yavrum», «padişah gözlüm benim» diye asılmışlardı? Hele bakkal, boyuna çikolata, şeker, ciklet... Birinde bacaklarını okşamak istemişti de, Nuran, elindeki çikolatayla ötekileri adamın suratına biiir, yallah dükkândan!

Ama şimdi bütün bunları annesine teker teker anlatamazdı ya! Yalnız bakkal mı? Kasap? Manav? Balıkçı?

«— Ha?»

«— Ne?»

«— Asılmıyorlar mı?»

«— Yok canıım..»

Bu yollardan geçmiş, kurt kadın inanır mıydı hiç?

«— Yok canımı yok. Bu yaşta, bu kadar güzel kızı kendi keyfine bırakmazlar!»

Sonra iştahla ekledi

«— Bana bak Nuran, çok güzelsin. Seni bı-

raktığım zaman da güzeldin ama, şimdi bambaşka. Anlaşılıyor, daha da güzelleşeceksin. Annen gibi, çok canlar yakacaksın. Fakat sakın kimseye teslim olma, anlıyorsun ya? Hattâ sevme kimseyi, şuranla buranla hiç kimseye oynatma anladın mı?»

Yerlere geçerek, kızara bozara dinliyordu. Anneyse iştahla...

«— Birkaç sene sabret, İstanbula yerleşeyim. Seni yanıma alacağım. Birlikte oturacağız. O zaman Allaaaah...»

Şaşmıştı Nuran. Bu, şu eski, çok iyi tanıdığı aksilerin aksisi kadın mıydı? Hani babasına kan kusturan? Şimdi ne iyi, Nuran'la yaşıt, candan arkadaşmışçasına konuşuyor, gülüyor, Allaaaah diyordu.

«— Beyoğlu ya da Tarlabaşında bir apartman katımız olur. Boyanır, süslenir, seninle iki dirhem bir çekirdek gezmeğe çıkarız. Arkamıza düşen düşene. Enayilerin bini bir para. Tabî daha çok senin için! Ben zâten tiyatroyu bırakıp, barlarda konsomatrislik yapmak istiyorum. Bıktım göbek çalkalamaktan...»

Sonra eğildi kızına hafiften:

«— Buradaki barlardan teklifler alıyorum. Kabul etsem. Arada beni görmeğe gelsen. Barın yaşlı patronu sana asılsa. Kaçınsan. Alevlense enayi. He desen. Alsan moruğu avucunun içine... ha?»

Hiç ama hiçbir şey anlamıyordu.

«— Adam belki de karısını falan boşar, seni nikâhlar!»

«— .....?»

«— Zengin adam, para deste deste. Altımızda kocaman hususî..»

«— .....?»

«— Sırtlarımızda pelüş mü, astragan mı... mantolar!»

Nuran hiçbir şey anlamıyor ama, annesinin onu arkadaş sayan hâline de bayılıyordu. Demek o zamanlar küçük, küçücüktü de onun için annesi üzerinde durmuyordu. Şimdi büyüdü, güzelleşti. Ah ne iyi, ne iyiydi büyümek, güzelleşmek! Demek amcasının evinde, mahallenin haşarı çocukları arasında haftalar, aylar, yıllar geçirmesi gerekecekmiş? Gene öyle. Belki bir, belki de iki yıl daha dişini sıkacaktı annesine kavuşabilmek için? Sıkardı be! Sonunda mâdem annesiyle olacaklardı... beklerdi, beklerdi, beklerdi işte!

Galatasaray'da taksiden indiler.

Nuran çevresine aval aval baktı: Ne kocaman cadde, ne dev dev apartmanlardı bunlar! Başı dönüyordu. Ne güzel yerlerdi buraları? Demek İstanbul, amcasının toz içindeki yıkık harabelerden ibaret semti değil, asıl buralardı?

«— Anneciğim asıl İstanbul burası değil mi?»

Leylâ güldü:

«— Demek seni bu asıl İstanbula hiç getirmediler?»

«— Getirmediler.»

«— Yazık. Burası Beyoğlu işte. Büyü, daha güzelleş, çok çok güzelleş. Ondan sonra burada seni...»

Kızının çenesini kaldırdı, gözlerinin içine baktı:

«—.... zengin birisiyle evlendirip, şu kocaman binalardan birinde yaşatacağım!»

Yerlere geçecekti nerdeyse. Ne ayıptı, ah ne ayıp!

«— Anladın mı?»

Karşılık veremedi. Veremezdi. «— Yaa, ne iyi olur anne..» mi diyecekti? Az ötede, önlerinde pırıl pırıl duran kocaman, simsiyah bir hususîden inmekte olan gencecik, güzel mi güzel, şık mı şık bir kadına annesiyle baktılar. Şık şoför direksiyondan atlamış, kapıyı açmıştı. Kadın salına salına indi, ince bilekli zarif ayaklarında rugan iskarpinler, büyük mağazalardan birine girdi.

Annesi içini hasretle çekti, mırıldandı:

«— Sen de böyle olacaksın!»

Bunda, «Ben olamadım, sen ol bâri..» demek isteyiş vardı ama, Nuran anlıyamamıştı.

Annesi âdeta öfkeyle:

«— Anladın mı?» dedi, «— Sen de böyle olacaksın!»

«— .....?»

«— Çünkü sen bundan da güzel olacaksın!»

Annesinin kâh yanında, kâh ardında.. annesine lâf atanlara içerliyerek... ama dur bakalım, yalnız annesine mi? Kendisine de lâf atıyorlardı. Kızıyordu. Lâf atanların yüzlerinde balıkçı İlyas'ları, çapkın bakkalı, manavı, kasabı görüyor, iğreniyordu. Hepsi de birbirinin tıpkısı, hepsi de gözünü oymak için fırsat arıyan kötü insanlardı. Sanki söz birliği etmişçesine onu kötü yola çekmeğe çalışıyorlardı. Çalışsınlardı dilediklerince. Hiçbirine yanaşmıyacak, hepsinden koruyacaktı kendini. Babasının dediğine uyacak, çirkin de olsa kocasını, annesi gibi aldatıp, adamın hapislere düşmesine sebep olmıyacaktı.

Kocaman bir Beyoğlu mağazasına girdiler. Ayy.. burada da Balıkçı İlyas'la ötekileri hâtırlatan yüzler. Yiyecek gibi baktıklarını perdeleyen gülümseyişleri.

«— Çocuk için iç çamaşırı, elbise istiyorum..»

Bıyığının altı üstü alınmış dükkân sahibi iştahla:

«— Çocuk mu:» dedi, «...aman hamfendiciğim. Neresi çocuk? Basbayağı genç kız!»

Anne memnun, sordu:

«— Duyuyor musun?»

Neden belirsiz, gene kıpkırmızı kesiliverdi.

O, bıyığı alttan üstten alınmış kurt adam:

«— Duymaz olur mu? Aaah gençlik...»

«— Doğru» dedi annesi. «— Büyük adamlardan biri ne demiş? Gençlik çok iyi bir şey ama, kıymetini bilmeyenlerin eline veriliyor!»

Adam içten bir kahkaha attı:

«— Bravo hamfendi. Çok diplomatça lâf! Serkis oğlum...»

«— Efendim?»

«— Gel buraya!»

On sekizle yirmi arasında, kurt bir Beyoğlu tezgâhtarı, Beyoğluspor soliçi çevikliliğiyle koştu geldi:

«— Evet?»

Nuran'a aç kurt gibi değil, balıkçı İlyasları falan da hâtırlatmadan, ama gene de içten içe başkalaşarak baktı, bir an. Patronunun emrini dinlemedi bile. Oysa: «— Küçük bayana...» diye başlamıştı. Biliyordu Serkis, küçük bayana iç çamaşırı, elbise falan...

«— Buyurun efendim!»

Anne mahsustan gitmedi. Aşağı inilen bir merdivende kızıyla saçları briyantinden ışıl ışıl oğlanın kayboluşlarına baktı, iç geçirdi. Ah kızının yerine o olmalıydı şimdi.. Ama nerde? Aptal kız, parlak oğlanın hafif dokunuşları, şakalarından kaçınırdı. Biliyordu ne olacağını. Oğlan yoklıyacaktı. Aptal kız da kaçınacak, daha olmazsa çocuğun bütün cesaretini kırıverecek biçimde terslenmese bile, kaşlarını çatacaktı. Bilmez miydi o Beyoğlu ve Beyoğlu esnafını!

Serkiz önden ışıl ışıl saçlarıyla inmişti mer-

diveni hep o Beyoğluspor, Galatasaray, Fenerbahçe sol içi, yan hafı, ya da kalecisi çevikliğiyle. Nuran bayılıyordu. Bayılması Serkis'e, saçlarına, çevik davranışlarla merdiveni kedi çevikliğiyle inişine değil, mağazanın tertemiz, pırıl pırıl döşemelerine, çeşitli çamaşır, elbiselere...

Bol ışıklı kocaman bir ampulün aydınlattığı alt kattaki iç çamaşırı, genç kız elbiseleri, tellerin, pulların, duvakların bulunduğu, sarı hamam taslarının göz aldığı serin bir loşluktu. Bu aydınlık loşlukta unutuvermişti Ayteni de, annesini de, amcasını, balıkçı İlyasları, bakkalı, kasabı, manavı, müzevvir mahalle çocuklarını da.. Ne iyiydi. Burada ona «Orospu çocuğu» diyecek hiç kimse yoktu. Bu aydınlık, pırıl pırıl, sarı sarı, mavi mavi, yeşil yeşil göz alışlar ona mahalledeki düğünleri hâtırlatıyordu. Yengesi düğünlere bile götürmezdi onu. Götürmez, gitmesini de engellerdi. Ama burası ne iyi ne iyiydi!

«— Evet küçük bayan.. İç çamaşırı olarak ne verelim size?»

Bilmiyordu ki. İç çamaşırı adına Ayten'in eski fanilâları, peyiği yamalı kısa külotu...

Serkis önce jerse külotları serdi camekânın üzerine. Çapkın çapkın gerdi, topladı, gerdi.

«— Bacaklarınız kalın olmalı.. bu jerse külotlar idealdir küçük hanım... Kaç tane ayırayım?»

Omuz silkti Nuran.

Serkis anlamıştı kızın toy olduğunu. Böyle bir kız düşürmüşlerdi bir gün Vahan'la. Mecidiyeköy taraflarında. Dut zamanı. Dut hırsızlığına çıkmışlardı. Tıpkı tıpkı bunun kadar ama, bunun kadar güzel değil. Toplu, çirkin değilse bile anasının gözü. Elinde baklalar. Bir dut ağacının altına çömelmişlerdi Vahan'la. Vahan da Serkis kadar. Kız oturuvermişti mor şalvarı, kara, kuru, çamura batıp çıkmışçasına pis ayaklarıyla. Saçmıştı baklalarını. Fallarına bakmıştı. Titriyorlardı. Kız anlamış mıydı? «— Güzel beylerim, çapkın beylerim. Anlarım içinizden geçenleri. İçinizden çok şeyler geçer amma, açık edemezsiniz güzel beylerim. Açık edin, çatlasın düşmanlarınız. Bakın gözümün içine. Yok korkacak bir şey. Açık edin güzel güzel, öğrensin bu Nergis içinizden geçenleri, hem de kör olsun gözleri düşmanlarınızın...»

«— Altı külot ayırdım. İki kırmızı, iki mavi, iki beyaz. İsterseniz başka renkler... haaa, durun durun. Siyahı unuttuk. Bakim, beyazsınız, kar gibi hem de. Siyah külot, beyaz teninizde...»

Nuran gene kızarmıştı ama, konuşması çok hoşuna gitmişti genç adamın.

«— Hah şöyle. İki siyah, iki de kırmızı ayıralım. Şimdi oldu. Bu beyazlardan birini, değiştirelim, mavilerden birini de... şimdi sıra geldi iç çamaşırına!»

Gözlerinin içine baktı baktı, kızardı:

«— Sütyen?» diye göz kırptı.

Nuran sarsıldı. A... sütyen kullanacak kadar büyümüşler miydi?

Sesini kısan Serkis:

«— Çok utangaçsınız..» dedi.

«— .....?»

«— Niçin? Güzelsiniz, çok güzelsiniz.. farkında değil misiniz yoksa:»

«— .....?»

«— Mahallede erkek arkadaşlarınız söylemiyorlar mı bunu?»

«— .....?»

«— Bizim sizin kadar, hattâ sizden çok daha küçük kız arkadaşlarımız var. Söylemesek, yâni güzelliklerini övmesek darılırlar!»

«— .....?»

«— Pekii.. işte bakın, sütyenlerimiz. Size hangisi uygun gelir... bakim...»

Nuran'ın bakılan göğsüne iğneler battı sanki.

«— Çok da küçük daha. İstemez...

Güldü:

«— Hele az daha büyüsünler. Ama kendi kendilerine büyümezler ki.. Biz mahallede kız arkadaşlarımızınkileri...»

«— Serkiis!»

Cevapladı:

«— Evet patron?»

«— Çeneyi bırak!»

Nuran'a çapkınca göz kırptı:

«— İç çamaşırı ayırıyoruz patron!»

Tire fanilâlar, şu, bu.

«— Anneniz de görmek ister herhalde.. Hanım anneniz değil mi?»

«— Evet.» diyebildi.

Zâten iniyordu merdiveni. Serkis «Kıyak karı» diyecekti, diyemedi, dememeyi uygun bulmuştu.

«— Neler ayırdınız bakalım?»

Külotları, iç çamaşırlarını falan şöyle bir gözden geçirdi:

«— Altı külot çok Nuran. Sen mi ayırdın bunları?»

Serkis :

«— Yoo hayır, ben ayırdımdı...»

Serkis'e baktı, çapkınca göz kırptı:

«— Renkleri de siz mi seçtiniz?»

Serkis iştahla:

«— Evet bayan. Fena mı?»

Cilveyle :

«— Bilâkiiis.. aferin size, çok zevk sahibiymişsiniz!»

«— Mersi.»

Sonra kızına döndü:

«— Mâdem seçmişler altısı da kalsın. İkisini Ayten'e verirsin. İç çamaşırları da güzel. Bunları da Ayten'e. Sonra, sizde poplin, güzel poplinler olmalı. Bana poplin elbise, entari yâni...»

«— Hay hay, buyurun yukarıya!»

Yukarıya çıktılar. Gene çeşit çeşit, renk renk poplinler, ötekilerin daniskası. Annesi Serkis'le başkalarıyla şakalaşa şakalaşa, Serkis'le ötekilere numarasını belli ede ede elbiselik aldı. Birtakım paketlerle ve arkalarında kalfa, çırak, patron fısıltıları, yarım gülüşlerle, iç geçirişler bırakarak dükkândan çıktılar.

«— Yavru nasıl yavru?»

«— Ana da kıyak!»

«— Ulan başlarım şimdi zevkinin içine...»

«— Piliç dururken kart tavuktan zevk alır kaşar..»

«— Kaşar babandır!»

«—

«— .....?»

Şık, zarif, kocaman bir Beyoğlu lokantasına girdiler. Nuran adım başında şaşıyordu. Masalar yanyana, sıra sıra masalar, masalarda beyaz pike örtüler, tavanda kocaman kanatlı bir vantilâtör, lokantanın sessiz loşluğunda billûr billûr yansıyan ışıklar, çatal bıçak sesleri. Tâ karşı masalardan birinde genç, yakışıklı bir adam oturuyordu şık bir kadınla. Bakmıyorlardı bile çevreye. Dalmışlardı ağız ağıza. Kadının kulağındaki yeşil taşlı küpe. Nuran pek beğendi. Annesine öyle bir tane satın almalarını söylerdi ama iskemlelerden birinin ayağına ayağı takılmış, gıcırtılı, kaba bir ses çıkmış, bu ses de unutturuvermişti küpeyi falan.

Annesi

«— Dikkat et kızım» dedi , amcanın evi değil burası!»

Yerlere geçti. Garsonlar, siyah elbiseli garsonlar, sağda, soldaki masalarda müşteriler ona bakıyor, ayıplıyorlarmış gibi geldi. Ayakları dolaştı. Az daha yürümeleri gerekseydi masaların aralarındaki daracık yollarda, belki de gene bir iskemle devirirdi.

Bir masaya karşılıklı oturdular.

«— Umumî yerlerde böyle şeylere çok dikkat etmek lâzım!»

«— .....?»

«— Bak, çok güzelsin. Güzellere kabalık hiç yakışmaz!»

Sonra birden sordu:

«— Oğlan bir tarafını sıkıştırdı mı demin aşağıda?»

«— Yoo...»

«— Hadi hadi. Anasının gözüydü hergele, anlamadın mı?»

«— Ne demek o?»

«— Aptal. Ben senin yaşındayken...»

Garson geldi. Annesi rakı istedi, salata istedi, ançuvez istedi, salam istedi, sonra da:

«— İyi bir karışık et!» dedi.

Siyahlar içinde kırçıl saçlarıyla zarif garson kibarca:

«— Emredersiniz efendim. Küçük bayan ne emrederler?»

«— Ne istersin Nuran?»

«— Bilmem.»

Garson saygıyla eğildi:

«— Şiş? İyi bir şiş?»

Kuru fasulya geçti aklından ama, istemeğe utandı:

«— Peki..» dedi.

İskemleyi fena bağırtmış olmanın utancı silinivermişti. Ne iyiydi burası. Burası, önceki mağaza. Saçları pırıl pırıl genç adamla ne diye konuşmamıştı sanki? Ne çıkardı? Demek annesi onun yaşındayken... Daha mı aptaldı annesinden? Büyüdüğü zaman annesi gibi yalnız başına Beyoğlu'na çıkamıyacak, yanına kızını alıp mağazalardan kızı için iç çamaşır satın alamıyacak mıydı? Ya da herhangi bir lokantaya girip... ama hayır hayır, annesi gibi, tıpkı tıpkı annesi gibi olmıyacak, yakışıklı sevgilisiyle çirkin kocasını aldatıp, adamın hapislere düşmesine sebep olmıyacaktı. «— Yavrum, dinle beni.. Gün gelecek, büyüyecek, bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan çirkin de olsa, onu yabancı bir erkekle aldatıp hapislere düşmesine sebep olma!»

Bir an, demir parmaklıklar ardında en son gördüğü babası, uzamış saç sakalıyla kafasından geçti. Ardından tiyatro, tiyatronun tozlu eşyalar doldurulmuş tavan arası, soyunma odası, budak deliği, budak deliğinden içerisi, aydınlık oda, yakışıklı Nejat, annesi, sedir, sedirin

üzerinde sevişmeleri, babasının usulca gelip omuzundan kıyıya çekmesi, budak deliğine yerleşmesi, sonra hınçla çekilip kapıyı tekmeyle kırması, don paça kaçan Nejat'ın ardına düşmesi, yere yıkıp boğması...

«— Daldın gene Nuran.. ne var? Ne düşünüyorsun?»

Mırıldandı:

«— Hiç.»

«— Seni nasıl olsa yanıma alacağım. Ayten'e aldığımız külotlar, iç çamaşırları herhalde makbule geçer. Entarilik de aldım. Hazır elbise alamazdım. Babası var, annesi var. Senin yalnız annen. Anadolu salaş sahnelerinde göbek çalkalamaktan imanım gevriyor. Çok lâzımsa babası ona da alsın!»

Annesinin içkisi, karışık eti, Nuran'ın şiş'i geldi. Buz istedi annesi. Kibar garson koşarak gidip getirdi. Rakının içinde eriyordu buz. Mavi mavi, beyaz duman gibi birikiyordu sonra kadehin dibinde. Birikiş ağır ağır, belirsizce yükseliyor, kadeh beyazlaşıyordu.

Birden annesine dikkat etti: Nuran'ın omuzu üzerinden tâ karşıya bakıyordu. Dönse, baksa.. eliyle koymuş gibi biliyordu ki orda, arkasında yakışıklı, çok yakışıklı birisi vardı. Annesinin alkolle dumanlanan bakışları parlamağa başlamıştı. Bu bakışları çok iyi tanıyordu. Eskiden de böyle bakardı yakışıklı erkeklere. En çok da babasının boğduğu Nejat'a. Hele iki

kadeh de içmişse büsbütün alevleniverirdi. Şimdi de öyle. Dayanamadı, dönüverdi bir an. Şöyle bir gördü adamı: Bir beyefendi!

Annesi parladı:

«— Önüne bak!»

Sindi. Çatalı, bıçağı, eti, sonra ekmeği. Bu çatal da ne tuhaf, kayıveriyordu elinden. Az kalsın düşecekti. Düşse, annesi başlardı hemen kızını paylâmağa.

«— Garson!»

«— Evet bayan?»

«— Doldur şunu!»

«— Bâşüstüne bayan..»

İkinci, sonra üçüncü kadeh. Annesinin gözlerindeki alev, kadehlerin artmasıyla çoğalıyordu. Adama öyle bakıyordu ki.. korkuyordu annesinden. Böyle zamanlarda canavarlaşırdı. Gözü Dünya'yı görmezdi. Nitekim siyahlar içindeki garson gelip de kulağına bir şeyler fısıldayınca, rahatladı bir an.

«— Hay haay..» dedi, başıyla selâm verdi Nuran'ın omuzu üzerinden, Nuran'ın arkasındaki adama.

Sonra çıktılar lokantadan. Kalabalık Beyoğlu kaldırımları daha da kalabalıklaşmış, güneş devrilmişti. Çok geçmeden lokantadaki adam yanlarına geldi, kibar bir reverans:

«— Rahatsız etmiyorum ya hamfendi?»

Annesi:

«— Aman efendim.. bilâkis...

«— Çok kibarsınız..»

«— Siz de bilhassa nâzik!»

«— O sizin nezaketinizden gelir...»

«— Nereye kadar uzanacaktınız böyle küçük hanımla?»

«— Bilmem. Verilmiş bir kararımız yoktu...

«— Devlethaneye henüz erken...

«— Değil mi ama?»

«— Taksi!»

Kocaman bir arabanın durması, önce annesinin, sonra kendisinin girmesi. Adam öne oturmuştu. Kibar, kibar, kibardı. Şoföre bir şeyler söylemişti. Arada çevik bir manevrayla uçmuştu Boğaz yoluna .Bayılıyordu Nuran. Böyle yıllarca gitseler, amcasının evine hiç dönmese..

Annesi:

«— Nereye gidiyoruz böyle beyefendi?» diye sordu.

«— Lido'ya kadar uzanalım demiştim. Boğaz havası bu mevsimde mâlûm ya:»

«— Haklısınız ama, çocuğu bırakmam lâzım da...»

«— Nereye?»

«— Sirkeci'de amcası bekliyecekti..»

«— Sirkeciye dön şoför efendi!»

Nuran'ın canı sıkılmıştı. Gene amcası, sonra gene balıkçı İlyas ve ötekiler... Semt, semtin tozlu yapıları, eğri büğrü sokaklarıyla çeşme başları, çeşme başlarındaki kadınları, çocukları

yüreğinden bir sıkıntı, paslı, kokmuş bozulmuş bir sıkıntı halinde geçti.

Annesi kulağına fısıldadı:

«— Amcanlara sakın şu baydan bahsetme olmaz mı?»

«— Kim o?»

«— Zamanı gelirse sen de anlarsın bu tip insanların kim olduğunu!»

Ağzı rakı kokuyordu.

Yarım saat sonra tozlu ampulleri yanmış mahalleye bir takım paketlerle, amcasının ardında girince, sanki kıyametler koptu:

«— Ooooo... Nuran'a bakın Nuran'a!»

«— Sâhi be. Ne paketleri onlar?»

«— Annen mi aldı Nuran?»

«— Neler aldı artık?»

«— .....?

«—

«— .....»

Ne vardı? Ne oluyordu? Babaları, anneleri onlara almıyor muydu sanki? Paketlerde renk renk külotlar, poplin elbiselikler, elbise...

«— Ha Nuran? Ne var paketlerde?»

Saydı döktü.

«— Annen mi aldı annen mi?»

«— Kim alır başka?»

Çocuklar gene de şaşıyorlardı: O «Orospu çocuğu»ydu. Onlara her şey alınabilirdi ama, bir orospu çocuğuna? Alınmıştı ama. Neden? Alınmamalıydı oysa. Onun babası hapishane köşele-

rinde ölmüştü. Annesi o biçim. Kendi de büyünce o biçim olacaktı!

Amcasıyla birlikte evden içeri girince, çocuklar, çocuklarla birlikte de her şey dışarda kaldı.

Merdiveni çıktılar, sofa.

Ayten, Nuran'ı öyle birtakım paketlerle görünce, kuru, esmer yüzü bembeyaz oldu. Annesinin yanına mahvolmuşçasına gitti, tutundu. Her şeyi vardı oysa. Çeşit çeşit entarisi, elbisesi, iç çamaşırları... Kızı çirkin, üzülmesin diye babası boyuna öteberi alıyordu.

Yengesi paketleri açmağa başlamıştı:

«— Ooo... neler de neler almış annen sana kız!»

Pembe yollu çok zarif elbiselikle külotlardan üçünü işaret eden Nuran:

«— Bunlar Ayten'in!» dedi.

Ayten o entariliği görünce zâten içi gitmişti. Kıskançlığı falan bir an unutarak koştu, aldı, almasıyla birlikte de altından çıkan başka bir elbiselikle kıskançlığı geri geldi:

«— Bu kimin?»

Nuranındı ama, yeşil dokuma üzerine siyah çizgiliydi. Daha mı güzeldi ne?

«— Benim.» dedi Nuran.

«— Benimki hiç güzel değil..»

«— Değil mi?»

«— Değil ya..»

«— İstersen benimkini al, seninkini bana ver!»

Ayten beklemiyordu bu kadar kolay oluvereceğini. Aldı. Bir ona baktı, bir buna. O da güzeldi galiba. İkisi de güzel. Hangisini alsaydı? Yeşilli elbisesi de yoktu pembeli elbisesi de. Hangisini alsa gözü ötekinde kalıyordu.

Yutkundu. Ayıp olmasa ikisini de alırdı ama...

Nuran boynuna sarılıverdi:

«— İstersen ikisini de al!»

Yengesi de uygun bulmuştu. Gene de yumuşakça sordu:

«— Sen? Sana?»

Nuran Beyoğlu'nda annesiyle gezmiş dolaşmış, mağazalardan öteberi almış, lokantada yemek yemiş, nasıl olsa bir gün buralardan kurtulacak olmanın sevinci içindeydi.

«— Ayten'in o hani giymiyor, duvarda asılı entarisi var ya?»

«— E..?»

«— Onu alırım ben.»

Ayten annesine baktı. Annesi:

«— Bilmem ki..» dedi. «—Lâcivert entarin.. sana pek de yakışırdı bilmem ki...»

Geçen yıl dikilmişti Ayten'e oysa. Her gün her gün giymiş, tozda toprakta lâciverdi atmış, hattâ çamurlanmıştı da annesi söylene söylene yıkamıştı.

Ayten:

«— Alsın alsın..» dedi. «— Mâdem gözü kalmış...»

Koştu, gitti, çivisinden alıp geldi, uzattı:

«— Al!»

Nuran aldı.

Ayten, Nuran'a alınmış pembe ve yeşil desenli elbiselikleri göğsü üstünde sıkarken, annesi:

«— Benim temiz kalpli kızım!» dedi. «—Gözü kalmış diye tuttu da yepyeni lâcivert entarisini...»

Amca, Nuran'a göstermeden göz kırptı karısına:

«— Tuttu da verdi!»

Nuran'a:

«— Halbuki sen olsan...

11.

Ne olursa olsun, Nuran, annesinin ona Beyoğlu mağazasından öteberi aldığı günden bu yana şaşılacak kadar serpilmiş, geceleri mahallenin kadın, kız üzerine çeşitli düşler görmeğe başlamış delikanlılarıyla orta yaşlı, hattâ yaşlılarının da düşlerine girmeğe başladıktan başka, oğlan analarıyla orta yaşı bulmuş evli kadınlar için de büyük tehlike olmağa başlamıştı.

«Orospu çocuğu» olmasa, oğlan anaları için mesele yoktu. Oğulları nasıl olsa bir «El kızı» - yle evlenip yabancı kızı eve getirmiyecek miydi? Bu neden Nuran olmasındı? Boy, pos, endâm, daha çok da gözler...

En çok da gözler!

Kocalarının Nuran üzerine konuşmalarından deliye dönen orta yaşlı kadınlar:

«— Gözü çıksın» diyorlardı, «kör olsun inşallah!»

Balıkçı İlyas, bakkal, manav, kasap, imam, meyzin, çeşitli memuriyetlerden emeklilerse:

«— Padişah gözlü yavrum!» diye iç geçiri-

yorlardı. «—Kraliçe gözlü.. Allah kem nazardan saklasın!»

Annesinin en son gelip ona Beyoğlu mağazasından öteberi almasından sonra nerdeyse iki yıla yaklaşıyordu. Mahallede, ne mahallesi? Semtte, yakın semtlerde, hep Nuran'dan söz ediliyor, Nuran'ın gözleri, Nuran'ın saçları, Nuran'ın bacakları, göğsü, kalçaları şusu busu dillerde dolaşıyordu. Hattâ onun için kavgalar bile oluyordu.

Sokaktaysa delikanlılar:

«— Sist Nuran!»

«— Nuran be!»

«— Kıız..»

«— Yerim seni şerefsizim!»

Arada taş konuyordu:

«— Yavaş gel!»

Yemekten söz açan bozuluyordu:

«— Nolur:»

«— Kılçığı gırtlağına batar!»

«— Batarsa çıkarırsın..»

«— Alışkın değilim!»

«— .....?»

«— .....!»

Nuran çoktaan sekip gitmiştir. İki delikanlı, iki yeni yetme horoz çalımıyla birbirlerine sokuluyor, başlıyorlardı yeniden:

«— Kaçtan aşağı olmaz yâni?»

«— Kaçtan aşağı dersen..»

«— Yiğit misin?»

«— Sen?»

«— Ben yiğidim!»

Bıçaklar fora edilmese bile yumruklar konuşmağa başlıyordu. Derken bir meraklı kalabalığı...

«— Ne olmuş yahu ne olmuş?»

«— Hiç canım, gene şu Nuran için!»

Bıyığı ağarmış bir eski kulağı kesik iç geçiyordu:

«— Bu kız bu mahallede kan dökülmesine sebep olacak şerefsizim!»

«—

«— .....?»

Nuran bütün bunların dışında, annesinin bir gün İstanbul'a temelli gelip yerleşmesini, kızını yanına almasını bekliyordu. Gelecekti, biliyordu bunu. Gelecek, kızını yanına alacak, o iki yıl önce mağazasından öteberi satın aldıkları, lokantasından yemek yedikleri, mağazalarına, dev yapılarına hayran olduğu Beyoğlu'nda oturacaklar, ama annesinin istediğince genç, yakışıklı biriyle evlenmiyecekti. Çocukluğunun bir türlü silinmeyen anıları içinde hâlâ capcanlı yaşamakta olan İhsan âbi'yi bulacaktı. İhsan âbi'yle evlenirdi bak. İhsan âbi'yle evlenir, ondan başka da kimseye bakmazdı. Onu nerede, nasıl bulurdu? Bilmiyordu ama, bulacakmış, onunla evlenecekmiş gibi geliyordu.

Kafasında hep bu, mahalleden bakkala, manava, kasaba falan gidip dalgın dalgın dönüşü-

nü gören oğlan analarıyla, kocalarının baştan çıkmasından korkan orta yaşlı kadınlar hemen fıskosa başlayıveriyorlardı:

«— Gidişe bak Allasen gidişe..»

«— Kafasında kimbilir ne mel'unluk var gözü çıkasıcanın!»

«— Allah evlâtlarımızı korusun. Bundan hiç, arlı namuslu âile mi olur?»

«— Katranı kaynat olmaz şeker, cinsine tükürdüğüm cinsine çeker!»

«— E... anasına bak kızını al, astarına bak bezini al!»

«— Ön teker nerden giderse arka teker de ordan gider..»

«— Ne hikmetse bu fenaların kızları inadına güzel olur!»

«— Şeytanın işi kardeş. Namuslu insanları baştan çıkarmak için...»

Hâli vakti yerinde, geçkin ama gözü hâlâ çöplükte kocaların karılarıysa herkesten çok endişe içindeydiler. Suya, kahve telvesine baktıranlar, kocalarını izleyen, izletenler, büyücü büyücü gezip dolaşanlar...

Öfkeleniliyordu da arada:

«— Mahallede delikanlı yok ki!»

«— Ulan omuzlayın, kaldırın dağa mı olur, bağa mı?»

«— Yahut iki bıçkın, çekip vursalar türemiyesiceyi...

«—

«— .....»

Yalnız oğlan anaları, orta yaşlılar değil, balıkçı İlyas, İlyas'lar, bakkal, kasap, manav, emeklilerle yeni yetişmeler antenlerini germiş bekliyorlardı. Neyi? Bildikleri yoktu. Yalnız bilinen bir şey vardı, Nuran bir «âfet», bir «Âfet-i devran» olmuştu. Mahallede, semtte, yakın semtlerde hiç kimse onu eline geçirebilmeyi ummuyor, başkalarının da eline geçmesine meydan vermiyorlardı.

Kazara biri takılsın.. Hemen hır çıkıyor, yumruk, derken bıçağa dayanıyordu iş.

Semt karakolunda gün geçmiyordu ki Nuran için eli yüzü kan içinde delikanlılar, orta yaşlılar, hattâ sarhoş yaşlılar ifade vermesinler. Komser şaşırmış kalmıştı. Kız birine bakar, güler, mektup yazar, yahut gizlice konuşurdu da, bir başka tutkun balta olur, hır çıkarırdı. Alınan ifadelere göre, yoktu böyle şey. Kızın hiç kimseyle konuştuğu, atılan lâflara durup karşılık verdiği yoktu ki!

«— Tuhaf» diyordu komser, «—çok tuhaf. Kızın hiç birinize yüz verdiği yok. Ne diye birbirinize sataşıyor, birbirinizi vuruyorsunuz?»

Önlere bakılmakla yetiniliyordu. Gerçekten de, kızın herhangi bir yılışıklığı yoktu ki amcasının kızı Ayten gibi. Kara, kuru, ince çarpık bacaklı Ayten'se maşallah tam açılmıştı kabak çiçeği gibi! Oğlanlarla mektuplaşmalar, gezip tozma, hattâ hattâ bir zamanlar Nuran'ın

Sarı'yla ahbaplık ettiği mahzende yatıp kalkmalar...

Nuran hem korkuyor, hem de annesinin gelmesini bekliyordu. Annesi gelecek, kurtaracaktı onu buralardan. İçine kapanmış görünüşü, çocukluğundan kalma anılarda yatan İhsan âbi'yle onu düşündüğü kırmızı kiremitli evdendi. Kırmızı kiremitli bir evleri olacaktı. Ormanın kıyısında. Güzel güzel yemekler pişirecekti İhsan'ına. İhsan bisiklet, ya da motosikletiyle gelecek, kapı önünde bekliyecekti onu. Sarmaş dolaş içeri gireceklerdi. İçerde yemek masası hazır, belki de İhsan'ın rakısı, yahut şarabı. Güle söyliye yemeklerini yiyecekler, sonra yatacaklardı. Kış'sa uzaklardaki denizin mosmor gümbürtüsünü, ormandaki vahşî hayvanların ulumalarını dinliyeceklerdi tüyleri diken ola ola. Sokuldukça sokulacaktı İhsan'a. İhsan onu kocaman elleri, kalın, güçlü kollarıyla sımsıkı saracaktı.

«— Korkuyorum!» diyecekti Nuran.

İhsan kendine daha çekecek, soracaktı:

«— Kimden?»

«— Vahşî hayvanlardan!»

«— Yanında ben varım ama?»

«— Ol. Ya duvarı yıkıp buraya gelirlerse?»

«— Gelemezler!»

«— Gelirlerse?»

«— Ben varım, korkma. Güven bana!»

«— .....»

«— .....»

Ne düşündüğünü bilmiyenler sinirleniyorlardı boyuna. Arada konuşmalar oluyordu usul usul:

«— İyi ama kime bakacak bu? Kime yüz verecek?»

«— Galiba hiç kimseye!»

«— Bana kalırsa birine yüz vermekten çekiniyor..»

«— Bana da öyle geliyor..»

«— Neden dersen, kime yüz verse ardından belâ hazır!»

«— İyi ama böyle yapınca belâdan kurtulacak mı?»

«— Bir gün ya bıçak, ya tabanca kurşunuyla...

«— Acırım doğrusu!»

«—

«— .....»

En çok da film artistliği lâyık görülüyor, filmciler hani bir görse hemen parlıyacağını belirtiyorlardı. Amcası, yengesi, daha çok da Ayten kendi kendilerini yiyorlardı. Bu gidişle Ayten'e hiçbir tâlip çıkmıyacak, kız evde kalacaktı. Ayten'se, Nuran'ın kötü yola düşmesini istiyor, başta balıkçı İlyas, önüne gelene ondan söz açıyordu. Yalan, yanlış, düpedüz uydurmalar... Nuran'ın gözü eczacının Erdoğan'ındaymış da, müteahhidin Erol'ü kendi kendini yiyormuş. Bu, Erol'ün kulağına gitmekte gecikmiyordu.

Alı al, moru mor geliyor, Ayten'i buluyor, soruyordu. Gerçek miydi Nuran'ın Erdoğan'ı beğendiği? Ayten gülüveriyordu. Her yanından yalancılık akan pis bir gülüş. Derken Erdoğan geliyordu gözleri parlıya parlıya:

«— Ayten, seninle konuşmam lâzım!»

Ayten anlıyordu hemen.

«— Peki.»

«— Harabelerde bekliyeceğim..»

«— İyi ya.»

Bekleniyordu. Tırnağını kemiren, sık sık gri içler çekilen, hiç sebepsiz uzaklara taşlar fırlatılan, olunduğu yerde dönülen sıkıcı bir bekleyiş. Sıkıcı ama, kazara doğru çıkar da Nuran'ın gönlü olduğu anlaşılırsa... O zaman ne yapılacağı düşünülüyordu: Önce haminneye açılacaktır. Haminne uygun karşılarsa anneye açacak, anne de şöyle böyle demezse babaya, en uygun anda çıtlatacak; bağırıp çağırır, henüz lise'nin bile bitirilmediği karıştırılırsa, Nuran'la evlenmesine he denir, nişan takılırsa derslerine dört elle sarılınacağı belirtilecektir. Ama bir de baltanın taşa çarpması pek mümkündü. O zaman gayet basitti yapılacak şey. On sekiz yaş nerdeyse bitirileceğine göre, eve posta konulup, kızla tüyülecekti. Ama polis, karakol, Vali, hükûmet, hattâ Devlet varmış! On yedi yaşın sonları için yalnız sevilen kız vardır. Üst yanı fasafiso!

Az sonra gelen Ayten ne seviyor der, ne sevmiyor. Bir gün Erdoğan evlerinin önünden

geçiyormuş da, Ayten'le Nuran da penceredeymişler. Erdoğan bakmış, gülümsemiş. Nuran, o gittikten sonra «—Hoş çocuk» demiş!

Ya da Erdoğan, Erol, Nuri, Sedat falan evlerinin önünde top oynuyorlarmış. Erdoğan, ya da Erol, hattâ hattâ ötekilerden biri topa var gücüyle asılmış da duvarlar sarsılmış. Nuran «Ne kuvvetli çocuk değil mi?» diye sormuş!

Beğenilen, kuvvetli bulunan coşuyordu da coşuyordu:

«— Haberin var mı lan? Nuran benim için demiş ki...

İsterse en yakın, en candan arkadaş olsun, içilen ayrı gitsin. Kaşlar çatılıyor, suratlar asılıyordu. Yaa, demek Nuran falana böyle böyle demiş. Mim konuluyor, başlanıyordu:

«— Nuran seninkine güya böyle böyle demiş..»

Telâş, öfke:

«— Kime? Falana mı? Hadi canım sen de...

«— Valla ha!»

«— Kimden duydun? Ayten'den mi?»

«— Ayten söylüyor.»

«— Boşver, yalancının biri o!»

Ama gene de yüreklere gri bir sis, can sıkıntısının, aşağılık duyusunun gri sisi yayılıveriyordu. Başlanıyordu gecelerde düşünülmeğe, sigara üstüne sigara içilmeğe!

O yıl amcasının karısı müthiş sancılarla

kıvranmağa başlayınca genç bir dahiliyeci getirildi. Dahiliyeci Nuran'ı görünce çarpıldı âdeta. Yengeyi muayene ederken gözleri Nuran'da, aklı Nuran'daydı.

O günden sonra yenge her gün, günde iki sefer yoklanmağa gelindi, eşantiyon ilâçları, bedava yaptırılan reçeteler gırla gitti. Sonra sonra amcayla çalgılı lokantalara gidilip gelindi. Amca genç doktoru pek sevmişti. Doğrusu can çocuktu. Gülüyor, söylüyor, fıkralar anlatıyor, şakıyıp duruyordu. Bonkördü de ha! Karısını öyle esaslı şekilde tedavi edivermişti ki, hayran kalmışlardı.

«— Beni pek sevdi!» diyordu amca.

Karısı:

«— Mâdem öyle, yapsana Ayteni şuna!»

«— Yaşa karı, benim aklımdan da geçiyordu. Bana bak, sen kızı berbere götür, saçlarını yaptır. Vallahi bu fırsat her zaman elimize geçmez!»

Ayten berbere götürülüyor, saçları yaptırılıyor, bir giydiğini bir daha giymiyordu. Mahalleye de yaymıştı:

«— Nişanlanacağız!»

Doğrusu kimse ihtimâl vermiyordu Nuran dururken. Ama belli de olmazdı, yıl uğursuzundu. Hani olur mu olurdu!

Genç doktor her şeyin farkındaydı ama, aklını taktığı Nuran'ın hatırı için bozmuyordu. Bozsa, evden ayağının kesileceğine şüphe yok-

tu. Amcasıyla falan masa başında içerlerken gözü sık sık bir kıyıdaki Nuran'a kayıyor, iç geçiriyordu.

Bir gece küçük bir pusula yazıp sigara tablasının altına koydu. Nuran gördü bunu ya, Ayten de görmüştü. Nuran'a fırsat vermeden kaptı, okudu sonra da kıyametleri kopardı. Genç doktor neye uğradığını bilmiyerek, evden apar topar kaçtı. Mahalleli şaştı bu işe ama, bir yandan annesi, öte yandan Ayten başladılar:

«— Nişanlıma pusula yazmıştı, yakaladım, adamı kovdum!»

«— Aman hemşireee.. Bu kadar olur ahlâksızlık yâni! Gül gibi kızımın nişanlısına göz koymuş meğer!..»

Komşularsa yangına körükle gidiyorlardı:

«— Bak sen gözü çıkasıcaya!»

«— Yaa böyle işte. Besle kargayı oysun gözünü..»

«— Canım efendim, orospu analıdan hayır mı gelir?»

«— Ben olsam bir gün bile tutmam evimde!»

Onlar da öyle düşünüyorlardı. Az kalsın kovacaklardı, bereket annesi çıka gelmişti. Amca o sıra lokantada, aylıkla çalıştığı kasa başındaydı. Boyalı kadın yorgun yüzüyle dikilmişti karşısına:

«— Merhaba Kemâl!»

«— Vay Leylâ, merhaba..»

«— Nuran'ı alınağa geldim!

«— Hoş geldin sefalar getirdin. Tam zamanında geldin hani..»

«— Niçin?»

Anlattı amca: Ahlâksızlık bu kadar olurdu yâni. İnsan amcasının kızının nişanlısını ayartmağa kalkar mıydı?

Pek sanmamakla beraber, gene de:

«— Bak sen» dedi. «—Doğrusu üzüldüm. Demek doktordu çocuk?»

«— Ne söylüyorsun Leylâ? Piyangoydu bizim için vallahi piyango!»

Üzerinde fazla durmadı. İstanbul'daki Beyoğlu pavyonlarından birinde iş bulmuştu. İkindi üstü karşılaştığı kızını görünce sarsıldı: «— Allahım ne güzellik!» ti o. İki yıl geçmişti aradan, görmemişti, fakat insan güzelliğe doğru böylesine mi gelişirdi? Gelişti, İstanbul kıyı mahallesindeki kurtlar nasıl davrandılardı:

Kocasının kardeşi, eski kaynından hemen ayrıldılar. Belki de bir daha hiçbir zaman rastlaşamıyacaklardı. Sordu:

«— Kız, Ayten'in doktor nişanlısını elinden mi almak istemişsin?»

Nuran artık çocuk değil, kadınlığa aday, olgun bir genç kızdı. Ağzından tek lâf çıkmadı. Gülümsedi sâdece. Buysa anneye her şeyi anlatmıştı.

Nuran gene, yığınla dedikoduyla «Orospu çocukluğu»nu ardında bırakmıştı. Şimdi artık

Tarlabaşı'nın kocaman apartmanlarından birinde yaşıyacaktı annesiyle birlikte. Ne bulaşık, ne çamaşır yıkamak, ne de su taşımak vardı çeşmeden.

Ve geçmiş silinmişti Nuran'da. Ne yengesi, ne Ayten ne de yıllar yılı onu üzüm üzüm üzmüş mahallesiyle mahallenin balıkçı İlyas'ları, bakkalı, kasabı, manavı, meyzini, imamı, emeklileri, Erdoğan'ı Erol'u falan. Bütün bir «eski günler» in üzerinden sünger geçmişti sanki. Yalnız iki şey hâlâ dipdiri, hâlâ capcanlıydı: «— Yavrum, dinle beni: Gün gelecek, büyüyecek, bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan çirkin de olsa, onu yabancı bir erkekle aldatıp hapislere düşmesine sebep olma!»

Öteki de İhsan âbi!

Babasıyla İhsan âbiyi, daha çok annesiz geçirdiği gecelerde düşünüyordu. Düşünmüyordu belki, onlar, su dibindeki mantar, ya da tahta parçasının, su yüzüne çıkması gibi, içinin derinliklerinden yüze çıkıyor benliğini kaplıyorlardı.

Annesi hep o eski annesi.. Kendinden, kendi süsü, kendi zevklerinden başkasını düşünmeyen, güzel kızıyla hemen hiç ilgilenmeyen kadın. Kızını bütün gece unuttuğu evine sabaha karşı aşırı sarhoş dönüyor, daha doğrusu, her gün boyuna değişen çeşitli erkekler tarafından iyice örselenmiş, getirilip bırakılıyordu.

Alışmıştı annesinin yaşayışına. Alışmıştı

ama, bu yaşayıştan böyle bir anneden iğrenmiyor da değildi. O, hiç bir zaman böyle bir kadın olmayacaktı. Ne pavyon, ne de boyuna değişen yabancı erkekler! Onun aradığı erkek tıpa tıp İhsan âbi olmasa bile onun benzeri, ama babası gibi karısına düşkün olmalıydı. Nuran'ın gözlerinin içine baksın, çevresinde pervane gibi dolansın, buna karşılık istediği kadar çirkin olsun!

Yoksa amcasının mahallesindeki gibi yakışıklı gençler, vurucu kırıcı balıkçı İlyas'lar, paralı bakkallar, kasaplar, manavlar, hattâ onlardan çok daha yakışıklı, vurucu kırıcı, paralı çapkınlar Tarlabaşı'ndaki evlerinin bulunduğu semtte yok değildi. O kadar çoktular ki hem de. Nuran'ı her vesileyle rahatsız ediyorlardı ama Nuran'ın istediği değildi hiç biri. Erkek denince İhsan âbi gibi genç babası gibi de evciment insanlar akl'na geliyordu. Bunlar çirkin de olsalar zarar yoktu.

Sabahleyin annesini, akşamın örselenmiş yorgunluğu içinde deriin derin inleyerek uyur bırakır, elinde file, tutardı Beyoğlu Balıkpazarı'nın yolunu. Balıkpazarı uzak da değildi. Mevsimine göre, çeşitli sebzelerle, et, arada balık, tavuk, dönerdi eve.

Bu arada her gün değişen yeni yeni hovardalar tabî:

«— Sist!»

«— Yavruuu!»

«— Versene fileni versene..»

«— .....»

«— .....»

Aldırmıyordu. Dolu filesiyle eve geliyor, fayans döşeli mutfakta başlıyordu bir türkü gibi çalışmağa. Patates, sovan soyuşu, kabakları dolma için oyuşu, patlıcanları, eti lokma lokma doğrayışı, hava gazının işlemediği günler sarı, pırıl pırıl gazocağını raftan indirişi, haznesine mavi ispirtoyu döküşü, kibriti çakıp yakışı, oğulmaktan tertemiz tencereyi fışıltılı alevin üzerine oturtuşu, yemeği bastırışı, sonra da ortalığı silip süpürüşü...

Annesi çokluk öğleye doğru, ağzı yüzü bir yanda uyanınca sofrayı hazır buluyor, akşamın çeşitli içkileriyle çatlıyacak gibi ağrıyan başı, asık yüzüyle öfkeli, geçiyordu masa başına. Kızıyla dargın gibi, birkaç lokma, sonra baş ağrısını giderici birtakım ilâçlar, daha sonra da haaydi gene tuvalet masası. Rujlar, kalemler, ojeler... gittikçe beliren yüz çöküntülerini örtmeğe çalışıyor, sonra da evden çıkıp gidiyordu.

Nereye?

Nuran bunu hiç merak etmiyordu. Nereye giderse gitsin. Sormuyordu bile. Annesinin pavyon arkadaşı Nimet ablanın romanlarını bol bol okuyor, onu romanlar ilgilendiriyordu. Annesinin de onunla pek ilgilenmemesinin bir nedeni de buydu galiba. Kadının pavyon, çeşitli erkekler, içki, para düşkünlüğü yanında kızın sağ-

lam bir âile yuvasını hayallemekten, belki de kendisine gaye edinmekten gelen durgunluğu tam bir zıtlık taşıyordu. Bunun için kadın, kızına içerliyordu. Böylesine güzel bir kız, etekleri bir parça havalı olmalı, hoppala cuppala... o zaman anayla kız avuçlarına neler de neler düşürmezlerdi!

Çalıştığı pavyonun yaşlı ama gözü hâlâ çöplükte sahibine kızından söz açtı bir gün. Çapkın, kulağı kesik adam o gece merakla takıldı Leylâ'nın ardına. Kocaman, pırıl pırıl hususi, apartmanın önünde durduğu zaman, Nuran'ın penceresi aydınlıktı.

«— Kız hâlâ uyanık!» dedi Leylâ.

Patron, yarıdan çoğu ağarmış saçları, gene yarıdan çoğu ağarmış ama alttan üstten genç işi alınmış bıyıklarıyla kendini yakışıklı, genç, kadınlar, daha çok da kızlar üzerinde etkin sayardı.

«— Niçin? Nerdeyse vakıt sabah..»

«— Oturur, beni bekler!»

«— Niçin ama?»

«— Roman okur.»

«— Haa.. desene roman düşkünü bir kızın var?»

Kapı açılmıştı. Patron içeri girip de hol'ün bol ışığında genç kızla karşılaşınca şaşırmıştı: Vay anasını, demek Leylâ'nın bu kadar güzel kızı vardı da haberi yoktu ha?

Aklından yıldırım hızıyla neler de neler

geçmedi! Usta zampara numaralarıyla genç kızı tavlayıveriyor, üç beş yıl, sonra pavyona yepyeni bir konsomatris kazandırıyordu. Ama işin o yanını düşündüğüne pişman oldu salona geçip, kızın elini sıktığı sıra. Hayır, bu kız onun geri kalan bütün ömrünü alabilir, canını bu hârika genç kızın kollarında seve seve verebilirdi.

Aradaki en az otuz yaşa aldırış etmeden:

«— Nasılsınız canım?» deyiverdi.

Nuran yadırgamadı, zâten duymamıştı bile.

Leylâ anlamıştı patronunun aklından geçenleri:

«— Evde bütün gün canı çok sıkılıyor efendim..» dedi.

«Efendim» değil de «Amcası» diyebilirdi. Ama patronunun, daha çok da genç, körpe yavrular yanında kendisine «Baba», «Amca» falan denilmesinden hoşlanmadığını da bilirdi. Onun için kaabil olduğunca babalık, amcalık, dayılık sözlerini karıştırmıyacaktı.

Yaşlı ama genç özentisi patron sordu:

«— Niçin canın sıkılıyor bakim?»

Çenesinin kaldırılması kıpkırmızı yapmıştı Nuran'ı. Bu da adamın ayrıca hoşuna gitti: Demek henüz çok saf, çok tecrübesizdi. Böyle olmasa, kızarıp bozarmaz, başka konsomatrislerinin kızları gibi pavyona gelir, boynuna sarılır, kucağına otururdu.

«— Ha? Niçin canın sıkılıyor bakim?»

Nuran müşkül durumda kalmıştı. Canı sı-

kıldığı falan yoktu doğrucası. Sabahleyin çarşı pazar, sonra mutfak, yemek, daha sonra tahtaları silmek, ardından da kalın kalın romanların dünyasında kendini unutmak.

Ama bir karşılık da vermesi gerekiyordu:

«— Bilmem..» diye mırıldandı.

Ne yapması gerekirdi şimdi. Aklına birden geliverdi: Kahve pişirip ikram etmek !

Sordu:

«— Kahveyi nasıl içersiniz efendim?»

Patron bir kahkaha attı; viski, şampanya, rakı kokulu, çeşitli mezelerin karması, mide bulantısı karışık bir kahkaha. İçi bulandı. Amcasını hâtırladı elinde olmıyarak. O da böyle kokardı çokluk. Ama o kahkaha atmazdı, kızdığı, hırlarcasına payladığı sıra.

«— Demek kahveyi nasıl içerim ha?»

Şaşırdı, utandı. Adam düpedüz alay ediyordu. Ne yapmıştı ki? Kahveyi nasıl içtiğini sormuştu. Herhangi bir misafire sorulmaz mıydı?

Annesi:

«— Yavrum» dedi, «— Vedat bey yabancımız değil ama, yabancı misafirlere damdan düşer gibi sorulmaz kahveyi nasıl içtiği. Çok ayıp!»

Hiç bir şey anlamadı:

«— Niçin anne?»

«— Çünküüü... kahveni çabucak iç, defol git anlamına gelebilir!»

Nuran elleriyle yüzünü kapadı:

«— Ayyy...»

Kurt patron fırsatı kaçırmadı, koştu, genç kızın kar gibi bileklerini yakaladı, yüzünden çekerken:

«— Canım benim» dedi, «— yavrum. Sen bakma annene. Ben hiç de onun dediği anlamı çıkarmadım!»

Kar gibi bilekler avuçlarında, anneye döndü:

«— Neden utandırıyorsun benim kuzumu?»

Leylâ memnun, «— Ah papaz, ah Firaun...» diye geçiriyordu. «— Ulan sâhiden kurt bir sübyancıymışsın. Ama aferin. Yarın kimbilir kimlere kısmet olacak? Kısmet olacağı kaşalotların candarması mıyım ben? Aferin Vedat, kart Vedat aferin!»

Onları yalnız bırakmak için, dudağında bir caz ıslığı, yatak odasına geçti.

Nuran kendine geldiği zaman kendini adamın göğsü üzerinde sımsıkı buldu. Bayağı kucaklamıştı. Uyandı. Sertçe itip çekildi, dağılmış saçlarını başının birkaç davranışıyla düzeltmeğe çalıştı. Kaşları kötü kötü çatılmıştı. Patronun gözünden kaçmadı bu. Birden çok ileri gittiğini anlamıştı. Genç kızın henüz kabarmış sert memelerini göğsü üstünde ezmişti!

Öyle şeylerle hiç ama hiç ilgisi yokmuşçasına sigara paketini çıkardı, nikel çakmağıyla yaktıktan sonra:

«— Bir sâde kahveni içerim yavrum..» dedi ciddî ciddî.

Nuran odadan nefretle çıktı.

Leylâ patronunun yanına döndü:

«— Ulan amma da acelecisin be!»

Patron gülmedi, endişeli:

«— Kızdırdık galiba...»

«— Ne yaptın?»

«— Hiiç..»

«— Hadi hadi. Bir yanını mı sıktın kızın ne yaptın?»

«— Yok canıım...»

«— Peki, niye kızdı?»

«— Göğsümde birazcık sıkmış olabilirim!»

Sağı solu kollıyan Leylâ:

«— Beni sık beni!» dedi.

«— Seni çok sıktık yavrum, suyun kalmadı artık..»

«— Hadi hadiii teneşir horozu sen de!»

«— Öyle mi olduk?»

«— Evet!» dedi inadına.

Adam sigarasından sâkin bir nefes aldı, hep ayni sükûnetle dumanı tavana üfledi. Leylâ korktu patronunu kızdırmaktan. Dünya kadar borcu vardı bir, ikincisi, yaşlanmışlardandı artık. Şâyet kızdırırsa, yerine bir başka, daha genç bir konsomatrisi alabilirdi.

Gülerek yanına gitti, dizine ilişti, kollarıyla boynunu sardı:

«— Darıldın mı?»

Huyu buydu, darılırdı ama, darılmış görün-

mesi, aslında darılmaması gerekiyordu. Darılırsa, hattâ kart karıyı işten atarsa, kıza da elvedâ demesi gerekecekti.

Onun için:

«— Yoo..»

Leylâ, kızının gelivermesinden çekinerek, dizden kalktı:

«— Darılma. Şaka yaptım..»

«— Hayır, mesele, kızın darılıp darılmaması.. Canını acıttım mı acaba?»

«— Amaan sen de, düşündüğün şeye bak. Canını daha o kadar çok acıtacaklar ki!»

Sanki birden kızına içerlemişçesine kızdı:

«— Teli dökülmedi ya kaltağın!»

Sinirli sinirli mutfağa geçti, tepesine dikildi:

«— Niye surat ettin adama?»

Nuran ispirtolukta kahve pişiriyordu. Hayretler içinde baktı annesine: annesi, o, yıllarca önce, babasını azarladığı sıradaki korkunç yüzüyleydi.

«— Ben mi?» dedi elinde olmıyarak.

«— Sen, evet!»

Gözlerini ağır ağır kaynamakta olan cezveye dikti, sesini çıkarmadı. Kızmıştı oysa. Ne diye canım, yavrum falan diyor, göğsü üzerinde sıkıyordu?

Leylâ, kızının aklından geçenleri anlamışçasına:

«— Telin mi döküldü?» dedi. «— Amca-

nın mahallesinde bakkala, kasaba, mahalle çocuklarına hiç mi sıktırmadın?»

Ay neler söylüyordu annesi?

Dehşetle bakışına da ayrıca içerleyen annesi makineli tüfek gibi başladı:

«— Yaşlı adam, ne çıkar? Sonra unutma ki, baban yaşında, belki daha fazla. Ne çıkarmış yâni? Yarın evlenip gideceksin. Evlendiğin adamdan da mı esirgeyeceksin?»

İnledi:

«— Ay anne, anneciğim... nolursun...

Kadının kulağına söz girdiği yoktu:

«— Adam bana da, sana da ekmek veriyor. Bu evde onun sâyesinde oturuyoruz, tenceremiz onun sâyesinde kaynıyor, üstümüz başımız onun sâyesinde... sonra, dünya kadar borcum var. Ne çıkarmış okşarsa birazcık:»

Bereket kahve kabarmıştı, çekti cezveyi ispirtoluğun alevinden, fincana boşalttı sıkıntıyla. Neden, neden böyleydi annesi? Onu da mı kendine benzetmek, kendi kötü yoluna çekmek istiyordu?

«— Götür, efendi efendi ver kahvesini adamın!»

Bir an kahveyi falan bırakıp, başını alarak çekip gitmek geçti içinden. Ne demek istiyordu? Hayır, kendini hiç kimseye elletmemişti, bundan böyle de elletmiyecekti!

«— Götürüp versene kız!»

Çâresiz, ağır ağır çıktı mutfaktan. Göz yaş-

ları elinde olmıyarak yanaklarından yuvarlanıyor, buysa onu daha da güzelleştiriyordu.

Patron bir anda kızın yüzünde, daha çok da yanaklarından yuvarlanan göz yaşlarında her şeyi gördü: Demek annesi azarlamış, belki de etini falan bükmüştü ki, aferin'di Leylâ'ya, aferin!

Gene de anlamamış davranarak:

«— Eyvallaaaah hanım abla» dedi. «— İyi ama, sen ağlıyorsun..»

Nuran kahveyi uzatmış, kart adamın almasını bekliyordu. Adamsa almıyor, almayı mahsustan uzatıyordu.

«— Ha? Niye ağlıyorsun?»

«— .....?»

«— Cevap ver: Niye?»

Leylâ gene karakuş gibi yetişti. Kahve fincanını kızının elinden öfkeyle aldı:

«— Defol, defol odana!»

Bir yandan da göz kırpmıştı patronuna: «— Sen karışma. Sana mâdem o türlü aksilik yaptı, ben de kırarım onun kemiklerini!»

Nuran artan göz yaşlarıyla odasına çekildi, kendini karyolasına attı.

Leylâ kahveyi patronunun yanındaki sigara sehpasına koyduktan sonra:

«— Bok!» dedi kızı için. «— Şımardı. Sanki kurtardığım mahallesinde kendine hiç dokundurmadı!»

Patron yepyeni şeyler işitiyordu:

«— Kurtardığın mahalle mi?»

«— Öyle ya!»

«— Nasıl?»

Patronunu iştahlandırmak için bir yalan attı:

«— Canım Vedat, bu kız benim öz kızım değil. Ama kendini öz kızım sanır. Babası bir kadınla evlenmiş. Kadın bunu doğurduktan altı ay sonra ölmüş. Gençtim, güzeldim, cıvıl cıvıldım. Daha o zamanlar, yâni bunun kadarken yaşlı kadınlar bana göbek arttırırlardı. Tiyatroculuğa bayılırdım. Babasını talih karşıma çıkardı. Sevdim. Benden çok yaşlıydı ama gene de sevdim, yahut öyle sandım. Evlendik. On beşimde ya vardım, ya yok. Yaşımı büyüttü teyzemler. Neyse. Çıldırıyordu benim için. Çocuktum, altı aylık çocuğu, yâni bu kızı üstüme aldım, annesi oldum. O gün, bugün beni anne bilir, gerçek annesi. Haa... babasının kardeşi vardı, babası hapse girdikten sonra yanımda taşıyacak değildim ya? Verdim amcasının yanına. Fakir adam. Kıyı mahallelerden birinde yaşamak değil, sürünüyorlar âdeta. Bu o mahallede büyüdü. Kulağıma çalınanlara bakılırsa, mahallede kırmadık ceviz bırakmamış. E, tabî, güzel kız. Aradan yıllar geçti. Yolum oralara düştü, kızı görmek istedim. Bir de ne göreyim? İşte!»

Patron memnun:

«— Demek kırmadık ceviz...

«— Bırakmamış!»

«— Niye ağladı ya?»

«— Cilve!»

Patronun ümitleri birden alevlenmişti: Mâdem öz kızı da değildi.. sonra kırdığı ceviz...

«— Demek kırdığı ceviz?»

«— Kırkı geçmiş kaltağın!»

«— Ne yapmış meselâ?»

«— Ne yapmamış ki? Mahallenin ne bakkalı kalmış, ne manavı, ne kasabı. Hattâ amcasının anlattığına göre, mahallenin arkasındaki harabelerde, serserilerle esrarkeşlerin esrar içtikleri, barbut attıkları bir mahzende.. Anlarsın ya?»

Kızlığını kaybettiğini sanan patronun gözleri dehşetle parlamağa başlamıştı birden:

«— Yok canım?»

«— Yoksa almışlardır..»

«— Fakat çok güzel kız be Leylâ. İki sene sonra...

12.

Annesiyle hemen hemen karşılaşmıyorlardı. Onun yerine Kaşar Nimet sık sık uğruyor, yeni romanlar getiriyor, annesinden boşalan yeri doldurmağa çalışıyordu. Bu da sebepsiz değildi. Patron durumu Kaşar'a anlatmış, kaşar da ne yapması gerektiğini idrâk ediverip kolları sıvamıştı. Ama ne yapsa, kaç dereden su getirse kız yumuşamıyor, kendini patrona mıncıklatmağa razı olmuyordu.

Pavyonda çamurluğundan ötürü bu isim verilmişti Nimet'e: Kaşar! İki kadeh içmeğe görsün, yedi başlı dev kesiliveriyordu. Artık karşısında kim olursa olsun şahlanıyor, açıveriyordu ağzını. Bu yüzden az yumruk, bıçak, hattâ kurşun yememişti. Elinde değildi. Sinirleri delilik derecesinde bozulmuştu. Ne yaptığına, ne dediğine hâkim olamıyor, en sonra söylemesi gerekli sözleri en önce söyleyiverip çıkıyordu.

O gün Balzac'ın VÂDİDEKİ ZAMBAK romaniyle gelmişti.

Gecenin ikisi.

Nuran roman okuyordu. Annesi gene Bo-

ğaz'a falan gitmişti bir takım erkeklerle.. Nimet de ona acıdığından, yanına gelmişti. Bütün bunlar Nuran'ın umurunda bile değildi. Yalnız kitap, elindeki kitap!

«— Ne bu Nimet teyze?»

Kalın kitabı tutuşturmuştu eline:

«— Okusana!»

Nuran okumuştu üzerini. Bundan önce daha çok yerli aşk romanları okuduğundan, bu çeviride hayli zorluk çekmiş, ama sonunda sevmişti. Daha çok da kendine benzettiği, kendi huyuna benzettiği genç kadının sonunda genç öğrenciye kendini kaptırmasını affedememişti. O, hele gençlere, asla, ama gerçekten asla kaptırmıyacaktı kendini. Onun kendini kaptırabileceği erkek, İhsan âbi gibi kara kuru, babası gibi de karısına düşkün erkekti. Yaşamında bir sefer evlenecek, evlendiği erkekten kızlı oğlanlı çeşitli çocukları olacak, ondan başka erkek tanımıyacaktı. Çünkü: «— Yavrum, dinle beni: Gün gelecek, büyüyecek, bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan çirkin de olsa, onu yabancı bir erkekle aldatıp hapislere düşmesine sebep olma!»

Olmıyacaktı. Onun için, ne annesinin Patronu, ne de oturdukları apartmanın sahibi, kapıcısı, karşı manifaturacı, yol boyunca manav, bakkal, kasap... hele kasap!

O adamdan alışveriş etmiyordu artık ama, kime, hangi kasaba gitse, önce saygıyla karşı-

lanıyor, sonra sonra cıvıtıyorlardı. Hele son alış verişe başladığı Beyoğlu Balıkpazar'ındaki en son kasap! «— Abla» demişti, «— El yüz veriyorsa ben ikiyüz vereyim, üçyüz vereyim!»

Daha önce de, başkalarından işittiği şeylerdi ama, artık gık demişti:

«— Ne diyorsun be?»

«— Kızına abla. El yüz veriyorsa ben üçyüz vereyim!»

«— Nolacak?»

İlk zamanlar alış veriş ettiği kasabın adını söylemişti:

«— Ona şapur şupur da bize yarabbî şükür mü?»

Artık ondan da alış veriş etmiyecekti.

Annesinin patronu işte o sıra, kasaptan nefretle çıkmıştı, ki rastladı. Durdu. Kasap tanıyordu pavyon sahibini. Az önce kendisini tersleyip dükkânından çıkan kızla konuştuğunu görünce damgasını bastı: Tamam, kız yolluydu. Kelebekpavyon sahibinin ne uçarı zampara, ne sübyancı olduğunu işitmişti. Demek kız pavyon sahipleriyle kırıştırdığı için boşveriyordu kasaba masaba, bakkala makkala!

Oysa LÂ DAM O KAMELYA romanı vardı patronun elinde.

«— Vay, Nuran.. nereye böyle?»

Kasaba dünyalar kadar öfkelenmişti ama, gene de tuttu kendini:

«— Hiç efendim. Eve yemeklik alıyordum..»

«— Ben de sana uğrıyacaktım..»

Korktu Nuran. «— Niçin? Ne yapmak için uğrıyacaktınız bana? Maksadınız neydi?» diyemedi. Sakın o geceki gibi sıkıştıracak mıydı?

Adam elindeki kitabı uzattı:

«— Bunu size aldım. Çok öğüyorlar, ağlamaktan yaş kalmıyacak gözlerinde.. Öyle söylüyor okuyanlar!»

Bak buna dayanamazdı. Böyle «hisli» bir kitabı değil annesinin pavyon sahibi, kasap bile verse geri çeviremezdi.

Aldı

«— Çok teşekkür ederim efendim..»

Eti bir başka kasaptan almış, heyecanla gelmişti eve. Kaşar Nimet kapıdaydı:

«— Hayrola kız? Ne o?»

Heyecanla :

«— Roman teyzeciğim..»

«— Benim romanlarımı okuyup bitirdin de paranla mı almağa başladın artık:»

Utandı :

«— Yoo, hayır, Şeyy... sizin patron rastladı da...»

Kaşar Nimet güldü:

«— Evet?»

«— O verdi!»

Eve birlikte girdiler. Nimet teyzenin dilinin altında bir şeyler varmışa benziyordu. Öteberileri mutfağa yerleştirirken, Nimet teyze de romanı şöyle bir gözden geçirmişti. Zâten bili-

yordu. Lise'de, henüz öğrenciyken okumuş, Margaret Gotye'ye epey gözyaşı dökmüştü.

Nuran salona gelince:

«— Lisedeyken ne kadar gözyaşı dökmüştüm buna!» dedi.

Nuran şaşırdı:

«— Lisedeyken mi?»

«— Evet. Niçin şaştın?»

«— Bitirdiniz miydi liseyi?»

«— Sondan ayrıldım..»

«— Niçin?»

Kaşar Nimet içini çekti. Mazi denilen geçmişe bir sünger çekeli yıllar olmuştu. Köksüz bir ağaca döneliberi, ağaç, herhangi bir ot gibi yaşıyordu. Ne dün, ne de yarın. Dün gelip geçmişti. Geçerken de acı, tatlı, güzel çirkin yığınla yaşantıyı alıp gitmiş, daha kötüsü de gençliğini, güzelliğinin önemli parçalarını götürmüştü. Yarına gelince.. hiç bir ideali yoktu yarın için. Hiç bir şeye inanmıyordu ki. Ayak altında, her an ezilmeğe hazır, herhangi bir ayak, bir tekerlek altında kalmağa mahkûm bir ottu. O günü bekliyordu dört gözle. O gün nasıl gelecekti acaba? Rahat döşeğinde mi? Yoksa ağzı leş rakı kokan bir bıçkının bıçağı altında, ya da kolalı yakalı bir manyağın tabanca kurşunuyla mı?

Felâket arkadaşının kızına acı acı baktı:

«— Çünkü» dedi, «— Çünkü yavrum... kader deyip kısa keselim!»

Ama Nuran'a yetmiyordu. Lise sona kadar okumuş bir insan neden bitirmezdi liseyi? Bitirip neden daha yükseklerini okumazdı? Sonra asıl önemlisi, lise sondan ayrılmış, aklı başında bir kadın neden pavyonda konsomatrislik ederdi?

Nimet sâdece dinledi arkadaşının kızını. Kız dayatıp duruyordu:

«— Ha teyze? Neden ayrıldınız?»

«— Birisiyle seviştim!»

«— Genç mi?»

«— Hem de nasıl..»

«— Güzel mi?»

«— Film artisti kadar!»

«— Sonra?»

«— Evlendik. Yeni doktor çıkmıştı. Beni çılgınlar gibi seviyordu. Mesuttuk. Ailesi çocuk istiyordu. Olmuyordu. Olmayınca aramızdaki bağlar gevşedi. Bir gün baktım hizmetçi kız gebe. Öğürüp duruyor. Sordum. Sakladı. Sıkıştırdım, anlattı ezile büzüle.. Bizimkindenmiş. Ben de anlıyacağın gibi, başımı alıp çıktım evden!»

Nuran'ın gözleri korkuyla büyümüştü:

«— Gelmedi mi arkanızdan?»

«— Kim?»

«— Kocanız.»

«— Nereye gittiğimi nereden bilecekti?»

«— Aramadı mı?»

«— Arasa bile... İstanbul'da soluğu almıştım...

«— Peki pavyonda çalışmak zorunda mıydınız?»

«— Değildim tabî. İlkin çeşitli yerlerde çalıştım. Nerede çalıştıysam, iş veren peşimi bırakmadı. Sonunda baktım olacak gibi değil, üç otuz paraya kendimi vermektense, pavyonda daha pahalıya vermeyi uygun buldum!»

«— .....?»

Nuran günlerce düşündü bunu. Dünya, daha çok da Dünya'nın bilinmeyen gelecek günleri insanların önünde ne kadar da karanlıktı? Nasıl da meçhullerle doluydu? Hele La Dam O Kamelya'nın Margaret Gotye'sine gecelerce göz yaşı döktükten sonra bu karanlık gelecek büsbütün koyulaşmıştı. Artık tuhaf bir karamsarlık içine yuvarlanmıştı. Kendisi de bir «Pavyon artistinin kızı»ydı. Günün birinde onun da önüne Arman Düval gibi bir genç çıksa demek Arman Düval'ın babası gibi, karşısına çıkanın da babası yahut annesi, Nuran'ı hasta hasta sokağa atıvereceklerdi? Kendini Margaret Gotye yerine koyuyor, onun kaderinde asıl kendininkine ağlıyordu.

Bütün bunlara dikkat eden Kaşar Nimet bir gün onu kara kara düşünürken yakaladı:

«— Kız, nedir günlerdenberi bu kara kara düşünmen bakim?»

Nuran saklamadı, durumu olduğu gibi açık-

ladı. Muztarip Nimet kızın koyu bir karamsarlığa düşmek üzere olduğunu, belki de melânkoliye tutulacağını anlamıştı. Onu uzun uzun teselli etti. Sonra da aldı odasına götürdü. tuvalet masasının aynası karşısına âdeta zorla oturttu:

«— İnsan romanların dünyasına kendini kaptırır mı kız?»

«— Yalnız romanların mı teyzeciğim?»

«— Ya?»

«— Annemin, sizin, daha çok da sizin gibilerin hayatı meselâ...»

«— Boşver. Bu hayat fazla düşünmeğe değmez!»

Kendi rujları, kalemleri, pudrasıyla falan Nuran'ı öyle güzel boyadı ki!

Nuran ayna karşısındaydı ama, boyalı yüzünün farkında bile değildi. Ancak Nimet teyzesinin hıçkırıklarıyla kendine geldi. Korktu. Hayretler içinde arandı sağını solunu. Ne vardı? Niçin ağlıyordu?

Boynuna sarıldı:

«— Teyzeciğim, ne var teyzeciğim? Niçin ağlıyorsunuz?»

Kaşar Nimet karşılık vermiyor, veremiyordu. Nasıl verebilirdi ki, artık son baharına gelmiş, kışa adımını atmıştı. O da bir zamanlar şu, hayatında ilk pudralanıp dudakları ilk boyanan kızcağız kadar genç, cıvıl cıvıldı! Şimdi hemen hemen içi boşalmışçasına pörsümüş, gittikçe de

pörsümekteki hâle nasıl gelmişti? Kim getirmişti? Bunları genç kıza nasıl anlatırdı? Zâten melânkolinin korkunç umutsuzluğuna kendini kaptırmak üzereydi. Bir de böyle şeylerden söz açıp da onu nasıl umutsuzluğun şifasız karanlığına iterdi?

Neden sonra kendini topladı. Gözlerini sildi:

«— Sebebini sorma kızım.. içinde bulunduğum yaşa mahsus karanlık bir histi, geldi geçti. Bizim gibiler böyle duyulara sık sık kapılırlar. Bu bir parça da bizim kaderimiz. Ah yavrum ah... gün gelecek, bu hissi sen de tanıyacaksın. Ama şimdi bırakalım bunu. Çünkü senin için bu günlere daha çook vakıt var!»

Kapının zili.

Nuran koşup açtı: Gene o gelmişti! Uzunca boylu, ince, otuza yakın, çirkin... kıravatı, sırtındaki lâcivert elbise, ayağındaki kaba ayakkabılarla çok beceriksiz, utangaç biri.

Nuran bu utangaç, çirkin genci daha önceleri de görmüştü. Tanımıyordu. Annesine, Nimet teyzesine sık sık, değişik insanlar gelirdi. Onun için üzerinde durmuyordu.

«— Kimi aradınız?»

Genç adam yutkuna, kızara bozara:

«— Nimet hanım evde mi acaba?»

Nuran daha önce görmüştü oysa bu genci, tanımamazlıktan gelmişti nedense. Niçin? Bilmiyordu ama, tanımamazlıktan gelmişti işte.

«— Evde..»

Zâten Nimet de sesi işitmişti. Öfkeyle:

«— Ulan ben sana bir daha eve gelme demedim miydi?»

Genç adam, genç kızın yanında, belki de «Ulan» sözünden ötürü gene kıpkırmızı kesilerek kekelemeğe başladı:

«— A, afedersiniz, afedersiniz efendim...»

«— Afedersem bir daha yaparsın. Haydi, al voltanı bakalım!»

«— Gelmiyecek misiniz?»

«— Git ve beni sana söylediğim yerde bekle, marş!»

Kapıyı yüzüne kapadı. Sırtıyla dayandı kapalı kapıya, güldü, dilin içıkardı Nuran'a.

Nuran iyice acımıştı. Birden, tuhaftır, La Dam O Kamelya'daki Arman Düval'e benzetmişti onu.

«— Adeta kovdunuz teyzeciğim..»

«— Acıdın mı?»

«— Yazık değil mi?»

«— Yazık ha? Yazık...»

Kapıdan hayıfla çekildi, odasına, tuvalet masasına geçti. İskemleye oturmadan önce durdu. Nuran'ı aynada görmüştü. Yanına iyice yaklaşmasını bekledi. Sonra sertçe.

«— Yazık değil onlara!» dedi, «— Hiç birine de acımıyorum! Çünkü bizi bu hallere onlar sokuyorlar ve sokarlarken de acımıyorlar! Benden sana teyze nasihatı: Erkeklere acımıyacak-

sın! Yüz vermiyeceksin. Gençliğimizin, güzelliğimizin hırsızları. Bu çocuk... Denizci miymiş ne? Ağzı süt kokuyor. Ne zaman İstanbula uğrasa hemen gelir bulur beni. Eli de adamakıllı açık! Dünyayı uzak uzak dolaşır. Dünya'nın her yanından hediyeler hediyeler... Ama ne bana? Kırkı aşmış yaşımdan üç beş yıl eksiltecek mi bütün bunlar?»

Nuran mırıldandı:

«— Demek denizciymiş?

«— Evet denizci. İyi bir çocuk, çok iyi hâttâ. Ne yapayım: Sevemiyorum ki!»

«— O? Sizi?»

Güldü:

«— Çıldırdığını söylüyor..»

«— İnanmıyor musunuz?»

«— O yaşları biz artık sizlere bıraktık...»

Nuran belli etmeden içini çekti: Bir zamanların İhsan âbisiyle ilinti mi kurmuştu?

«— Adı ne?»

Kaşar Nimet tuvalet masasına oturmuştu, boyanırken omuz silkti:

«— Valla söyledi ama, bilmem?»

Dudaklarının boyasını sert sert tâzelemeğe koyuldu.

Nuran usullacık kendi dairelerine geçti. Pencerenin tülü ardından sokağa baktı uzun uzun, Güneşli caddeden taşıtlar geçiyordu. Görmüyordu taşıtları da insanları da. Aklında kılık kıyafeti oturmamış, bir şey sorulunca kekeleyip

kızaran genç denizci. Yıllarca öncenin İhsan âbisi de şimdi herhalde bu kadar büyümüş olacaktı. Nerdeydi acaba? Nuran'ı düşünüyor muydu? Düşünüyorsa arayıp bulmak geçiyor muydu aklından? Yoksa bir başka, herhangi bir kızla mı evlenmişti? Dolu çocukları mı olmuştu?

Pencereden çekildi.

İhsan âbi'nin evlenmemesini, dolu çocuğunun olmamasını istiyordu. İhsan âbi hiç evlenmemeli, evlenememeli. O da Nuran gibi, onun İhsan âbi'yi düşündüğü gibi o da Nuran'ı düşünmeli. Günün birinde Nuran'ı bulacağını düşünmeli, buna inanmalı. Hiç bir kız ona Nuran'ın tadını verememeli. Nuran nasıl? İhsan âbi'den başkasını düşünebiliyor mu? Kocası ancak İhsan âbi olabilir. İhsan âbi'den başkasının koynuna nasıl girer? Çünkü İhsan âbi'den hiç utanmaz. Onunla, o çocukluk gecelerinde nasıl giderlerdi viranelere? Nasıl otururlardı sırtlarını dayayıp harap duvara? İhsan âbi karşısına çıkıverse onu gene o yıllardaki gibi sevecek, ardına takılıp istediği yere gidecekti. Şu, Kaşar Nimet'in burunladığı çocuk... İhsan âbi oluvermeli! İhsan âbi o zamandan bu zamana herhalde bu acemice giyimli, konuşurken kızaran, kekeleyen genç adam kadar büyümüştür. Belki de İhsan âbi'di be!

O, ertesi, daha ertesi günler...

Dünya'yı uzak uzak dolaşan, her gittiği yerden Dünya'nın çeşitli memleketlerinin değişik

pullarıyla mektuplar yollıyan bu genç, ama çirkin denizcinin İhsan âbi olması ihtimâlini düşündü. Geceleri düşlerine giriyordu. Birinde gene gelmişti. Nuran kapıyı açmış. Nimet'i sormuş. Gene evde yokmuş Nimet. Almış içeriye, oturmuşlar. Bu arada ona o eski günlerin viraneliğindeki yıkık duvardan söz açmış. Gözleri parlamağa başlamıştı genç denizcinin. Heyecanlanmıştı:

«— Demek viranede, yıkık harap duvar önünde çok oturdunuz?»

«— Çok.»

«— Ben de. Bir kız vardı, minnacık ama cin gibi. Babası tiyatrocuydu, annesi... fakat bırakın annesini, Ahlâksız bir kadındı. Mahallede kızlar, haylâz oğlanlar hep orospu çocuğu diye kızdırırlardı!»

Heyecandan yerinde duramıyordu.

«— O kız bir gün karşınıza çıkıverse ne yaparsınız?»

«— Nuran mı? A... sâhi, Nuran'dı adı!»

Nuran gene kendini tutmuştu:

«— Bu adı beğeniyor musunuz?»

«— Çok. Hem de hayatımda tanıdığın genç kız, kadın adlarının en güzeli. Ne iyi kızdı! İhsan âbi, İhsan âbi diye...»

«— Karşınıza çıkıverse, ne yaparsınız?»

«— Deli olurum sevincimden!»

«— Ben oyum işte!»

İnanmamıştı. Her şeyi bir bir açıklamıştı:

Babasının tiyatrodaki Jön'ü boğması, hapse girmesi, Nuran'ın ortalarda kalması, İhsan âbilere sığınması, sonra amcasının uzaklardan gelip onu götürmesi... İnanmıştı sonunda. Sarılmışlardı birbirlerine. İhsan âbi'nin yıllarca önce anlattığı uzak denizlere açılmışlardı. Denizlerde balinalar. Kocaman, apartman kadar bir balina vapurlarını devirmişti. İhsan âbi onu kurtarmış, kumları sımsıcak bir kıyıya çekip götürmüştü. Buranın göğü çivit mavisiydi, kuşları vahşî sesli, al, yeşil, mor tüylü. Sonra yılanlar... Bir yılan çıkmıştı karşısına, kocaman ağzı vardı. Öyle korkmuştu ki yılandan, bağırmağa başlamıştı avaz avaz...

Uyanmıştı sonra birden, ter içinde. Annesi yıllarca öncenin aksi annesi gene. Birbirine karışmış ruj, pudra, rimel, şu bu'larıyla dikilmişti karşısına:

«— Ne oluyor kız? Rüya mı gördün?»

Gülmeğe çalışmıştı:

«— Rüya gördüm.»

Çok ayıp bir şey sormuştu. Nuran kıpkırmızı kesilmişti. Annesi patavatsız, hattâ çokluk terbiyesizdi ama, Nuran'a karşı hiç bukadar apaçık olmamıştı şimdiye kadar.

Karşılık bile vermeden, kıpkırmızı, mutfağın yolunu tutmuştu. Mutfakta, mutfaktan sonra çarşıya gittiği, alış veriş ettiği, eve dönerken yolda, yemeklikleri yerlerine yerleştirdiği mutfakta, fasulyeleri ayıklar, soğanı doğrar, yeme-

ği bastırırken hep hep bunu, bu düşünü düşünmüş, düşte kaldığı yerden alıp yürütmüştü: Bu gemici gerçekten İhsan âbi olsaydı. Nuran eski günlerin viraneliğindeki harap duvardan söz açsaydı. Sonra da her şey açığa çıksa, İhsan âbi Kaşar Nimet'i bıraksaydı. Daha sonra da Nuran'ı taksaydı ardına, buralardan çekip kurtarsaydı!

Şöyle konuşmalar geçseydi aralarında:

«— Demek hiç evlenmedin:»

«— Hiç.»

«— Niçin?»

«— Seni bekledim. İçimde bir his, bir gün mutlaka karşılaşacağız gibi geliyordu. Geceleri hep seni görüyordum düşlerimde. Hep de viranelikteki yıkık duvarın önünde. Bana düşlerimde «Bekle. Seninim. Bir gün bana rastlıyacaksın!» diyordun..

«— Peki, bu Nimet? Bunu nerden buldun?»

«— Ne bileyim? Bir gece pavyona gitmiştim. Yapayalnız oturuyordu. Baktım, yaşlanmış, acıdım. Sonra başından geçenleri anlattı. Büsbütün acıdım. Kimsesi yoktu. Genç arkadaşlarının genç genç, zengin zengin dostları... bunun yüzüne bile bakmıyorlardı. Haydi dedim, Nuranı buluncaya kadar buna arkadaşlık edeyim. Ettim. Ona Dünya'nın her yanından, değişik pullu mektuplar, değişik ülkelerin değişik hediyelerinden yolladım. Ama o beni...»

«— O seni?»

«— Gördün, kovdu senin önünde, ulan dedi bana!»

«— Peki bundan sonra?»

«— Bundan sonra artık sen varsın. Sen bir yana, Dünya bir yana. Ama ben, görüyorsun, hiç de güzel değilim. Sen? Hârika!»

Tıpa tıp böyle konuşsalar. İhsan âbi tıpa tıp böyle karşılıklar verse. Günün birinde anlaşıp kaçsalar. Düşünde gördüğünce uzakların çok büyük denizlerinden birinde vapurla giderlerken bir kaza olsa. Herkes boğulsa. Gazeteler herkesin öldüğünü yazsalar. Annesi okusa bunu.. ağlamasa, «İyi olmuş, buldu cezasını!» dese. Ama İhsan âbi onu kurtarıp kumları sımsıcak bir kıyıya çıkarsa. Robenson Krozüe gibi, vahşi kuşlarla vahşî ağaçların insana çeşitli korkular veren havasında yapayalnız yaşasalar. Yalnız babacığını düşünse. Ona çocukluğunu zehir ettiren annesinin orospu çocuğu anılarından uzaklarda yaşasa. Bu, kumları sımsıcak kıyının vahşi ağaçlar ormanıyla vahşî kuş sesleri arasında çocukluğunun, annesinden kalan çocukluğunun ayıbını unutsa!

Bu istek gün geçtikçe artıyordu. Kaşar Nimet'e gelen çirkin denizci kafasında döne dolaşa İhsan âbi olmuş, bunun böyle olacağına inancı artmıştı. Ya da böyle olmasını isteyen yanı adamakıllı ağır basmıştı.

Gün geldi Kaşar Nimet'e kızmağa başladı. Neden kızıyordu? Niçin? Ne hakkı vardı oysa?

Biliyor, ama gene de kızıyordu. Pis, kart karıydı. Yazık değil miydi onun «İhsan âbi» sine? Ne diye sert davranıyordu? Niçin Nuran'ın önünde ona «Ulan!» demişti?

Gün geçtikçe öfkesi artıyor, ama bu öfke yön değiştiriyordu. Şimdi artık Kaşar'dan çok «İhsan âbi»ye kızmağa başlamıştı. Mâdem İhsan âbi, ya da başkası.. neden bu kart, pörsük karıya tapıyordu? Ona kapıyı açmıştı. Nuran'ı görmüştü. Mâdem görmüştü Nuran'ı, neden ilgilenmemişti? İlgilense, gene gelse. Kaşar Nimet'i evde bulamasa. Ama umursamasa. Hattâ. «evde olmadığını biliyordum» dese. Nuran şaşsa, o halde neden geldiğini sorsa. Şaşalasa, kızarsa, dilinin altında bakla varmış da, çıkarmağa çekiniyormuşçasına haller takınsa!

Nuran sıkıştırsa.

«— Ha? Niçin?»

Gözlerini suçlu suçlu kaçırsa:

«— Bilmem.»

«— Bunu siz bilmezseniz kim bilebilir?»

Omuz silkse:

«— Onu da bilmiyorum.»

«— Çok tuhafsınız..»

«— Belki.»

Nuran anlasa dilinin altındaki baklayı. Adını sorsa. Söylese. Bu ad «İhsan âbi» olmasa da olabilirdi artık, söylese. Hasan dese, Nuri dese, Cemil dese, Demir dese.. ne derse desin. Kapıda lâfı uzatsalar. Derken akletse, içeri al-

sa. Kahve pişirse ona, buz dolabından soğuk su ikram etse, Dereden tepeden konuşsalar. Bu arada o da babasız annesiz büyüdüğünü anlatsa. Bir amcası, ya da dayısı olsa. Amca ya da dayısının hırçın bir oğlu. Ayten gibi ahlâksız, yalancı. Mahalle çocuklarını kışkırtıp üstüne saldırtsa. O da tıpkı Nuran gibi kendini harabelerdeki bir mahzene atsa. Sarı gibi bir köpeği olsa. Nuran'ı anlasa. Bir çocukluk arkadaşı olsa. Kız. Hâlâ yolunu beklese. O kızı bir gün bulacağını umsa. O kızı bulacağını umarken birden karşısına Nuran çıkmış olsa. Gözlerinin içi gülerek açıklasa içinden geçenleri.

«— Onu bekliyordum, bulabileceğimi umuyordum ama...»

Nuran umutla:

«— Ama?» dese.

«— Karşıma siz çıktınız!»

«— Ben de sizin gibiyim. Ben de İhsan âbi'yi bekliyecektim, arayıp bulacaktım onu. Ama artık lüzum kalmadı...»

Genç denizci heyecandan ayağa kıpkırmızı fırlasa. Bileklerinden tutsa Nuran'ın. Niçin lüzum kalmadığını sorsa.

Nuran önce gözlerini yere indirse. Genç adam avuçları içindeki bilekleri sıksa, sarsa, tekrar sıksa. Üstelese:

«— Ha? Niçin lüzum kalmadı?»

Nuran bir az geç:

«— Çünkü» dese, «— artık siz varsınız!»

Genç denizci her türlü utanmayı, çekinmeyi falan bir yana bıraksa, çevik bir davranışla Nuran'ı kolları arasına alsa, dudak dudağa geliverseler. Sokak kapısının zili çalsa çalsa.. Duymasalar. Yeniden uzun uzun çalsa. Neden sonra açsa kapıyı: Annesiyle Kaşar Nimet! Genç denizciyi içerde bulsalar. Annesi öfkeden deliye dönse. Kaşar Nimet sinirli bir kahkaha atsa. Sonra annesi üzerine yürüse. Genç denizci araya girip annesini önlese:

«— Vurmağa hakkınız yok!» dese. «— Vuracaksanız bana vurun. Nimet'i aradım. Yoktu. Ben, bir parçacık oturmak istedim!»

Nuran kabullenmese. Artık hiç bir şeyi görmese gözü:

«— Ben aldım içeriye!» diye bağırsa. «— Ben ısrar ettim!»

Ve sonra tıkacını atmışçasına boşansa:

«— Seviyorum onu. Kart karıya değil bana göre o. İkimiz birbirimize benziyoruz. Kaderlerimiz bir. O beni gayet iyi anlıyor, ben onu. Size ne? Sizler de kimsiniz? Sen Nimet teyze git pavyonuna, anne sen de. Ağızları leş gibi rakı kokanlara gidin. Aldattığınız insanlara, hayvan bakışlı insanlara gidin. Biz birbirimize göreyiz. Ben ondan başka erkek tanımak istemiyorum. O da benden başka kadın tanımıyacak bundan sonra!»

Annesi, Kaşar Nimet'le birlikte ikisini de koğsa. Nuran, içinde çamaşırları bulunan vali-

zini alsa, arkasına bile bakmadan, «Hoşca kalın» bile demeden takılsa genç denizcinin ardına. Gitseler. Nereye? Bilmese. Kendini, bundan sonraki kaderini teslim etse genç, çirkin denizciye. Denizci onu çalıştığı vapur mu, şilep mi, her neyse, oraya götürse. Bir kamarada, herkesten uzak, birbirlerinin olsalar. Sonra açılsa üç bacalı vapur İstanbul limanından. Denizlere, açık denizlere, kocaman kocaman dalgalı hırçın denizlerin açıklarına açılsalar. Sinema, ya da gazetelerle birtakım kitaplarda resimlerini gördüğü gök tırmal yanların bulunduğu çok uzak diyarlara gitseler. Dolu çocukları olsa. Ama hiçbir zaman arkalarından «Orospu çocuğu» diye haykırılamıyacak, «Orospu çocukluğu»nun acısını duymıyacak, amca, dayı kapılarında, amca, dayı çocuklarının kıskançlıklarıyla burunlanmıyacakları çocukları.

Ah gelse, geliverse şu denizci!

13.

Genç denizcinin gelmesi, gelivermesi gecikiyordu.

Buna karşılık annesinin çalıştığı pavyonun sahibi çeşit çeşit, romanlarla geliyordu. Hem de, sanki sözleşmişler gibi, annesi evden çıktıktan az sonra. Pırıl pırıl tıraşlı, kır saçlar taralı, her gelişte ayrı bir kostüm...

Sâdece kitap getirmiyordu. Markiz'den, Löbon'dan özene bezene yaptırılmış kutu kutu fondanlar, pastalar.. Nuran'ın karşısında genç bir öğrenci sevinciyle, rahatsız edip etmediğini soruyor, getirdiklerini kapıdan kibarca verip...

Savuşuyordu ama, annesi bu yüzden de paylâmıştı birinde:

«— Kız sende hiç mi insanlık yok? Koskoca adam. Sana hayatında yemediğin, belki de yiyemiyeceğin şeylerle geliyor, sana kitaplar getiriyor. Kendini ne sanıyorsun da getirdiklerini alıp, haydi güle güle diyorsun adama?»

«— Ne yapayım ya anneciğim?»

«— Hiç olmazsa buyur et, bir kahve pişir ver eline..»

Gelmiyordu içinden. Genç denizciden çok daha yakışıklı olduğu halde, gene de ona karşı en küçük bir ilgi duymuyordu. Getirdiği paketlerle romanları da almazdı ama, annesinden korkuyordu. Biliyordu annesinin işitince kızacağını. Yoksa, örneğin genç denizci getirseydi bunlardan tekini, ya da getirmese de kendi gelse, geçerken uğramış olsaydı... canını verirdi ona! Ama bu, kırçıl, yakışıklı patron! Ona hiç, ama hiçbir etki yapmıyordu. O da farkındaydı işin. Gece, ilk akşamdan başladığı rakıyla gözlerinin akları kıpkırmızılaştığı anlar. Nuran'ın annesiyle Nimet'e neler de neler anlatıyor, içini nasıl döküyordu!

Tuhaf bir şeyler olmuştu. Nuran'dan büyük kızları, oğulları, karısı da hani biliyorlar, taş bebek kadar güzel olduğu halde gene de ne vardı bu kızda bilmiyor, huzuru kaçmıştı. Yoksa biliyordu, babası yaşındaydı. Paraya, şuna buna da düşkün değildi ki, para hatırı için «Peki» desin:

Nuran'ın annesi ise, adama bir şey demese bile, Nimet'e döküyordu içini:

«— Şekerim şaşırdım kaldım ben bu aptal kızın aklına!»

Nimet de tıpkı onun gibi düşünmektedir:

«— Ben de Leylâ. Sen bunu kimden peydahladın Allah aşkına?»

Kızı o doğurmamıştı ama, açıklamak işine gelmiyordu:

«— Ne bileyim? Soytarı babasından olmadığı muhakkak!»

Karşılıklı kahkahalardan sonra tekrar ciddileşiyorlardı:

«— Sâhi, ne olacak bu kızın durumu?»

«— Aptal. Al moruğu avucunun içine... ha?»

Annesi başlıyordu:

«— Ah ben onun yerinde olsam... Şekerim hani evvelce de anlatmıştım ya? Bir karış kız dım, mahallenin ne bakkalı kalmıştı, ne kasabı, ne manavı. Koca koca herifleri kuzu gibi koştururdum peşimden, hem de hiç birinin ötekinden haberi olmazdı!»

«— Ben öyle değildim ama, gene de insan... genç kızlık zamanları, aah genç kızlık zamanları. İnsan elinde olmadan kancıklaşıyor. O liseli komşu oğlanlarının birini ötekine takmaktan zevk alırdım. Benim için ne aşk mektupları, gece yarılarından sonra balkonumuzun altında akordiyonla ne serenatlar...»

«— Halbuki biliyormusun, herifi avucunun içine alsa, bir az müsait davransa...

«— Hiç canım. Ne çıkar: Tükenir mi?»

«— Amaan sen de. Herifi al avucuna, sağ sağ sağ.. Daha olmazsa boşat karısından, geç hanım efendi ol apartmana. Ama deli, kafa yok ki! Yahut da, apartman, apartman katı iste, araba iste. Yok yoksul mu?»

«— Bir şey değil, herif bir gelecek, iki gelecek...»

«— Bıkacak sonra.»

«— E, tabî. Fazla naz âşık usandırır şekerim!»

«— Bir anasının gözü fındıkçı çıkıverecek karşısına...»

«— Erkek kısmı, güvenilir mi? Çarpıvere cek, öp babanın elini!»

«— .....?»

«—

Adamsa, bir az, ama birazcık ilgi görse hemencik bağlanacağını kaç sefer açık açık söylemişti Leylâ'ya.

«— Ben aşk için Dünya'ya gelmiş bir insanım. Ebedî aşkı arıyorum, aşkın radyo-aktivitesini! Dün başkası, daha evvelki günler daha başkalarıydı. Bugün kızın. Ona hiçbir zararım dokunmıyacak. Benimle gezse, dolaşsa, Boğaz'da balık lokantalarında, Ada'da, ne bileyim? Ama hayır, ne düşündüğü belli değil. Kızlığına zarar verecek kadar câhil miyim? Bana ne? Kime saklarsa saklasın. Sonraaa, biliyorsun, elimde karı kız yok değil. Ama ben hoşlanmıyorum onlardan. Vallahi on üç, on dört yaşında neler de neler getiriyorlar. Hem de babaları, anneleri, bilmem teyze, halaları. Benimki cinsel açlık değil,. o işlerden anlamıyan, anlasa bile anladığını belli etmiyen... tıpkı tıpkı şu seninki...»

Ne annesinin azarı, ne de Kaşar Nimet'in akıllı uslu anlatışları. Kızın kulağına söz girmiyordu vesselâm!

Hele birinde açık açık konuşmuştu:

«— Bir sevgilin mi var?»

Aklında, aklının tâ içinde çirkin ama genç, tıpkı tıpkısına «İhsan âbi»ye benzeyen genç denizci, omuz silkmişti:

«— Yoo...

«— Peki neden adama boşveriyorsun?»

«— Ne yapayım Nimet teyze?»

«— Kızım bu adam sana apartman bile alır!»

Gene bir omuz silkişi.

Ne diye «—Bir sevgilin mi var?» diye sorduğu sıra, «— Evet, var!» dememişti? Ne diye, «— Hem de senin gemici!» dememişti? İsterse kızsın, bağırıp çağırsındı. Demeliydi. Saklamakla ne olacaktı? Hiç. Nasıl olsa genç gemiciyi sevmiyordu. İsterse annesine söylesin, ağlasın, hırçınlaşsındı. Annesi de gerekirse kovsundu evinden. Ne çıkardı? Genç gemici «İhsan âbi» olmasa bile alıp götürürdü buralardan. Nereye isterse giderdi. Burada kalıp babası yaşındaki kart herifin hiç sevmediği sözlerini dinlemektense, ardına takılır giderdi. Sonu ne olurdu? Kötü yola mı düşerdi? Dünyanın hiç bilmediği uzaklarındaki bir gemici şehrine mi giderlerdi? Orada önlerine korsanlar mı çıkardı? Korsanlar onu «İhsan âbi»nin elinden mi alırlardı? Burada kalmaktansa her şeye razı olabilirdi. Hem ne diye «İhsan âbi» onu başkalarına kaptırsın? O başkalarını istemedikten sonra elbette kimselere kaptırmazdı. Uzaklarda, çok uzaklarda kır-

mızı kiremitli ufacık bir evleri olurdu. Kocası böyle aylarca uzak uzak gitmez, sabahleyin evden çıkıp akşamüstü evine sevgili karısına döneceği bir işte çalışırdı. Akşamları onu çıplak ayaklarında nalın, sokak kapısında beklerdi. Kocası bisiklet, belki de motosikletle gelirdi sevgili karısına. File, tâze sovan demetleri, yeşil salatalar, ufacık ufacık kırmızı turplar, gri, lâcivert ışıltılı balıklarla dolu olurdu. Rakı, şarap, bira şişeleri... Nuran her şeyi kocasından alır, koşardı çeşmesinden aydınlık bol suların fışkırdığı çeşmeye. Yıkar yıkar yıkardı. Sonra kocasının hayran, âşık bakışları önünde salatayı hazırlardı. Kocası ona yardım ederdi. O, salatayı yapıncaya kadar kocası masayı hazırlamıştır. Sonra tâze balıkların altın sarısı zeytinyağında kızarmasına sıra gelirdi. İştah açıcı, açlıktan çıldırtan bir koku, çıtır çıtır bir koku yayılırdı eve. Besili Sarman ayak ucunda yalanır, bıyıkları titrerdi.

Her şey bittikten sonra yemek masasına karşılıklı geçer otururlar, bardaklarını kan renkli şarapla doldururlardı. «İhsan âbi» rakı içerdi çokluk ama, sevgili karısı şarap içiyor diye o da ona uyardı. Bir bardak, iki bardak, üç bardak... karşılıklı, gözleri mahmurlaşır, pembe yanakları, burunlarının uçları falan parlamağa başlardı.

O gün de bunları düşünerek Beyoğlu Balıkpazarı'ndan geliyordu. Elinde gene file, yanı

başında annesinin pavyon patronu. Adam pırıl pırıl gözleriyle genç bir okul öğrencisiydi sanki. Boyalı iskarpinleri, pembe damalı yeşil papyonu, elinde üç aşk romanı...

«— Bir taksiye binelim Nuran. Yazık değil mi sana...

«— .....?»

«— Hem canım değer mi senin kadar güzel bir kızın çarşı pazar dolaşması, yemek pişireceğim diye sası sası kokmuş mutfak köşelerinde hapsolmasına?»

Çıldırtan bir duymazlık içinde, tek lâf etmiyor, «İhsan âbi»nin neden hâlâ gelmeyişini düşünüyordu. Bir kaza oldu da gemi uzak denizlerde battıysa?

«— İstersen başka bir şey yapalım Nuran, lokantaya tenbih edeyim, öğle, akşam yemeklerinizi istediğiniz saatlarda getirsinler. Ha?»

Çıldırırdı, vallahi de, billâhi de çıldırırdı. Ama henüz karşılıklı konuşmamışlar. O, henüz Kaşar Nimet'e aitmiş.. ne çıkardı? Şayet bir kaza oldu da uzak denizlerde boğulduysa, Nimet ağlamazdı ama, Nuran çıldırırdı!

«— Siz bana boşveriyorsunuz ama?»

Birden dikkat etti:

«— Efendim?»

«— Bana diyorum, boşveriyorsunuz...

«— Niçin?»

«— Tuhaf bir hâliniz var. Demindenberi ne

söyledim, ne sordumsa karşılığını vermediniz. Hasta mısınız?»

«— Ben mi?»

Adam az kalsın, «— Yanımızda başka kimse olmadığına göre...» diyecekti, birden Nuran'ın âdeta cıvıl cıvıl bir serçe kuşu gibi canlandığını gördü, şaştı. Kız hem canlanmış, hem de adımlarını açmıştı. Tuhaf, çok tuhaftı. Adam dikkat edince, apartman kapısında dikilmekte olan Kaşar Nimet'in çirkin, kocaman kocaman ayaklı kaba saba denizcisini gördü. İyi ama buna ne oluyordu? Adımlarını açmış, âdeta koşarcasına gitmişti genç adamın yanına.

Nuran, gözlerinin içi gülerek:

«— Nimet teyzeyi mi aradınız?

Genç denizci de elinde olmıyarak, bütün yol boyunca düşündüğü genç kız kadar memnun, onun da gözlerinin içi gülerek:

«— Evet. Nerde?»

«— Evde yok mu?»

«— Yok.»

«— Kapıyı çaldınız mı?»

«— Hem de belki çeyrek saattanberi!»

«— Berbere gitmiştir belki de, öyle diyordu.»

«— O halde ben...»

«— Gitmeyin gitmeyin.. nerdeyse gelir. Buyrun!»

Annesinin kırçıl saçları taralı patronunu çoktaaan unutmuştu:

«— Buyrun, rica ederim buyrun. Çekinecek bir şey yok! Nimet teyze annemin arkadaşı. Hem ben Nimet teyzeyi o kadar çok seviyorum ki!»

Genç adamı içeri aldı. Sokakta kalan kırçıl saçları taralı adamın kapı önünde kalışının çok ayıp olacağına falan aldırış etmeden, kapıyı kapadı.

«— Buyurun, şöyle buyurun. Masa üzerinde gazeteler var, oyalanın birazcık... kahveyi nasıl içersiniz? Yoo.. teşekkür falan yok. Orta şekerli mi? Hiç de zahmet değil. Vallahi darılırım. Bir dakka...»

Elinde sebze, meyve dolu file, mutfağa bir koşu. Aklını içerde unutmuştur. Buraya ne için gelmişti? Bu ne? Ha, file mi? Sâhi, şunları boşaltıp, ıslanacakları ıslasa. Öfff... öğleye de yemek mi pişecekti? Amaaan... sırası mı? Hayır hayır, pişmeyiversin. Annesi ya gelir ya gelmez. Gelse bile «— Senin kartaloz patron geldi, çeneye tuttu» derim. Sâhi, herif sokakta kaldı. N'âpim? Kalırsa kalsın. İstemiyorum, gelmesin. Bana ne Markiz'den, Löbon'dan? Ben fondan mondan sevmem. Kızarsa kızsın, anneme anlatırsa anlatsın. Fakat ben buraya ne için gelmiştim?»

Uzun uzun düşündü. Haa, elindeki filenin içindekileri çıkaracaktı. Hayır, hayır değildi şimdi. Bir de, şeyy... ha, kahve pişirecekti ama, içerde ne yapıyordu acaba?

Bir koşu. Pencereden sokağa bakıyordu.

«— Canınız sıkılmıyor ya?»

Genç adam nedense kıpkırmızı kesilerek:

«— Yoo, hayır.»

«— Kahveyi orta içerdiniz değil mi?»

«— Zahmet etmeseysiniz...»

«— Yooo... darılırım, vallahi darılırım. Bakın orda romanlarım var benim. La Dam O Kamelya'yı okudunuz mu?»

«— Hayır.»

«— Yazık, çok yazık. Ben ağlıya ağlıya hâl oldum. İsterseniz vereyim, okuyun. Ha? Bir dahaya geldiğinizde getirirsiniz. Fakat okurken yanınıza beş, altı mendil almayı unutmayın. Biliyor musunuz, ne kadar acıdım Margaret Gotye'ye! Arman Düval'in de suçu yok. Zavallı çocuk. Pis babası. Ama ben babalara kızmam. Benim bir babam vardı.. Annemi asıl sevmiyorum. Siz?»

«— Ben, ben annemi çok severdim..»

«— Babanızı?»

«— Hiç sevmezdim.»

«— Niçin?»

«— Annemi öldürdü, hizmetçiyi eve hanım yaptı!»

Her şeyi unutarak bir iskemle çekti, ilişti:

«— Babanız annenizi mi öldürdü:»

«— Bildiğiniz öldürme değil, anneciğim babamın yüzünden öldü. Sıcak diye yemek kaplarını suratına fırlatmasaydı ölmezdi!»

İskemlesini merakla genç adamdan yana az çekti:

«— Yemek sıcak diye kabı annenizin suratına mı fırlatırdı?»

«— Çok sarhoş olduğu zamanlar...

«— Ne fena!»

Genç adamın esmer yüzünü öfkenin hafif kızartısı kaplamıştı. Bakışları ayak uçlarına indi. Konsomatris sevgilisi Nimet'i falan unutmuş, Cevriye'yi hâtırlamıştı birden. Nerdeeen nereye! Çocukluğunun babasız, annesiz, sevgilisiz yalnızlığını dolduran bu kızı, aradan bunca yıl geçmesine rağmen unutamıyor, Cevriye, küçük, cin mi cin Çingene Cevriye zaman zaman aklına gelip oturuyordu.

Nuran:

«— Ne tuhaf» dedi, «— benim de annem babama karşı tıpkı sizin babanızın annenize takındığı tavrı takınırdı..»

«— Ama sonra?» dedi Cevdet hınçla, «— Annemin üstüne getirdiği hizmetçiden hanıma karşı? Köpek gibi azarlardı da kılı bile kıpırdamazdı!»

«— Benim annem de babama karşı çok fenaydı ama...»

Kendini tuttu.

Cevdet ardını bırakmadı:

«— Ama?»

«— Hiç. Başkalarına karşı tabî öyle değil-

di..» diye geçiştirdi. Yoksa, ne kadar kötü olursa olsun, annesinin jön Nejat'a karşı tıpkı tıpkısına Cevdet'in babasının üvey annesine karşı takındığı tavra benzediğini açık edemezdi. O zaman, Nejat'ın kim olduğunu soracak, ortaya eni konu «Orospu çocuğu» çıkacaktı!

Tam bu sırada sokak kapısının zili.

Nuran fırladı:

«— Nimet teyze galiba!»

Gerçekten de, yapılmış saçlarıyla adamakıllı güzel, girdi. Nuran kıskanmadıysa da, ne diye gelmişti sanki?

Gene de haber verdi:

«— Sizin denizci geldi..»

Nimet onun için mi yaptırmıştı saçlarını yâni?

«— Yok, nereye gitti bilmem, bugün gelmiyecek deseydin!»

«— Demedim, bizde oturuyor..»

Kötü bir şeyler düşünmedi, kıskanmadı da:

«— İyi ya, gelsin bakalım..»

Nuran koştu, haber verdi. Genç adam da diken üstünde gibiydi, kalktı, gitti. Kaşar Nimet'in kapısında durdu:

«— Günaydın Nimet!»

Kadın, elleri belinde:

«— Ben sana eve gelme dememiş miydim?»

Şaşaladı:

«— Ama şeyy.. ben eve girmek istemedimdi, küçük hanım...

Nuran araya girdi:

«— Teyzeciğim ben zorladım, illâki bizde beklettim. Onun hiç suçu yok!»

Nimet bu sefer Nuran'a döndü:

«— Çok rica ederim, bir daha bu münasebetsizliği yapma!» dedi, karşılık vermesine kalmadan, genç gemiciye yolu gösterdi:

«— Buyurun, beni ancak pavyonda gelir görürsünüz!»

Genç adam kızdı mı, kızmadı mı? Kuzu kuzu çıkıp gitti mi? Yoksa Nimet'e karşılık mı verdi? Bilmiyor Nuran. Yerlere geçerek oradan ayrılmış, kadının kabalığına, «Zavallı»nın perişanlığına ağlamağa başlamıştı. Kendini karyolaya atmıştı hıçkırıklar içinde.. ne fena, ne fenaydı şu Nimet teyze! Ne diye koğmuştu çocuğu sanki? Ne hakkı vardı? Nuran'ın önünde değil de, ayrıca, daha usulüyle yollıyamaz mıydı?

Çeyrek saat sonra kapının yeniden çalmağa başlıyan ziliyle kendine gelerek pencereye koştu, tülün ardından baktı: O adam gelmişti gene. İtalyan'a benzeyen.. Başında genç işi yeşil, yumuşak bir fötr şapka, şapkanın koyu yeşil kordelâsına sokulu turuncu, yeşil, mor renklerin oynaştığı, genç işi bir tüy!

Bu adamı zaman zaman görüyordu. Hattâ birinde Nimet'in evine girerken koridorda karşılaşmıştı da adam Nuran'a aç kurt gibi bakmıştı. Kırkın epeyce üstünde olmalıydı. Bıyıkları falan tıraşlı, favorileri uzun. Tıpkı tıpkısına bir

İtalyana benziyordu. İtalyan'ların da nihayet insan olduklarını, öteki insanlara benzediklerini biliyordu ama, bir film görmüştü geçenlerde. Baş artist değil de yardımcılardan biri tıpkı tıpkısına bu adama benziyordu. Film İtalyan Filmi olduğuna göre, o artist de İtalyan'dı tabî. Ve o İtalyan artistine benzeyen bu adam da elbette İtalyan'a benziyor demekti.

Pencereden bir az da memnunlukla çekildi. Memnunlukla, çünkü anlıyordu artık Nimet teyzenin bu İtalyan'a benzeyen adamı, çirkin ama genç denizciden daha çok sevdiğini!

«— Nuuraaan!»

Nimet teyzenin sesiydi:

«— Efendim teyzeciğim?»

Koştu. Kapıda durdu. İtalyan'a benzeyen adam şapkasını falan çıkarmış, sedire yanlamıştı. Kurnazca bakıyordu gülümsiyerek.

Nimet, adamı işaret ederek:

«— Bak tanı bu amcanı, Cezmi amcan bu senin. Bundan başka kim gelirse gelsin alma içeri olmaz mı?»

Nuran sevinçten uçacaktı:

«— Peki teyzeciğim..»

«— Çünkü biz Cezmi amcanla evleneceğiz!»

Cezmi amca gözlerini yumdu, açtı:

«— Evet, evleneceğiz..»

Nimet:

«— Neler anlattı sana karaoğlan?»

Şaşaladı:

«— Kim?»

«— O işte canım, içeri aldığın, şapşal denizci?»

«— Hiiç. Annesinden, babasından bahsetti sadece.»

«— Benimle evlenmek istediğini söylemedi mi?»

«— Yoo...»

«— Tuhaf. Güya nüfus cüzdanını falan getirecekti de bana verecekti. Benden fotoğraf da istiyor, deli!»

Nuran'ın tahammülü kalmamıştı artık. Nerdeyse, «— Deli de sensin, şapşal da!» diyecekti, demedi, tuttu kendini. Neden deli, niçin şapşal oluyordu? Kart karı, ne sanıyordu kendini?

Ayrılmadan önce:

«— Müsadenizle..» dedi. Onları başbaşa bırakıp çekti kapıyı. Hiç de bile, ne «Deli»ydi, ne de «Şapşal»! Nuran'ın annesine karşılık, o da babasını sevmiyordu. Ne kadar benziyorlardı birbirlerine. Acaba onun da babası öldükten sonra bir amca, yahut dayı gelip evine götürmüş müydü? Götürdüyse ona da Nuran'a yaptıklarınca kötü mü davranmışlardı?

Pencere önüne gitti, sokağı seyretmeğe başladı. Birden aklına genç adamın Nimet'le evlenmek isteyişi gelince neşesi kaçtıysa da, çabuk kendini topladı: Genç adam Nuran'ı daha önce tanıyıp da, Nimet'i ona değişmemişti ki!

Sonraaa... Nimet, şu Cezmi mi ne, onunla evlenmeğe karar vermişti. Açık açık söylemişti bunu da. Peki? Kızacak ne vardı? Tam tersi, sevinmeliydi hattâ!

Az sonra annesi alı al, moru mor gelip de patronu kapıda bırakıp, o suratsız denizciyi içeri neden aldığını sorunca, korktu. Kadın birden çok eski yılların, çocukluk yıllarının aksi annesi oluvermişti.

«— Ha? Neden? Cevap ver!»

«— Ne cevabı anneciğim?»

«— Koskoca, yaşlı başlı patron dururken, eve neden aldın o suratsız gemiciyi?»

«— Anneciğim.. ne bileyim ben? Aldım işte. Herhalde Nimet ablanın hatırı için...»

«— Nimet ablanın hatırı içinmiş. Nimet başkasıyla evleniyor. Nerdeyse yarı yaşındaki genç soytarıyı ne yapsın? Karışma. Kadın sepetlemeğe çalışıyor. Sen?»

«— Bir daha almam..»

Bütün gün o'nu düşündü. Demek zavallıyla alay ediyordu şu Kaşar karı? Hakkı yoktu, alay etmemeliydi. Nuran'ın «İhsan âbi» siydi o. Evet evet, «İhsan âbi»si. Ama daha sonra kocası olacaktı. Buralardan kaçacaklar, uzaklardaki kıyılarda kırmızı kiremitli bir evleri olacak, kocası ona her akşam şarap, tâze ekmek, salata, domates, canlı tâze balıklarla gelecek, birlikte, karşılıklı yemek yiyecek, şaraplarını içeceklerdi. Sonra dolu çocukları olacaktı. Kızlı oğlanlı..

Çevrelerinde cıvıl cıvıl dolaşacaklar, ama ne Nuran, ne de o, «İhsan âbi», bu çocukları amca, dayı, hala, teyze kapılarına yollamıyacaklardı!

Akşam annesi, Nimetle birlikte, güle söyliye apartmandan çıktı. Bir taksi. Taksi abone değildi ama gene de her akşam, tam zamanında gelip alıyordu ki, abone demekti.

«— Ne zaman evleniyorsunuz?»

«— Bizimki İtalya'ya gidip geldikten sonra..»

«— Gemiciyi ne yapacaksın?»

«— Hiiç. Vereceğim pasaportunu.»

«— Benim kızı bir güzel azarladım. Bir daha eve falan almıyacak. Hele alsın...»

«— Aklıma kötü şeyler gelmedi değil ama, ihtimâl veremedim..»

«— Ne gibi?»

«— Ne bileyim? Genç, tâze. Onun şimdi aklının tepesinden beş karış yukarıda olduğu zamanı..»

«— Daha neler. O suratsız mı?»

«— Canım pek de suratsız değil şimdi.. Esmer falan ama, çirkin sayılmaz!»

«— Valla Nimet, Dünya'da bir o, bir de ben kalsak, erkek diye de hani taşlara saplansam...

«— Dönüp bakmaz mısın?»

«— Vallahi bakmam!»

«— Fena değildi, değildi ama, bana göre çok genç. Hayatını anlatırken çocuk gibi ağladıydı.

Beni bilmez misin? Vızgelir göz yaşı falan.. Öyle olduğu halde üzüldümdü. Ne diyor biliyor musun? Diyor ki, baba, anne sevgisi görmedim. Aile hayatına hasretim. Ne olur, evlenelim, çocukluğumdan beri hasretini çektiğim hayata kavuşayım. Beni reddetme, diyor. İlk zamanlar aklıma yatmadı değil. Sonraları düşündüm, ulan sen kırkı aşmış bir karısın. O? Henüz otuzuna bile basmamış. Sonra? Elbette kaldırıp atacak bir gün. En iyisi hiç yanaşma. Cezmi tam bana göre bak. Adam paralı, yaşça benden büyük, ellisine yakın. Sonra, adam hazımlı. Sen bana karışmazsın, ben sana karışmam diyor!»

Leylâ bir kahkaha attı:

«— Bak bu şart güzel. Güzel ama, bana göre değil..»

«— Niçin?»

«— Benim kocam beni ölesiye kıskanmalı!»

«—

«—

Pavyonun kapı ışıkları çoktan yanmıştı. Patron, taralı kırçıl saçlarıyla kapıda sanki onları bekliyordu. Arabadan inip gittiler yanına. Bakışlarını Leylâ'ya dikmişti. Sanki «— Ne yaptın? Kızı gördün mü? Sıkıyı verdin mi?» demek istiyor, sonucun ne olduğunu merak ediyordu.

Leylâ:

«— Verdim veriştirdim..» dedi. «— Az kalsın tokatlıyacaktım kaltağı!»

Nimet onları yalnız bırakmıştı.

«— O adamı niçin eve almış?»

Leylâ da henüz bir şey bilmediği halde:

«— Hiiç..» dedi, «— Nimet teyzesinin sevgilisi diye...»

«— Ona neymiş?»

«— Hiç dedim ya, akıl işte. Sakın alınma. Hiç bir şey olmamış gibi davran.. ne yapayım şekerim, elimde fazla bir kuvvet yok ki. Kendini sevdirmenin yolunu bulacaksın!»

Birden sesini kesti. Yanlarından heyecanla geçmekte olan genç denizciye gözü takılmıştı. Patron da görmüştü, üzerinde durmadı. Genç denizci de üzerlerinde durmamıştı patronla Leylâ'nın. Oysa tanıyordu patronu da Leylâyı da. Nimet ikisini de tanıştırmış, o gittikten sonra patronun odasında, hemen hemen yarı yaşındaki gencin bu kaşar karıyla evlenmek istemesine, yalnız kaldıkları zaman döktüğü dillere atmışlardı kahkahalarını.

Genç denizci yeni traşlı yüzüyle boş masalardan birine geldi, hemen oturmadı. Şuraya buraya dağılmış konsomatris kadınlar arasında Nimet'i arandı. Nimet tâ karşıda, tek başına oturmakta olduğu iskemlesinde, parmakları arasındaki sigarayı somurucasına tellendiriyor, Cezmi'sini düşünüyordu. Birden gördü genç denizciyi. Kocaman postalları, acemice bağlı kravatı, uzun boyu, pek öyle yakışıklı sayılmasa da, çirkin de sayılmayacak gence acıdı. Bırakacaktı onu. Nasıl ağlamış, nasıl yalvarmıştı oysa onu

bırakmaması için! Ama bırakacaktı. Cezmi tam da ona göreydi. Yoksa biliyordu genç adamın çıldırdığını. Ne çıkardı? Bir zamanlar o da gençti, güzeldi, terü-tâzeydi... o da başkaları için çıldırmıştı. Bu da çıldırsındı bir az. Çıldırıyor diye nasıl evlenebilirdi onunla? Günler, haftalarca gider, Dünya'nın çeşitli limanlarından, çeşitli pullar taşıyan mektuplar yollardı. Bu mektuplar ne tuhaftı! Öylesine ateşli, öylesine komplimanlarla doluydu ki. En hoşu, Nimet gibi hemen hemen ununu elemiş, eleğini asacak yaşa gelmiş olgun bir kadına «Ebedî aşk»tan söz açmasıydı.

Nimet onun yalnız, yapayalnız bir genç olduğunu biliyordu. Bir gece ağlıyarak anlattığına göre, hayatta canlı hiç kimsesi yokmuş. O daha ilk okulun dördüncü sınıfındayken annesi ölmüş. Babası hizmetçiyle evlenmiş. Üvey anasıyla araları iyi gitmemiş. Babasına fitleyip okuldan aldırmış. Velhasıl hayatı boyunca ana, baba hasreti çekmiş. Çekmiş ama, babasını da sağlığında hiç mi hiç sevmemiş.

Nimet'in bir kulağından girip öbür kulağından çıkmıştı bütün bunlar. Hattâ Nimet'le evlenip, hasretini çektiği aile yuvasına kavuşma isteği bile vız gelip tırıs gitmişti.

Nimet çaktırmadan baktı genç denizciye. Kıyıdaki boş masalardan birine usullacık geçip oturmuş, Nimet'e bakıyordu. Aldırmadı. Yıllardır çeşitli erkeklerden edindiği sayısız tecrübe,

onda bir serçe kuşu kadar kuşkulu olmak alışkanlığını uyandırmıştı. Erkeklere karşı bundan böyle cömert davranmamalıydı. Erkekler, gençliğinin, güzelliğinin hırsızları!

Bu da bir erkekti. Üstelik çok genç. Kadınları, daha çok da Nimet gibi kırkını aşmış bir kadını zevkten çıldırtacak, mutlu kılacak bir genç adam. Evet ama, sonu? Sonu belli: Bir parça daha posasını çıkarıp, günün birinde de Allahaısmarladık!

Bakışları birden karşılaştı. Genç denizci, sanki evden koğulan kendisi değilmişçesine, saf saf gülüyordu. Soğukça bir baş selâmıyla selâmladı. Sonra kalktı yanına gitti:

«— Hoş geldin!»

Hiç de kırılmamış gözüken Cevdet:

«— Hoş bulduk..» diye ayağa fırladı. «— Buyurun!»

Olgun kadının hafifçe esmer, ufacık elini kocaman avuçları arasına aldı, endişeyle sordu:

«— Niçin durgunsun? Yoksa eve geldim diye bana hâlâ kızıyor musun?»

«— Yoo» dedi Nimet.

İkram edilen iskemleye oturdu:

«— Peki niçin durgunsun?»

Attı:

«— Yorgunluktan olacak..»

Gerçekten de, Cezmi'yle geçirdiği saatların yorgunluğundandı ama, açıklıyacak değildi ya.

Alnına düşmüş bir tutam saçı geriye atar gibi bir davranış yaptı.

Genç denizci:

«— Vapur yarım saat sonra hareket edecek!»

Nimet üzüleceğine sevindi:

«— Yaa? Allah selâmet versin..»

«— Bir, pek pek bir buçuk ay sonra buradayım. İzin alıp kalacağım. Evlenme muamelemizi hemen yaptırmağa başlarız!»

Soğukça:

«— İşallah.»

«— Göreceksin nasıl mesut olacağız. Bu bir ay'ı iple çekeceksin değil mi:»

Zorla:

«— Hem de nasıl!»

Genç adam coşkun bir sevinçle kocaman avuçlarını birbirine sürerek:

«— Bilemedin iki ay sonra benim de güzel bir karım, yorgun bedenimi dinlendireceğim bir yatağım olacak. Bana can veriyorsun, neşe veriyorsun Nimet!»

Kadının gözlerinin ta içine bakıyordu ama, ondaki kayıtsızlığın farkında bile değildi.

«—.... çocuklarımız olacak. Seferlerden size kocaman paketlerle döneceğim. Cici elbiseler, oyuncaklar getireceğim. Beni dört gözle bekliyeceksin değil mi?»

Nimet öylesine uzaktı ki bütün bunlardan!

«—.... fazla çalışma, para göndereceğim sa-

na. Zâten fazla çalışmak zorunda da değilsin. İki ay, iki aycık.. Ondan sonra artık ne pavyon, ne de pavyon sahipleriyle hovarda müşterilerin ağız kokuları. Haa.. bana fotoğrafını verecektin hani? Getirdin mi?»

Nimet rol yaptı:

«— Ayy... vallahi unuttum!»

Genç adam bozuldu:

«— Yazık. Koca bir ay, sensiz geçireceğim günler... Hiç olmazsa fotoğrafına bakarak avunurdum!»

«— Ne yapayım canım, unuttum işte!»

«— Bak, ben unutmadım..»

Ceketinin iç cebinden çıkardığı kendi fotoğrafını masaya koydu, başladı kartın arkasını özene bezene yazmağa. Öyle içten şeyler yazdı ki. Nimet'in bile içi sızladı. Ne olurdu, ne olurdu şu içli genç adama on beş, yirmi yıl önce rastlasaydı!

Genç adam yazdıktan sonra imzaladığı fotoğrafı uzattı:

«— Buyur. Buna baktıkça beni hâtırla!»

Nimet, elinde resim, kalktı. Genç denizci de kalkmıştı. El ele pavyon kapısına yürüdüler. Garsonlardan başka hiç kimsenin dikkatini çekmedi bu. Garsonlar, pavyonun emektar garsonlarıysa delikanlının toyluğuna bıyık altından gülüyorlardı.

Garsonların en yaşlısı Sansar Rıza, yanındaki arkadaşına:

«— Zehirden şifa!» dedi.

Arkadaşı tamamladı:

«— Orospudan vefa..»

Bu konuşmadan habersiz Cevdet'se, sevgilisini göğsü üzerinde sıktıktan sonra:

«— Beni unutma!» dedi.

«— Güle güle..»

Elinde genç adamın fotoğrafı, kapıya kadar yolcu edip döndü. Birden Sansar Rıza ile göz göze geldiler. Durakladı. Sansar Rıza'ya anlamlı anlamlı bakarak, elindeki fotoğrafı yırttı, yırttı, yırttı.

Tam yanına gelince, Rıza:

«— Zehirden şifa!» dedi.

Nimet avucundaki yırtık fotoğraf parçalarını uzattt:

«— Orospudan vefa!» diye tamamladı. «— Haklısın. Bizlerin şifası ancak zehir olabilir...»

Yürüdü. Leylâ ile öteki konsomatrislerin oturmakta oldukları yere gitti. Cevdet'i çoktaan unutmuştu.

Arkadaşları sordular:

«— Denizciyi hem sevmiyorsun, hem de oğlana bir türlü pasaportunu veremiyorsun. Yazık değil mi çocuğa kız?»

Nimet bir iskemle çekip oturdu, bir sigara yaktı:

«— Acıyorum ona..»

Konsomatris Yıldız:

«— Ay ay.. neler işitiyorum?»

Nimet güldü:

«— Acıyorum tabî şekerim. Çok genç. Ağzı süt kokuyor. Dünya'da âşık olacak kendine göre bir genç kız kalmamış gibi, kalkmış nerdeyse anası yaşındaki kadına tutulmuş. Öyle de hayali geniş ki.. Mektepli aşkı. Evlenecekmişiz, çocuklarımız olacakmış, seferden kocaman kocaman paketlerle dönecekmiş, kapıda karşılıyacakmışız onu...»

Beyazlar içindeki Sevgi:

«— Zavallı!» dedi.

Nimet yaşaran gözlerini elinin tersiyle sildi:

«— Çok zavallı. Anlattığına göre, o daha küçücükten annesi ölmüş. Babası emekli bir posta memuruymuş. (1) Evdeki hizmetçiye asılmış. Karısı bu yüzden ölünce de hizmetçiyi nikâhlayıvermiş. Hizmetçi de genç, cahil.. düşün... başlamış çocuğa zulmetmeğe. Okuyormuş. Karı, herife dayatmış, çıkarttırmış okuldan. Başlamış işportacılık yapmağa. Sonra birtakım mâceralar.. Sizin anlıyacağınız, çocuk yalnızlıktan bıkmış. Evi, yeri, karısı, çocukları olsun, düzenli bir hayat yaşasın. İstediği bu...»

Nuran'ın annesi:

«— Bak, seninki geldi!» diye haber verdi.

Kaşar Nimet, Cevdet'i falan gene unutup

(*) SUÇLU isimli romanımız. O. K.

döndü, «onunki»ni gördü: İlk bakışta Türk'ten çok İtalyan'a benzeyen, artist kılıklı, ellilik bir adamdı. Genç işi yumuşak fötr şapkası, şapkasının kurdelesine sokulu renkli tüyü.

Nimet koşarak yanına gitti.

Cezmi:

«— Haydi, çıkıyoruz!»

Şaştı:

«— Çıkıyor muyuz? Yeni geldim daha şekerim!»

«— Zarar yok, yürü..»

Çıktılar.

Beyoğlu ara sokakları trü-tenhaydı. Galatasaray'a kadar ağır ağır yürüdüler.

Adam yolda:

«— Şu denizciyi sepetliyemedin mi hâlâ?»

Nimet adamın koluna girmiş, sımsıkı sarılmıştı:

«— O iş tamam!»

«— Sâhi mi? Tamam mı?»

«— Tamam. Senin yeni pansiyona taşınabiliriz!»

«— O halde evlenme muamelemize...

«— Başlıyabiliriz?»

«— Başlıyalım Nimet. Yarın Napoli'ye hareket ediyorum, dönüşte...»

«— Ne zaman döneceksin?»

«— Bu sefer bir az uzayacak galiba..»

«— Yâni?»

«— Bir ay falan..»

«— Sonra?»

«— Sonra, uzun bir zaman için buradayım.»

«— Ne yapacaksın Napoli'de?»

«— Anlatmıştım ya.. Hurda demir işi...

«— İyi ya.»

O geceyi, bundan önceki bir çok gecelerde olduğunca birlikte geçirdiler. Cezmi sabahleyin kahvaltı edip Kaşar Nimet'in evinden çıkarken, Nuran'la karşılaştı. Nuran hiç şaşmadı. Adamın kurt bakışlarındaki anlama da boşverdi. Nimet'in evine girip çıkanlar bundan ibaret değildi ki!

Nuran bütün gece uğraştığı «İhsan âbi»yle dopdolu, bu adamın Nimet teyze'nin yanından çıkmasına sevindi gene. «İhsan âbi» nasıl olsa bir gün anlıyacaktı işi. O zaman da hâlâ bu kart karıya bağlı kalmıyacaktı ya!

Nimet teyzesinin odasına girdi. Ayna karşısında boyanıyordu.

«— Günaydın teyzeciğim!»

«— Günaydın Nuran.»

«— O, İtalyan'a benzeyen adam geceyi burada mı geçirdi?»

Nimet kahkahalarla güldü:

«— Sâhiden de Nuran. İtalyan'a benziyor değil mi?»

«— Bilmem, öyle geliyor bana..»

«— Avrupa'da çok kalmış. En çok da İtalya'da. Ondandır belki.»

«— İyi ama, yaşlı adam. Denizciyse...»

«— Genç. Neden bununla ona ihânet ediyo-

rum değil mi?»

«— Valla kaç vakıttır sormak istiyorum soramıyorum...»

Nimet kısa kesti:

«— Benim yaşıma gelirsen anlarsın bunun nedenini yavrum..»

14.

Genç denizci Cevdet, kocaman vapurun makine dairesinde, sırtüstü uzandığı yatağında, yarım saatçık da olsa birlikte kaldığı genç kızı, onunla konuşmalarını düşünüyordu: Etekleri uça uça, koşarak gelmişti. Gözleri parlıyordu.

«— Nimet teyzeyi mi aradınız?»

Öyle candan, öylesine pırıl pırıldı ki!

«— Evet, nerde?»

«— Evde yok mu?»

«— Yok.»

«— Kapıyı çaldınız mı?»

«— Hem de çeyrek saattanberi!»

«— Berbere gitmiştir belki de, öyle diyordu.»

«— O halde ben...»

«— Gitmeyin gitmeyin.. nerdeyse gelir. Buyurun!»

En çok da bunu, «— Gitmeyin gitmeyin.. nerdeyse gelir. Buyurun!» u unutamıyordu. «— Gitmeyin gitmeyin...» Ne tatlı, ne cıvıl cıvıl sesti bu. Ya dişleri? İki sıra inci, kar gibi. Daha sonra eve buyur etmişti. Önden koşuşu,

yol gösterişi... «— Buyurun buyurun, şöyle buyurun. Masa üzerinde gazeteler var, oyalanın birazcık... Kahveyi nasıl içersiniz? Teşekküre falan lüzum yok. Orta şekerli mi? Yoo.. hiç de zahmet değil. Vallahi darılırım...»

Cevdet, «— Canım» dedi sesli sesli. «— Vallahi darılırım ha? Darılırsın demek? Darılma anam, seni darıltabilir miyim hiç? Fakat nerdeee? Çocuk sayılır daha. Tıpkı bir zamanların Cevriye'si. O da böyle, Cevdet âbi, vallahi darılırım derdi!»

Sonra gene Nuran: «—Canınız sıkılıyor mu?» diye sormuştu mutfaktan cin gibi gelip. «—Yoo, hayır.» Gene sormuştu telâşla hem de: «—Kahveyi nasıl içerdiniz? Orta değil mi?»

İçini çekti. Daha önce de birkaç sefer görmüştü ama, son görüşü bambaşkaydı. Dehşetli heyecanlı, cıvıl cıvıl bir hâli vardı. Gözlerinin içine içine bakıyordu.

Kahve için, «— Zahmet etmeseydiniz..» demişti de, ağlıyacak kadar kızarmış, bozarmış, telâşlanmıştı:

«— Yooo.. darılırım, vallahi darılırım. Bakın orda romanlarım var benim. La Dam O Kamelya'yı okudunuz mu?»

«— Hayır.»

«— Yazık, çok yazık. Ben ağlıya ağlıya hâl oldum. İsterseniz vereyim, okuyun. Ha? Bir daha geldiğinizde getirirsiniz!»

Unutmuştu. Kahve pişirmeyi unuttuğu gi-

bi, Ama bütün bu unutkanlıkları da hoştu. Tıpkı Cevriye. Cevriye de bunun kadar mıydı şimdi acaba? Nerdeydi?

Gözlerini yumdu. İstanbul'da, Haliç kıyıları... PTT' li Bomba İhsan'ın oğlu. Gerçekten de, anacığının sağlığında tam bir bombaydı babası. Sevmemiş, sevememişti. (Nuran tersine, babasını çok severmiş). Karların savrulduğu, ishak kuşlarının iç çekercesine ötüştükleri gecelerin içinden rakı kokulu nâralarla gelir, mahalleye çok ayıp küfürler salardı. Cevdet, annesinin içleri boşalmış, pörsük memeli göğsüne yaslanır, ishak kuşlarının iç çekişlerini dinliyerek perileri, peri padişahlarını, mezarlarından kefenleriyle hortlamış balmumu yüzlü ölüleri düşünerek uyumağa çalışırdı. Babasının fırtınalara karışan korkunç nâralarını duyunca sırtı ürperirdi. Annesi, beyaz geceliği içinde kaybolmuş annesi, sırtına mavisi soluk yün ceketini almayı olsun akledemeden, çıplak ayakları terliksiz, o soğuk, o tükürsen donan havada merdiveni kurşun gibi iner, tokmak daha kapıya değmeden kapıyı açardı ama neye yarar? Babası yine de bağırıp çağıracak, mavi damarları fırlak elinde sarı sarı yanan küçük gaz lâmbasının titrek ışığında...

Cevdet gene deriin bir iç geçirdi. Hâtırlamak istemiyordu bu eski, bu acı şeyleri. Ama elinde değildi ki.

Babasının kalın, öfkeli sesi:

«— Neden erken açıldı bu kapı?»

Şimdi artık yüzünü bile hayâl meyâl hatırladığı annesi:

«— Sesinizi işittim de..»

«— Yâni nâramı değil mi?»

«— Yoo, hayır. Sesinizi!»

«— Doğru söyle kaltak! Ben kaçın kurrasıyım? Bana Bomba İhsan derler, PTT. li Bomba İhsan. Kül yutar mıyım? Söyle nâramı işittin değil mi? Senin gibi kancık, senin gibi kahpe, kaltak komşularının çekiştirmelerinden öğrendiğin, utandığın nâralarım değil mi?»

«— Değil İhsan bey, vallahi, billâhi değil. Hiç kimse çekiştirmiyor sizi!»

«— PTT. li Bomba İhsan kül yutmaz, deli İhsan kül yutmaz avanak! Ben adamın gelmişini geçmişini, geleceğini, doksan dokuz göbek sonra gelecek zürriyetini....»

Tokat, tokatlar. Annesinin çığlığı..

Cevdet çoğu zaman yorganın altına saklanıp uzun uzun titredikten sonra bir ara usullacık çıkar, merdivene giderdi. Babasının Alkapon suratıyla korkunç küfürleri aşağıda, taşlıktadır. Annesini saçlarından kavramış, bas bas bağırtmaktadır:

«— Söylee! Zanparanla birlikteydin değil mi? Söyle kaltak! Onu nereye sakladın?»

«Zanpara» neydi? Bir kadının zanparası ne işe yarardı? Babası zanparayı niçin merak ediyordu? Bulursa ne yapacaktı?

«— İhsan bey günahıma giriyorsunuz. Ben o biçim kadınlardan değilim. Allah aşkına İhsan bey....»

Yeniden tokat, tekme.. Annesinin çığlıkları, babasının ateş kızılı küfürleriyle mahalle uyanır, komşular karşıdan karşıya başlarlardı:

«— Deli gene niçin yırtınıyor?»

«— Yırtınmadığı gece var mı?»

«— Tabî ziftlendi gene:»

«— Allahın emri o. Eşşekler gibi hem de...

«— .....»

«— .....»

Bütün bunlardan habersiz İhsan bey bildiğini okurdu:

«— Söyleee.. nereye sakladın zanparayı?»

Küçük gaz lâmbası ya bir kıyıda sabırla, sarı, sapsarı bir sabırla ağır ağır tükenir, ya da babasının annesine attığı bir tokatla annesinin elinden taşlığa fırlayıp kırılıp, saçılan gazyağı alev alırdı. O zaman alt katın taşlığı donanma gecesine dönerdi. Sarı, turuncu, kızıl alevler duvarlarda titreşir, gittikçe büyüyen renkler, gölgeler kalabalığı, soğuk alt kat gecesinin koyu karanlığında oynaşırdı.

«— Söyleee.. nereye sakladın zanparayı?»

Annesi artık tek lâf edemiyecek halde, yerdedir. Nemli soğuk karanlığında alev alev yanan sarı, turuncu, kızılların beyaz beyaz aydınlattığı bir «Hıçkıran kadın»dır. Tokat, yumruk, tekme... isterse çeksin bıçağını, tabancasını.

Korkusu yoktur. Ötesine geçmiştir korkunun. Vursun, öldürsün. Ölüm daha iyidir böyle yaşamaktan. Öyle söylerdi zâten. Kocası, sabahleyin mahmurluk bozmak için Sirkeci'ye, sirkesi sarmısağı bol işkembe çorbası içmeğe gidince, yüzünde akşamın fırtınasından kalma kurumuş kan lekeleriyle kadın, küçücük Cevdet'ini göğsüne basar, komşulara ağlardı:

«— Ölmek, böyle yaşamaktan iyi. Vallahi de, billâhi de ölmek istiyorum. İstiyorum ama, bu, bunu, yavrumu kime bırakacağım? İhsan beye mi?»

Komşular, iyi komşular ağlaşırlardı:

«— Ağzını hayra aç. Daha gençsin. Nasıl dilin varıyor da söyliyebiliyorsun?»

«— Yavrunu, Cevdet'ini düşün şekerim. Sen asıl onun için yaşamalısın!»

«— Adamın ipi sapı belli değil. Sen ölünce vallahi haftasına kalmaz üvey anneyi eve getiriverir!»

«— Sonra ne olur Cevdetçiğinin hâli?»

Annesi hıçkırıklar içinde doğrulurdu:

«— İyi, güzel, doğru söylüyorsunuz ama, daha ne zamana kadar dayanabileceğim? Ciğerlerim ağrıyor, parça parça kan geliyor tükürdükçe. Yavrumun hatırı olmasa, ah yavrumun hatırı olmasa, bilirim ben yapacağımı...»

Yapacağının ne olduğunu biliyordu Cevdet. Bir gün, dışarda kuşbaşı karların savrulduğu bir gün, annesiyle sedire oturmuşlardı. Annesi

çoraplarını yamıyordu babasının. Cevdet'in elinde de sopayla çakı. Sopa yontuyordu. Tenekesi paslı odun sobasıysa, borudan ters vuran rüzgârla zaman zaman geri tepiyor, odayı acı dumana boğuyordu.

Cevdet sopasını yontuyordu habire.. Bıçak istediğince kesmediğinden, canı sıkılıyor, büyüyünce bu bıçakların keskinini satın almayı kuruyordu. Düşünceleri dile gelmişti sanki. Neler söylediğini seçemeden, habire söyleniyordu:

«— kesmiyorsun değil mi? İnat çakı, kesme bakalım. Küçüküm diye kesmediğini bilmiyor muyum? Babamın elinde olsan korkar keserdin. Bir gün ben de büyüyeceğim, benim de babam gibi kıravatım olacak, babamdan da büyük olacağım ama, babam gibi rakı içmiyeceğim, sarhoş olmıyacağım, sokaklarda nâra atmıyacağım. Babam içiyor, sokaklarda nâralar atıyor. Ben babamı sevmiyorum. Benim babam cici babacığım değil. Benim babam pis, kaba benim babam. Hayvan. O, annemi hep dövüyor. Anneciğime yazık. Anneciğim hasta. Ölüverirse ya? Bana kim anne olur? Ben annemden başka anne istemem! İstemem tabî, elbette istemem. Annemi dövme baba. Rakı içme. Korkuyorum. O kuşun sesinden de korkuyorum. İshak kuşu mu ne.. Mezarlıkta ötermiş. Ölüler... Ölüler camlara tırmanamaz. Ölüler kefenle mi çıkar mezardan? Peri padişahının kızı sarayda yaşar. Ölüler saraylara giremez mi? Ölüler rüyalara

girer ama.. Cadılar da pencere camlarını tırmalarlar. Pencere camları karanlık. Ardlarında cadılar. Cadılar uzun uzun, kocaman dişleri var. Saçları taraz taraz. Cadılardan da korkuyorum. Bak işte yine ishak kuşu.. O kuş. Yoksa bir yerlerde bir cadı iç mi çekiyor? Cadının kocası olmaz mı? Olursa rakı içer mi? Babam gibi nâra atar mı? Ya cadının komşuları? Cadıyı kocası dövünce ağlar mı? Sus anneciğim. Ben seni çok seviyorum. Babamı hiç sevmiyorum. Büyüyünce seni onun elinden kurtaracağım. Senin gözlerin kara. Başörtünün ucu işlemeli. Mor, mor. Mor çiçekler. Sünbül. Ben sünbülü Eyüp mezarlığında gördüm. Eyüp'teki mezarların taşlarından da korkuyorum. Anneciğim, anneciğim ölme. Seni Eyüp mezarlığına gömerler sonra. Ben ne yaparım? Kimin göğsüne yaslanıp uyurum? Saçlarımı kim okşar? Babam yine içer. Ben evde yapayalnız kalamam ki! Yemeğimizi kim pişirir? Çamaşırlarımızı kim yıkar? Tahtaboşa kim serer? Benim boyum kısacık, yetişemem. Yağmur da yağarsa... yağmurda Perili Konağın altında «Arap kızı»nı söyledikti:

Yağmur yağıyor
Seller akıyor
Arap kızı camdan bakıyor!

Annesinin hıçkırığı. Yine ağlıyordu. Mavi damarlı elini uzatıp çekmişti oğlunu kolundan.

Bağrına basmış, saçlarını öpmüş, yüzüne sıcak göz yaşlarını damlatmıştı:

«— Yavrum benim, akıllı oğlum!»

«— Niye ağlıyorsun anneciğim?»

«— Seni bir gün yetim bırakıverirsem diye..»

«— Yetim ne demek?»

«— Annesiz demek.»

«— Öyleyse bırakma!»

«— Elimde olsa bırakır mıyım yavrum:

«— Niye elinde değil?»

«— Baban beni hep dövüyor da ondan..»

«— Pis babam. Ben babamı hiç sevmiyorum. Sen ölme anne, babam ölsün!»

«— O da ölmesin yavrum, ona da yazık..»

«— Seni hep dövüyor ya?»

«— Ne yapalım? Allah alnıma bu kaderi yazmış..»

«— Niye yazmış?»

«— Onu biz bilemeyiz..»

«— Allah nerde yazar anne?»

«— Onu da bilemeyiz.»

«— Yazmasa olmaz mı?»

«— Olur mu?»

«— Niçin olmasın? Babamın alnına yazmasa, babam içip içip seni dövmezdi. Allahın yerini bilsem gider babamın alnındaki yazıyı silmesi için yalvarırdım. Anne, insan ölünce mezara koyuyorlar, sonra ne oluyor?»

«— Toprakta çürüyor.»

«— Sonra?»
«— Mezarlık kurtları yiyor.»
«— Nasıl yiyor?»
«— Sen yemeğini nasıl yiyorsun?»
«— İhsan ölünce yemek mi oluyor?»
«—
«— .....?» (*)

Uykuya geçmişti Cevdet vapurdaki makine dairesinde. Uykusunda düş, düşünde çocukluğunun sürüp giden annesizliği. Birden Cevriye girdi düşüne. Cevriye evet.. Şu, Perili Konağın ardından inilen bayırın alt başındaki barakada, Çingene kızı. Gene o yıllardaki gibi, gene o yıllardaki kadar. Perili konağın önünde olurlarmış. Kızlı oğlanlı çocuklar.. Cevriye bir kıyıda. Cevriye değil de birden Nuran oluverdi... ne tuhaf, Cevriye nerde, Nuran nerde? Uyandığı zaman anlamıştı Nuran'ı kime benzettiğini. Evet evet, tâ çocukluk yıllarının Cevriyesine benziyordu. Benzemiyordu belki tıpatıp ama, birden onun yerine girivermişti elinde olmıyarak.

Yattığı yerde doğrulup oturdu.

Makineler pırıl pırıl, makineler elektrikli, yağ gibi! Ama görmüyordu baktığı halde. Aklında on, on beş yıl önceleri... Kosti'yi hâtırladı birden. İşportacı. Birlikte işportacılık yapmışlardı. O sıralar Kosti, Cevriye, Cevdet... sacayağı gibiydiler. Ne güzel, geçinip gidiyorlardı.

(*) Sokakların çocuğu isimli romanımız. O.K.

Derken o Âdem... Âdem, üvey annesinin dalgası...

Cevdet'in yüzü kızardı. Belki de bu yüzden, babasına karşı duya geldiği nefret içinden hâlâ sökülüp atılamamıştı. Yüzünün kızartısı morartı hâlini aldı.

Babası anneciğini o biçim döğmese, ona zulmetmeseydi annesi ölmez, babası hizmetçiyle evlenmez, evlenmeyince hizmetçi hanım olmaz, olmayınca komşu şoför Âdem eve girip çıkmaz, eve girip çıkmayınca babasının paralarını çalmaz, babasının paraları çalınmayınca hapise atılmaz, hapise atılmayınca da Cevdet, babasının hapisten kurtulması için suçu üstüne almaz, almayınca hapse girmez, girmeyince de hapisteki Hasan'ı tanımazdı.

Hasan'ı hâtırlayınca içini çekti.

Dediği gibi oğlan, çalışmış, birtakım imtihanlardan sonra avukat olmuştu herhalde şimdiye. O zamanlar ne diye onu dinlememişti sanki? Hasan üvey annesinin iftirasıyla hapse girmişti. Üvey kardeşi arsada koşup oynarken bostan kuyusuna düşüp boğulmuş. Üvey anne, çocuğunu Hasan'ın kıskançlıktan boğduğunu ileri sürmüş. Hasan'ı hapse atmışlar. Ama Hasan, bir gün hakkını alacağını, hapisten kurtulacağını biliyordu. Orta Okul bitirme sınavlarına hazırlanıyordu. O sıra Cevdet de babasını kurtarmak için suçu üzerine alıp hapse girmişti işte. Hasan'la iyi arkadaş olmuşlardı. Böcek diye bir

oğlan vardı, efe özentisi, Cevdet'e sataşmış. Kavga. Beş altı çocuk Cevdet'i az kalsın öldüreceklerdi ki, Hasan yetişmiş, kurtarmıştı.

Deriin bir iç geçirdi. Çok uzaklarda kalmıştı şimdi bütün bunlar. Kosti, Cevriye... en çok da Cevriye. Şimdi unuttuğunu sanıyordu etekleri havalı o fındık kurdu gibi Çingene kızını ama, demek unutmamıştı? Ya ikinci sefer içeriye düşüşü!

Hapise ikinci sefer düşüşü, işlemez bir tabancayla bir Beyoğlu sinemasını soymaya kalkışındandı. Sinemayı soyacak, çok parası olacak, sonra da Cevriye'yi alıp, Amerika'ya kaçacaktı. Kovboy olacaktı orada. Kovboy çok güçlü bir insandı o yıllardaki düşüncesine göre. İstediğini yapabilirdi. Atar, tutar, vurur, kırar. Hiç kimse karşı koyamazdı!

Güldü. İçinde, yılların külleyemediği çocukluğundan resimler kaynaşıyordu. Bu resimlerin en canlısı Cevriye. Sâhi, şu kız, onu eve alıp bıcır bıcır bıcırdayan kız... Cevriye'ye gerçekten benziyor muydu? Yoksa öyle mi sanıyordu? Ne olursa olsun, Cevriye'nin bir zamanlardaki yakınlığını göstermişti ya! Yalnız bu, Cevriye gibi girgin, yırtıcı değil, daha çok içine kapalı durgundu galiba. Bu durgun zavallılık, şu, Anadolu'daki bir başka ceza evine yollanırken, gece, dağ başında rastladıkları, Cevriye'ye çok benzeyen Çingene kızını kurtarmak için candarmaların elinden kaçıp, gizlendiği evin genç dul

kadınına mı benzetiyordu onu? O genç kadını da sevmişti. Hem de galiba Cevriye kadar!

Evet, candarmaların arasında, kelepçeli elleriyle dağ yolunda ilerliyorlardı. Ormanlık bir köyün sınırına gelmişlerdi. Çingenelerin üç, beş kıl çadırı.. Ateş yakılmış, yükselen alevlerin karşısında çalınıp eğleniliyordu. Sofrada kızarmış tavuklar, rakı şişeleri.. Cevdet candarmalara rakı içmelerini, eğlenmelerini teklif etmişti. Hık mık derken oturmuşlardı. İçki, yiyecek... Birden bir Çingene kızının kara gözleri. İçkinin de verdiği tuhaf bir çağrışı: Bu kız sakın Cevriye olmasın? Bir zamanların Cevriye'sini bu Çingene kızına benzetmiş, şüphesi güçlendikçe güçlenmişti. Rakı kadehleri birbirini kovaladıkça, dikkatle baktığı kızın da gülmesi falan.. bu kızın çocukluk yıllarındaki Cevriye olabileceği kanısını güçlendirmişti içinde.

Gece yarısı.

Herkes uykuda. Candarmalar da sızmıştı. Usullacık kalkmış, kızın çadırına gitmişti. Kız da bekliyormuş, bileğinden yakalayıp... dağlar, kayalar.. Derken bir silâh sesi. Sonra silâh sesleri, yaylım ateş. Hele kızın Cevriye olmadığını öğrenince yıkılışı. Kız, «— Kaçır beni aslanım!» diye yalvarmıştı. Ama silâh sesleri gittikçe çoğalıyordu. Kaçmalıydı. Kızı kurtarıp sonra da azad ederdi ya, ardında candarmalarla ayaklanmış köy!

Bırakıp kaçmıştı. Hiç tanımadığı bir köy.

Köyün köpekleri, omuzundaki yara, kan. Rasgele bir eve dalmıştı. Bir kadın gemici fenerinin sarı ışığında çamaşır yıkıyordu. Yuvarlanmıştı oracığa. Kadın elinde keser, yanına telâşla gelmişti. Bağırıp çağırmaktan söz etmiş, hemen kalkıp defolmasını istemişti. Sonra yaralı olduğunu anlayınca... yumuşamış, içeri almıştı. Kadının bir oğlu vardı, baba tutkusu içinde. Zeki, cin mi cin. Cevdet'ı yıllardır hasretini çektiği babası sanmıştı. Cevdet bozmak istememişti çocuğun hayallerini. Babasıymış da «Mapisi delip» gelmişti...

Gene içini çekti. Ah onun da böyle bir oğlu olacak mıydı?

Nimet'i hâtırladı. Dönüşte Nimet'le evlenirse herhalde bir çocuğu olurdu. Oğlan, kız. Ayırt etmiyecekti. Oğlunun kendi, kızının da şu bir zamanların Cevriye'si gibi olmasını isterdi. Ama Nimet'te, yıllarca önce, doyamadan ayrıldığı anacığının şefkatini umuyordu. Yaşça büyük olması daha iyiydi. Seferden döndükçe leğene oturtup başını sabunlıyan, yemeğini önüne sürüp gözlerinin içine bakan bir anne-karı!

Uzandığı yerden kalktı. Pırıl pırıl dev makinelerin arasında dolaştı, baktı sağa sola. Her şey yağlı bir rahatlık ve uyumluluk içindeydi.

Şu Nimet... ama nedense aklına Nuran da takılmıştı. Takılmıştı ya, hakkı var mıydı? Bunca sabıkasına karşılık, öyle gencecik, pırıl pırıl bir kızı umabilir miydi? Nimet'ti Nimet. Onun

dengi ancak Nimet olabilirdi. Kendisi sabıkalıydı, Nimetse yıllardır konsomatris. İkisi de bir bakıma kirliydiler. Sebep ne olursa olsun, kirliydiler evet. Birbirlerine denktiler. O kız, o pırıl pırıl kız ona göre değildi. Evine aldı, candan ilgi gösterdi diye hemen aklına takması ayıptı. Ya değilse? Sandığı gibi değilse ya? Kıza açılır da, böyle böyle der de, kız da «— Aa... ne münasebet? Ben sizinle sırf Nimet teyzenin sevgilisisiniz diye ilgilenmiştim!» karşılığını verirse?

Bu ileri-geri, zaman zaman aykırı düşünceler kocaman bir ay, içinde çekişti durdu. Çeşitli limanlarda karaya çıktı, her çıkışında yedi, içti, mektuplar attı Nimet'e. Ama o kızı, o heyecanlı, kıpkırmızı kesilen, kahve için, eve girmesi için ısrar eden kızı unutamadı.

Ay dolup da vapur İstanbul limanına döndüğü zaman, Cevdet deli gibi bir sevinçle, hediyelik paketlerini kapmış, limana çıkmıştı. Uçuyordu. Şimdi gidecek, Nimet'i bulacak, yorgun bedenini, sevdiği kadının rahat yatağına atacaktı... peki ama, ya o günkü gibi Nimet gene evde yoksa da, o kız kapıyı açarsa? Tıpkı o günkü gibi: «— Nimet teyzeyi mi aradınız?... Kapıyı çaldınız mı?.... Berbere gitmiştir belki de, öyle diyordu.» larla karşılarsa?

Kulakları uğuldamağa başladı. Yepyeni bir sevinç kasırgası esmeğe başlamıştı içinde. Sanki Nimet'e gitmiş, kapısını çaldığı zaman ger-

çekten de kadın evde yokmuş gibi geliyordu. Kız çıkacak, o günkü gibi heyecanlanacaktı:

«— Gitmeyin gitmeyin.. nerdeyse gelir. Buyurun!»

Nasıl istiyordu her şeyin bu türlü olmasını, oluvermesini!

«— Buyurun, rica ederim buyurun. Çekinecek bir şey yok ki! Nimet teyze annemin arkadaşı. Hem ben Nimet teyzeyi öyle seviyorum ki!»

Daha sonra eve almış, bıcırtısı dinmemişti:

«— Buyurun, şöyle buyurun. Masa üzerinde gazeteler var, oyalanın birazcık... kahveyi nasıl içersiniz? Yoo.. teşekküre falan lüzum yok. Orta şekerli mi? Hiç de zahmet değil. Vallahi darılırım. Bir dakka...»

Elinde sebze, meyve dolu file, salondan fırlayıp çıkmıştı. Cevdet salon penceresinden sokağa dalmıştı ki, bir ara gene gelmişti:

«— Canınız sıkılmıyor ya?

Ne karşılık vermişti?

«— Kahveyi orta içerdiniz değil mi?»

Galiba:

«— Zahmet etmeseydiniz...» demişti.

«— Yoo... darılırım, vallahi darılırım. Bakın orda romanlarım var. Lâ Dam O Kamelya'yı okudunuz mu?»

«— Hayır..»

«— Yazık, çok yazık. Ben ağlıya ağlıya hâl oldum. İsterseniz vereyim, okuyun.»

Ne diye almamıştı sanki? Alsaydı, Nimet evde olsa bile gene de romanı geri verme bahanesi ile gider onu görür, yahut Nimet'e çağırtırdı. Peki ama, ne oluyordu? Henüz evlenmeden Nimet'e ihânet mi? O zaman babasından ne farkı kalırdı? Babası da annesinin sağlığında hizmetçiyle kırıştırmağa başlamamış mıydı? Bir gün hizmetçiyi mutfakta kıstırmış öperken yakalamamış mıydı annesi? Yakalayınca da babası gene üste çıkıp kadıncağızı tokatlamamış mıydı? Annesi yatağa bu yüzden düşmemiş miydi?

«— Hayır hayır..» diye geçirdi. «— Ben babam gibi olmıyacağım. Sana söz verdim Nimet. Seninle evlenip mutluluğa kavuşacağım. Ne o kız, ne de başkası. Hele babam gibi, evdeki hizmetçi kıza sarkıntılık etmek? Allah göstermesin!»

Elinde valizi, hediyelik paketler... Berbere gidecek, güzel bir traş, sonra da... Nimet'in üstüne gül koklamıyacaktı ama, gene de elinde olmıyarak hayallerine o kız karışıyordu işte. İstemiyordu karışmasını oysa. Hayır, karışsın, dilediğince karışsın, Nimet'in üstüne... şeytan mıydı içini bulandıran, aklını bozan? Ne diye? Cevdet, Nimet'e sadık kalmak istiyordu işte. Allah varsa biliyordu içini. Nimet'ten başkasına dönüp bakmıyacaktı. Fakat tuhaf, çok tuhaftı hem de. Boyuna o, boyuna boyuna... «— İsterseniz vereyim, okuyun. Ha? Bir dahaya gel-

diğinizde getirirsiniz. Fakat okurken yanınıza beş, altı mendil almayı unutmayın. Biliyor musunuz, ne kadar acıdım Margaret Gotye'ye! Arman Düval'e de acıdım, onun da suçu yok. Zavallı çocuk. Pis babası. Ama ben babalara kızmam. Benim de bir babam vardı. Asıl annemi sevmiyorum. Siz?»

O, annesini çok severdi.

«— Babanızı?»

«— Hiç.»

«— Niçin?»

«— Annemi öldürdü, hizmetçiyi eve hanım yaptı!»

Merakla, bir iskemle çekip ilişmişti:

«— Babanız annenizi mi öldürdü?»

«— Bildiğiniz gibi öldürme değil, anneciğim babamın yüzünden öldü. Sıcak diye yemek kaplarını suratına fırlatmasaydı ölmezdi!»

Siyahları iri iri gözleri merak dolu, iskemlesini az daha çekmişti Cevdet'e doğru:

«— Yemek sıcak diye kabı annenizin suratına mı fırlatırdı?»

«— Çok sarhoş olduğu zamanlar...»

«— Ne fena!»

Güneş dolu yollardan ağır ağır ilerliyor, istemediği halde hep onu, hep onu düşünüyordu. Onu düşünürken sanki Nimet bir kıyıdan dargın dargın bakıyor: «— Yaa, demek böyle Cevdet?» diyordu «— Demek henüz evlenmeden beni aldatıyorsun?»

Kendi kendine öfkeyle söylendi:

«— Hayır hayır! Seni aldatmıyacağım! Ben hiçbir zaman babam gibi olmıyacağım!»

Artık ne genç kız, ne de Nimet'ten başkası. Nimet'ten başkasını düşünmek istemiyordu ama, elinde olsa! Gene de elinde olmıyarak kafasına giriyor, başlıyordu:

«—..... benim de annem babama karşı, tıpkı sizin babanızın annenize takındığı tavrı takınırdı...

«—

«— Benim annem de babama karşı çok fenaydı ama...»

«— Ama:»

«— Hiç. Başkalarına karşı tabî öyle değildi..»

Az sonra sokak kapısı çalınmış, fırlamıştı:

«— Nimet teyze galiba!»

Fırlarken savrulan eteği, eteğinin altından bir an gözüken kalın, bembeyaz bacakları. Bu bacaklar, bu tombulluk... Cevriye'nin bacakları pek kalın değildi ama, esmerdi. Köydeki Hâcer'in bacakları buna benziyordu. Nimet'inkini hatırlamıyordu. Ama Hâcer'in bacakları böyle kalın kalın, beyaz. Böylesine körpe değildi. Böyle bacakları olan körpecik bir kızı kendisine verirler miydi hiç? Verseler bile istemezdi ki. Nimet'e söz vermişti, Nimet'le evlenecekti!

Kendini her zamanki liman berberinin önünde buldu.

«— Vaay Cevdet bey.. hoş geldiniz!»

«— Hoş bulduk..» dedi. «— Bizim leylek yuvasını biçime sokuver...»

Aklında, elinde olmıyarak Nuran, dükkâna girdi, berber koltuğuna oturdu. İçinde Nuran, sonra bir kıyıda Nimet. Nuran'da hiçbir hakkı yoktu, biliyordu. Nimet'teyse hakkı vardı, verilmiş sözü. Ama ne yapsa, ne etse nâfile. Berber aynasından limanın bir parças yla karşı dükkânın tıkız sahibi gözüküyordu. Kendini onlara kaptırmak istedikçe aksi şeytan, itiyor, ısrarla Nuran'ı, Nuran'ın oturuverince açılan, kalkıverince bir an gözüken kalın bacaklarını getiriyordu. Kendini koyuverse, Nuran olanca dişiliği ve körpeliğiyle gelip yerleşecekti. Denedi. Gerçekten de, kız geldi oturdu içine: Gidiyor, kapıyı çalıyor. Beklermiş gibi kapı açılıyor. Alıyor içeri. Nimet teyzenin evde olmadığını söylüyor, buyur ediyor. Kahve pişirip getiriyor. Sonra da annesinden dertlenerek ağlıyor. Kimbilir. Belki de annesinden çok çekiyordu. Barda çalışan, konsomatris bir kadının kızı. Böyle bir anne herhalde kızının da kendi yoluna düşmesini isterdi. Yaşlanıyordu. Gün gelecek kimseler yüzüne bakmıyacaktı. O zaman herhalde kızının çalışmasını isteyecekti. Kızsa hiç de annesi gibi değildir. İstemez kötü yola düşmeyi. Anayla kız başlarlar çekişmeğe. Her

an kavga, her an kavga. Belki kız bu yüzden kendini öldürmeyi düşünürdü!

İçinde yeni, yepyeni bir pırıltı: Kız kendini öldürmeyi düşünse. Kimbilir nasıl bir kavgadan sonra evden deli gibi fırlasa. Koşsa. Koşsa.. Sarayburnuna gitse. Deniz, karanlık sularıyla korkunç deniz. Tam kendini kaldırıp atacakken Cevdet... Seslense. Bir an kulak verse, sonra Cevdet'i yanında bulunca boynuna sarılsa, başlasa hıçkırarak ağlamağa. «— Annem» dese, «— beni kötü yola sürüklemek istiyordu. Evden kovuyordu. Çalıştığı barda bir adam vardı, çok zengin. İllâki onunla diyordu. İstemedim babam yaşındaki adamı. Hem niye? Ben daha çocuk sayılırım. O? Koskocaman adam. Babam kadar. Annem çok para alacaktı. Beni eliyle kötü yola... Hayır hayır, kötü yola düşmek istemiyorum. Beni kurtar, yalvarırım kurtar beni!»

Berber:

«— Saçlarınızın bu kadar kısalması kâfi mi?»

Düşüncelerinin şeridi kopmuştu, kızdı ama belli etmedi. Öfkeyle:

«— Yeter.» dedi, berberi hemen unuttu.

Evet, «— Kurtar beni!» dese, boynuna sarılsa. Birlikte yanyana yürüseler Gülhane parkına. Parkın boy atmış kocaman ağaçları. Gece. Yukarda yıldızlar. Ağaçların altındaki çimenlere otursalar. Nuran hep ağlasa, «— Kurtar beni, kurtar beni..» dese... Birden polisler sarsa

çevrelerini. Canavar düdükleri, tabancalarıyla. Nuranı bileğinden çekse parkın yukarılarına. Sonra sırtına alıp tırmansa bir büyük, çok büyük ağaca. Ağacın sık yapraklı dalları. Polisler arasa arasa bulamasalar. Geceyi dalların arasında geçirseler. Ertesi gün limanda demirli vapura kaçırsa onu. Saklasa bir yerlere. Hiç kimse keşfedemese yerini. Günler, belki de haftalarca gitseler. Daha sonra Amerika'nın tenha bir kıyısına çıksalar. Vapuru, arkadaşlarını bırakıp kaçsalar kaçsalar. Kaçtıkları uzaklarda...

«— Saçınız tamam. Sakal?»

«— Evet, çabuk ama!»

Kaçtıkları uzaklarda şipşirin bir kasaba. Kasabada derli toplu, ufacık bir ev. Bu ev onların evi. Cevdet yakın kasabada bir iş'te çalışsa. Akşamları sevgili karısına koşsa. Karısı onu çıplak ayaklarında nalın, sokak kapısında beklese. Birlikte eve girseler, sofra hazır olsa. Elini yüzünü yıkarken Nuran ona havlu tutsa. Sonra masa başına karşılıklı geçseler. Yemeklerini güle söyliye yeseler...

Sakal traşı da bitinceye kadar, gene elinde olmıyarak onu düşündü. Oysa Nimet'e söz vermişti, onunla evlenecek, onu hiç ama hiç aldatmıyacaktı.

«— Taksi!»

Kocaman bir araba durdu. Atladı:

«— Tarlabaşı!»

Arabada gene Nuran ön plâna çıkmağa ça-

lıştıysa da, düşüncelerini eliyle itti. Bu kız çok tatlıydı, çok da körpe. Ona vermezdi anası. Kendi yoluna çeker, bu yüzden çok para kazanırdı. Ne diye basit bir denizciye versin? Sonra Nimet'in yakın arkadaşı. Bar mar, konsomatris monsomatris, hattâ genel evlerdekiler bile arkadaşlığa, dostluğa saygı gösterirlerdi. Nuran değilse bile annesi, Nimet'e elbette saygı gösterecekti. Onun için...

Çeyrek saat sonra Nimet'in apartmanı önündeydi.

«— Dur!»

Paketlerle falan indi, taksi ücretini verdi. Kalbi öyle çarpıyordu ki! Kapıya yaklaştıkça çarpıntısı artıyor, arttıkça başı dönüyordu. Utanıyordu da öyle düşündüğü için. Ne diye Nimet değil de onu, onu işte, adı neydi? Nuran mı? Onu düşünmüştü? Düşünmemeliydi, düşünmemesi gerekirdi. Onu hem vermezler, hem de Nimet'e yazık değil miydi? Kimsesiz, zavallı bir kadın! «— Bu dünyada yapayalnızım» demişti, «— sen benim herşeyimsin Cevdet!»

Kapıda bir an durdu. Çarpan kalbinin çırpınışını Nimet duyacak gibi geliyordu. Duyacak, nedenini soracak, saklasa bile anlıyacak, «— Yaa» diyecekti, «— demek bana verdiğin söz yalandı? Demek henüz evlenmeden beni aldatabildin? Yazıklaar olsun sana!»

Titreyen parmağıyla zile bastı.

Hayret! Çarpıntısı filân duruvermişti. Ne

Nuran, ne de başkası. Yalnız Nimet vardı içinde. Şimdi kapı açılacak, Nimet çıkacak. O her zamanki zavallılığıyla esmer esmer bakacak. Sonra eve girecekler. Masayı kendi elleriyle hazırlıyacak. Karşılıklı geçip oturacaklar. Boyuna konuşacak. Nimet memnun, dinliyecek...

İyi ama, neden açılmamıştı kapı?

Zile yeniden bastı. Az sonra yeniden.

Ne Nimet, ne de o kız!

Aklına bir an kötü, çok kötü şeyler geldi: Nimet taksi altında kalabilirdi. Yahut ağır bir hastalık, hastahaneye kaldırılabilir, Nuran da onu yoklamaya gitmiş olabilirdi!

Ne olursa olsun, neşesi kaçmıştı. Sonra kendini toparladı: Canım hemen de kötü şeyler düşünmeğe ne lüzum vardı? Bugün, bu saat geleceğini bilmiyorlardı ki beklesinler. Çarşıda, pazarda, Nimet çokluk olduğunca berberde olabilirdi pek âlâ! Yarım saat, bir saat dolaştıktan sonra gelirdi.

Tam dönecekti, Nuran, gene filesi meyve, sebze dolu, köşede göründü. Bir an bakışları uzaktan karşılaştı. Karşılaşınca da yayından fırlıyan ok, boşalan zenberek gibi, koşmağa başladı. Ne koşma! Etekleri uça uça, sevinç şimşekleri çaka çaka!

«— Hoş geldiniz, hoş geldiniz!»

Kızın neşesi bir an her şeyi unutturmuştu. O da onun kadar sevinçten çalkalanmağa başladığı halde, tuttu kendini:

«— Hoş bulduk, Nimet yok mu:

Kızın yüzünden can sıkıntısının esmerliği bir gölge gibi geçti. Gene de:

«— Bilmem. Yok mu?»

«— Zili çaldım çaldım...»

Genç kız, Cevriye'yi büsbütün hâtırlatan bir sokuluşla:

«— Berbere gitmişti» dedi. «Çok oldu gideli. Şimdiye nerdeyse gelir. Buyurun bize!»

Bir bahane uydurur, ya da geçenki gibi saparta yemekten korkarak gelmez diye içi gitti ama, genç adam ne bahane buldu, ne de hattâ çekindi.

«— İyi ya. Mâdem nerdeyse gelir...»

Girdi. Nuran da ardında. Kalbi çarpıyor, çarpıyordu. Bugünü beklemişti koca bir ay. Ne hayaller kurmuş, ne düşler görmüştü! Onu tıpkı tıpkısına eve böyle alacak, salona buyur edecek, kahve filân içip içmiyeceğini sormadan boynuna sarılacak, «— Vazgeç Nimet'ten» diye ağlıyacaktı. «O sana göre değil. Biz asıl birbirimize göreyiz. Sen tıpkı tıpkısına İhsan âbi'ye benziyorsun. İhsan âbim ol, beni annemin patronundan koru. Annem o kart herifle birlik oldu. Beni ona itmek istiyor. Bir gece, ah bir gece... nasıl anlatayım? Utanıyorum, öyle utanıyorum ki! Annemi beklerken koltukta uyuyakalmışım. Şuracıkta, bak, şu koltukta işte. Bir ara bir de uyandım ki ne uyanayım? Herif gıcır gıcır taralı saçlarıyla yanıbaşımda değil mi?

Bacaklarımla oynamıyor mu? Çıldıracak gibi fırladım. Bir tokat. Sonra da kolundan tuttuğum gibi haydi kapı dışarı! Bu yüzden annem de, Nimet abla da... ama hayır, artık ona da abla, teyze demiyeceğim. O benim ne ablam, ne de teyzem. Ben annemi de, onu da sevmiyorum. Utanmaz kadın. Güya seni seviyor. Yalan! İnanma onun sözlerine. İtalyan'a benzeyen bir adamı var. Sen yokken hep onu içeri alıyor. İnanma ona. O seni sevmiyor. Ben yalnız seni seviyorum. Beni neden anlamıyorsun? Yalan mı söylediğimi sanıyorsun? Gözlerim kör olsun yalan söylüyorsam!»

Hiç, hiçbirini söyliyemedi.

«— Şöyle buyurun» dedi sâdece «paketlerinizi şuraya bırakın!»

Paketleri onun dediği yere bırakırken onu her zamandan çok benzetmişti Cevriye'ye. Cevriye de yalnız kaldıkları zaman ona böylesine sokulur, uzakta bile dursa böylesine yakınında olurdu. Bu da öyle. Ah ayıp olmasa, ya da kabil olsa... nasıl olabilir? Bunu nasıl düşünebilir, nasıl nasıl umabilirdi? Basit bir denizciydi, üstelik de annesinin en yakın arkadaşının sevgilisi. Kız istese bile... hayır hayır, isteyemezdi. Annesinin arkadaşıydı Nimet. Teyze diyordu üstelik. Düşünmemeliydi. Hiçbir şey umamazdı, umması bile ayıptı, çok çok ayıp.

Koltuğa değil, kıyıdaki bir iskemleye zavallıca ilişti.

Nuran'ın gözünden kaçmadı bu. Zavallıca ilişmesi içine öyle dokunmuştu ki!

«— Rica ederim şu koltuğa buyurun!»

Kıpkırmızı kesilerek koltuğa geçti.

Bu da hoşuna gitti Nuran'ın. Utangaçtı, yırtılmamış. Hafif esmer yüzü kızarınca başkalaşıyor, daha da benziyordu İhsan âbiye.

«— Bize gelince neden sıkılıyorsunuz?»

Cevdet sanmıyordu ama, öyle miydi?

«— Bilmem.»

«— Yoksa sizi sıkıyor muyum?»

«— Siz mi? Yoo, hayır.»

Nuran da farkına varmadığı bir kızarışla tam karşısına geldi elini uzattı:

«— O halde hoş geldiniz!»

Genç kızın ufacık, bembeyaz elini içi titreyerek tuttu:

«— Hoş bulduk!»

«— Bir yorgunluk kahvesi?»

«— Valla kahveyle başım hiç hoş değil..»

«— O halde bir gazoz?»

Ona da «Zahmet etmeyin» diyecekti, diyemedi. Gülüverdi. Nuran, genç adamın tatlı bakışlarını yüksek topuklu, toz pembe terliğinin ardında sürükliyerek mutfağa geçti. Niçin geldiğini gene unutuvermişti. Mutfağın ortasında döndü, bir daha döndü. Buraya kahve için değil ama, ne için gelmişti? Birden hâtırladı: Haa, sâhii.. gazoz için. Annesinin gözü gibi sakladığı zarif viski bardaklarından birini aldı, çeşmede

uzun uzun yıkamağa başladı. Lüzum yoktu oysa. Bardaklar hemen hemen hiç kullanılmamıştı ama, olsun. Genç adam belki pis bulabilirdi. Neden yıkamıyacak? Ah ah, ne diye yakınlık göstermiyordu sanki? Elini tutuverse, öpse... «—A.. ne münasebet?» mi diyeceğini sanıyordu? Hayır hayır, hiç de bile. Değil elini, sarılıp dudaklarını öpse bile gene de «— A.. ne münasebet?» demezdi. Fakat nasıl anlatmalıydı bunu ona?

Birden durdu: Yoksa beğenmiyor muydu? Tipi mi değildi?

Az kalsın bardak elinden musluğun fayansına düşüp kırılacaktı. Belki de hoşlanmamıştı. Tipi de olmıyabilirdi. O zaman? Gecelerce gördüğü düşler, kurduğu hayaller? Ondan sonrasını düşünmek istemiyordu, ağlamak geliyordu içinden. Ne diye yaşıyacaktı sanki? Annesinin kart patronu için mi? Annesi gibi kötü yola düşmek, örselenmek, salyalı, pis sarhoşların yataklarını şenlendirmek için mi?

Sonra kendini topladı: Amma da kötü şeyler düşünüyordu ha! Çocuk daha hiçbir şey söylememiş, elini falan yakalayıp öpmemişse suçu neydi? Bukadarcık şeyden anlaşılamazdı ki beğenip beğenmediği!

İçinde kısılı lâmba birden açıldı sanki. Pırıl pırıl bir sevinç başladı yeniden. Bardağı kimbilir kaçıncı sefer musluğun soğuk suyunda yıkadı yıkadı.. Buz dolabından, hafifçe buğulanmış bir gazoz aldı, koştu:

«— Özür dilerim, beklettim sizi..»

Genç adamın ne karşılık verdiğini duymadı. Gazozu açtı, ıslak, tertemiz bardağa döktü. Asitli gazozun kabarcıkları da içi gibi kaynıyordu.

Uzattı.

Genç adam tıpkı tıpkısına İhsan âbi gibi aldı. İhsan âbi'ye hiçbir zaman gazoz vermemiş, nasıl aldığını görmemişti ama, şâyet ikram etse herhalde böyle alırdı. Ne olursa olsun, İhsan âbiydi bu!

Gülüverdi.

Genç adam yakaladı bu hafîf gülüşü. O da güldü. Yarıda kesti gazozu:

«— Niçin güldünüz?»

Nuran pırıl pırıl baktı:

«— Siz?»

«— Önce siz güldünüz!»

«— Sâhi mi?»

«— Tabî.»

«— Bilmem.»

«— Aklınıza bir şey gelmiş olmalı..»

«— Sizin?»

«— Benim aklıma...

Ardını getirmedi, gene gülüverdi, sonra da kızardı.

Bu bir ipucuydu, yakaladı:

«— Söyleyin söyleyin..»

Şaştı:

«— Neyi?»

«— Benim aklıma dediniz, sonra güldünüz, kızardınız. Niçin?»

Durdu, ciddî ciddî düşündü, sonra gözlerini genç kıza kaldırdı:

«— Bir Cevriye vardı da...

«— Ne zaman?»

«— Çocukluğumda, çok eski. O geldi aklıma..»

Nuran mırıldandı:

«— Cevriye.. güzel miydi?»

Omuz silkti:

«— Bilmem? O da çocuktu, ben de. Şimdiye, benden üç yaş falan küçük ama, koskoca kadın olmalı...»

Nuran'ın yüzünden gene kıskançlığın belirsiz esmer gölgesi geçti. Bu da genç adamın gözünden kaçmadı:

«— Canınızı sıktım galiba?»

Şaştı

«— Benim mi? Yoo, hayır..»

«— Şimdi de siz söyleyin bakalım neden güldüğünüzü!»

Onun Cevriye'si varsa, Nuran'ın da İhsan âbisi vardı. Saklamadı. Hattâ meydan okurcasına:

«— Benim aklıma da İhsan âbi gelmişti..»

Şimdi de can sıkıntısının esmer gölgesi Cevdet'in yüzüne düşmüştü. Sonra kıpkırmızı kesildi, daha sonra da gözlerini yere indirdi. Kaldırdığı zaman genç kızın «— Niçin?» demek is-

teyen bakışlarıyla karşılaştı. Az kalsın «—Kim bu? Sevdim mi onu? Hâlâ seviyor musun?» diyecekti. Tuttu kendini. Bir şeyler söylemesi de gerekiyordu:

«— Öz âbiniz mi?»

«— Yoo, hayır.»

«— Ya?»

«— Beni mahalle çocuklarından korurdu!»

Cevdet coşkunlukla:

«— Ben de Cevriye'yi korurdum!» dedi.

«— Kimden?»

«— Mahallenin haylâz çocuklarından..»

«— Niçin?»

«— Çingene Çingene diye kızdırırlardı da...

«— İhsan âbi de beni korurdu..»

«— Ne diye?»

Birden toparladı kendini. Ne diye olacak, «— Orospu çocuğu», «— Boynuzlunun kızı» dedikleri için ama, nasıl açıklıyabilirdi bütün bunları? Açıklasa, belki de «—Orospu çocuğu»nun yanında oturmaktan kaçınır, hemen kalkıp giderdi. İhsan âbi olsa gitmez, tam tersi, sorar soruşturur, her şeyi öğrenmeğe çalışır, öğrenince de Nuran'a değil, başkalarına kızardı!»

«— Ha?»

«— Ne?»

«— Ne diye kızdırırlardı da İhsan âbi korurdu?»

Omuz silkti:

«— Bilmem, unuttum..»

«— Anlaşıldı.. söylemek istemiyorsunuz!»

«— ?»

İstemiyordu evet, istemiyordu. Nasıl söylerdi? İpin ucunu bir yakaladı mı bir daha bırakmıyacak, bırakmayınca da annesinin babasını nasıl adam öldürmek zorunda bıraktığını öğrenecek, «Kaatil ve orospunun kızı» durumuna düşecekti. Böyle bir kızı kim sevebilirdi? Hiç kimse. En iyisi duymasın, hiç olmazsa tiksinmesindi.

Genç adam:

«— Cevriye ateş gibi kızdı» dedi. «Geceleri haminnesinden habersiz, usullacık gelir, erkek gibi ıslık çalardı. Şıp, uyanırdım hemen. Pencereyi açardım. Orda, aşağıda, bembeyaz bir gölge gibi dikilirdi. Ay varsa birbirimizi görürdük. Bekle derdim. Peki anlamına elini sallardı. Ayaklarımın uçlarına basarak inerdim merdiveni. Sokak kapısını gündüzden zeytinyağıyla yağlardım ki..»

Nuran heyecanla:

«— Tıpkı tıpkı ben!»

«— Sâhi mi?»

«— Valla ha. Babam değil de annemin korkusundan..»

«— Niçin?»

«— İhsan âbiyle buluşmak için!»

Genç adam içini çekti. Nuran yanlış anlamaması için:

«— Ben o zaman ufacıktım!» dedi.

«— Cevriye de ufacıktı. Onu kardeşim gibi severdim!»

«— Ben de İhsan âbi'yi..»

«— Sonra?»

«— Siz anlatıyordunuz...»

«— İnerdim usullacık, kapıyı çekip kapamazdım...»

«— Kâğıt mı koyardınız açılmasın diye?»

«— Kâğıt karton..»

«— Tıpkı bizim gibi!»

«— Sonra deniz kıyısına inerdik. Hiç unutmam, perili konağın tepesinde kocaman bir ay olurdu, asılı gibi. Yarasalar akarlardı gecenin içinde. İshak kuşları...»

«— Biz de mezarlığın oraya giderdik.. siz neler konuşurdunuz?»

«— Biz mi? Amerika'dan, beyaz balinalardan, Amerikan Kovboylarından. O zamanlarda da gene böyle Amerikan gangster filimleri, gangster, Kovboy kitapçıkları vardı. Onları okuya okuya...

«— Kendinizi onlardan biri mi sanardınız?»

Güldü:

«— Evet. Pekos Bil sanardım kendimi. Kendimi ne sanmazdım ki? Ama ne sanarsam sanayım Cevriye hep benimle. Pekos Bil miyim? Cevriye de Pekos Bil'in sevgilisi. Nevyork canavarı mı? Cevriye de hemen. Hiç benden ayrılmak istemezdi. Ayrılmazdı da...»

Nuran içini çekti:

«— Onu hâlâ seviyorsunuz, anlaşılıyor!»

Cevdet kendini topladı:

«— Ben mi? Yok canım? Yalnız, çocukluk anıları.. o kadar.»

«— İnanmam.»

«— Niçin?»

«— Unutamıyorsunuz da ondan!»

«— Siz de İhsan âbiyi unutabiliyor musunuz?»

«— .....?»

«— Unutamıyorsunuz. Peki, onu seviyor musunuz şimdi?»

O da tıpkı Cevdet gibi sordu:

«— Ben mi?»

«— Evet.»

Güldü:

«— Haklısınız, insan çocukluk anılarını kolay kolay unutamıyor. Demek Cevriye'yle?»

«— Hayallerimizi paylaşırdık..»

Gözlerini duvarla tavanın birleştiği çizgiye kaldırdı. Geçmişi tatlı tatlı düşünüyor, düşünceleri ağzından söz olarak akıyor akıyordu:

«— Ben en çok Pekos Bil olurdum. O sevgilim. Boy atmış dev ağaçların ormanında dolaşırdık. Acaip sesli kuşlar uçuşurdu ağaçların bol yapraklı dalları arasında. Birinde güya bir Kovboy şarkısı işittik. Uzun boylu, kocaman şapkalı bir Kovboy, Gittik yanına. Cevriye Kovboy âbi dedi. Bizi güya güler yüzle karşıladı.

Bize de kendi atı gibi atlar buldu. Üç arkadaş olduk...»

«— Sonra?»

«— Ben asıl Kovboyluğu babamdan öc almak, bütün düşmanlarımı tepelemek için isterdim..»

«— Kimdi düşmanlarınız babanızdan başka?»

Cevdet çocukluğundan başlayıp, annesini, üvey annesini, üvey annesinin babasını fitleyip okulundan nasıl aldırdığını, boynuna nasıl işporta taktırdığını arkadaşlarından nasıl utandığını, üvey annesinin dostu Âdemi, babasının paralarını nasıl çaldığını, babasını hiç sevmediği halde sırf hapisten kurtulması için suçunu üstüne nasıl aldığını, hapisaneyi bir bir anlattı. Anlatırken gözleri yaşarıyor, Nuran'ın da gözlerini yaşartıyordu ama, ne o, ne öteki bunun farkında bile olmuyorlardı. Dalmışlardı. Fırsat bulsa bu başından çok şeyler geçmiş genç adama o da annesinden, annesinin sebep olduğu cinayetten, babasının nasıl hapisane köşelerinde kaldığından söz açardı ama, o kadar tatlı anlatıyordu ki, kıyamadı sözünü kesmeğe.

«— Hapiste bir Hasan vardı. O da benim gibi suçsuz yatıyordu. Yatıyordu ama, öteki çocuklar gibi kumar oynamıyor, esrarlı sigara içmiyordu. Orta okulu bitirme sınavlarına hazırlanıyordu. Bana da çok söyledi ama nah kafa. Dinlemedim. Dinleseydim, ilk okulu hariçten

girip bitirirdim. Sonra da Orta okul. Şimdi anlıyorum okumanın değerini!»

Nuran elinde olmıyarak:

«— Ben de..» dedi.

Şaştı Cevdet:

«— Sen de okumadın mı?»

«— Pez az..»

«— Ya bu romanlar:»

«— Kendi kendime ilerlettim. İlk zamanlar İhsan âbi çok yardım etti..»

Cevdet kendini bu kıza az daha yaklaşmış buldu birden.

Genç kız sordu:

«— Sonra?»

Unutmuştu:

«— Ne?»

«— Hapisteki Hasan ne oldu?»

«— Ha.. çıktı hapisten, beni de kurtardı. Çok başka çocuktu. Büyük adam gibi. Neyse, ben de çıktım ama, onun dediği yola gitmedim. Okul mokul, sınav mınav vızgeldi. Çalışmağa başladım. Çalışırken Cevriye hep gelirdi. Ufacıktı ama, cin! Haminnesi karabıyıklı bir kahveciye satmak istiyordu. Ama o? İmkân mı var? Birinde 'Kötü yola düşmiyeceğim!' diye bağırmıştı ağlıyarak.

Nuran'ın ağzından kaçıverdi:

«— Benim gibi..»

Genç adamın ilgisi birden arttı:

«— Senin gibi mi?»

«— Evet. Benim annem de, elinden gelse beni...»

«— Evet?»

«— Çalıştığı pavyonun patronuna satmak ister!»

Cevdet sevinir gibi oldu. Sakın düşündüğünce kız, annesinden dertli olmasındı?

«— Demek satmak ister?»

Gözlerinin yaşını elinin tersiyle sildi:

«— İster. Ne olacak? Barda çalışan bir kadının kızıyım alttarafı. Bana herkes el uzatabilir, herkes ama herkes beni baştan çıkarmağa çalışabilir. Çünkü, mâlûm: Bar karısının kızı!»

Cevdet'in yüreği parçalandı:

«— Hiç de bile. Hayatını barda çalışarak kazanan bir kadın anneniz. Ne olursa olsun, size ne? Siz mâdem kötü yola düşmek istemiyorsunuz, hiç kimse sizi istemediğiniz bir yola düşüremez!»

«— Peki, ne yapabilirim:»

«— Sizi kötü yola düşürmiyecek birisine...»

Sustu. Henüz çok erkendi. Buna hakkı yoktu. Nimet'e verilmiş sözü vardı.

Ama genç kız ıslak ıslak bakarak:

«— İhsan âbi'ye ne kadar benziyorsunuz!» dedi.

«— Siz de Cevriye'ye..»

«— Ne iyi!»

«— Ne?»

«— Cevriye'ye benzemek!»

«— Ben de sizin İhsan âbinizin yerinde olmak isterdim!»

«— Hayatlarımız birbirine gerçekten de ne kadar benziyor!»

«— Çok. Ben babamdan çektim, siz...»

«— Annemden. Sonra, inanır mısınız, hayattan hiç de öyle olmıyacak şeyler beklemedim. Bir evim, küçücük bir evim, evimin namuslu bir erkeği olsun istedim. Yakışıklı, çirkin.. Beni seven bir erkek. Akşamları işinden küçük, ucuz hediyeler ama büyük bir heyecanla dolu, sırf benim olan, benden başkasının olamıyacağını bildiğim erkeğim bana koşarak gelsin!»

Birden tuttu kendini. Ne ayıp, ne ayıptı. Henüz birkaç sefer konuştuğu, bâhusus annesinin kart arkadaşının sevgilisi bir erkeğe neler söylemişti! Gerçi bir ay, koca bir ay bundan çok daha ayıplarını düşünmüştü onun için ama, açıklamamıştı.

Kıpkırmızı kesilerek:

«— Rica ederim beni yanlış anlamayın!» dedi.

Yok canım ne yanlış anlaması? Cevdet onu çoktaan Cevriye'nin yerine koymuştu bile.

«— Valla sizi hiç yanlış anlamıyorum. Öyle iyi anlıyorum ki.. Siz anlatırken sanki kendi aklımdakiler dile gelmiş gibi oldu..»

«— .....?»

«— Yıllardır kurduğum hayalleri nereden

biliyor acaba diye düşündüm. Gerçekten benim Cevriyem olmak ister miydin?»

«— Hem de nasıl. Bakın, çocukluğuma girmiş İhsan âbi vardır, anlatmıştım ya? Sizi ben de şimdi onun gibi görmeğe başladım. Siz Cevriye'ye nasıl Kovboyculuktan bahsederseniz, İhsan âbi de bana başka başka ama hemen hemen ayni şeylerden bahseder, birlikte heyecanlanırdık...»

Cevdet'in aklı çok gerilerde kalmış bir başka hayale dalıp gitti:

«— Bir gün» dedi, «Cevriye'yle birlikte kocaman bir vapura atladık...»

Nuran'ın heyecanı birden artmıştı. İskemlesini Cevdet'ten yana çekti:

«— Cevriye'yle? Kocaman bir vapura? Siz iki çocuk?»

«— Evet. Vapur hareket etti, tam Çanakkalede...

«— Yakalandınız mı?»

«— Evet.»

«— Sonra haydi geri İstanbula!»

Tam bu sırada Kaşar Nimet geldi:

«— Merhaba Nuran!»

Nuran geçen seferi hatırlıyarak, bir parça da suçlu, fırladı:

«— Buyurun Nimet teyze?»

Koridora çıktı. Kıpkırmızı ve heyecanlıydı. Sordu:

«— Bilin bakalım kim geldi?»

Nimet bir an düşündü, bulamadı:

«— Kim?»

«— O!»

«— Kim kız?»

Nuranların kısmına yürüdü, eğildi kapıdan, baktı içeriye. Cevdet'in çantasının ucunu gördü :

«— Cevdet mi?»

O da kalkmıştı zâten. Dışarı çıktı. Yaşlı ama hâlâ güzel, hele saçlarını yaptırınca bir kat daha güzelleşen sevgilisini görünce, hemen hemen Nuran'ı unutuvermişti.

«— Nimet, bak, geldim .Kızma bana nolursun!»

Nimet'se Cevdet'in böyle vakıtsız dönüşünden gene hiç memnun değildi. Öyle ki, bu sırnaşıktan kurtulmak için evini değiştirmeğe karar vermişti.

Tek lâf etmeden, dâiresine sıkıntıyla girdi. Cevdet ardında, yaşlı ama güzel sevgilisinin kızdığını sanarak, suçlu, gitti. Bir şeyler seziyordu ama, ne?

Nimet bir an durdu, seslendi:

«— Nuraan!»

Genç kız dışardan cevapladı:

«— Efendim teyzeciğim?»

«— Gelsene!»

Geldi:

«— Rahatsız etmiş olmıyayım?»

«— A a.. ne münasebet?»

Onlarla birlikte girdi, kapıyı kapadı. Tuhaf bir duyu içinde, kadının belki de kıskançlık numaraları yapmasından korkuyordu. Öyle ya, kadın kızabilir, sevgilimi gene neden evinize aldın diyebilirdi.

Cevdet'se, sanki az önce genç kızla duyu birliğine varan, onu Cevriye'sinin yerine koyan kendisi değilmişçesine âdeta unutuvermiş, mutfağa geçmiş, üstünü başını değişip pijamalarını giyerek dışarı çıkmıştı:

«— Çok özür dilerim. Misafir karşısında pijamayla dolaşılmaz ama, kusura bakmayın. Bu da benim merakım, daha doğrusu zevkim. Koca bir ay bu günü iple çekmiştim..»

Nimet'e döndü:

«— Masayı hazırlıyayım mı?»

Nuran şaşmış kalmıştı. Az önce kendisiyle alabildiğine candan konuşan genç adam değil miydi bu ki, böylesine sizli bizli oluvermiş, araya mesafe koymuştu?

Nimet, hep o hâlinden memnun olmıyanların sıkıntısı içinde, genç adama bakmadı bile. Ne diye böyle zamansız çıka gelmişti sanki?

Cevdet'se ne Nuran'ın şaşkınlığı, ne de yaşlı sevgilisinin hâlinden memnun olmıyan, asık yüzüyle ilgili, portatif masayı çıkarmış, odanın bir kıyısına açmış, Nuran'a tıpkı tıpkısına babasını hâtırlatarak masayı hazırlamağa başlamıştı. Birden senli benlilikten alabildiğine resmiliğe geçişine hak vermiyor değildi. Kart karı huyla-

nabilir, kıyametleri koparabilirdi. Nitekim şu, hâlinden memnun olmıyanların sıkıntısı içinde oluşu da herhalde Nuran'lara geçip oturmuş olmasındandı. Ne vardı yâni? Fazla ileri gider, lâf çakarsa, o da İtalyan'a benzeyen adamdan söz açabilirdi. Cevdet'i ona yakıştıramıyordu işte yakıştıramıyor! Cevdet İhsan âbiydi. Onun yıllarca önceki İhsan âbisi. Nimete gelince... adaaam sende.. «— Benden önce tanışmış ne çıkar? O zaman ben yoktum. Ben olsaydım, o olmazdı. Ama şimdi ben varım mâdem, o olmıyacak!»

Birden annesinin sesi:

«— Nuuuraaan!»

Sıçrayıp kalktı:

«— Efendim anne?»

Cevdet'le Nimet'e:

«— Müsaadenizle!»

Çıkarken, Nimet:

«— Yemeği birlikte yeseydik kız!»

«— Mersi. Annemin gene kimbilir ne angaryaları vardır. Hoşça kalın!»

Cevdet, Cevriye'şine:

«— Güle güleee..» dedi.

Nuran duymadı. Annesi gene kimbilir hangi genç hovardasının yanından dönüyordu. Yüzünün kırışıkları iyice derinleşmiş, gözlerinden uyku, hâlinden yorgunluk akıyordu.

«— Evet anne.. bir şeyler yiyecek misin?»

Kadının ayakta duracak hali yoktu:

«— Hayır, hemen yatacağım..»

«— İyi ya.»

Annesinin soyunmasına yardım ederken aklında hep Cevdet. Onda hem babası, hem de İhsan âbi.. babası, İhsan âbi'den başka şeylerin de bulunduğu bir erkek, bir koca... neden olmasındı? Sonra, çocukluğunu anlatırken... en çok da Haliç, Perili konak, Cevriyeli günlerini anlatırken nasıl da coşmuştu! Ya Amerika üzerine Cevriye'yle konuştukları günleri anlatırkenki şahlanışı? Nuran'ı bile şahlandırmıştı.

Cevriye'ydi evet, Cevdet'in Cevriyesi!

Annesini yatırdıktan sonra mutfağa geçti, bir iskemleye ilişti. Ne diye o pis, kart karının yanında kalıyordu? Neden onun mutfağından açılır kapanır masayı çıkarıp onun odasına kurmuştu? Neden onun tabakları, çatalları, yemeğiyle hazırlamağa başlamıştı masayı?

Hıçkırdı.

Gözlerinden boşanan yaşları silmeğe bile lüzum görmüyor, hattâ akledemiyordu. Hayır, o kadının yanında olmamalıydı. O kadın, İtalyan'a benzeyen dostu bir yana, yaşça çok büyüktü ondan. O ancak Nuran'a göreydi, evet evet, Nuran'a. «— Elbette bana göresin. Pis. Ne diye beni unuttun onu görünce? Yalancı! Hani senin Cevriyen olmuştum? Ahlâksız! Ahlâksızsın işte, ahlâksızsın! Niye o kart karıya canım dedin?»

Kaşar Nimet içinden sanki gururla bakmıştı:

«— Tabî kızım. Genç, güzel olmak mârifet değil. Mârifet, erkeği avucunun içine alıp, ardında köpek gibi koşturmaktır.»

Nimet sanki içinde değil de, karşısındaymışçasına:

«— Hayır» dedi, «hayır. Köpek değil o!»

Nimet gene içinden, alayla:

«— Ya?»

«— İnsan, erkek. Benim İhsan âbim, babam o!»

«— Hah hah haaaay...»

«— Neden?»

«— Benim yaşıma gelirsen sen de benim gibi hah hah haay çekersin!»

Hayır, Nuran hiçbir zaman onun yaşına gelmiyecekti!

15.

Cevdet'in çalıştığı kocaman vapur gene Atlantik'te, ötelere doğru yol alıyordu. Cevdet elinde yağdanlık, rahat, yumuşak, pırıl pırıl bir uyumluluk içindeki makineleri yağlarken aklında Nuran hep Nuran! Ne kadar da benziyordu Cevriye'ye! Haminnesi karabıyıklı kahveciye satmak istemişti de Cevriye yanaşmamış, Cevdet'e sığınmıştı. Nuran da tıpkı tıpkısına Cevriye'ydi şimdi. Annesi, demek çalıştığı barın patronuna satmak istiyordu? Nasıl ağlamıştı bunu anlatırken!

Elindeki yağdanlığı bir kıyıya bıraktı, geldi yatağına oturdu. Acaba genç kız gönül mü koymuştu? Nimet henüz eve gelmeden alabildiğine candan konuşmuşlar konuşmuşlardı da, Nimet gelince onu unutuvermiş gibi mi davranmıştı?Ama mecburdu. Nimet'in bir şeyler sezmemesi, tatsızlık çıkarmaması lâzımdı. Onu sevmiyordu, evet evet sevmiyordu. Yahut da anlıyordu sevmemiş olduğunu. Şu Nuran önü-

ne çıkmasaydı gene de onu sevdiğini sanacaktı belki.

«— Benim annem de, elinden gelse beni... çalıştığı barın patronuna satmak ister!»

Sonra kızın o gün konuştukları ard arda kulaklarında çınlamağa başladı:

«— Ne olacak? Barda çalışan bir kadının kızıyım alttarafı. Bana herkes el uzatabilir, herkes ama herkes beni baştan çıkarmağa çalışabilir. Çünkü mâlûm: Bar karısının kızı!»

«— İhsan âbiye ne kadar benziyorsunuz!»

«— Sizin Cevriye'nizin yerinde olmak isterdim..»

«— Sonra, inanır mısınız, hayattan hiç de öyle olmıyacak şeyler beklemedim. Bir evim, küçücük bir evim, evimin namuslu bir erkeği olsun istedim. Yakışıklı, çirkin. Beni seven bir erkek. Akşamları işinden küçük, ucuz hediyeler ama büyük bir heyecanla dolu, sırf benim olan, benden başkasının olamıyacağını bildiğim erkeğim bana koşarak gelsin!»

Oturduğu yerden kalktı, ayak ucundaki duvardan el aynasını aldı, yüzüne baktı: Esmerdi, yakışıklı değil, çirkin hattâ. İyi ama bu kız o günkü sözleriyle acaba kendisini mi ima etmişti?

Aynayı yerine astı.

«— Rica ederim beni yanlış anlamayın!»

Onu hiç de yanlış anlamıyordu ama, nasıl olacaktı bu? Nimet'i ne yapacaktı? Yoksa anla-

şlıyordu kızın isteği. Şaşılacak bir benzerlik vardı duyularında. Ayni küçük ev özlemi, ayni birbirleri için yaşayış, ayni küçük, ufacık gayeler.. Cevdet de içinde böyle bir evcik kurmuştu yıllar yılı. Böyle bir kadın, tıpkı tıpkısına onun istediği şeyler...

«— Ok yaydan çıktı!» diye geçirdi. «Kimlik cüzdanımı Nimet'e bıraktım. Evlenme işlemimizi tamamlıyacak. Döndüğüm zaman bana yalnız nikâh defterini imzalamak düşecek!»

Esmer yüzü gene hafifçe morarmıştı. Sonra kadının o gününü, Nuran'larda otururken gelip, karşılaştıkları ânı, ondan sonrasını hâtırladı: Nuran'ın yanında renk vermemişti ama, annesi gelip de Nuran gittikten sonra, biraz da alaycı, «Kızla neler konuştuğunu» sormuştu yüzüne bakmadan.

«— Nasıl? Güzel mi? Beğendin mi?»

«— Hayır» diye yalan atmıştı. «— Bana ne elin kızından?»

«— Niye? Tam da birbirinize göresiniz!»

«— Nimet!»

«— Darılacağımı, kıskanacağımı falan sanma. Şayet gözün varsa, yahut gözün olacak olursa...»

«— Evet?»

«— Hiç çekinme olmaz mı? Söyle bana. Hemen aradan çıkarım!»

İçini çekti. Ne demek istemişti yâni? Hele ayrılırken Nuran'ın kapıya kadar çıkışı, hasret-

le bakışı, el sallayışı... neden kimliğini bırakmıştı sanki, neden? Ne için evlenecekti? Nuran yokken Nimet belki bir şey ifade ederdi ama, Nuran varken? Hem kadın böyle böyle dediği, bir parça da ısrar ettiği zaman alınsa, «— Mâdem beni ona itiyorsun, iyi ya. Çekil aradan!» deseydi? Neden, neden dememişti? Çekinmiş miydi? «—Yoo..» diye geçirdi. «Nesinden çekineceğim? Sırf acıdığımdan! Sonra, verilmiş bir sözüm vardı. Tükrüğümü yalamamak istemiştim, o kadar.»

İçeriye kumanyacı arkadaşı Fikret girdi. Durdu. Arkadaşının düşünceli hâlini bir süre gözden geçirdikten sonra yanına yaklaştı:

«— Uyan oğlum uyan.. Üsküdarda sabah oldu!»

Kendine geldi. Bu şakacı, bu insanın içini okuyan, bu anasının gözü, üstelik karı, kız konularında belki de hiç kimsenin yarışamıyacağı kadar hızlı arkadaşının yerinde, onun kadar yakışıklı olmak isterdi. Bunu çok düşünmüştü. Gerek Türkiye, gerekse çeşitli Avrupa, daha çok da Amerikan limanlarında kurt gibiydi. Tavlamadığı karı, kız yoktu hemen hemen. Onun kadar yakışıklı ama onun gibi hercâi değil. Cevdet'in kafasındaki evciğe karşılık Fikret'in kafasında bitmez tükenmez kadınlar yaşardı. «Çirkin» yoktu Fikret için. Yaşlı, kart, körpe, şehirli, köylü...

«— Demek Üsküdarda sabah oldu?»

«— Oldu ya. Sen hâlâ kaşar karıyı mı düşünüyorsun:»

Her zaman kızar, «—Kaşar falan deme, bozulurum!» derdi. Bu sefer alınmadı. Bomboş gözlerle baktı sâdece.

«— Ne o?» dedi Fikret.

Cevdet omuz silkti.

«— Haydi güverteye çıkalım. Bak ne parçalar var!»

«— Burası daha iyi. Sen çık..»

«— Sen?»

«— Ben.. boşver bana...»

«— Peki peki. Kaşarı iyi düşün...»

Geldiği gibi çıktı gitti. Cevdet yalnız kalmıştı gene. Seviyordu yalnızlığı. Üç sefer girdiği ceza evinden kalmıştı galiba bu yalnızlıktan zevk almak. Yalnız kaldı mı, içindeki geçmişin anılarını yaşamağa başlar, yılların ardındaki, artık bir daha geri getirilemiyecek yaşantılarına kavuşurdu. Acı, tatlı yaşantılar.. yeniden yaşamayı şiddetle arzuladığı, hiç arzulamadığı. Ama şimdi gene Nuran'la olmak isterdi. Ya da, Nuran gittikten sonra Nimet'in imalara başladığı anlarda... kaabil olsa da o anları yeniden yaşasa, hiç gözünü kırpmadan «— Peki!» diyebilirdi. «— Onu seviyorum. Seni sevdiğimi sanmıştım ama, yanılmışım. O dururken seni nasıl sevebilirim?»

Hayır hayır, çok sert, çok sivri olurdu bu Nimet'e karşı. Kadını isteyen, ardından koşan

kendisiydi. Hattâ kadın kaç sefer gençliğinden söz açmış, birinde de tıpa tıp şöyle demişti: «— Yavrum iyi ama ben senin ablan yerindeyim. Sen kendine tam sana göresini bulsan olmaz mı?».

Okyanusu aşıncaya kadar zaman zaman düşündü bunları. İçinde Nuran ve Nimet'ten yana olan iki ayrı duyu çarpışıyor, Cevdet'i rahatsız ediyordu. Atlantik'in ötesindeki kıyılar göründüğü zaman iyice anlamıştı ki, Nuran'ı seviyor, Nimet'e de acıyordu. Acıyordu ona evet.. Kadının hiçbir suçu, günahı yoktu. Ardına düşen, evlenme teklif eden, diller döken, konuştuğu zengin ama yaşlı insanlardan ayıran kendisiydi. Sonra en son, ayrılacakları âna kadar gözlerinin içine bakan da kendisi. Kadının soğukluğunu bu sefer her zamandan çok anlamıştı ama, bu soğukluğun Nuran'ı kıskanmaktan geldiğini sanıyor, deli gibi sevildiğini farzederek kadını kaldırıp atmanın vicdansızlığını kabullenemiyordu.

Vapur Atlantik'in o ufacık ama şipşirin limanına uğradığı zaman vapurdan çıkmağa can attı. Oysa Fikret'le sözleşmişlerdi: Birlikte çıkacak, liman meyhanelerinden birinde, bulurlarsa kızlarla birlikte, viski içeceklerdi.

Fikret'ten önce, kaçarcasına çıkmıştı vapurdan. Arkasında canı kadar sevdiği ama zaman zaman da kaçtığı arkadaşı Fikret'in sesi:

«— Heeey Kovboy! Nereye?»

Çâresiz durdu, bekledi. O, koşarak geldi:

«— Hadi!»

Bu şipşirin limanın cıvılcıvıllığı içine karıştılar. Bu limana ilk gelmiyorlardı. Bu liman, bu limanlar... Çocukluğunu dolduran Amerika hayallerinin gerçek bir parçasıydı burası. Tom Miks, Bil Kid, Albay Bufalo-bil'lerin, Karayılan, Sarıyılan'ların, Pol'lerin memleketi. Ama çoktan anlamıştı ki çocukluğunda kitapçıklardan bellediği Amerika, ancak o Kovboy kitapçıklarının Amerikasıydı. Gerçek Amerika'ysa bambaşka.

Gözüne bir postahane ilişti:

«— Fikret, bir dakka..»

Beyaz perdeden fırlamışçasına yakışıklı Fikret işi anlamıştı. Arkadaşı gene İstanbul barlarından birindeki o kaşar sevgilisine mektup atacaktı!

Gene de sordu:

«— Kaşar karıya mektup mu?»

«— Mektup ama, şey.. bu seferki...

«— Boşver ulan hırt. Hem karı buz gibiydi dersin, hem de..»

«— Ama bu...»

«— Peki peki.. hadi!»

Cevdet bir koşu, mektubu atıp geldi:

«— Tamam patron!»

Fikret birazcık da öfkeyle:

«— Ulan hani sepetliyeceğim diyordun?»

Öyle demişti arkadaşına ama, olmazdı, ol-

mazdı ki! «— Karı beni değil, ben karıyı baştan çıkardım hemen hemen. Evet, pavyonda çalışan bir kadın, doğru ama, gene de ben baştan çıkardım sayılır. Kimliğimi bile verdim. Benimle evlenmeğe kararlı. Belki de arkadaşlarına açtı. Bırakırsam dünyasını yıkmış olmam mı? Biliyorum, senin için böyle şeyler enâyilik. Senin için karıları, kızları ele geçirmek. Ondan sonrası onların bileceği şey. Ama ben senin gibi düşünmüyorum arkadaşım. Kadını arkadaşlarının içinde mahçup düşürmek, yarattığı dünyayı içinde yıkmak istemem. Nuran henüz yeni. Onun zâten bir dünyası varmış. Benim dünyama benzermiş. Arada Nimet olmasa bir iki demem. Ben çirkin, fakir bir denizciysem, o da anlattı, babası kaatil, annesi barda konsomatris. Analarımızdan, babalarımızdan bize ne? Biz kendimize bakalım ama, kendimize bakarken de başkalarını kırmamağa dikkat edelim. Çünkü insanlık...»

«— Ne düşünüyorsun gene ispinoz?»

Kendine geldi:

«— Hiiiç..»

«— Kaşar sevgilini mi?»

«— Yok canım.»

«— Ya?»

«— Hiçbir şey düşünmüyorum.»

«— Karıya attığın mektuplar yirmiyi buldu mu?»

«— Yok devenin nalı!»

«— Niye? Bir zamanlar otuzu, kırkı bulmaz mıydı?»

«— Bir zamanlar.. belki...

«— Şimdi?»

«— Boşver. Piliçlere bak!»

Ağızları cıgaralı iki yavru, diz kapakları üzerindeki entarileriyle çapkın çapkın bakıyor, gülüyorlardı dudaklarının yanıyla.

Gayet güzel İngilizce bilen Fikret hemen yanlarına sokuldu:

«— N'aber?»

Kızlardan sarışını büyük şehir Amerikancasıyla:

«— İylik» dedi.

«— Canınız sıkılıyor galiba?»

Öteki kız kestane saçlıydı:

«— Uzatma» dedi, «kısa kes. Sizin sıkılmıyor mu sanki?»

Fikret lâfı gerçekten de uzatmamak için, sarışının değil, ötekinin koluna giriverdi.

Cevdet'e:

«— Hadi bakalım omuzdaş!» dedi Türkçe.

Cevdet hafifçe sıkıldıysa da kızlar yırtıktı, şu kızlardan.

«— Nereye gideceğiz?»

Sarışın:

«— Şurda bir birahane var. İsterseniz...

Fikret göz kırptı:

«— O birahane hesabına mı çalışıyorsunuz?»

Kız sigarasının külünü sinirli sinirli çırptı:

«— Yoo..»

«— İyi ya. Gidelim..»

Cevdet kolundakini Nuran'a benzetmeğe çalışmıştı ama, Nuran böylesine sarışın değildi. Gene de bir şeyler vardı benzeyen.. Gözleri mi, hüznü mü?

Yarıbuçuk amerikancasıyla:

«— Sizi İstanbul'da birisine benzettim..» dedi.

Genç kız alışkındı, şaşmadı:

«— Yâni sevgilinize mi?»

Fikret duymuştu, söze karıştı:

«— Hayır. Çünkü sevgilisi en azından ablası yaşında bir kartaloz! Herhalde bir başkasına benzetmiş olacak. Bir az gıdıklarsanız size de âşık olabilir. Ve İstanbul'a götürmeğe kalkar!»

Kızlar birer kahkaha attılar.

Az sonra girdikleri birahanenin nefis köpüklü biraları, genç kızların bol kahkahalı arkadaşlıkları, birahanenin yüksek bacaklı iskemlelerinde demlenen çeşitli milletten denizciler, denizcilerin yanlarındaki yırtık kadınlar, kızlarla çok tatlı bir Amerikan liman meyhanesi âlemi yaşadılar.

Ertesi, daha ertesi günler..

Deniz, yıldızlar, caz müziği taşan neşeli anlar... vapur yük ve yolcu bırakıp ala, limandan limana dolaştıktan bir buçuk ay sonra gene İstanbul'un yolunu tuttu.

Bu arada Nuran, Cevdet'in içine iyiden iyiye oturmuş, sanki Nimet'e yazmağa kalktığı mektuplara mâni oluyordu. Ama gene de korkuyla düşünüyordu ki, kadın şimdiye nikâh işlemini herhalde yaptırmış olacaktı. İçi sıkılıyor, sıkıntıdan patlıyacak hâle geliyordu. Ne diye böylesine acele etmişti sanki? İşin içinden nasıl çıkacaktı? Arada, «— Boşver» diyordu. «Nuran'a yalvarır yakarırım. Derim ki, Nurancığım, sevgilim. Sen yoktun, çok yalnızdım. Karşıma çıktı. Bana hayatını anlattı, ağladı. Dayanamadım, elimde olmıyarak teselli ettim. Sonra arkadaşlığımız uzadı. Gerçekten sevdiğimi sandım. Birisini sevmeğe, bağlanmağa ihtiyacım vardı. Sevmediğimi seni gördükten sonra anladım ama iş işten geçmişti. Bununla beraber, aldırma. Bana demişti ki, ne zaman bir başkasını seversen açık açık söyle, aradan çekileyim. Merak etme. Onu aramızdan çekip çıkarırız. Ben seni seviyorum, yalnız seni!»

«— Ne o gene ispinoz? Dalmışsın bakıyorum!»

Uykudan uyanırcasına baktı yakışıklı arkadaşına:

«— Nimeti düşünüyorum» dedi. «Şimdiye belki de nikâh işlemini yaptırmıştır. İş kala kala birer imzayla iki şahide kalıyor. Benim şahidim olacaksın değil mi?»

Fikret huyunca, gene takıldı:

«— Yâni en yakın arkadaşımın idam fer-

manı altına imzamı atacağım öyle mi?»

Cevdet güldü:

«— Deli!»

«— Niye?»

«— Asıl bekârlık ölüm be. Ulan düşünsene, İstanbul'a varacaksın. Seni bekliyen güzel bir karın, çocukların olsa, onlara birtakım hediyelerle gitsen fena mı?»

«— Birtakım hediyelerle gidiyorum ya!»

«— Gidiyorsun evet, birtakım orospulara!»

«— Neyse canım sen dilediğin gibi hareket-te serbestsin. Benim ebedî bekârlığıma taş atma!»

«—

«—

Vapur üç gün sonra İstanbul limanına demirlemişti. Cevdet içinde tuhaf bir sıkıntı, tuhaf sıkıntısının yanıbaşında da pırıl pırıl bir neşeyle, yıkanmış, şık bir elbise giymiş, boynuna vişne çürüğü örme bir kravatı hep o değişmeyen acemilikle bağlamıştı. Elinde birtakım paketler, maaşını almak için beklerken düşünüp duruyordu: Şimdi gidecek. Nimet işallah evde yoktur. Nuran açsa kapıyı. Gene evlerine buyur ettikten sonra... evet ettikten sonra boynuna sarılmalıydı! Boynuna sarılmasını, hiç olmazsa aşkını açık açık ilân etmesini istiyordu. Boynuna sarılır, ya da «— Annemin patronu beni adamakıllı rahatsız ediyor. Nolursun beni kurtar. Al buralardan kaçır beni. Seninle olduktan son-

ra dünyanın öbür ucuna bile giderim!» dese, yalvarsa...

İçini çekti.

Nasıl, nasıl istiyordu genç kızın böyle davranmasını!

Maaş sırası ona epeyce vardı daha. Fikret görünürlerde yoktu. Güvertede vapurun kıçına doğru gitti, denize bakmağa başladı. Karşıda, hemen beş, on metre ötede olanca heybetiyle İstanbul şehri!

Görmüyordu. Aklında Nimet'le Nuran. Ama asıl Nuran. Nuran'ın onu dört gözle beklemesini, Nimet'in evde olmamasını, kızın her zamankinden büyük bir heyecanla boynuna sarılıp, başını göğsüne yaslıyarak ağlamasını, hıçkırmasını, onu buralardan, daha çok da annesiyle annesinin patronundan kaçırmasını istiyordu. O zaman Nimet'le açık açık konuşurdu: «— Nikâha gitmiyelim Nimet!»

Kadın belki de hayretler içinde sorardı:

«— Gitmiyelim mi? Niçin?»

Gözleri başka yerlerde:

«— Çünkü... hani sen, istediğin zaman söyle, aradan çekileyim dememiş miydin?»

Mağrur kadın:

«— Evet?»

«— İşte o gün geldi. Beni affet, çok özür dilerim. Ne yapayım, elimde değil!»

«— Başkasını mı seviyorsun?»

Gözleri gene başka yerlerde:

«— Evet.»

Nimet'in ağlayıp yalvarmıyacağını, hele hele ayaklarına falan kapanmağa kalkmıyacağını biliyordu. Biliyordu evet. Kapanmaz. Tek lâf da etmezdi. Pek pek, «—İnşallah mesut olursunuz» der, savuşurdu. Ondan sonra? Ondan sonrası, gene barına döner, arkadaşlarına filân tek şey söylemez, hele hele Cevdet'i asla kötülemezdi. Bardaki arkadaşları arasında dedi-kodu alir yürür. Sonunda kulağına gelirdi. Gene aldırmazdı. Ama günün birinde «— Tabî canım. Genç adam, kart karıyı ne yapacaktı alıp da?» falan gibilerden bir şeyler işitince de...

Cevdet telâşla bir sigara yaktı.

Gerçekten de, ne yapardı? Gururlu olduğu için, bu sözleri edene ilişmez, en hafifi, ya hesabını alıp Anadolu barlarından birine kaçar, ya da...

Bu sonuncuyu düşünmek istemiyordu. Önüne Nuran çıktı çıkalı aklına hep Nimet, Nimet'in terk edilmişliği geliyordu. Anadolu barlarına kaçmak bir kurtuluş olamazdı. Çünkü Cevdet sanıyordu ki Nimet onu çıldırasıya seviyor, kıskanıyor! Bu kıskançlık onu belki de günün birinde terk edilmişliğin korkunç azapları içinde kıvrandıracak, içecek, içtikçe deliye dönecek ve öyle bir an gelecek ki, artık yaşamanın anlamı kalmıyacak. O zaman, işte o zaman kendine bir tüp uyku ilâcıyla kıyabilirdi!

Uzaklara baktı.

Yaşlı bir kadına ümit, yaşama sevinci verip, sonra da ölüme gitmesine seyirci kalmak vicdana yakışır mıydı? Annesi gencecik ölmüşse babasının yüzünden ölmüştü. Babası hizmetçiye sarkmasa, mutfakta, şurda burda sarılıp sarılıp öptüğünü annesi görmese, görüp içine atmasaydı ne diye ölecekti? Geceleri soğuk kış Halicinin eğri büğrü sokaklarından pis küfürlerle eve dönmesi, kapı neden çabuk açıldı diye sıkıştırması, döğmesi... hiç, hiç biri annesini öldürmemişti. Annesini öldüren, hizmetçiyle kırıştırmasıydı babasının. Şimdi o da babası gibi, ona bağlanmış bir kadının ölümünü mü hazırlıyacaktı?

Sinirlendi. Yarıdan fazlası içilmiş sigarasını denize hırsla attı.

«— Lânet olsun, lânet olsun be! İyi ama, benim ne suçum var? Yalnızdım, kimsesizdim. Yıllarca hapislerde yatmıştım. Birine ihtiyacım vardı. Önüme Nimet çıktı. Dört elle sarıldım. Ona ümit, ona hayat, ona yaşama sevinci verdim. Kendim de kendi kendimi aldatmışım meğer. Derken Nuran'a rastladım. Nimet'e bağlanmak nasıl ki elimde değilse, Nuran'a bağlanmamak da elimde değildi, olmadı, Nuran sildi Nimet'i Benim suçum var mı? Varsa bile, beni böyle bir suçluluğa iten kim? Allah mı?»

Başını kaldırdı, havaya baktı. Sanki Allah ordaydı. Ordaydı da içinden geçenleri duyuyordu. Ama görünürlerde hiçbir şey yoktu. Mas-

mavi bir gökyüzü, parça parça sütbeyaz bulutlar...

Birden gene omuz başında Fikret:

«— Hadi sıran geldi ispinoz...»

Toparlandı. Gerçekten de, fena dalmıştı. Adı bağırılıp duruyordu. Koştu. Koşarken de az önce düşündükleri kafasından uçup gitmişti. Hattâ Nimet de. Şimdi artık ne Nimet vardı, ne de Nimet'in terk edilmişliğinden doğması pek mümkün ölümü.

Bordroyu imzaladı, maaşını aldı:

«— Haydi bana eyvallah!»

Fikret de oradaydı:

«— Nikâhta şahidin olacağım. Bana gününü bildir!» dedi.

Bildiririm anlamına bir baş işaretinden sonra vapurun kalın halatlarla tutturulmuş sallantılı merdivenini koşarak indi. Elinde çantası, birtakım paketler... rıhtıma çıktı. Hemen oracıkta bir Çingene grubu, çalgıcı küçük oğlanları, dudakları acı kırmızılarla boyalı, allı yeşilli. pembeli entarileri, yamuk topuklu ayakkaplarıyla çalıyor, göbek atıyorlardı deniz adamlarına. Cevdet yıllarca öncenin Cevriye'li Çingene grubunu hâtırlıyarak durdu. Çantasıyla paketini oracığa bıraktı. Başladı elleriyle kızlara tempo tutmağa. Çalgıcı küçük oğlanlar öyle ustaca çalıyor, kızlar öylesine ustaca oynuyorlardı ki. Aklında o hiç silinmeyen Cevriye, coştu. İçinden bir şeyler taşıyor, fışkırıyordu

âdeta. Neşe miydi bu? Çılgınlık nereden geliyordu: Yıllarca öncenin Cevriyesinden mi? Yoksa yıllarca öncenin Cevriye'si yerine gelip oturmuş, Nimet'i itmiş Nuran'dan mı?

Çalgı durdu. Ter içinde ufacık oyuncu kız bembeyaz dişleriyle güldü. Cevdet para çıkardı. Verirken elini tuttu kızın:

«— Adın ne senin?»

«— Benim mi? Pembe!»

«— Hayır» dedi.

«— Ya ne?» diye baktı kız cıvıl cıvıl.

«— Senin adın Cevriye. Hayır hayır, Nuran!»

Kızın kaşları çatıldı:

«— Diyil benim adım ne Cevriye, ne Nuran. Benim adım Pembe!»

«— Nuran!» diye dayattı.

«— Diyil, Pembeyim ben işte!»

«— Nuransın!»

«— Pembeyim!»

«— Nuran'ım dersen...»

Kızın kara gözleri parladı:

«— Dersem?»

«— Bir onluk!»

Kız arkadaşlarına göz kırptı. Sonra ellerini beline hamarat hamarat dayayıp meydan okudu

«— Ver onluğu olayım nestersen!»

Cevdet cebinden çıkardığı onluğu hemen vermedi:

«— Nuran'ım de, al!»

«— Ondan kolay ne var be âbicim? Nuran'ım, Nuran'ım, Nuran'ım!»

Cevdet de onluğu kızın alnına yapıştırdı. Oğlanların kemanı, gırnatası, tefi yeniden neşeyle patladı. Cevdet, Nuran'ıyla başladı karşılıklı. Bir ara başını yukarı kaldırdı ki ne kaldırsın? Başta Fikret, tayfalar, suvari falan coşmuş, elleriyle ona tempo tutuyorlar!

Utandı. Çantasıyla paketlerini kaptı, oradan koşarak uzaklaştı.

Suvari sordu:

«— Bu çocuk hep düşüncelidir. Bugünkü neşesinin sebebi ne?»

Fikret:

«— Evleniyor!» dedi.

«— Yaa!»

«— Evet. Hem de kaşar bir karıyla..»

«— Yazık. İkaz etseydin..»

«— Ettim be âbiciğim, ettim. Karıyı ben de tanıdım. Anasının gözü. Böyle birkaç düzüne Cevdet kayıtlı defterinde ama, seviyor. Ne desem hava. Kendi nefsime anlamam sevdadan mevdadan. Bana karı olsun, ama değişik karı. İfadesini aldım mı haydi yavrum uğurlar olsun sana, eyvallah bana!»

Başta suvarı, oradakiler bastılar kahkahalarını.

«— Ulan ne anasının gözüsün sen!» dedi kamarot.

Fikret devam etti:

«— Ama, bir karıya asıldım, boş mu verdi? Alırım fitili. Ya düşüreceğim, ya da mafoldum!»

Şakacı suvari âdeti üzere gene takıldı:

«— Ulan parlak oğlan, sana değil karı, ben bile tavım be!»

Fikret :

«— Anlamadıım?» dedi.

Cevdet taksiye girmiş, kaşar Nimet'in adresini vermişti. Vermişti ama, gene içinde o bir buçuk aydır çoğalıp azalan sıkıntı yeniden başlamıştı. Gidiyordu. Nimet karşılayacak, nikâh işleminin tamamlandığını müjdeliyecekti. Peki o sıra Nuran da oradaysa? Gözlerinin içine bakarsa? Bir ara bir biçimine getirir de boynuna sarılır, «— Beni al kaçır buralardan. Senin yanında, seninle birlikte, senin karın, senin Cevriyen olmak istiyorum,» derse? Ne yaparım?

Parmakları arasındaki sigarayı arabanın açık camından dışarıya fırlattı.

«— O zaman kolay. Vazgeçerim Nimet'le nikâhlanmaktan. Duur, iki satır bir şey yazarım, bırakır savuşurum. Günlerce uğramam. Beri yandan da Nuran'a iki satır. Bekle beni, yakında sana geleceğim!»

Beğenmedi bunu.

«— Yahut hayır, kaç bana derim. Yaşı on sekizden fazladır herhalde. Kaç bana, seni rıhtımda bekliyorum, derim. Rıhtıma gelir. O za-

man açarım durumu Fikret'e. Fikret şaşar. Şaşsın enayi. Görsün güzel, genç, cıvıl cıvıl kızı. Afferini basar hemen. Ulan aşk olsun be Cevdet, der. Tabî oğlum derim. Bir de kurt zanpara geçinirsin. Böyle bir sevgilin oldu mu? Olmadı der. Sonra kızı alır bir yerlere saklarız birlikte. Ama, dur.. Kimliğini de yanına al gel derim. Kimliksiz olmaz. Annesi polise başvursa bile hava alır. Polis karışmaz on sekizini bitirmiş kıza. Belki bu sefer de çalıştığı barın patronunu musallat eder. Etsin. Fikret'le analarını belleriz. Canım yeter ki kız beni kaçır desin. Dedi mi tamamdır. Onu elimden değil barcının adamları, Allah bile alamaz!»

Bu işler böylesine kolaycacık oluvermişçesine bir sevinç kaplamıştı içini. Uçuyordu. Ama bir yanı da gene çekimser. Henüz fol yok, yumurta yoktu ortada. Şimdi ilk iş Nimet'e gidecekti. Bakalım kadın yaptırmış mıydı işlemi?

Taksi, Tarlabaşı'ndaki apartmanın önünde durunca, neşesi de, demindenberi büyük bir coşkunlukla düşündükleri de uçtu gitti. Kalbi çırpınırcasına çarpıyor, görünmez bir el gırtlağını sıkıyordu sanki.

Çanta ve paketleriyle indi. Apartman kapısından rüzgâr gibi girdi. Bir an önce sona ermesini istiyordu içindeki ayrı iki duyunun verdiği üzüntünün. Ne olacaksa olacaktı artık. Kesin kararını vermişti. Hayatında belki de ilk,

bir kadını, daha doğrusu bir insanı gerekirse kıracaktı. Ama bir de şu vardı: Kadın ya hazırlanmışsa? Ya dâvet kartları falan bastırmışsa? Düğün hazırlığını görmüşse?

Zile bastı. Bekledi. Çok geçmeden kapı açıldı: Hiç tanımadığı, tamamiyle yabancısı olduğu genç bir kadın:

«— Kimi aradınız?»

Cevdet şaşırdı:

«— Şeyy.. Nimet hanımı aradım...

«— Yok böyle kimse burda.»

Kapı yüzüne kapandı.

Fena halde bozulmuştu. Nimet sakın çıkmış mıydı? Şimdi ne yapacaktı? Nuran da yok muydu acaba?

Yandaki kapı açıldı, Nuran'ların kapısı. Genç kız, koltuğunda gene bir roman:

«— A a... geldiniz mi?»

«— Geldim. Nasılsınız?»

«— İyiyim. Siz?»

«— Ben de. Nimet yok mu?»

Genç kızın aydınlık, pırıl pırıl yüzünden esmer bir gölge geçti.

«— Yok!»

«— Nerede?»

«— Çıktı.»

«— Nereye?»

«— Taşındığı yeri söylemememi sıkı sıkı tenbih etti!»

Cevdet sevinmek mi, kızmak mı arasında bocalıyordu ki, genç kız:

«— Üzüldünüz mü?» diye sordu.

Birden resmileşmişler, sizli bizli konuşmağa başlamışlardı. Sefere çıkmadan önce nasıl da senli benli oluvermişlerdi!

«— Bilmem ama, demek nerede oturduğunu biliyorsunuz?»

«— Biliyorum.»

«— Adresini veremiyecek misiniz yâni?»

Şeytanca :

«— Veremiyeceğim!»

Genç adamı uzun uzun süzdükten sonra ciddileşerek:

«— Size ondan hayır yok!» dedi.

«— Yaa!»

«— Evet. Buyurmaz mısınız?»

Genç kızın birden Cevriye'leşmesine dikkat ederek:

«— Bilmem?» dedi. «— Rahatsız etmiş olmıyayım?»

Yol verdi :

«— Ne münasebet?»

Girdiler.

Genç kız kapıyı kapayıp, genç adamı salona aldıktan sonra gene, daha önce olduğunca mutfağa koştu, ispirtoluğu yaktı, cezveyi oturttu. Nedenini gayet iyi bildiği bir sevinç içindeydi. Uçuyordu. Gelmişti, gelmişti yaşasın. Hem de artık o kart, o pis karıyla buluşmama-

casına. Çünkü karı onu bırakıp gitmiş, hayır hayır kaçmıştı. İtalyan'a benzeyen herifle defolup gitmişti. Bu yüzden annesiyle de atışmışlar, hattâ Nuran'ın üstüne yürümüş: «— Zâten sevmediğim kaba saba, görgüsüz, yarı câhil aptalı sana bırakıyorum. Al hayrını gör. Gençsin, güzelsin ama neye yarar? Kaz kafalı, kuş beyinlisin!»

Annesi kızını şöyle bir kayırmıştı ya, kart arkadaşının fakir, çirkin, görgüsüz sevgilisine tenezzül ettiği için de adamakıllı paylamış, daha sonra da gene barın milyoner patronundan lâf açmış, eşekliği bırakmasını, adamın onun için karısını boşayıp, kendisini nikâhlıyacağını açık açık söylemişti.

Şeker, kahve koydu. Karıştırdı karıştırdı..

Ama bütün bunların tekinden bile söz açmıyacaktı Cevdet'e. Seviyordu onu. Çirkin, kaba, yarı câhil... ne olursa olsun seviyordu. O, Nuran'ın İhsan âbisiydi. Nuran da onun Cevriye'si. Kime ne? Annesinin istediği yola gitmiyecekti. Kararını vermişti. Şimdi her şeyi açık edecek, «— Beni kaçır, al götür buralardan!» diyecekti. «— Annem beni kötü yola sürüklemek istiyor. Ne olursun al götür beni. O hani uzaklardaki küçücük evimize gidelim. Ben senin şeker karın olayım, sen benim canımın içi kocam. Akşamları işten dönüşünü sokak kapısında bekliyeyim. Yeni yıkanmış ayaklarımda nalın, kucağımda çocuğum. Sen file dolusu öte-

berilerle gel. Fileni elinden alayım. Çocuğuna koş, kucağımdan al. Sonra karşılıklı geçelim yemek masamızın başına. Güle söyliye yiyelim yemeğimizi. Sen yalnız beni sev, ben yalnız seni. Birbirimiz için yaşıyalım!» diyecekti.

Cezveyi ispirtoluğun üzerinde bırakıp salona koştu:

«— İnanın bana, size ondan hiç ama hiç hayır yok!»

Cevdet usulca baktı: Beyaz üzerine mavi, yeşil, kırmızı puvanlarıyla tatlı, hafif poplin entarisi, entarisinin kısa kolları, kollarının tombul beyazlığı, yuvarlak kalçalar...

Bu kız gerçekten sevecek miydi onu?

«— İnanmıyorsunuz değil mi? Demek onu bu kadar seviyorsunuz?»

İrkildi :

«— Yok canım, onu düşünmüyorum..»

Genç kızın kalbi ümitle çarpmağa başladı birden. Kimi düşünüyordu ya? Kendisini mi sakın? Hani böyle bir şey olsa, oluverse... çıldırmasa bile sevinçten boynuna sarılır, yanaklarını öper öper öperdi.

«— Ya?» dedi.

«— Başka.»

«— Kimi ama, kimi düşünüyorsunuz?»

«— Siz bırakın şimdi bunu, demek bana ondan hayır yok?»

«— Yok.»

«— Böyle bile olsa, onu son defa bir kerre-

cik görmem lâzım!»

Bir az da sinirli:

«— Niçin?»

«— Kimlik cüzdanım onda. Sonra...

«— Evet?»

«— Beni sevmediğini, belki de hiçbir zaman sevemediğini, beni istemediğini açık açık söyliyebilirdi!»

«— Siz belki onu seviyorsunuz sanabileceği için yüzbeyüz söylemekten çekinmiş olamaz mı?»

«— Açık konuşalım: Böyle mi söyledi?»

«— Hemen hemen.»

«— Yaa, demek hemen hemen?»

«— Hemen hemen.»

Genç adamın sarardığına dikkat etti. Ne olursa olsun ok yaydan çıkmıştı.

«— Bir dakika!»

Koşarak salondan çıkarken, gene o günkü gibi genç adamın hayran bakışlarını ufacık, yusyuvarlak, karbeyaz topuklarında alıp götürmüştü.

Cevdet birden yumruk yemişti sanki. Hiç beklemiyordu bunu. Sanıyordu ki, Nuran boynuna sarılacak, aşkını dile getirecek... Cevdet de Nimet'i bırakmak zorunda kalacak! Tam tersi olmuştu oysa. Bırakılmıştı. Mektupları, kimlik cüzdanı falan ne olacaktı şimdi? Mektupları önemli değildi, ama kimlik cüzdanı? Nikâh

işlemi?

Genç kız gittiği gibi koşarak geldi. Elinde bir tomar mektup ve Cevdet'in kapak kırmızısından tanıdığı kimlik cüzdanı!

«— Buyurun!»

Cevdet mektuplarıyla kimlik cüzdanını hayretler içinde aldı:

«— Neee? Mektuplarımı açmamış bile!»

«— Bir kısmını açmadı, Bir kısmı da o buradan taşındıktan sonra geldi..»

«— Kendisine yollamadınız mı?»

«— Kendim götürdüm ama, umursamadı!»

«— Umursamadı demek?»

«— Umursamadı. Onu boşuna aramayın. Çünkü sizi zerre kadar sevmiyor. Sizse...»

«Sevilmeğe muhtaç ve bana kalırsa lâyıksınız!» diyecekti, kendini tuttu. Birden kahve cezvesini hâtırlıyarak koştu. Onu ispirtoluk üzerinde unutmuştu. Kaynayıp taşmış, dökülmüş, ispirtoluğu söndürmüştü. Yeniden yaktı. Yeniden şeker, kahve, kaynatıp fincana döktü, getirdi. Fakat tuhaf, genç adam hazin hazin ağlıyordu. Tıpkı tıpkı babası, İhsan âbi gibi. Babası bir şeye içerler, öfkesini alamazsa; İhsan âbi de, annesi azarlar, karşılık veremeyince ağlardı. Genç denizci babasıyla İhsan âbi'yle ne kadar, ama ne kadar benziyordu!

Elinde kahve fincanı, yanına çekinerek yaklaştı:

«— Değer mi? Rica ederim.. değer mi öyle

bir kadın için?»

Cevdet'in başı öfkeyle kalktı:

«— Gitti diye, beni bırakıp gitti diye ağlamıyorum. Cehennemin dibine kadar yolu var. Beni ağlatan, şu tutumu. Benim içtenliğim karşısında böyle mi davranması gerekirdi? Şimdi o kadar yalnızım ki...»

«— Hiç de yalnız değilsiniz..»

Cevdet duydu, anlamadı. Nuran da pişman olmuştu zâten, ekledi:

«— Onu son defa görmek istiyorsanız...»

«— Evet?»

«— Götürürüm. Üzülmeyin!»

«— Peki.»

Fakat «— Hiç de yalnız değilsiniz!» sözü.. Ne demek istemişti? Hani «— Hiç de yalnız değilsiniz. Ben varım!» demek istese, ya da bunu açık açık söylese...

Genç kız da hemen hemen ayni kuşkular içindeydi: «—Hiç de yalnız değilsiniz,» dedim. Ya yanlış anladıysa: Ya hâlâ o kadını seviyor da, kendisine fırsattan faydalanarak sırnaştığımı sanırsa?

«— Çıkalım mı?»

«— Hay haay. Buyurun!»

Kimlik cüzdanını, çantasını, paketleri falan orada bırakıp, dışarı çıktı. Az sonra Nuran da sırtına mavi pardesüsünü alıp ardından geldi.

«— Uzak mı?»

«— Şişli'de.»

Yanyana yürüyorlardı.

«— Bir taksiye atlıyalım..»

Genç kız başının bir hareketiyle alnındaki saçı arkaya attı:

«— Yok canım, dolmuşlar var..»

Caddeye yanyana çıktılar. Nuran uçuyordu. Hoşlandığı, koca bir ay gece gündüz düşündüğü adamla, onun sevgilisiymiş gibi, caddede yanyana yürüyordu.

Boş bir dolmuşun arka kısmına gene iki sevgili yakınlığıyla yanyana oturdular. Bir süre ne o tek lâf etti, ne de öteki. İkisinin içinde de ayni duyular. Tam da birbirlerine göreydiler. O onun Cevriye'si, bu ötekinin İhsan âbisi; babasından bir parça. Aralarında dağlar yoktu, yanyanaydılar ama ikisi de anlıyordu ki aralarındaki şey dağlardan da büyük, dağlardan da kalın, dağlardan da yüksekti.

Cevdet bir ara:

«— Demek ben sefere çıktıktan iki gün sonra evi terk etti?»

Nuran bakmadan, sıkıntıyla:

«— Evet.»

Cevdet genç kızın sıkıntısının farkında bile değil:

«— Demek beni sevmiyormuş?»

Gene bakmadan:

«— Kimbilir?» dedi. Ve ekledi: «— Belki de hâlâ seviyordur!»

Cevdet bir şeyler sezerek:

«— Tuhaf.»

«— Neden tuhaf olsun? Bir kadın sevdiği erkeğe ıztırap çektirmek isteyemez mi?»

«— İsteyebilir mi?»

«— Bir romanda okumuştum.. böyle kadınlar da varmış!»

«— Yaa!»

«— Hattâ bu türlü ıztırapları çekmekten hoşlanan erkekler de..»

Cevdet sigara paketini çıkardı, sinirli bir sigara yaktı:

«— Ben o erkeklerden değilim!»

Şişli durağına kadar başka şey konuşmadılar ama ikisi de bir şeyleri gayet kuvvetle sezmekteydiler. Neydi bu? Karşılıklı numara mı yapıyorlardı sakın? Ama Nuran gayet iyi biliyordu ki Nimet, az sonra genç adama açacaktı ağzını, yumacaktı gözünü. O sefere çıktığının ertesi, evde Nuran'la, daha çok da Nuran'ın annesiyle kızılca kıyametler kopmuş, iki kadın biribirlerine en ağza alınmıyacak küfürleri revâ görmüşlerdi Nuran'ın yüzünden. Buna sebep, Nuran'ın Cevdet'e karaladığı bir mektuptu. Zâten genç kızdan şüphelenip duran Nimet bu mektup müsveddesini ele geçirmiş, akşam annesine vermişti. Leylâ omuz silkmişti. Nimet deli olmuştu bu omuz silkişe. Sakın kart karı da kızıyla birlik miydi?

Leylâ, soğuk, buz gibi Leylâ açmıştı ağzını

yummuştu gözünü. Kızının ardında dolaşanların kimler olduğunu Nimet bilmiyor muydu? Güzel kızı kala kala basit bir denizciye mi kalmıştı? Ama madem seviyordu helâl olsundu kızına!

Nimet altta kalacaklardan değildi şüphesiz. O da karşılık vermişti: İyi ya, çirkin denizciyi bırakıyordu kızına. Yâni posasını. Kızında mide olsa, anası yaşındaki bir kadının zaten atmak üzere olduğu birine gizli gizli aşk mektubu yazmazdı. Yarından tezi yok, çıkıyordu evden!

Çıkarken de Nuran'ı bir kenara çekmiş, annesine çok dikkat etmesini, sevdiği adamı annesiyle yalnız bırakmamasını, onun bir isterik olduğunu söylemişti. Bir de «— Ben ona söyledim. Birbirinize denksiniz. Benden ona hayır yok. Fakat biliyordum ki bana gerçekten bağlı. Bu bağ, anasızlığın verdiği bir bağdır. Biliyorum. Genç, güzel, körpe bir kızdan yüz bulursa ben hemen silinirim. Onun için ondan kaçıyorum. Onu sana bırakıyorum. İşte adresim, İstediğin zaman gelebilirsin. Ama dikkat et, onu kendine bağla!»

Şişli durağında indiler. Gene yanyana, bir sokak, bir sokak daha. Ana caddeye paralel bu arka sokaktaki bir sıra kocaman kocaman apartmanlardan birinin önünde durdular.

Nuran

«— Şu..» diye eliyle işaret etti. «— Zemin kat, iki numara!»

Cevdet bir az da yalvarırcasına:

«— Beni bekliyecek misiniz?»

Sinirlenmiş görünmesi gerekirdi:

«— Niçin?»

Cevdet hep o İhsan âbi'yi hâtırlatarak:

«— Bilmem. Belki beklemek istersiniz diye..»

Oysa şunu demek istemişti: «— Beni bekleyin, nolursunuz bekleyin. Onu elimden kaçırdım. Çok yalnızım. Sizinle arkadaşlık etmek istiyorum!»

Nuran gene de, «— Bana ne? Beni ilgilendirmez..» demek isteyen bir omuz silkişiyle güya oradan ayrıldı. Cevdet, genç kız köşeyi dönünceye kadar ardından baktı. Kaybolduktan sonra içinde bir acı. Koca bir ay, koskoca bir ay onu, hep onu düşünmüştü. Nimet'e acımış, ama genç kızı istemişti. Birazcık yakınlık, bir parçacık da içtenlik, genç denizciyi dünyalar kadar sevindirir, onu ona perçinlenmişçesine bağlar, kaynatırdı. İhsan âbi'den söz açtığı sıra ne kadar yakınlaşmış, Cevriye'nin yerinde olmak istediğini söylemişti. Hele Nimet'in evde olmadığı sıralar gösterdiği ilgi, etekleri zil çalarak mutfağa koşup geri dönüşler, çay, kahve, gazoz içmek isteyip istemeyişini soruşlar, o kadının ona hayır getirmiyeceğini söylediği anların pırıl pırıl bakışı... sakın onu bırakıp giden bir kadının ardından koştuğunu mu sanmıştı da iğrenmişti ondan?

Telâşlandı. Gerçekten de. neden olmasın? Bunca zaman gösterdiği en içten yakınlığı anlamayıp hâlâ onu sevmeyen kadının ardında koşan bir erkeği hangi kadın sevebilirdi? Sonra... o kadar güzel kız, ne diye sevsindi kendisi gibi kara, kuru, hiç de yakışıklı olmıyan bir erkeği:

Kızdı. Kızması, iki câmi arasında kalmışa dönmesindendi. Bırakıp giden kadına geri dönmesi için yalvaracak değildi. Bunca zamandır ne için onu aldattığını soracak, sonra da dönecekti limana!

İçinde derin bir sızı, apartmanın zemin katına indi, iki numaranın ziline bastı.

Az sonra kapı açıldı: Nimet!

Sertçe:

«— Ne var?» dedi. «Ne istiyorsun?»

Cevdet bozulmakla beraber, kendini tuttu:

«— Seninle bir az konuşmak istiyorum!»

Nimet sarhoştu:

«— Konuşacak bir şeyimiz kaldı mı? Mektuplarınla kimlik cüzdanını Nuran'a bırakmıştım!»

«— Aldım.»

«— Peki? Daha ne istiyorsun?»

Doğru, ne istiyordu daha?

Kadın bir an içeri koştu. Kendi kimlik cüzdanıyla Nuran'ın Cevdet'e yazdığı mektubu getirdi. Önce kimlik cüzdanını açtı:

«— Oku!»

Cevdet okudu, anladı işi: Cezmi isimli birisiyle evlenmişti.

«— Ya!» dedi.

Yaşlı kadın alkol kokan soluğuyla:

«Evet. Çünkü benim dengim sen değildin. Senden bana hayır gelemezdi. Karşına çıkacak ilk genç kızla beni aldatır ve başımı derde sokardın. Onun için...»

Cevdet sarsıldı. Yalan da değildi hani. Şu Nuran ilk zamanlardaki yakınlığı gösterse de, onunla evlenmeğe yanaşsa, bir değil bin Nimet'i bırakabilirdi.

Nimet sordu:

«— Öyle değil mi?»

«— Ne?»

«— Beni bırakıvermez miydin genç biri çıksaydı karşına?»

Cevdet deriin bir iç geçirdi:

«— Beni senden başka kimse sevmezdi ki..»

«— Bense tam tersini düşünüyorum!»

«— Nasıl?»

«— Seni çılgın gibi seven biri var. Haberin yok mu?»

Cevdet heyecanlandı:

«— Benii? Çılgın gibii? Kim?»

Nuran'ın kurşun kalemle karalanırcasına yazılmış mektubunu uzattı:

«— Oku şu imzayı!»

Cevdet okudu: Nuran!

Mektubu kaptı. Bir solukta okudu: Genç

kız, ondan bir ay için de olsa ayrılmanın azabını anlatıyor, onu nasıl düşündüğünü, onun tıpkı tıpkısına İhsan âbi'ye benzediğini belirtiyordu. Sonunda da «— Seni seviyorum!» diyordu. «— Hani o gün konuştuğumuz ufacık evimizi benimle paylaşmaz mısın? Senin, akşam üzerleri yolunu kapıda gözliyen karıcığın olmak isterdim!»

Cevdet çılgın bir sevinçle:

«— Bu onun mektubu mu?» diye haykırdı. «— Sahiden onun mektubu mu? Bana mı yazmıştı? Nerden eline geçti? Ha? Çabuk söyle nerden?»

Nimet her şeyi, bir parça da kıskanarak anlattı. Kırılan kadınlık gururu yüzünden her gün içiyor, içiyordu. Yaşlı adamla evlenmek zorunda kalması, genç adamı unutmak içindi. İlk zamanlar sanmıştı ki, Cevdet'ten kaçarsam kurtulurum. Ama şimdi anlıyordu ki onu hem seviyor, hem de şimdiye kadar bunu anlamadığını anlıyordu.

Fakat ok yaydan çıkmıştı artık.

Elinde mektup koşarak uzaklaşan genç adamın ardından uzun uzun baktı. Sonra tam kapıyı kapayacaktı, İtalyan'a benzeyen yeni kocası Cezmi şüpheyle dikildi karşısına:

«— Nimet, onu unutacağım diye söz vermiştin bana!» dedi.

«— Bu muydu sözün?»

Nimet'in gözlerinde yaş, zerrece sevme-

diği adamın ne demek istediğini anlıyarak, sırf ona zulm etmek maksadiyle:

«— Ben sana söz vermedim!»

İçeri kaçtı. Cezmi, yeşil şapkası, şapkasının kurdelesine sokulu turuncu tüyle ardından girdi. Kapıyı yavaşça kapadı. Şapkasını bir kıyıya attı. Kapanmış ağlamakta olan kadının yanına gitti, belinde elleriyle tepesine Azrâil gibi dikildi:

«— Cevap ver!»

Kadının sâdece omuzları sarsılıyor, artık bir daha geri dönmemecesine ayrıldığını anladığı genç adamı acı acı düşünüyordu. Kara, kuru, her şeyde acemiydi ama, yalnız kaldıkları zaman kollarının arasına alışı, seferden döndükçe alev alev heyecanlarla gelişi, mutfağa geçip salata hazırlayışı, Nimet'le karşılıklı oturup kafaları çekişi, cıvıl cıvıl konuşuşu...

«— Cevap versene be, inek!»

Yay gibi fırladı ayağa:

«— İnek sensin, inek senin gibi olur. Boynuzlu!»

«— Yaa?»

«— Evet, boynuzlusun! Defol. Sevmiyorum seni, defol!»

«— Nereye? Nikâhlı karımsın ve benim kiraladığım evde oturuyorsun. Hangi hakla beni kovabilirsin?»

«— Fazla konuşma. Kovuyorum, defol işte!»

«— Anlaşıldı, yattın onunla.. ben, biliyor-

sun, ellinin üstündeyim. Eskidenberi bilirdin genç olmadığımı. Kendimi fazlaca yıpratmış bir insanım. Bir gençle sidik yarıştıramam. Ama karımın da...»

İnadına:

«— Sana sadık kalmasını istiyorsun öyle mi? Kalmıyacağım!»

«— Nimet, haysiyetimle oynuyorsun!»

«— Oynıyacağım. Bundan sonra yoğurtçuyla, bakkalla, şoförle, kapıcıyla...»

Adamın sabrı tükenmişti. Bir tokat!

Birden gözleri dönen sarhoş kadın koştu, çoktandır Nimet'in yanında duran Cezmi'nin küçük tabancasını çekmeceden alıp geldi:

«— Defol, defol diyorum burdan!»

«— Benii? Benim tabancamla?»

«— Seni evet, senin tabancanla!»

Çevik bir davranışla kadının bileğini yakaladı. Küçük bir itişip kakışma. Tabanca patladı ve kadın göğsünden vurularak yere yuvarlandı.

Cezmi şaşırmıştı. Şapkasını olsun almayı akledemeden zemin kattan koşarak uzaklaştı. Bu arada Cevdet'le Nuran'ın durakta dünyayı unutmuş cıvıl cıvıl konuşmakta olduklarına dikkat bile etmedi.

Cevdet

«— Peki» dedi, «beni madem bu kadar seviyordun, ne diye bu mektubu bana sıkıştırmadın?»

«— Utandım. Bir de...»

«— Bir de?

«— Korktum!»

«— Neden korktun?»

«— Senden!»

«— Niçin?»

«— Nimeti seviyor da bana boşverirsen diye..»

«— Deli!»

«— Ne bileyim ben?»

«— Ben de neler neler kurmuştum yol boyunca. Diyordum ki; kara, kuru, çirkin bir insanım ben. Koca İstanbul'da bu kadar yakışıklı gençler var. Kendisi de çok güzel. Ne diye beni sevsin? Benimle niçin evlenmeğe razı olsun?»

Boş bir taksi geçiyordu önlerinden. Cevdet durdurdu, atladılar. Boğaz'a çekmesini söyledi. Elleri birbirlerinin ellerindeydi. Bir ara Nuran başını genç adamın omuzuna dayadı, başladı:

«— Tıpkı tıpkı senin gibi yakışıklı değil ama, kalbi olan, beni anlıyan birisini kurmuştum yıllardır. Bir gün böyle birinin önüme çıkacağını sanıyordum. Bekliyordum sabırla...»

«— Ben de, ben de tıpkı.. Sana Cevriye'den onun için söz açmıştım ya!»

«— Ya ben? İhsan âbi'den boşuna mı?»

«— Ben İhsan âbi'ye benzemiyorum ki!»

«— Ben Cevriye'ye benziyor muyum sanki?»

«— Bana Cevriye gibi sokuluyorsun ya ona bak..»

«— Sen de İhsan âbi gibi!»

«— Annen ne diyecek bu işe?»

«— Hiiiç..»

«— Seni bana verir mi?»

«— Annem gönül işlerine karışmaz!»

«— Peki bar sahibi?»

Nuran'ın yanaklarından bir sıcak dalgası geçti:

«— Boşveeeer...»

Dudak dudağa geliverdiler.

Şoför dikiz aynasından gördü bunu, aldırmadı. Efkârlanmıştı sâdece, bir sigara yakmakla yetindi.

16.

Sabaha karşı eve fitil gibi sarhoş, ağzı yüzü bir yanda dönen Leylâ uyandığı zaman ağzının içi zehir gibiydi. Bütün gece viski viski üstüne, bol bol üstüne, kokteyl kokteyl üstüne içtiği yetmezmiş gibi, şu anda sokakta karşılaşsa tanıyamıyacağı kaba saba, arada genç, nâzik erkeklerle rakının çeşidini içmiş, rasgele mezelerle midesini adamakıllı bozmuştu.

Her sabah bu, her sabah bu... çekilmiyordu aslına bakılırsa ama, başka çâresi var mıydı? Her gece tanımadığı birtakım erkeklerin kaba saba okşayışlarına boyun eğecek, sundukları içkileri -zehir bile olsa- içecekti.

Kalktı. Odasının bir kıyısındaki buz dolabından, terlemiş bir şişe su çıkardı. Bardağa döktü. Yanan midesine lıkır lıkır indirdi. Biliyordu bu buz gibi soğuk suyun zararını ama, hoşuna da gidiyordu doğrucası. Yeni bir bardak. Pencere içindeki başağrısı ilâcından iki tane attı ağzına, ikinci bardak suyu gene lıkır lıkır. Ooooh, serinlemiş, galiba da başının ağrısı geçer gibi olmuştu. Olmuştu ya, kulağına

çalınan bir mırıltı mı vardı dışarda?

Sokağa çıkmak için giyinirken ayaklarının uçlarına basarak pencereye yaklaştı. Salonu görmeğe çalıştı. Göremedi ama, anlıyordu salonda biri ya da birilerinin olduğunu. Kim, ya da kimlerdi acaba? Sakın pavyon sahibi olmasındı? Bak, buna karşı değildi işte. Pavyon sahibiyse, hele Nuran da adamı salona almış, ağırlamışsa doğrusu kızını çok sevecekti.

Giyinmişti.

Sevinç dolu bir heyecanla tam dışarı çıkarken, tokat yemişçesine geriledi: Hayır hayır, istemiyordu bu adamı!

Odaya yeni baştan girdi, tam seslenecekti, Nuran bir koşu geldi. Gözlerinin içi gülüyordu. Sanki her yanından alevler saçılıyor, gıdıklanıyordu.

Leylâ, göz ucuyla şöyle bir gördüğü genç denizciden ötürü sordu:

«— O gene mi burada?»

Nuran anlamamıştı:

«— Kim?»

Kızmıştı:

«— Salonda oturan!»

Anlamıştı:

«— Cevdet mi?»

«— Ne karın ağrısıysa..»

«— Ama anneciğim...»

Lâvabonun soğuk suyunda ellerini yıkarken sertçe dönmüş, sarhoş gözlerle bakmıştı:

«— Annen yaşındaki kart karıya evlenme teklif etmiş bir midesizle flörtü daha fazla ilerletmezsin herhalde?»

Tepesi atmıştı:

«— Neler söylüyorsunuz anneciğim?»

Yüzünü sabunla uzun uzun yıkadıktan sonra:

«— Yalan mı?»

«— Ben onu seviyorum!»

Hayretle:

«— Sâhi mi söylüyorsun?»

«— Elbette sâhi!»

Sevmek, sevilmek işleri söz konusu olunca Leylâ'da akan sular dururdu. Sevilmekten çok sevmekti aslolan!

«— Onu gerçekten seviyor musun?»

«— Seviyorum anneciğim!»

«— Yâni?»

«— Yâni... karar verdik, evleneceğiz!»

Öfkeden deliye dönse bile belli etmemeğe çalışarak, kızından havluyu aldı, odasına hırsla geçti. Hem kurulanıyor, hem de kızındaki midesizliğe söylenip duruyordu. Akılsız, mıymıntı, pısırık... ne diye ardına düşen, onun için deli divane olan pavyon sahibine peki demiyordu da, kılıksız, kara kuru adama söz veriyordu. Söz verdi diyelim, evlenecek. Evlenmesi, barcıyla dalga geçmesine engel miydi? Bir yanda o, öte yanda bu. Üstelik barcı gemi azıya almış, apartman katı satın almak dayayıp döşemekten

söz açmıştı. Deli miydi bu kız neydi? İnsan çeşitli erkekleri, birbirinden habersiz, kukla gibi oynatırdı be!

Bir az da sinirli, giyindi.

Nuran sâdece seyrediyordu:

«— Kahvaltı etmiyecek misiniz:

Sertçe:

«— Hayır.» dedi.

Salondan geçerken, isteksizlikle:

«— Hoş geldiniz!»

Cevdet korku, şaşkınlık içinde yerinden fırladı. Koştu, azametli kadının eline sarıldı:

«— Öpeyim anneciğim!»

İçi bulanarak elini uzattı ama, kızına da anlamlı anlamlı bakmaktan geri kalmadı: «— Midesiz kızım. Şu görgüsüz oğlanla evleneceksin öyle mi?» demek istercesine.

Tam çıkacaktı, kapının zili.

Gitti açtı: Bir zamanlar Nimet'in işgal ettiği karşı dâirenin yeni kiracısı genç kadın.

«— Afedersiniz efendim, bir adam gelmiş, Nimet hanımı arıyor!»

Cevdet de yaklaşmıştı kapıya.

«— Kim acaba?» dedi Leylâ.

Eğildi, Cevdet'in yakın arkadaşı Fikret'i gördü, tanıdı. Fikret de pavyondan şöyle bir tanıdığı Leylâ'yı kibarca selâmladı:

«— Özür dilerim efendim. Gazetede bir haber okudum da..»

Gözüne birden Cevdet ilişince:

«— Ha, burda mısın?» dedi, «Senin Nimet'i vurmuşlar!»

Elindeki gazeteyi açıp uzattı. Nimet'in ölüm havadisi heyecanla okunurken, Fikret, yakın arkadaşı Cevdet'in burada ne aradığını düşünüyordu. Gerçi biliyordu şu adını bilmediği ama şahsen gayet iyi tanıdığı konsomatris kadını. Nimet'in arkadaşıydı. Cevdet ne geziyordu burada?

Konsomatris Leylâ da, pavyonda birkaç sefer gördüğü yakışıklı adamı hâtırlamış, yüzünün sert çizgileri yumuşayıvermişti. Sonra sıcak bir kan dalgası yüzünü sardı. İçi kaynamağa başlamıştı.

«— Arkadaşınızı neden içeri buyur etmiyorsunuz Cevdet bey?»

Cevdet kulaklarına inanamamıştı. Az önceki sert kadın mıydı bu?

Nuran'a döndü. Nuran'ın yüzünü sıkıntılı bir gölge kaplamıştı. Tuhaftır, birden bu genç adamda yıllarca öncenin Jön Nejat'ını hâtırlamıştı.

Cevdet:

«— Siz tanırsınız anneciğim Fikreti..» dedi.

«— A, tabî. Pavyona birlikte gelmiştiniz birkaç sefer..»

Nuran'a:

«— En yakın arkadaşım!» dedi Cevdet. «Kardeşimden fazla severim kendisini. O da beni sever!»

Leylâ çıkıp gitmeyi unutmuştu:

«— İçeri buyurun evlâdım, içerde konuşalım!»

«— Rahatsız etmiyeyim?»

«— A a.. daha neler..»

Cevdet de Nuran kadar huzursuzdu. En yakın arkadaşından Nuran meselesini titizlikle saklamıştı. Fikret'in gözünden kaçmış olabilir miydi? Sanmıyordu. Kurt Fikret. «— Mâdem durum böyleydi, benden niçin sakladın?» diye düşünebilirdi. «Benden en önemli, hattâ en önemsiz şeylerini bile saklamazdın da, bunu... bunu neden sakladın Cevdet?» derse, ne karşılık verirdi?

Konsomatris Leylâ şöyle bir tanıdığı yakışıklı genç adamı karşısında görmekle bambaşka bir insan oluvermişti. Daha çok Nuran'ın dikkat ettiği kadınca salınış, kırılıp dökülüşler...

«— Şöyle buyurun, rica ederim şöyle buyurun. Darılırım ama!»

«— Yoo.. sizi darıltmaktansa..»

«— Eveet?»

«— Dünyanın en büyük rahatsızlığına katlanabilirim!»

Billûrdan, şuh bir kahkaha:

«— İlâhi Fikret bey, çok hoşsunuz.. Sık sık görüşelim olmaz mı?

«— Neden olmasın hanfendi? O şerefi bana bahşedersiniz...»

«— Aman efendim...

Nuran, gözlerini boyuna ona çeviren genç, yakışıklı adamın görme açısından kaçıyor, yeni bir Jön Nejat olayının başlamasından korkuyordu. Ah bu annesi, ah bu hovarda annesi!

Cevdet arkadaşına suçlu suçlu sokuldu:

«— Sana sonra anlatırım..»

Fikret gayet iyi anladığı halde anlamamış davrandı:

«— Neyi?»

«— Sana bu meseleyi niye anlatmadığımı...»

«— Boşver!»

Bunu öyle kandırıcı biçimde söylemişti ki, Cevdet arkadaşının hiç de aykırı düşüncelere varmıyacağını anlamış, rahatlamıştı.

Sonra uzun uzun Nimet'ten konuşuldu. Gazetenin yazdığına göre, Cezmi kadını vurduktan sonra ortalardan kaybolmuştu. Kadını vuranın Cezmi olduğu, sedirde unuttuğu yeşil şapkasından anlaşılmıştı. Peki ama sebep neydi? Ne olabilirdi?

Leylâ:

«— Efendim» dedi, «Cevdet bey de bilir, kadın bir parça ukalâydı. Eskiden doktor karısıymış. Bütün bir bar hayatında kendini hep doktor karısı farzetti!»

Öksürdü, devam etti:

«— Konsomasyonlara nazla gider, adam beğenmez. Gitse bile adamı eğlendirip neşelendirmeğe bakacağına, buz gibi dururdu! Kaç sefer konsomasyon olduğu masadan, sırf bu buz

gibiliği yüzünden kovulmuştur. Bizler, hayatımızı konsomasyonlar yüzünden kazanan sanatkârlar.. efendim? İçimiz kan ağlasa da belli etmemek zorunda değil miyiz Fikret bey?»

Ne olursa olsun kıyak karıydı:

«— Ona ne şüphe hanfendi?»

«— Aksi halde adamlar ne için avuç dolusu para sarfetsinler?»

«— Kendini bilen bir konsomatris...

«— Neşeli olmak zorunda diyeceksiniz...

«— Elbette.»

«— Ben kendi nefsime müşterilerime asla ters yüz göstermem. Gülerim, söylerim.. ama öyle her önüne geleni de beğenip...

Çapkın bir göz kırpış.

Tam bu sırada Nuran'la Cevdet mutfağa geçmişlerdi. Kanı damarlarında şimşekleşen kadın iyice pas verdi:

«— Sevemem doğrusu!»

Fikret niyeti anlamıştı, taşı gediğe koydu:

«— Ben de hanfendi. Şimdiye kadar evlenmedim. Neden?»

«— Bekârsınız demek?»

«— Evet.»

«— Tabî canım, aklı başında, kendini, zevkini bilen erkek ne diye evlensin?»

«— Bir tek kadına âit olmaktansa...

Leylâ şuh bir kahkaha attı:

«— Bütün kadınların...»

«— Hayır, bütün kadınların değil. Yaşını

başını almış, aklı başında, sözü sohbeti dinlenir, oturup kalkmasını bilir, câmi yıkılsa da mihrap yerinde...»

Leylâ manikürlü, ojeli tırnağının kırmızı kırmızı göz aldığı sağ el şahadet parmağını hovardaca salladı:

«— Çapkının!»

«— Evet» dedi, «çok şükür ki çapkınım!»

Leylâ çevresini kollayıverdikten sonra fısıldadı:

«— Ben de, benim gibisiniz. Afferin size!»

«—

«—

«— .....»

Mutfakta Cevdet, sevgilisini iki bileğinden yakalamıştı:

«— Söyle, neden canın sıkıldı birden? Ha?»

Ne söyliyecekti Nuran? Ne diyebilirdi? Bu yakışıklı adamı beğenmediğini mi.? Buraya neden geldiğini mi? Annesinin onu görünce birden değişivermesini hayra yormadığını mı? Adamın çapkın, kurt bakışlarından rahatsız olduğunu mu? Neyi? Gerçekten de kurttu adam, tam bir kurt. Daha doğrusu, tıpkı tıpkısına Jön Nejat. Gerçi ona benzemiyordu ama, onun kadar yakışıklıydı, hattâ ondan daha da yakışıklı!

«— Canının niçin sıkıldığını benden saklıyorsun demek?»

Aklı gitti. Gitti ama, gerçek nedeni nasıl, nasıl açık edebilirdi? Yoksa başka şey olsa ne

diye saklasın? Ondan hiç, ama hiç bir şeyini saklamıyacak, ona içinin en gizli yanlarını açıklamaktan zevk alacaktı.

«— Hiç» dedi. «Tanımadığım bir insanla karşılaşıverince...»

«— Haklısın, bir tuhaf oldun değil mi?»

Ama Cevdet'in içine kurt düşmemiş değildi. Yakışıklı, hem de çok yakışıklı arkadaşını beğenmiş, ona âşık olmaktan korkmağa başlamış olabilirdi. İçi gitti. Şayet böyle bir şey olsa da, Nuran Cevdet'i bırakıp ona dönse.. Çıldırırdı herhalde. Çıldırınca da Nuran'ı değil, ötekini, o güzel, o yakışıklı, kadınlar, genç kızlar üzerinde yıldırım etkisi yapan adamı çeker vururdu herhalde.

Genç kızın bileklerini bıraktı.

Nuran endişeyle baktı. Bu bırakıştaki öfke değil, nefret değil, ama herhalde bir şeyler saklı edâdan anlamlar çıkarmıştı. Sakın Cevdet, arkadaşını çok yakışıklı bulduğunu sanmasındı?

«— Cevdet!»

Karşılık vermedi.

Nuran daha içten koştu, mutfağın ortasında yakaladı:

«— Bana bak! Darıldın mı?»

Hırsla döndü:

«— Onu çok yakışıklı buldun değil mi? Benim gibi kara, kuru çirkin de değil. Sana keşke daha önce rastlasaydı... ha?»

Nuran'ın aklı giderek genç adamın bileklerini tuttu:

«— Neler söylüyorsun Cevdet? Nasıl söyliyebilirsin? Ben yalnız seni sevdim, sonuna kadar da seni seveceğim! Sen benim İhsan âbim'sin!»

Kedi gibi, daha doğrusu Cevriye'ce sokuldu. Başını genç adamın göğsüne dayadı.

«— Ben de senin Cevriye'n. Cevriye Cevdet'ten başkasını sevebilir mi?»

Şıpın işi, dudak dudağa geliverdiler.

Daha sonra apartmanın önünde duran bir jipten bar sahibi, görevliler indi. Leylâ, Nuran, Cevdet, hattâ Fikret, bilgilerinden faydalanılmak üzere merkeze dâvet edildiler. Fikret arabada Cevdet'le Nuran'ın arasına oturtulmuştu. Hemen kaynaşıverdiği konsomatris kadının kızına bitiyor, daha çok da bütün bunları ondan saklıyan Cevdet'ten öc almayı kuruyordu. Çapkındı, şuydu buydu ama, Cevdet'in sevgilisine... gerçi böyle şeyler kollamaz, kollar gözükürdü. Yoksa ne olacaktı? Bu arkadaş sevgilisi, şu arkadaş kız kardeşi, akrabası, öteki arkadaş karısı... eee, bu dünyaya birtakım kayıtlara şartlara katlanmak için gelmemişti. Onun için ana, bacı vardı, üstyanı vızgelir tırıs giderdi. Hele arkadaş karısı, sevgilisi! Ona neydi bundan? Arkadaş karıları, sevgilileri de nihayet dişilerdi. Yakışıklı bir erkek karşısında bütün dişilerin ilgi duyacaklarına şüphesi mâdem

yoktu, o halde şu kız, şu konsomatris Leylâ'nın kızı Nuran da Cevdet gibi kara kuru, çirkin birinden çok kendisine karşı ilgi duyacaktı, duyması gerekirdi, hattâ zorunluydu! Ama Cevdet'i biliyordu. Herhalde Nimet'e gelip giderken tanıdığı bu kızla Nimet'i değişivermekte sakınca görmemişti. Ya da hayır, Nimet, şu gazetelerin yazdığı adamı Cevdet'ten daha yakışıklı bulup bu aptalı sepetlemişti. Bununla beraber, şimdilik hiç oralı olmıyacak, kızla değil, câmi yıkılsa da mihrap yerinde kadınla ilgilenecek, kendini sevdirip, mangırlarını tırtıklamağa bakacaktı. Neden olmasın? Konsomatrisler dünyanın parasını kazanıyorlardı. Anadolu'dan her gece tümen tümen hacıağa geliyordu. Koyunlarında demet demet papel, Sirkeci kebabevleri, ya da Beyoğlu ara sokaklarındaki meyhanelerde kafaları tütsüledikten sonra, akları pembe pembe gözleri, ispirto kokan soluklarıyla tutuyorlardı barların, pavyonların yolunu. Memleketlerinde tutucu partilerin eli tesbihli, alnı seccadeden kalkmaz, değil otuz gün oruç, üç ayları bile sekitmeyen ham sofuları İstanbul'a herhangi bir vesileyle kapağı attılar mı baştan aşağı zanpara kesiliveriyorlardı. O zaman gelsin pavyonlar, gitsin barlar, genelevleri, randevu evleri. Bu kart ama hoş kadın da o balkonu, o defransiyeliyle kimbilir ne hacı tavlıyor, ne paralar sızdırıyordu. Zarına ilk bakacağı geceden sonra kadının ona nasıl abayı yakacağını, yakmak zo-

runda olduğunu az önce karıyla ilk rastlaştıkları an anlamıştı. Hep böyle oluyordu zâten. Tâ doktor beybabasının varlıklı günlerinden beri. Annesinin bir gece bey babasıyla konuşmalarını işitmişti: Geceydi, gece yarısı belki de. Dışarda şakırtıyla yağmur. Küçük aptesti gelmişti, Uyanmış, tuvalete kalkacaktı ki, babasıyla annesinin konuşmaları:

«— Ben eve genç hizmetçi istemem bey aklından çıkar bunu!»

Bey babası gülmüştü:

«— Neden hanım? Benden mi çekiniyorsun?»

«— Yoo, hayır. Senden değil, oğlundan!»

«— Düşündüğün şeye bak. Çocuğun ne suçu var?»

«— Suçu var demiyorum bey. Kaltaklar oğlanın karşısında eriyip akıyorlar. E, o da genç. Ne yapsın?»

«— Genç değil, çocuk!»

«— Çocuk mocuk. Ver koynuna bir kancığı dokuz aya bırakırsa yuh olsun ervahıma!»

«— Oğlumla iftihar ediyorum!»

«— Ha ha.. duyur da şımarsın, ortalıkta ne karı bıraksın ne kız!»

«— Canı sağ olsun..»

«— Ayol daha on dördüne yeni bastı. Bu gidişle ne olacak bunun sonu? Şu ortayı bitirsin hiç olmazsa!»

O zamanlar, yâni on beş yıl önce ortanın

ikisindeydi: Doktor bey babasının muayenehanesine gelen otuzluk, otuzbeşlik hanfendilerden iltifatın daniskasını görürdü. On dördündeydi ama, genç irisi, sporcu, tuttuğu yeri koparan bir afacandı. Hovardalık arkadaşları kendi akranları değil, lise sondan belgeli, ya da bütünlemeye kalmış kırdı kaçtılardı. Pek çokları da futbol yüzünden okula bir tekme, şehrin dışındaki bitirim kahvelerine sabahın erken saatlarında düşerler, yoldan gelip geçen okullu kızlardan çok yeşilliklere gömülü pavyonların cıvıl cıvıl hizmetçileriyle, otomobilli monden hanfendilerine musallat olurlar, serüvenlerini de ertesi gün bitirim kahvesinde ballandırırlardı:

«— Kim? Mühendisin zamazımgosu mu? Egafta!»

Mühendisin genç karısını kim «Egafa» geçirmişse başlardı nasıl geçirdiğini bire beş, on, bâzan yüz katarak anlatmağa. Anlatanın çevresi merakla alınır, tırnaklar kemirilerek, kemirilen tırnaklar yere sık sık tükürülerek, ya da parmaklar arasındaki sigara bir fiskede atılarak, arkada eller, az daha sokulunurdu:

«— Demek ekmek ister gibi.. ha?»

«— Tabiî yahu.»

«— Arabasının önüne mi çıktın?»

«— Yok yahu. Baktım geliyor, karşıya geçme numarası. Şıp, durdu kuvvetli bir frenle. Açtım ağzımı yumdum gözümü..»

«— Ne dedin, ne dedin?»

«— Ne bileyim ben yahu? Hanfendi dedim galiba, genç bir üniversiteliyi az kalsın ezecek, memleketi istikbâlin büyük bir doktorundan mahrum bırakacaktınız!»

Kahkahalar.

«— Vay hergele vay. Sonra, o ne dedi?»

«— Ne diyecek? Güldü. Hangi fakültede okuduğumu sordu. Attım Tıp diye...»

Arada zekî biri yakalardı:

«— Ulan palavrayı bırak da doğruyu söyle: Hem karıya fiyaka yapmış, genç bir üniversiteliyi ezmekle memleketi istikbâlin büyük bir doktorundan mahrum bırakacaktınız dedim diyorsun, hem de kadın hangi fakültedesiniz diye sormuş. Lâf mı bu yâni?»

Yalanı yakalanan arkadaş matrağa alınır, yuhlar, ohalar arasında kovalanır, kahkahalar fişekler gibi patlardı. Asıl böyle zamanlarda karı kız tavlanırdı. Kahveye bakan evlerin pencereleri açılır, genç, yaşlı kadınlar, delikanlıların arada hayvanlaşan şakalarına merakla bakar, içlerinden fazla iştahlılar da atarlardı kahkahalarını.

Bu arkadaşlar arasında en iş bitireni, en kurnazı, en tavcısı doktorun oğlu Fikret'ti. Elektriğe henüz kavuşmuş kasabada doktor, mühendis, avukat ve eczacıların çok önemsendiği yıllardı. Her şeyi, herkesten daha iyi bilir, bundan dolayı da çarşıda, pazarda, kahvede, lo-

kantada bunlar en çok saygı görürlerdi. Bir doktor, bir avukat, bir mühendisin çevresi çokluk koca göbekli büyük çiftçiler, tüccarlar tarafından çevrilir, ortalığın hâli üzerine yapacağı yorumlar can kulağıyla dinlenir, birbirlerine bakılarak başlar anlamlı anlamlı sallanırdı.

Fikret işte böyle bir doktorun oğluydu. Babasının akıllılığı bütün kasabaca bilinir, erkekler en çok da evlerinde ondan söz açarlardı. Adam Lokman-ı hekimdi. Yüzüne şöyle bir baksın hastasının, hastalığının nerde, ne hastalığı olduğunu şıppadak anlardı. Kasabada onu çiğneyip hastalarını Ankara, İstanbullara götürme modası yoktu henüz. Hâmit bey her türlü hastaya şöyle bir bakar, sonra da gözüne gözlüğünü takıp reçetesini yazardı. Reçete eczahanede yaptırılır, hastaya verilirdi. İlâcı içen hastanın iyi olmaması kaabil değildi. Onun için sevilir, sayılır, oğlunun zıpırlıkları hoş görülür, kadınlardan, kızlardan fazlaca yüz bulurdu. Sonra evlerinde çeşit çeşit hizmetçi..

«— Şerefsizim tekine hişt pişt diyorsam..»

«— Ya?»

«— Kendiliklerinden tav oluyorlar be kardeşim!»

Kendiliklerinden tav olanlar, daha çok otuzunu aşkın, at gibi hizmetçilerdi ki, Fikret'in annesi aldırış etmez, hattâ akşamları bey babasına yetiştirmezdi. Dul kadınlardı. Bütün gün

koca konağın çeşitli işlerinde, yorulan bedenlerini yataklarına atıp rahat bir uykuya geçmeden önce, küçük beyin pencereyi tıkırdatmasını beklerlerdi. Çok bekletmezdi. Pencereyi tıkırdatır. Kapı zâten sürgülü değildir. İtip girerdi. Lâmba istekli kadının heyecanlı eliyle kısılır, karanlıklar en korkunçlarını olduğu gibi, bu en mâsum günahları bile örtüverirdi.

Bir gün hiç hesapta olmıyan bir tifüs biti doktor Hâmit beyi alıp götürmeseydi, Fikret belki de liseyi paldır küldür bitirir, sonra da herhalde üniversiteye kapağı atardı ama, evdeki pazar çarşıya uymamıştı. Babasının ölümünden sonra annesi her şeyleri satmış, paraya çevirmiş, İstanbul'a, yaşlı annesinin yanına göçetmişti. Fikret İstanbul'da da okula yazılmıştı yazılmasına ya, babasız kalıveren haşarı oğlanı ana nasıl zaptederdi? Sabahleyin okula diye evden erken çıkar, tâ akşamlara, karanlıklar ininceye kadar sokaklarda gezer dolaşırdı. Sorulunca da «— Derslerimiz çok ağır. Arkadaşlarla ders çalışıyoruz toplanıp!» yalanını atardı.

Ama ders mers hak getire. Kasabada olduğunca, evlerinin bulunduğu İstanbul kıyı mahallerinden birindeki bitirim kahvesinde tanıdığı haylâz arkadaşlarıyla İstanbul kazan, onlar kepçe.

Önce haminnesi, sonra da annesi baktı ki olacak gibi değil, oğlan elden gidecek, uzak akrabalardan eski bir topçu yarbay emeklisiyle

evlenmeğe kadın, «istemiye istemiye» yanaştı. Adam iriyarı, güçlü kuvvetliydi. Fikret'i öyle bir toparladı ki, Fikret kaçmaktan başka çâre bulamadı. Bir gün İstanbul limanından kalkan bir vapura gizlice girdi. Keşfedildi. Kömür attı, patates soydu, güverte yıkadı. Ne yaptı yaptı Amerika'ya attı kapağı. İngilizce öğrendi. Dikiş tuttursaydı iyi bir baltaya sap olurdu ama, tutturamadı. Annesinin ölüm haberiyle kendine geldi. Annesi kalp sektesinden ölmüş, haminnesiyle kalakalmıştı. Topçu emeklisinden kurtarabildiklerini sattı, paralarını barlarda yedi. Sonra da haminnesini öte dünyaya yolcu edip, «Tığ-ı teber, şâh-ı velâyet», bir liman kâğıdı çıkartıp, yabancı vapurlardan birine kumanyacı oldu. Yıllar ve yıllar böyle geçti. Bir gün bu Cevdet'le tanıştı. Genç adamla nasıl arkadaş olduklarını da pek hâtırlamaz. Galiba bir gece, Cevdet, tayfa arkadaşlarından birine başından geçenleri anlatıyordu. Fikret'in dikkatini, genç adamın uzun yıllar hapislerde yatmışlığı çekmişti. Bunları anlatırken gözlerinde sanki projektörler yanıyor, heyecandan ter içinde kalıyordu. Ama Cevriye'den söz açtı mı da, melekleşiyordu âdeta. Fikret'e göre Cevriye alttarafı bir Çingene kızıydı. Yok onu ondan iyi anlarmış da, yanına öyle bir sokulurmuş ki, hâlâ unutamıyormuş da. Fikret önemsemezdi. O daha çok arkadaşının babasının ikinci karısıyla, komşu şoför Âdem arasında geçen aşk serüve-

nine bayılırdı.. İçinden: « — Ulan âferin şoför âdem!» diye geçirirdi. «Koca bunak, ne diye ilik gibi karıyı kapmış? Hizmetçiyse, ne? Âdem daha genç, daha yakışıklı, eli ayağı daha tutar. Peki? Ne yapacaktı? Mutemet İhsan efendinin hatırını mı sayacaktı?»

Fikret'in Cevdet'te en beğendiği, arkadaş canlılığıydı. Yıllardır süregelen arkadaşlıkları süresince kavga etmedikleri ne İtalyan liman meyhaneleri, ne Marsilya hamalları, ne de Amerikan Coni'leri kalmıştı. Fikret hemen hemen hep karı kız yüzünden ne zaman, dünyanın neresinde yumruk yumruğa kavgaya tutuşmuşsa yanında dâima Cevdet'i bulmuştu. Kara, kuruydu ama bilekleri sağlam, yumruğuna sıkıydı. Bir de ondan hiç, ama hiçbir şeyini saklamaması! Şu az önce tesadüfen öğrendiği Nuran'la annesi meselesi olmasaydı ona karşı duymakta olduğu saygılı sevgiye gölge düşmiyecek, arkadaşının genç, güzel, cıvıl cıvıl sevgilisine niyetini çevirmiyecekti. Çevirmişti. Aksi gibi kız da boyuna bakışlarını kaçırıyor, ondan ağzı yanmışçasına gocunuyordu. Tuhaf, hem de çok tuhaftı! Annesi ilk görüşte vurulmuştu da, asıl vurulması gereken genç kız neden vahşîlik ediyordu? Sakın bu da yıllarca öncenin Melâhatı gibi keçilik etmeğe kalkmasındı? O da böyle, çirkin bir arkadaşına dört elle sarılmış, Fikret'e boşvermişti. En içerlediği, haysiyetine en dokunan, bir kadın ya da kızın hiç olmazsa iltifa-

tını ondan esirgemesiydi. Yakışıklıydı. Kadınlar, kızlar böyle yakışıklı birine ilgi göstermek zorundaydılar. Ama o bir şah, bir prens, bir milyoner, ya da çok ünlü herhangi biri gibi bu iltifat ve ilgiyi kabullenir ya da kabullenmezdi. Onun bileceği işti. o. Nuran'sa ilgi şöyle dursun, basit bir iltifat bile göstermemişti!

Yanındaki genç kıza kaçamak bir bakış fırlattı. Görmedi. Polis arabasına bindiler bineli, elleri Cevdet'in ellerinde, yüzü ona dönük, fısıl fısıl konuşuyordu. Fikret'e hakaretti bu, hem de hakaretlerin en büyüğü!

«— Bay memur, bir sigara yakabilir miyim?»

Çatık kaşlı bir görevli bunda hiç bir sakınca görmedi. Tutuklu falan değillerdi ki.

«— Aman efendim, tabî..»

«— Mersi.»

Evet mersiydi ama, kız gene de şöyle bir dönüp bakmamıştı. Yarı dönük sırtıyla kayıtsız...

«— Bir sigara da bana verir misiniz Fikret bey?»

Fikret davrandı, paketiyle kibritini, önde oturmakta olan Konsomatris Leylâ'ya uzattı. Uzattı ama, yanındaki barcı'nın da yarım sağla Nuran'ı kesmeğe çalıştığı gözünden kaçmadı. O da sigara kibrite davrandıysa da Konsomatris Leylâ, Fikret'in sigarasıyla kibritini aldı:

«— Fikret beyin ateşine yanacağım..»

Bar sahibi dirseğiyle hafifçe dürttü.

Leylâ anladı, yavaşça:

«— Ne o?»

«— Gözüne kestirdin galiba?»

«— Haksız mıyım?»

«— Kim o?»

«— Bizim damadın arkadaşıymış..»

Bar sahibi, alttan üstten alınmış kırçıl bıyığıyla kadına baktı:

«— Sizin damat kim?»

«— Canım şu senin Nimet'in eski vay vayı..»

«— Haa, çakıyorum..»

«— Deli kız!»

«— Ama ne. Tuu.. Kara, kuru bir şey be Leylâ!»

«— Gönül be şekerim!»

«— Doğru ama...»

«— Aması, maması yok. Gönül işte!»

«— Demek evlenip mesut olacaklar?»

«— Canım bırak, böylesi daha iyi. Hele şu tehlikeli kızlıktan kurtulsun...»

Kıskançlık, bar sahibinin içinden bıçak gibi geçti.

Leylâ hiç oralı değildi. Güzel kızının «Tehlikeli kızlık»tan kurtulmasına bakıyordu. Yoksa bilmiyor muydu hevesini aldıktan sonra kara, kuru denizciden soğuyacağını? Kendisi de yıllarca önce, Nuran kadarken, mahallelerinde oturan Çingene grupunun zurnacısına abayı yakmamış mıydı? Mahallenin terk edilmiş ahı-

rında bir gece kara, kuru ama, gözleri yağlı kara bilyalar gibi yuvalarında neşeyle dönen zurnacının olmamış mıydı? Sonu? Bıkmıştı. Bıkınca da zurnacıya bir tekme!

Nuran bunu bilmiyordu.

Elleri Cevdet'in avuçlarında, yanındaki Fikret'e sırtını hafifçe dönmüş, yıllarca önceki yakışıklı Jön Nejat'ı düşünüyordu korkuyla: Annesinin yüzünden babacığı onu nasıl boğduysa, Fikret yüzünden de Cevdet, babası gibi hapislere düşüp mahvolabilir miydi? «— Ama ben annem gibi değilim, olmıyacağım. Annem gibi yakışıklı gençle sevişip, kocamın, yâni Cevdet'in başını derde sokmıyacağım. Bar sahibi de pis pis bakıyor. Ne bakıyor maymun suratlı? Boşuna yırtınma. Apartman katın, paran başında parçalansın. Beni hiç, ama hiç bir şeyle kandıramaz, tavlıyamazsın. Ben Cevdet'inim. O benim, ben onunum!»

Cevdet'e az daha sokuldu.

Bu, Fikreti bir az daha kızdırdı. Soluyor, içinde yavaş yavaş tuhaf bir hayvan, bir vahşi hayvan büyüyor, baş kaldırıyordu. İşte buna gelemezdi! Yakışıklılığına hakaretti. Şimdiye kadar başından tek bir sefer geçmişti böylesi. Şu, Melâhat. O da böyle, tıpkı tıpkısına böyle kaçınmış, daha doğrusu boşvermiş, yakın arkadaşı kara, kuru Hüseyin'e sakız gibi yapışarak Fikret'e sırt dönmüştü. Buysa Fikreti küplere bindirmişti. Zorla da, şerle de kızı elde etme

yoluna gitmiş, kız kaçmakta devam ettikçe de, içindeki hayvan, şimdikince büyümüş büyümüş, şahlanmıştı. Sonunda eline geçirmişti kızı. Eline geçirmiş, haysiyetini kurtarmış, sonra da bir tekme...

Sigarasından hırslı bir duman aldı.

Peki şu Cevdet'e ne oluyordu? Kızın elleri avuçlarında, dünya vızgeliyordu be! Sanki polis görevlileriyle birlikte, polis arabasında değil, yatak odalarındaydılar. Gözleri birbirlerinin gözleri içinde, dünyaya boşveriyorlardı. Kız hadi neyse. Güzeldi, aranan, uğruna yüzbinler dökülebilecek, gerekirse bıçak bıçağa, tabanca tabancaya gelinecek cinsten. Cevdet'e ne oluyordu? Yerinde Fikret olsa kızla yakışırlardı. Ama Cevdet'i hiç kimse yakıştıramazdı Nuran'a. Kumrular gibi sokulmuşlar oysa, gaga gagaya...

Araba Emniyet müdürlüğü önünde durdu. İnildi. Görevlilerle birlikte girildi kocaman yapıdan içeriye. Fikret'in hiçbir şeye dikkat ettiği yoktu. Yalnız Nuran. Cevdet bile umurunda değildi. Bu kız, bu tapılacak kadar güzel kız ne bulmuştu şu kara kuru oğlanda ki, koluna girmiş, hayır hayır kanadının altına sığınmış, Cevdet kaçacak, duman olup uçacakmışçasına koluna iki eliyle sarılmıştı?

Merdivenleri en arkadan çıkıyordu. Bir ara gerileyen konsomatris Leylâ'ya dikkat etti.

«— Neden canınız sıkkın Fikret bey?»

Kendine geldi:

«— Benim mi? Bilmem.. farkında bile değilim.»

Cevdet'le Nuran önlerinden çıkıyorlardı. Tecrübeli kadın Fikret'in arabadanberi kızıyla Cevdet'e ters ters bakışlarını yakalamış, şimdiki şu kahırlı hâliyle birleştirerek anlam çıkarmağa başlamıştı. Eşeledi:

«— Demek Cevdet yakın arkadaşınız?»

«— Evet.»

«— Ne biçim yakın arkadaşlık bu? İnsan arkadaşından hiç bir şeyini saklamamalı. Halbuki bu... bâhusus sizin kadar yakışıklı bir arkadaşı olursa, insan...»

Fikret anladığı halde anlamaz davrandı:

«— Çok seviyor. Kıskanmış olabilir. Saklasın..»

«— Size bir şey söyliyeyim mi? Dünya'da bir ben, bir de o kalsak vallahi dönüp de bakmam!»

«— Zevk meselesi hanfendi..»

«— Tükürmüşüm içine öyle zevkin!»

«— .....?»

«—

Hep birlikte «CİNAYET MASASI»na gelindi. Fikret hep o düşünceli hâliyle en kıyılardaydı. Buna da sebep, tam odaya girerlerken Nuran'la bir ara yanyana gelmeleri, kızın bu yanyana gelişten âdeta vebadan kaçarcasına uzaklaşmasıydı.

Leylâ gene sokuldu:

«— Ne oluyor bu sersem kıza Fikret bey?»

Anlamamış davrandı:

«— Ne oldu?»

«— Sizden kaçıyor gibi..»

«— Öyle mi? Bilmem..»

«— Ben onun yuvasını yaparım!»

«— Niçin?»

«— Sevdiği adamın yakın arkadaşından insan böylesine kaçar mı?»

«— Size öyle gelmiştir hanfendi, bırakın..»

Bir anda barcıya dikkat ettiler. Cevdet'in koluna asılmışçasına dikilmekte olan Nuran'ın yanına yaklaşmıştı. Kız hemen Cevdet'in kolunu bırakmış, öbür yanına geçip, gene koluna sarılmıştı. Hem de vapurlardaki «Tahlisiye simidi»ne sarılırcasına.

Barcının bozulduğu kıpkırmızı kesilivermesinden anlaşılıyordu. Bereket versin o sıra Cevdet'i sorguya çekmişlerdi de, Leylâ yanlarına gidip kızını paylamamıştı. Yoksa ağzını açıp gözünü yummasa bile hiç olmazsa kulağına, «— Hayvan!» derdi. «Şimdi, şimdi beynini parçalarım senin. Terbiyesiz!»

Birden Cevdet'in verdiği ifadeye dikkat etti:

«— Efendim, bir zamanlar Nimet'leydik, doğru. Hattâ...»

Nuran'a çekinerek baktı, sonra devam etti:

«— Hattâ, evlenmeğe bile karar vermiştik!»

Gene bakışlarını Nuran'a çevirdi özür dilercesine:

«— O zaman yeryüzünde yapayalnızdım. Yıllardır ana, baba ocağına hasret bir insandım. Benim de bir evim, yolumu bekliyen bir karım olmasını istiyordum. Can atıyordum buna. Önüme Nimet çıkmıştı. Dört elle sarılmıştım. Arkadaşım Fikret iyisini bilir. Aylarca uzaklaşırdık İstanbul'dan. Uzaklaşırdık ama, uğradığımız her limandan deste deste mektuplar atardım.»

Nuran kıskançlıktan çıldırıyordu.

«— Kısa kesin» dedi görevli. «Bize, en son gördüğünüz gün lâzım..»

«— En son gördüğüm gün...» gene Nuran'a baktı. «Yanımda Nuran hanım vardı. Birlikte evine gittikti. Çünkü ben bilmiyordum yeni taşındığı evi.»

«— Niçin? Evleneceğiniz bir kadının taşındığı yeni evi niçin bilmiyorsunuz?»

Nuran atıldı:

«— Cevdet onu seviyordu ama, o Cevdet'i sevmiyordu ki!»

Görevliler bakışlarını bu çok güzel, çok körpe kıza çevirmişlerdi. Soruşturmayı yöneten orta yaşlı:

«— Yaklaşın!» dedi. «Şöyle yaklaşın..»

Nuran Cevdet'in yanına yaklaştı.

Görevli:

«— Evet?»

«— O, Cevdet'i sevmiyordu efendim..»

«— Ne biliyorsunuz?»

«— Ayni apartmanda, karşılıklı dâirelerde otururduk. Annemin yakın arkadaşıydı. Çokluk o bize gelirdi, biz, daha doğrusu ben onlara giderdim. Her gece bir başka erkekle kalırdı. En son kalmağa başladığı, İtalyan'a benzeyen Cezmi isimli biriydi. Yeşil bir şapka giyerdi, genç işi, Yakıştıramazdım. Nimet teyze onu da sevmezdi ama, Cevdet'ten kurtulmak için onunla evlenmeğe mecburum derdi.»

«— Kadının evini Cevdet'e ne için gösterdiniz?»

Nuran şaşaladı. Ne deseydi acaba? Gerçeği söylese...

«— Ha?»

Cevdet:

«— Ben istedim efendim, rica ettim..»

«— Sizi bırakıp gitmiş bir kadın; yâni sizi terk edip bir başkasıyla hayatını birleştirmiş. Ne için gidecektiniz? Maksadınız neydi?»

«— Maksadım... kötü hiçbir maksadım yoktu. Sâdece, beni ne için terk ettiğini öğrenecektim..»

«— Öğrendiniz mi?»

«— Evet.»

«— Ne dedi?»

«— Çok genç olduğumdan söz açtı ve...

Kıpkırmızı, Nuran'a baktı. Nuran da kızarmıştı.

Görevli:

«— Söyleyin söyleyin, çekinmeyin..» dedi.

«— Beni Nuran'ın sevdiğini söyledi, hattâ Nuran tarafından bana yazılmış, nasılsa onun eline geçmiş bir mektubu bana gösterdi. O zaman dünyalar benim oldu. Zâten Nimet'e uğradıkça Nuran'ın bana karşı içten alâkasını görüyor, fakat bu kadar güzel bir kızın benim kadar fakir ve...»

Nuran heyecanla:

«— Cevdet!» diye bağırdı.

Görevli:

«— Niçin? Niçin mâni oluyorsunuz küçük hanım?»

«— Efendim ben de kendisini seviyordum, çılgınlar gibi hem de. Hâlâ öyleyim. Zaman zaman bu duygularımı ona açmak istedim, cesaret edemedim. Mektupla bildirmek yolunu tuttum. Nimet teyze bu mektubu nerdense ele geçirmiş, Anneme göstermiş. Annemle bir kızılca kıyamet.. Öyle değil mi anne?»

Leylâ:

«— Öyle» dedi.

Tam bu sırada Cezmi, resmî görevliler arasında içeri getirilmişti. Kaçmış, kovalanmışçasına perişandı. Yaka paça yakalanmış, ya da kavgadan çıkmışların yolunmuşluğu içindeydi.

Titriyordu. Henüz hiçbir şey sorulmadan heyecanlı heyecanlı konuşmağa başladı:

«— Efendim ben öldürmedim. Tabanca çekti bana, elinde patladı. kendi ihtiyatsızlığıyla vurulup öldü!»

Sonra Cevdet'e büyümüş, vahşi kuş gözleriyle baktı:

«— Bu adam karımın yanından çıkmıştı. Görmüştüm. Eski dostu olduğunu biliyordum. Bana söz vermişti daha önce, bir daha ne bununla, ne de başkasıyla konuşmıyacak. Bu adamı evinden çıkarken görmeseydim öfkelenmiyecek, hakaret etmiyecektim. Ama bu adam onunla birlikteydi herhalde ve ben gelmeden çekip gidiyordu. Kan tepeme sıçramıştı. Bu rezaletin ne demek olduğunu sordum. Sarhoştu. Tersledi beni...»

Görevli, Cevdet'e:

«— Bakın neler anlatıyor!»

«— Anlattıkları doğrudur efendim. Yalnız, zannettikleri gibi, onun evine başka kötü bir maksat için gitmemiştim. Sonra, ben kendilerini görmedim Nimet'in evinden çıkarken..»

Cezmi:

«— Görecek hâli yoktu. Yanında genç, güzel bir kız vardı. Gözü dünyayı görmüyordu!»

Görevli, Nuran'ı göstererek sordu:

«— Bu kız mıydı yanındaki?»

Cezmi perişanlık içinde döndü, baktı, gördü:

«— Evet, buydu.»

Cevdet:

«— Nuran'la birlikteydik. Nimet'le kapıda, beş dakika kadar konuştuk. Sonra ayrıldım. Hepsi bu..»

Cezmi hayretler içinde Cevdet'e, sonra görevliye baktı:

«— Şu halde yanılmışım efendim» dedi, «kadına haksız yere hakarette bulunmuş, zavallıyı kızdırmışım. Ama inanın tabancayı kendisi çekmişti. Bileğini yakalayıp kıvırmasaydım beni vuracaktı. Bileğini büktüm, tabanca patladı, kurşun... benim suçum yok!»

Görevli:

«— Var mı, yok mu bunu bilâhare mahkeme halleder!» dedi.

Oradakilere döndü:

«— Buyurun efendim gidebilirsiniz!»

17.

Fikret günlerdir dehşetli bir kıskançlık içinde, yerinde duramıyordu. Nasıl olurdu, nasıl olurdu, bu? Cevdet gibi kara kuru, hattâ çirkin bir insanın karşısında nasıl yenilgiye uğrayabilirdi böylesine yakışıklı olduğu halde? Demek bir zamanların keçi Melâhat'ından bu yana, şimdi de başına keçi Nuran çıkmıştı?

Bir sigara yaktı, limanın parke taşlarında dolaşmasına devam etti.

Bakmıyordu bile kız be!

O gün Emniyet müdürlüğünden çıkmışlar, Cevdet'le Nuran basıp gitmişlerdi. Hele Nuran, ne kendisine, ne de annesinin patronu bar sahibine bir «Allahaısmarladık» bile dememişti. Kara, kuru oğlanın kolunda, yallaaah...

Bilek saatına baktı, on birdi daha ama, içi sıkılıyordu. Baba'nın meyhanesine gidip bir şişe Buzbağı, ya da Kavaklıdere devirmeliydi. Ondan sonra? Bilmiyordu, bilmiyordu Allah belâsını versin. Yalnız dikkat ettiği bir nokta..

kızın annesi Cevdet'i hiç mi hiç sevmiyordu. Kadın da avucunun içinde olduğuna göre...

O geceyi barda birlikte geçirmişlerdi. Bar sahibi, Nuran'ın annesi, Fikret. Fikret kadının bütün eşeleme, hattâ kışkırtmalarına karşılık ilgisiz gibi görünmüştü. Mahsustan. Tuhafına gidiyordu kadının hâli. Bir yandan her fırsatta onu sevdiğini söylüyor, yanına sokuluyor, öte yandan da boyuna kızının üstüne itiyordu. Bu ne biçim sevgiydi? Açıkcası kızını Cevdet'ten kurtarmasını mı istiyordu yoksa? Fikret böyle anlıyordu. Yoksa seven bir kadın, değil kızı, tamamiyle yabancı bir kadını bile kıskanırdı sevdiği adamdan!

Liman dışındaki Baba'nın küçük şaraphanesine gitti.

Ufacık ama şipşirin bir meyhaneydi. Sahibi Yahya kaptan, eski, kurt denizcilerden. Kocaman burnuyla gece gündüz sarhoş, nekre bir adamdı ki, çeşitli şilep ya da vapurlarla hemen hemen dünya'yı dolaşmıştı.

Fikret dükkâna girerken, Yahya kaptan şarabını tepesine dikiyordu. Müşteri gelmiş, karşılanmak istermiş, karşılanmazsa kırılırmış, bir daha gelmiyebilirmiş... vızgelirdi. Fikret huyunu bildiği için, aldırış etmeden bir kıyıdaki boş masalardan birine geçip oturdu. Garsona:

«— Buzbağı!» dedi.

«— Şiş? Köfte?»

«— Köfte olsun. Yeşil salata da...

Buzbağı şişesi gelince, mezeleri bekliyemedi, bardağını doldurup dikti. Ağzını yumruğunun tersiyle sildi. Can sıkıntısı, sanki içindeki canlılığı körleten bir pastı da, şarap bu pası silip götürmüştü. Sıkıntısı şu birkaç yudumla bir hayli silinmiş miydi ne? Galiba. Yeniden birkaç yudum. Gene yumruğunun tersiyle silinen ağzı. Evet evet, şarap, içindeki sıkıntıyı siliyordu. Rakıdan başka öteki içkilerden bir çoğunun, damarları sıvadığını bir yerlerde okuduğunu mu, yoksa birilerinden işittiğini mi sanıyordu... Rakıysa tam tersi imiş. Bu sıvaları yer, mahvedermiş ama, gene de şarabı seviyordu o. Şarabın da kan rengini en çok!

Bardağını havaya kaldırdı. Pencereden vuran ışığa tuttu: Tertemiz bir kırmızılık. Bayılıyordu. Deniz mavisi, şarap kırmızısı, yaprak değil kurbağa yeşili...

Bu yeşilden Nuran'ın kulaklarındaki küpelerin yeşiline kaydı düşüncesi. Gene o, hep o. Sevmiyordu, çıldırmıyordu. Tam tersi, kızıyordu ona. O ne güzeller görmüştü babasının evindenberi, ne güzeller! Cevdet değildi, adamdı o adam! Babası da Cevdet'in babası gibi bir tahsildar parçası değil, kocaman doktordu. Şimdi her şey kalın bir perde ardında yitip gitmişti. Babasının kasabadaki kocaman konağının misafir odası, salonu dile gelmeliydi de evlerine girip çıkan birbirlerinden güzel misafir hanım-

larını, kızları, hizmetçi, evlâtlıkları anlatmalıydı.

Şarabını yeniden yudumladı.

Haftada en az iki gün ziyaretler çekerdi babası eşe dosta. Kimler gelmezdi? Hâkimler, o zamanlar Müdde-i umumi denilen Savcılar, Ceza reisleri, tüccarlar, kaymakam, hanımı, kızları, kızlar, kadınlar, genç kadınlar... Erkekler ayrı, kadınlar, kızlar, oğlanlar ayrı otururlardı. Babasıyla erkek misafirleri gümrah kahkahalarla sofada atıştırırlarken, annesinin yaşlı misafirleri de bir başka odada güle söyliye yemeklerini yerler, açık saçık konuşmalarını çocuklar işitip ahlâkları bozulmasın diye, bir başka odaya tıkarlardı. Çocuklar, kızlı oğlanlı, hattâ genç, güzel, körpe, cıvıl cıvıl hizmetçilerle evlâtlıkların doldurduğu oda konağın en çekici yanıydı. Fikret yaş yaş, boy boy, renk renk dişilerin arasında elma kurdu gibi dolanır, kıvranırdı. Hiçbirine işmara hâcet yoktu. Dilediğini bileğinden çeker, artık gardrobun içi mi olur, kerevetin altı mı? Dakikalarca kaybolurlardı. Yalnız o mu? Öteki misafir oğlanları da. Bir ara sesin sedanın kesildiği sıra, içerde annesinin dikkati mi ne çekilir, usullacık geliverirdi kapıya: İlk zamanlar gaz lâmbası, sonraları elektrik kısılır, ya da söndürülürdü. Ev sahibi anne karanlık odada çocukların ne yaptıklarını anlamak için lâmbayı açıverirdi de, gün ışığına çıkmış kara böcekler gibi şaşırırlardı. Hattâ

Fikret kızardı, parlardı annesine: Ne vardı? Ne oluyordu? Oynuyorlardı işte. Haydi bakalım alsındı voltasını! Kadın sus pus çekilirdi ama, içinde bir korku, oğlunun ahlâkının bozulacağı korkusu. Kocasıysa: «— Adaaam sen de hanım..» derdi. «İnsan bu dünyaya yaşamak için geliyor. İster öyle yaşa, ister böyle. İster kral ol, şâh ol, ister gedâ. Unutma ki bataklıklardaki solucanlar da yaşıyorlar ve hayatlarından memnundurlar. Ben babamın baskısı altında geçen zavallı, kadınsız, kızsız yıllarıma şimdi nasıl acıyorsam, oğlumun da günün birinde benim gibi hayıflanmaması, acımaması için koyuver ipin ucunuuuu...»

Salatası, köftesi gelmişti. Yeni bir yudum, salata, köfte.

Doğrusu kadından, kızdan yana sıkıntı çekmemişti babasının evinde. Her türlüsünü çok genç yaşlarından itibaren görmüş, yatmış, kalkmış, düşmüş, ardından koşturmuş, bırakıp ağlatmış, dizlerine kapandırmıştı ama, bir zamanların Melâhat'ı gibi, şu Nuran şimdi de... Yok canım, onu kendi keyfine bırakmıyacak, öcünü alacaktı.. Bir de Cevdet'in birdenbire değişivermesi, pırıl pırıl bir türkü, neşeli bir nârâ gibi dolaşması, çevresine mutluluğunu yayması. Ulan amma da görmemişin biriydi be! E, ne vardı çevreye fiyaka yaparcasına türküler, mutluluğundan sarhoşa döndüğünü açıklayıp ilân edişler? Ne oluyordu yâni? Hiç kimse onunki

kadar güzel bir kızı kendine bağlayıp, âşık edemez miydi? Meydan mı okuyordu? Gerçi ona neden haber vermediğini bir gece anlatmıştı ama, Fikret'i doyurmamıştı bu. «— Kızın beni sevebileceğini aklımın kıyısından bile geçiremiyordum. Çünkü çok güzel! Bense, görüyorsun, kara kuru biriyim. Üstelik çocukluğumdan beri hapislerden göz açmadım. Babama «Boynuzlu» dendi mahallede, küçücüktüm, kimselere gücüm yetmezdi, önleyemedim. Bu kız, bu kız beni yıldırımla vururcasına çarptı. İnan Fikret, o kadar âni oldu ki bu. O gün sen gelmeseydin, ben sana açacaktım. Şerefsizim ki açacaktım ha!»

Şarabını yudumladı.

Hayır, kanmıyor, kanamıyordu. Cevdet'ten bir kadın önünde dayak yemiş, rezil olmuş gibi görüyordu kendini. Bu işin altından kalkabilmek içinse, dayak yediği kadının önünde, kendini döveni müthiş surette dövmeyi farz sayıyordu. Mâdem Nuran'ın önünde dayak yemişti, o halde gene Nuran'ın önünde ona yâni dayak yediği adama müthiş bir darbe indirip, onu yerlere sermeliydi ki, haysiyeti, şerefi, gururu kurtulsun, eski hâline gelsin!

İyi ama nasıl olacaktı bu:

Henüz bilmiyordu.

«— Ne haber ispinoz? Ne düşünüyorsun?»

Meyhaneci Yahya kaptan.

Başını kaldırdı, baktı:

«— Sağlık be baba..»

«— Ananın yüzünü görmeden ezbere babalık olmaz!»

«— Anam yok be baba. İstersen, külüstür bir halam var. Ha?»

Yahya kaptan da hayli içmişti. Kırmızı kırmızı gülerek:

«— Görelim» dedi, «görelim bakalım..»

Bir iskemle çekip oturdu:

«— Seninki uçuyor be, ha?»

Kimdem söz açıldığını gayet iyi bildiği halde, anlamazlıktan geldi:

«— Kim benimki?»

«— Anlamıyor musun? Can-ciğer dostun!»

«— Haa, Cevdet mi?»

«— Kaldır ayağını... uçuyor oğlan şerefsizim!»

«— E, tabî. Seviyor, seviliyor...

«— Kızın anası barda çalışıyormuş ama?»

Sevindiyse de belli etmedi:

«— Ne çıkar? Anasından kızına ne?»

«— Ön teker nereye giderse arka teker de oraya gider oğlum!»

Karşılık alamayınca üsteledi:

«— Anasının çalıştığı barın patronu, kızı hiç mi okşamadı yâni? Barları bilirim. Gençliğimde az pabuç eskitmedim. İmkân var mı? Okşamamış olması kaabil değil!»

«— Canım öyle olsa Cevdet alır mı kızı?»

«— Anlamadıım?...

Neden anlamadığını açıklıyacaktı ki, çağırdılar. Kalktı, kasaya gitti.

Fikret memnundu. Demek bu işin dedi-kodusu yayılmıştı. Bu da önemli değildi Fikret için. O, dayak yediği adamdan, dayak yediği kadının önünde dayak atarak gururunu onarmalıydı. Hiç belli etmeden, su gibi içlerine sızmalı, yılan gibi sokmalıydı..

Tam bu sırada Cevdet, elinde birtakım kâğıtlar, şaraphaneye neşeyle girdi. Gözleriyle içerisini şöyle bir arandı. Gördü. Koştu arkadaşının yanına.

«— Seni arıyorum..»

Fikret:

«— Hayrola?» dedi.

Elindeki kâğıtları sallıyarak:

«— Öğleden sonra nikâh için evlenme memurluğuna gidiyorum!»

«— Askı falan?»

«— Bugün askıya vereceğim işte. Yirmi gün sonra işlem tamamlanır. Ondan sonra da düğün, ve...»

Arkadaşının boynuna sarıldı, yanaklarını öptü.

Cevdet'e kulak astığı yoktu. Bu akşam bara gidip Leylâyı bulmalı, samimiyeti artırmalıydı!

Cevdet geldiği gibi çıkıp gittikten sonra o da şarabını bitirdi, köftesini falan yedi, hesabını görüp meyhaneden çıktı.

Dışarısı günlük güneşlikti. Bir şişe Buzbağı'nın verdiği tatlı sarhoşlukla başıboş dolaşmak geliyordu içinden. Belki de vapura atlar, Boğaz'a açılırdı. Ya da, Beyoğlu'na çıkar. İstiklâl caddesinin gölgeli, geniş kaldırımlarından birinde Taksim'e kadar uzanırdı. Tam karar verecekti, aklına bambaşka bir fikir gelip oturdu: Tarlabaşı'ya çıksa, Nuran'ların apartmanı yakınlarındaki bir kahve, ya da muhallebiciye girse, Nuran'ın evden çıkışını denk getirse. Sonra da başka yollardan önüne çıkıverse; rastlaşmışlar gibi!

Bir hayli sarhoş kafasına yattı. Bir dolmuş. On dakika sonra Galatasaray'daydı. Tarlabaşı caddesine tam inmişti ki, gözüne güzel bir balık lokantası ilişti. Bu lokantayı kaç vakıttır kuruyordu zâten. Nuran'ı bir an unutarak, kendini lokantanın zarif vitrini önüne attı. Zengin çeşitli, iştah açıcı seçme mezelerden uçuşan renkler cümbüşü içindeydi camekân. Turuncular, griler, yeşiller, gene yeşiller, arada kırmızılar, gene turuncular, sonra morlar, sarılar... ama en çok da yeşiller. Yeşiller kıvırcık salata olmuş, roka olmuşlardı. Griler, morlar irili ufaklı balık, turuncular havuç, kırmızılar turp, sarılar limon...

Her ne kadar karnı tok, kafası içkiliyse de, gene de girdi. Boş masalardan birine geçti. Küçük bir Buzbağı istedi, yokmuş. Kavaklıdere'ye peki dedi. Rokalı, kıvırcıklı, kırmızı turplarla

işli ikilik bir salatayla, ızgarada çıtır çıtır kızarmış köfte istedi. Bütün bunlar hemen, çabucak gelmeliydi. Tuhaf bir acelecilik vardı içinde. Tenha, loş lokantanın çok hoşuna gitmesine karşılık, oturamıyor, kalkıp gitmek geliyordu. Nereye gidecekti? Biliyor, bilmiyor, bildiğini bilmek istemiyordu.

Cızbız köfte, salata, şarabı geldi. İki bardaklık şişenin yarısını bardağına döktü, bir solukta dikti. Salata, sonra köftelerden teki kuvvetli dişlerinin arasında öğütmeğe başladı. Köfte tam da istediğinceydi, kimyonlu. Öyle olduğu halde, gene de tuhaf bir acelecilik içinde... Kimyon annesinin eski günlerini hâtırlatmıştı. Annesi, daha çok da haminnesi kahve tabağına tuz, kırmızı biber, kimyon koyardı bolca. Karıştırırdı. Sonra buna ekmeğini banarak yerdi. Fikret de haminnesini taklit ederdi. O günler, ne güzel günlerdi o günler! Babası akşamları mutlaka koca göbekli birkaç nekre arkadaşıyla gelir, masa kurulur, buzlu rakılarının başına geçerlerdi. Misafirler içinde kurt gibi, köpek gibi uluyanlar, Kürt, Arap, Çerkes, Boşnak taklitleri yaparak sofrayı kırıp geçirenler vardı. Sakallı, bıyıklı adamlardı. Arada kadınlardan konuşur, güya konuştuklarını Fikret'ten saklarlardı.

Şu anda bütün bunlar bile değersiz şeylerdi. Aklından coşkun bir sel gibi geçen eski günleriyle, eski günlerinin rahat baba evinden re-

simleri elinin bir davranışıyla sanki kafasından attı.

«— Garson, hesap!»

Hesabı geldi, borcunu ödedi, çıktı lokantadan. Tarlabaşı caddesine indi. Nuran'ların oturduğu apartmanın önünden geçti. Görünürlerde kimseler yoktu. Kız evde miydi acaba? Apartmanın tam karşısındaki küçük esnaf kahvesine girdi, alçak iskemlelerden birini altına çekti:

«— Yap bir, az şekerli!»

Az şekerlisi tam gelmişti ki, apartman önünde kocaman, siyah, pırıl pırıl bir araba durdu. İçinden saçları briyantinle sıkı sıkı oğulmuş genç bir adam indi, apartmana daldı. Tuhaf bir his, bu genç, yakışıklı adamın Nuran'lara gitmesi gerektiğini duyurmuştu. Nitekim az sonra Nuran'ın annesi, alabildiğine boyanıp süslenmiş, griler içinde, bir genç kız şuhluğuyla apartmandan çıktı. Arkasından gelen genç adamla birlikte arabaya girdi, araba hareket etti.

Fikret hiçbir kıskançlık duymadı. Yalnız, Nuran evdeydi, yalnızdı. Gitse, bir bahaneyle kızı lâfa tutsaydı? Çünkü, geberiyordu kızın ilgisizliğinden. Neden ilgi göstermiyordu? Korkuyor muydu Fikret'ten? Korkuyorsa neden? Önceden tanışmıyorlardı ki, aralarında geçmiş herhangi bir şey olsun! Hiç, hiçbir şey olamazdı. O halde neden, neden surat ediyor, bakışla-

rını kaçırıyor, o gün polis arabasında yanında oturduğu halde dokunmaktan sakınıyordu?

Kahve parasını verip dükkândan çıktı.

Apartmana hemen gitmedi. Tarlabaşı caddesinin sağ kaldırımında, Taksim'e doğru yürümeğe başladı. Evet, gitse, çalsa zili, kapı açılsa. Nuran hiç ummadığı anda karşısında Fikret'i bulsa?

Herhalde şaşırır:

«—... Fikret âbi!» derdi. Sonra da çâresiz:

«— Buyrun, buyurmaz mısınız?»

Girer miydi? Yoksa annesini, ya da Cevdet'i mi sorardı kibarca? Herhalde annesini sorardı. Alacağı karşılık da yüzde yüz şu olurdu herhalde:

«— Az önce çıktı..»

«— Nereye gitti acaba?»

«— Valla hiç bilmiyorum. Bir ahbabiyle gittiler.»

«— O halde girmiyeyim..»

«— Niçin?»

«— Evde yalnızsınız, yakışık almaz!»

Şöyle bir karşılık almayı öyle isterdi ki:

«— Yakışık almaz mı? Neden?»

«— Bilmem, Cevdet duyarsa, belki...

Bir kahkaha. Ardından da:

«— Çok tuhafsınız. Cevdet de kim oluyor sizin yanınızda?»

Bu da yetmiyecekti Fikret'e. Genç kız elinden tutup içeri çekmeli, boynuna sarılmalı, du-

daklarını dudaklarına yapıştırıp ağlamağa başlamalıydı. Neden ağladığını sormalı, kızdan da:

«— Seni seviyorum!» karşılığını almalıydı.

«— Peki neydi o Cevdet hırtının yanında takındığın tavırlar?»

«— Numara yapıyordum!»

«— Kime?»

«— Sana!»

«— Bana? Niçin?»

«— Dikkatini çekmek için. Hem ben Cevdet'le ilgilendiğim zaman seni tanımıyordum ki. Tanısaydım o kara, kuru, çirkin adama bakar mıydım? Beni affet. Dikkatini, hattâ, merakını çekmek için, seni kızdırıp ardımdan koşturmak için öyle davrandım. Bak, arzuma nasıl kavuştum? Yoksa belki de gelip beni aramazdın!»

Nuran'ın tıpkı tıpkısına böyle davranacağına inanan yanı ağır basıyordu. Bunda da haksız değildi. Çocukluğundanberi her zaman, hemen bütün arkadaşlarının yanında, kadınlar kızlar hep Fikret'e bakmış, evli kadınlar kocalarını onunla aldatmış, nişanlılar Fikret için, Fikret'in bir işaretiyle nişan yüzüklerini atmışlardı.

Bir sigara yaktı.

Sonra geri döndü. Ne olursa olsun gidecek, kapıyı çalacak, Cevdet'i değil annesini arıyacaktı. Bunda da Nuran'a karşı gizli bir hakaret

saklıydı. Nuran gibi güzel, körpe kızı değil de, kart annesini arıyordu!

Apartmanın hizasına gelince durdu. Nuran şöyle de karşılıyabilirdi:

«— Haa, siz misiniz Fikret âbi?»

«— Evet. Anneniz evde mi?»

«— Az önce çıktı.»

«— Dönecek mi?»

«— Sanmam. Sizi buyur etmek isterdim ama...

«— Ama?»

«— Evde benden başka kimse yok!»

«— Benden korkuyor musunuz?»

«— Sizden değilse bile komşuların dedi-kodusundan..»

«— Yaa!»

«— Evet.»

«— Ben Cevdet'in en yakın arkadaşıyım ama?»

«— .....?»

«— Demek beni evinize buyur etmiyeceksin?»

«— Maalesef.»

Bu, en akla yatan ihtimâldi. Kızın davranışından anlıyordu ki, ona karşı ya numara yapıyor, ya da gerçekten korkuyordu. Henüz hiçbir teklif, ya da sarkıntılıkta bulunmamış bir insana karşı bu davranışı anlamıyordu.

Elindeki sigarayı atıp apartmandan içeri daldı. Ne çıkardı be? Ne olabilirdi? Çok çok

Cevdet'e söyler, Cevdet de ne için zamansız gittiğini sorardı. «— En yakın arkadaşımın hayatını birleştirmeğe karar verdiği bir kız. Üstelik annesi de barda çalışıyor. Bakalım dedim, kız en yakın arkadaşımı gerçekten seviyor mu diye denemek istedim» der içinden çıkardı ki, Cevdet memnun bile olurdu.

Nuran'ların dâire kapısında durdu. Parmağını zile uzatıp uzatıp çekiyordu. Bir başka kadın olsa ardına böylesine düşmeyi gururuna yediremezdi ama, bu öylesi değildi. Yüz verip, yılışması, hattâ Cevdet'ten vazgeçecekmiş gibi haller takınması gerekirken, sırt dönüyor, görme açısına girmekten sakınıyor, boyuna ölü açılara kaçıyordu.

Birden üst katta bir kapının açılıp kapandığını işiterek zile bastı. Zil sesi derinlerde küflü küflü yansıdı. Sonra zarif genç kız ayaklarının çevik yürüyüşünden çıkan terlik sesleri.

Kapı açıldı.

Nuran karşısında Fikret'i görünce şaşaladı. Büyük bir korkunun içine yuvarlanmıştı birden. Çâresiz kekeledi:

«— Efendim?»

Fikret bu soğuk karşılanışı beğenmedi. Tuhaftı, çok tuhaftı hattâ. Bu kız bir zamanların keçi Melâhat'ından da başka bir hava içindeydi ona karşı. Keçi Melâhat sonunda yola gelmiş, mahsustan öyle davrandığını söylemişti. Dikkatini çekip, kendine mal edebilmek için. Ama

bunu söyler söylemez de, hele kollarının arasına alıp dudaklarını öptükten sonra hevesi geçivermişti.

Fikret:

«— Leylâ hanımı aradım» dedi.

Pembe, alelâde entarisinin fazla açık olmıyan göğsünü, açıkmış gibi çekip örtmeğe çalışırken, göğsü inip inip kalkıyordu:

«— Az önce bir ahbabiyle çıkmıştı...»

Fikret «— Buyurmaz mısınız» falan bekledi ama, Nuran oralı olmadı. Adamın kötü maksatla geldiğini sanan yanı ağır basıyor, üstüne saldıracakmış gibi korkuyordu. Böyle bir şey yaparsa? Aklından bağırmak, kıyametleri koparmak geçti. Bağırır, kıyametleri koparır, ortalığı ayağa kaldırırdı. İstemiyordu, gitsindi. Bir daha da gelmesin. Cevdet'le evlendikleri zaman da evlerine gelmek ister, ya da Cevdet alır getirirse düpedüz kovmasa bile, söylerdi Cevdet'e. Ah, açık açık anlatabilseydi! Diyebilseydi ki «— Babamın başını belâya bunun gibi yakışıklı bir hergele soktu. Annem onu sevmeseydi, babam herifi boğmaz, boğmayınca hapise girmez, hapise girmeyince de ölmezdi!»

«— Müsaadenizle..»

Fikret içinde büsbütün büyüyüp azgınlaşan vahşî hayvanıyla oradan nefretle ayrıldı. Mahvolmuştu, mahvolmuştu işte! Ulan ne buyur, ne de birazcık gülme, gülümseme!

Nuran kapıyı yavaşça kapadı. Kapalı kapı-

ya sırtıyla dayandı. Ne için gelmişti? Gerçekten annesini mi aramak, yoksa Nuran'ı yoklamak için mi? Cevdet'e Jön Nejat'tan, Nejat'ın yakışıklılığından, Fikret'in de ona benzeyişinden hattâ Fikret'in Jön Nejan'tan da yakışıklı olduğundan söz açamazdı. Açsa, Cevdet çirkinliğini anlar, içlenir, Nuran'a gönül koyduktan başka, annesinin fâhişe, babasının kaatil olduğunu öğrenir, soğuyabilirdi.

Kapıdan sevinçle çekildi.

Babasının kaatil, annesinin fâhişe olduğunu biliyordu Cevdet. Anlatmışlardı birbirlerine hayatlarını ya;

Mutfağa neşeyle yürüdü.

İkisi de karşılıklı, birbirlerine bütün geçmişlerini anlatmışlar, sonunda da âilelerinden onlara ne olduğu kanısını paylaşmışlardı. Şimdi yalnız işin çirkinlik, yakışıklılık yanı kalıyordu. Cevdet onun için Fikret'ten de, Jön Nejat'tan da, daha başkalarından da güzeldi. Az sonra gelecek, birlikte baş başa yemek yiyeceklerdi.

Fikret'i unutarak buz dolabına gitti, kapağı çekti: Bir tabak dolusu kıyma vardı. Yumurta kırarlardı. Yanına da kıvırcıklı, rokalı, kırmızı kırmızı turplarla işli fiyakalı bir salata yaptılar mı, ooooh!

Kapağı itti, sonra aklına rakı gelerek kapağı yeniden çekti. Rakıları var mıydı? Vardı ya-

rım şişe. Cevdet isterse rakı içer, Nuran da bira, pek pek şarapla yetinirdi.

Akşam güneşi kocaman apartmanların ardına devrilip, apartmanlar loşlaşıp, elektriklerin yandığı saatta Cevdet, birtakım paketler ve rakı, bira, şarap şişeleriyle geldi.

Nuran onu heyecanla karşıladı. Elindekileri almadan dudaklarını uzattı. Karşı dairenin kapısı açılsa da biri çıkıverse görüleceklerdi. Nuran'a da, Cevdet'e de vızgeliyordu komşular, İstanbul, hattâ dünya! Bu kocaman dünyada yalnız ikisi vardı sanki. Üst yanı hava!

«— O şişeleri ver canım!»

«— Hayır nonoşum sana zahmet olmasın!»

«— Olmaz olmaz, ver..»

Aldı, öne düştü, mutfağın yolunu tuttu. Cevdet de ardında. Öteberileri masa üzerine bırak p kucaklaştılar, dudakları dudaklarını buluverdi. Gözleri yumulmuş, bu dünyadan geçmişlerdi.

Neden sonra ayrıldılar.

«— Canım!» dedi Nuran.

«— Şekerim!» karşılığını aldı. Sonra hâtırlıyarak:

«— Haa, ikindiüstü senin o arkadaşın geldi!»

Cevdet'in yüzünden korkunun, kıskançlığın, öfkenin gölgeleri geçti. Neşesi kaçmıştı işte. Biliyordu hergelenin böyle bir haltlar ka-

rıştıracağını, Demek o evde yokken çıka gelmişti?

«— Sarhoştu değil mi?»

Nuran farkına varmamıştı ki.

«— Bilmeem?»

«— Nasıl bilmezsin anam? Öğleyin rastladım meyhanede kafayı çekiyordu!»

«— Şekerim bir an geldi, annemi sordu, yok dedim...

«— İçeri almadın değil mi?»

«— Deli miyim Cevdet?»

«— Sonra?»

«— Sonra hiiç. Çekti gitti. Belki de buyur etmeyişime bozulmuştur ama, adaam sen de..»

Cevdet'in getirdiği öteberilere hamarat hamarat gitti. Şişeleri buz dolabına yerleştirdi. Salatalıklarla rokaları filân bağlarından çözüp musluğun bembeyaz fayansı içine koydu. Sonra da yumrukları belinde ufacık bir kadın, sordu:

«— Karnın aç mı?»

Cevdet dalgındı. Aklında, aklının ortasında Fikret, hep Fikret! Neden, niçin gelmişti? Meyhanede rastlaştıkları zaman gideceğini söylememişti... yoksa kötü bir maksadı mı vardı? Neden olmasın? Belki de Nuran'ın davranışını kontrol için gelmişti. Çünkü bir zamanlar anlattığına göre keçi bilmem ne adlı bir kız varmış, Fikret'e yüz vermemiş. Bu da kızmış, kızı tavlayıncaya kadar...

Nuran, Cevriye gibi sokuldu:

«— Sana söylüyorum!»

Kendine geldi:

«— Ne?»

Bir az da sert:

«— Ne düşünüyorsun kara kara Allahını seversen?»

Omuz silkti isteksizlikle:

«— Hiiç.»

«— O adamın buraya gelişini mi?»

Kıskandığını belli etmek istemiyordu:

«— Yoo...»

Ve attı:

«— Nikâh işlerini düşünüyorum. Memur, on beş yirmi gün içinde askıdan iner, dedi. Onu düşünüyorum..»

«— Neyse şimdi bırak bunu. Karnın aç mı dedim cevap vermedin?»

«— Karnım mı? Aç ama, boşver. Sen yanımdasın ya!»

«— Olsun. Sana bir şeyler hazırlıyayım..»

Nuran buz dolabından kıymayı çıkarırken, Cevdet de sivil elbisesinin ceketini atmış, gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıvıyarak geçmişti musluk fayansındaki salatalıkların başına.

Nuran:

«—Ben yapardım, bırak sen..» dedi.

Cevdet bakmadan:

«— Niçin? Ben yapamaz mıyım? Sonraa... şeker karıcığımın yorulmasını istemem ki!»

Nuran'ın çok hoşuna gitti bu. Yanına çocuk gibi koştu:

«— Ne ne? Bir daha söyle bakayım?»

«— Şeker karıcığımın yorulmasını...

«— Bir daha!»

«— Şeker karıcığımın...

«— Bir daha!»

«— Şeker karıcığım...

«— Canım!»

«— Her şeyim! Fakat Nuran, içimde bir korku var..»

Genç adamı öpmekten vazgeçti. Hattâ bir adım geriledi:

«— Ne var ne var?

«— Korku, tuhaf bir korku!»

«— Ne korkusu?»

Aklına Fikret, onun yakışıklılığı gelmişti. Cevdet de ayni korkunun ta içindeydi ama, bunu açık edemezdi.

«— Bu kadar mutluluğa lâyık mıyım diye düşünüyorum da bütün sevincim uçuveriyor. Çünkü hayatımda hiç gülmedim. Her gülüşümün ardından ıztırap geldi. Sevincim göz yaşlarıyla ıslandı. Onun için...»

Nuran ferahlamıştı. Cevdet'in şu yakışıklı adamı aklından çıkarıp atmasını istiyordu. Ondan her şeyi gizlemeliydi, öyle gerekiyordu. Ufacık meseleleri büyütüyor, kendine dert ediyordu. Fikret çıkıp gelmişse yüz bulamamış, defolmuştu. Bundan sonra böyle olacak, Cev-

det'e ondan söz açmıyacaktı. Cevdet her şeyiydi. İhsan âbi falan değil, düpedüz Cevdet'ti, Cevdet'ti!

Boynuna sarıldı:

«— Canım benim, sen değil buna, çok çok daha büyük mutluluklara lâyıksın!»

Dudaklarını uzattı, uzun bir öpüş. Sonra ayrıldılar.

Nuran:

«— Sevişmek yeter. Vazife başına, marş!» dedi.

Herkes kendi işinin başına geçti. Cevdet genişçe çinko bir kapta salatalıkları yıkıyor, yıkarken de içine olanca ağırlığıyla çökmüş Fikret'i düşünmekten kendini alıkoyamıyordu. Çok yakışıklıydı. Şu hârikâ kız, o kadar yakışıklı birini değil de kendisini neden sevsindi? Fikret ondan habersiz gelmiş, Nuran'la konuşmuştu. Nuran kapıda, birazcık konuştuk diyordu ama, doğru muydu bakalım? Ya mahsus öyle söylüyorsa? Üstelik Fikret'in müzmin bekârlığını da biliyordu. Gelmiş, kıza diller dökmüş, onu avucunun içine almış olamaz mıydı? Yalnız ne vardı, Cevdet'in yakın arkadaşı olduğu için birden açılamazdı. Sonra korkardı da Cevdet'ten. İçeri girmiş çıkmışlığını, vurmuş vurulmuşluğunu biliyordu. Daha sonra, çeşitli Avrupa, Amerikan limanlarındaki kavgalarını da gayet iyi biliyordu. Onun için Fikret'in açıktan açığa herhangi bir itliğinden değil, Nuran'-

ın ona gönül vermesinden, onu haberi olmadan aldatmasından, farkına bile varmadan boynuzlamasından korkuyordu. Babasına «Boynuzlu» dediklerini, hattâ Perili Konağın duvarına öküz resmi çizip altına «Boynuzlu» diye yazdıklarını babası biliyor muydu?

Kıvırcık marulları teker teker yıkadı, beyaz bir kayık tabağa koydu. Sonra rokaları, daha sonra domateslerle kırmızı turpları. Bir başka tabak aldı raftan. İnce ince doğramıya başladı marulları. Sonra domatesleri. Daha sonra da roka yapraklarını, domateslerle kırmızı turpları tabakta iyice karıştırdı, limon sıktı, sarı şerbet gibi zeytin yağını bolca gezdirdi.

«— Evet Nuran hanım.. salatamız hazır!»

Döndü, baktı:

«— Hârika!» dedi.

«— Başka?»

«— Orada ispirtoluk olacak. Yakıver...»

Cevdet ispirtoluğu aldı. Taşıp dökülmüş kahve, ispirtoluğun sarı tenekesi üzerinde kurumuş, silinmemişti.

«— Bir bezin var mı?»

«— Ne yapacaksın?»

«— Şeyy.. şu kahveleri silecektim...»

Nuran döndü, baktı. Utandı bayağı. Nasıl olmuş da görmemişti?

«— Annemin mârifeti» dedi. «Gece yarısı gelmiş, sarhoş tabî, kendine kahve pişirmiş.

Pişirirken de taşırmış, sonra da öylece bırakmış..»

Cevdet, genç kızın uzattığı bezi aldı:

«— Sevgili kayınvaldemin kahvesini evlendikten sonra ya sen, ya da ben pişirelim olmaz mı?»

Nuran annesi üzerine bir şeyler söyliyecekti vazgeçti.

Cevdet ispirtoluğu silip, tenekeyi sarı sarı parlattıktan sonra sordu:

«— Öyle değil mi?»

Nuran unutmuş, daha doğrusu üzerinde durmamıştı:

«— Ne?»

«— Kayınvaldemin diyorum, kahvesini...

«— Evet?»

«— Ya sen pişirirsin bundan sonra, ya ben!»

Nuran isteksizlikle:

«— Kolay» dedi.

Cevdet:

«— Fakat..»

«— Ne fakatı?»

«— Annen seni bana vermeğe razı olacak mı bakalım?»

«— Sen galiba beni konuşturmaktan zevk alıyorsun. Değil annem, hiç ama hiç kimse karışamaz bana. Daha önce de söylemiştim. Sen şimdi bırak bunu da bana Nimet'ten bahset bir az..»

«— Ne Nimet'i? Nesinden bahsedeyim?»

Kıymalı yumurta sahanını, iki beyaz tabağı, çatalları, ekmeği, suyu, rakı ve şarap şişelerini getirdi. Her şeyi ufacık, bembeyaz elleriyle masaya yerleştirdi. Sahandan tabaklara kıymalı yumurtayı böldü, sonra sevgilisinin karşısına geçip oturdu.

Cevdet onu hazla gözetliyor, Nimet'in nesinden bahsetmesi istendiğini kestirmeğe çalışıyordu. Bu defter kapanmamış mıydı?

Nuran şarap dolu bardağını aldı, kaldırdı:

«— Haydi şerefe!»

Cevdet de sulandırdığı rakı kadehini aldı:

«— Şerefe canım!»

İçtiler. Kıymalı yumurtalarıyla salatalarını kurt gibi yiyorlardı.

Cevdet:

«— Nimet'in nesinden bahsetmemi istiyorsun?»

«— O kart karıya o biçim bağlanmana öyle içerlerdim ki!»

Cevdet anlamıştı. Güldü.

«— Bırak şunu Allahını seversen, hâtırlatma o günleri..»

«— Kimbilir ne diller dökerdin?»

Cevdet ciddileşti:

«— Beni anla canımın içi» dedi. «O kadar yalnızdım ki. Tutunacak dalım yoktu. Bir gece arkadaşlarla onun çalıştığı pavyona gitmiştik. Nimet aşırı sarhoştu, yerlerde yuvarlanıyordu.

Arkadaşların itirazlarına kulak asmadım, yerden kaldırdım. Pavyon kapısı önündeki taksilerden birine götürdüm. Bindirip evine gönderecektim. Ağlamağa başladı. Beni yalnız bırakma, dedi.İçime dokundu. Yalnızdım, yapayalnızdım. Yalnızlığın ne korkunç şey olduğunu gayet iyi bilirdim. Arkadaşlarımı pavyonda bırakıp atladım yanına. Pansiyonuna birlikte gittik. Yatağına yatırdım. Elime sarıldı gitme diye. Bekledim, saatlarca bekledim. Neden sonra ayıldı, kalktı sallanarak. Başı ağrıyormuş. Bıktım bu hayattan, ölmek istiyorum dedi. Teselliye çalıştım. Bana dostça baktı. İki şişe soda içti. Ağlıyarak hayatını anlattı. Beni de ağlattı. Kendimden daha bahtsız birinin başından geçenlere bana ne diyemedim. Kadının ümitsiz yalnızlığı bana koydukça koydu. Dost olduk. Daha sonra da evlenmek istedim onunla. Maksadım hem onu yalnızlıktan kurtarmak, hem de kendime tutunacak bir dal bulmaktı. Düşün, aylarca bütün dünyayı dolaşıyorum. Dönüşte beni bekliyen, bana sıcak, dost, sevgili elini uzatan bir yakınım olsun istiyordum. İhtiyacım vardı buna. Ama o..

Yeniden içtiler.

Nuran :

«— Bana, bir zamanlar ona döktüğün dilleri dök bakalım hadi,» dedi, «istiyorum, dök!»

«— Gelecek evlilik günlerimizi mi anlatayım yâni?»

«— Evet.»

«— Yakında evlilik hayatını birlikte yaşıyacağız canikom. Anlatmaktan ne çıkar? Hattâ birlikte yaşamağa başladık bile!»

«— Olsun, anlat. O seni hiç sevmemişti ki!»

«— Anlatmış mıydı sana?»

«— Her zaman.. sana öyle kızardım ki!»

«— Niçin?»

«— Gözün dünyayı görmezdi..»

«— Görürdü Nuran, seni görürdü ama, sen bana o kadar uzaklardaydın ki!»

«— Sâhi?»

«— Hiç bir zaman ulaşamıyacağım yükseklerde. Seni bana vermezler, verseler bile beğenmezsin gibi gelirdi!»

Nuran irkildi. İçinden Fikret bir korku gibi geçmişti.

Ayni şekilde, ayni adam, Cevdet'in içinden de hızla geçmiş, derinlerdeki kıskançlık yılanını kımıldatmıştı. İkisi de ayni duyular içinde, içkilerini alıp hırsla diktiler.

Neden sonra gözgöze geldiler. İkisi de ayni şeyleri düşünerek «Fikret kâbusu»nu kafalarından atmağa çalıştılar. Olabilirdi ki birbirlerinin gözlerinden bunu anlıyabilirlerdi.

«— Demek çok yükseklerdeyim gibi gelirdim sana?»

«— Hem de nasıl!»

«— Halbuki?»

«—Nerdeyse karım olacaksın!»

«— Bana hiç kızmıyacaksın değil mi?»

«— Neden kızayım?»

«— Meselâ.. yemeği yakarsam?»

«— Bin tencere yemek feda olsun sana!»

«— Şaka yaptım şaka. Bilmiyor muyum?»

«— .....»

«— .....?»

Kapının zili.

«— Annem mi acaba?» dedi Nuran. Ama Fikret olması ihtimâline karşı da aklı gidiyordu. Şâyet Fikret olur da, yüz bulamayışının hesabını sormağa gelirse... sanmıyordu. Herhalde cesaret edemezdi buna.

Çarpıntı içinde kapıyı açtı. Annesiydi. Sarhoş, neşe içinde, o kadar ki, hiç âdeti olmadığı halde kızının boynuna sarılıp yanaklarını öptü. Nuran şaşırmıştı. Annesini hiç böyle içten, ona karşı hiç böyle yakın hâtırlamıyordu.

«— Anneciğim Cevdet var içerde!»

«— Olsuun» dedi. «Siz nasıl sevişiyorsanız, mutluysanız ben de öyle. Ben size karışıyor muyum?»

Salona geçti. Cevdet korkuyla mutfaktan salona çıkmıştı. Geleceğin kaynanasıyla damadı karşılaştılar. Yaşlı ama şu anda kuş kadar hafif ve alabildiğine neşeli kadın coşmuştu bir sefer.

«— Merhaba damat!» dedi. «Ne haber?»

Cevdet, kadının bu sulu davranışını yadır-

gadıysa da, «Damat» sözü hoşuna gitmişti. Demek kızıyla evlenmesine hayır demiyecekti:

«— Sağlık be anneciğim..»

Odasına geçecekti, tam kapıda durdu:

«— Yoo.. anne, teyze, hala, hattâ abla filân denmek istemem!»

Cevdet bozularak güldü:

«— Peki, ne dememi istersiniz?»

Nuran:

«— Annem sana âbi desin en iyisi..» dedi.

Leylâ, Şanuvar kokulu bir kahkahadan sonra odasına gitti. Elbette, elbette o kadar genç görüyordu kendini. Fikret ne demişti Fikret? «— Otuzunuzda var mısınız?» Demek öyle görünüyordu? Mâdem öyle görünüyordu ne diye yaşlı yerine konacaktı?

«— Afferin bana!» diye söylendi.

Ayna karşısına geçti. Sağdan baktı kendine, soldan baktı, önden, yandan. El aynasını aldı, arkadan. Fikret'in dediğince gerçekten çok düzgün bacakları vardı. Bacakları, kalçası, ensesi, saçları... Kapıdaki takside bekliyen patronu da peşini bırakmıyordu son günlerde. Maksadını gayet iyi anlıyordu. Bütün mesele Nuran! «— Hele evlensin, şu kızlık belâsından kurtulsun.. ha? Öyle değil mi Leylâ? Bak sana söz veriyorum, kızını bana ayarla, dile benden ne dilersen!»

Güldü. İşleri yolundaydı canım, adamakıllı yolundaydı hem de. Ne yâni, kızına kötülük

düşünmüyordu ki! Herif yeni değil, çoktan abayı yakmıştı. Kocası koca gene. Ne haberi olacaktı? Şu sözünü ettiği apartman katını satın alır da üzerlerine yaparsa fena mıydı? Sonra Cevdet.. Câhil kız aklı işte. Hevesini aldıktan sonra nasıl olsa sepetliyecekti kara kuru oğlanı. Sepetliyecekti evet ama, şimdi, sıcağı sıcağına üstüne düşmemeli, oğlanı gözünden düşüreceğim diye yanında kötülememeliydi. Tam tersi, öğmeliydi hattâ! Bak az önce ne iyi etmişti.. oğlana yakınlık göstermiş, kendini zorlıyarak da olsa «Damat» demişti. Yoksa, Allah göstermesin, hiç onu gerçekten damat yerine kor muydu?

Hiç lüzum yokken pudrasını, rujunu tâzeledi.

Akıllı kadındı vesselâm. Erkek dediğin de ne? El kiri. Elin kirlendi mi yıkayıverir, temizlersin. Erkek de öyle. Bıktın mı, atıver, bak yenisine, gencine, güzeline...

Fikret aklına geldi. Onu daha şimdiden sevmeğe başlamıştı. Bir zamanların Nejat'ı. Bu, galiba Nejat'tan da güzeldi. Şâyet göründüğü gibi çıkar, yeni başlıyan aşkına ihanet etmezse... kalbinin baş köşesinde yer alırdı!

Elindeki ruju, kalemi falan atıp, genç bir kadın şuhluğuyla salona geçti:

«— Nasılım çocuklar? Güzel miyim?»

Nuran ne kızıyordu şu kadının hoppalığına!

Cevdet:

«— Hârikasınız!» dedi.

Nuran'a dönen Leylâ şakadan:

«— Kız sen niye bir şey söylemedin?»

Nuran:

«— Benim de söylemem şart mı anneciğim? Elbette hârikasınız. Bilmiyor musunuz?»

Yeni bir kahkahadan sonra, lâf olsun diye:

«— Ben gidiyorum» dedi. «Yaramazlık etmeyin ha!»

Bir serçe kuşu kadar hafif, çevik, evden çıktı. «Yaramazlık etmeyin ha!» yı mahsustan, «Yaramazlık edin!» anlamına söylemişti. Ederlerse etsinlerdi. Kızının candarması mıydı? Kaldı ki bir an önce şu sıkıcı, mânasız «Kızlık» belâsından kurtulmalıydı.

Apartman önünde bekleyen taksiye girdi.

Patronu merakla sordu:

«— Oğlan evde mi?»

«— Evde.»

«— Ne yapıyorlar?»

«— Hiiç.»

«— O oğlanda iş yok. Şu senin Fikret olmalı ki...»

Etine iğne dürtülmüşçesine döndü:

«— Ne olurdu?»

«— Şimdiye pasaportunu verirdi..»

«— Yoo.. Fikreti, Fikretimi karıştırma!»

«— Karıştırsam, ne? Kızın ona karşı da domuz gibi. Ben yaşlıyım hadi.. Fikret?»

Tepesi attı:

«— Ulan Fikret'i karıştırmasana! Fikret benim. Onu hiç, ama hiç kimseye kaptırmak niyetinde değilim!»

«— Canım kaptır diyen yok. Demek istediğim, o kara oğlan Fikret huyunda olsaydı. kızın hakkını avucuna verirdi!»

«— ?»

«—

18.

Kâğıtlar askıdan indi. Evlenme dairesinde pek az dâvetlinin önünde kocaman deftere imza, tanıkların imzası, ondan sonra da iki günlük bir Bursa gezisi, balayı!

Nuran'ın tanığı barcı Vedat olmuştu, Cevdet'inki Fikret.

Balayından çabucak dönmek zorundaydılar. Cevdet'in vapuru gene bir aylık sefere çıkacaktı.

Cevdet'in vapuru... çünkü Fikret, babasının eski, çok hatırlı bir arkadaşının himmetiyle kumanyacılıktan, limanda daha dolgun maaşlı bir sekreterliğe atanmıştı. Memnundu, uçuyordu. Cevdet'se bunu duyunca beyninden vurulsa bile belli etmemeğe çalışmıştı ama, Nuran anlamıştı. Canı kadar, canından çok sevdiği, henüz doyamadığı kocasının üzülmesini istemiyordu. Kocası şunu çok iyi bilmeliydi ki Nuran, onun karısı, karıcığı, değil Fikret, dünyanın en yakışıklı, en zenginine bile Cevdet'ini değişmez! Ama ona bunu nasıl anlatmalıydı, nasıl? Sorsa, buna dâir tek lâf etse, kıskançlığını belirtse

olanca içtenliğiyle aklından geçenleri sayıp dökecek, kocasını kıskançlığın cehenneminden kurtaracaktı. Sormuyordu. Sormadan açmaksa işine gelmiyordu bir türlü.

Bir sabah erkenden çıktı gitti sefere; kahrolarak!

Nuran onu yolcu etmek istemiş, Cevdet genç karısını limanda herkesten kıskandığı için götürmemişti. Ama aklı Tarlabaşındaki evde kalıyordu. Kaynanasının sağı solu yoktu. Çok hoşlandığı Fikret'i bir gün eve getirir miydi? Geceyi birlikte geçirmeğe kalkarsa, gece yarısı Fikret, Nuran'ın odasına geçemez miydi? Geçti, Nuran artık genç, güzel, cıvıl cıvıl bir kadındı. Odasına gelen yakışıklı, Cevdet'ten çok yakışıklı bir adamı kabul etmez miydi? Niçin etmesin? Cevdet'i İhsan âbi'ye benzetiyorsa ne çıkardı? İhsan âbi de neydi? Genç, yakışıklı, işi de artık Cevdet'ten daha iyi birini neden reddedecekti? Ya çoktan anlaşmışlarsa? Ya, «Evlendikten sonra» demişseydi Nuran? O biçim bir kadının kızı neden anasına çekmesindi? Güzel güzeldi, çirkin de çirkin. Yakışıklı yakışıklıydı, yakışıksız da yakışıksız. Nuran'la Fikret birbirlerine göreydiler. Hem de tam!

Nuran'sa hiç de Cevdet gibi düşünmüyordu. Fikret'te babasının başını belâya sokan Nejat'ı bulduğu için kaçınıyor, Cevdet'i kuşkulandırmamak için elinden geleni geri koymuyordu. Biliyordu genç kocasının hâlini. Arkadaşı Fik-

ret kadar yakışıklı olamayışı büyük bir azaptı. Olmasa bile, Fikret'i «Vallahi de billâhi de» değişmezdi Cevdet'e. Annesi ne derse desin, ne türlü davranırsa davransın vızgelirdi ona. O yalnız Cevdet'i seviyordu, sonuna kadar da sevecekti!

Nasıl anlatmalıydı ona, nasıl?

Geceydi, yatmağa tam hazırlanıyordu ki, kapının açıldığını, ardından da annesinin sarhoş kahkahasını duydu. Sırtına sabahlığını alarak salona çıktı. Annesi yalnız değildi galiba. Tuhafına giderek bekledi. Çok geçmeden salona girdiler.

«— Vaay» dedi Leylâ, «şeker kızım yatmamış hâlâ!»

Odasına hızla geçti.

Fikret salonda kalmıştı. Bir anlık çekimserlikten sonra Nuran'a yaklaştı, elini uzattı:

«— Nasılsınız?»

Kocasının nikâh tanıklığını yapmış bir adamdan dilediğince korksun, kaçınamazdı. O da uzattı, sıktı. Ateş gibiydi adamın eli. Sarhoştu da galiba. Aldırış etmez göründü:

«— Teşekkür ederim.»

«— Gece rahatsız etmek istemezdim ama, anneniz.. biliyorsunuz..»

«— Rica ederim..»

Şimdi ne yapacaktı? Ne yapması gerekirdi? Beklese mi, izin isteyip odasına mı çekilse? Ye-

ni evli, artık bir başkasına âitti. Sarhoş eğlemek zorunda değildi ki!

Fikret gözlerini genç kıza dikmişti. Bakmıyordu, bakmıyordu be! Ulan hayatında keçi Melâhat'tan başka hiç ama hiç bir kadın dikilmemişti ona, yüzvermezlik etmemişti de bu... Çıldırıyordu. Yatmak, yatmamak önemli değildi, hiç önemli değildi hattâ. Bütün mesele, şu karşısında kayıtsızlık kalesi gibi duran kadını dize getirebilse de, reddetse, gururunu kurtarsa başka hiç bir şey istemez, rahatlardı. Önünde bir başkasından dayak yediği kadındı bu. Gene bu kadının önünde o adamı dövse mesele kalmıyacaktı ama, olmuyordu işte!

Kendini tutarak kibarca sordu:

«— Balayınız neşeli geçti mi?»

Nuran soruyu yadırgamaktan çok, lâübâli buldu. Kızardı. Çevresine bakındı. Sonra gözleriyle karşılaştı küstah adamın. Şaşkınlığı büsbütün arttı. Ne diyebilirdi? «— Evet. Çok neşeli geçti!» mi, yoksa, «— Bu da lâf mı? Hem size ne?» mi? Bu ikincisini demek çok yerinde olurdu ama, hayır, kendisine açıktan açığa düşman kazanmak istemezdi. Kocasının kuşkusunu seziyordu. Annesi herhalde yüzde yüz Nuran'a dost değildi. Bir zamanlar patronu yüzünden onu nasıl azarladığını biliyordu. Bütün bunlardan sonra Fikret kızar da «— Nuran bana yılışıyor, yüzvermiyorum..» falan gibi lâf çıkarsa,

buna ilkin annesi, barcı Vedat inanır, ardından da Cevdet'i inandırırlardı.

«— Valla» dedi, «bilmem. Fena geçmedi galiba..»

Küstah adam ikinci bir soruyla canını fena halde sıktı:

«— Çok seviyorsunuz onu değil mi?»

Niçin eşelemişti? Seviyor, ya da sevmiyor. Ona neydi?

Gene de:

«— Çok!»

«— Size, daha doğrusu Cevdet'e imreniyorum!»

«— Niçin?»

«— Bu kadar güzel bir genç kadın tarafından seviliyor..»

Hiç sesini çıkarmadı.

Yaylım ateş başlamıştı bir sefer:

«— Ben ki müzmin bekârım. Fakat, sizin gibi, sizin kadar güzel, cici bir kadınım olacağını bilsem gözümü kırpmadan evlenir, sultanlığına bir tekme!»

Bir sigara yaktı, dumanını ağız dolusu üfledi tavana. Gözleri tavanda, rol kesercesine ardını getirdi sözlerinin:

«— Yapayalnızım. Halbuki, çıldırasıya sevildiğini bilerek dairede akşamı iple çekmek ne güzel!»

«—

«— Ve ne güzel, sevildiğini bildiği bir genç kadını sevmek; ölesiye sevmek!»

Nuran bu profesyonel zanpara bombardımanından rahatsız olmağa başlamıştı. Odasına çekilip, onu romantik numaralarıyla başbaşa bırakmak en hoşu olurdu ama, düşman kazanmak istemiyordu, istemiyordu işte!

Küstah adam havayı uygun bulmuş olacak, ağız kıyısında sigara, arkasında elleri, salonda ağır ağır dolaşmağa başladı. Bir ara gene durdu. Gözleri gene tavanda:

«— Sevilmek!» dedi. «Deli gibi sevilmek, sevildiğini bilmek ve çılgınlar gibi sevmek saadeti!»

«— .....?»

«— Hayatımda hiç, ama hiç sevenim olmadı!»

«— .....?»

«— Ben'se, aaah ben'se... zavallı ben. Hayatım bir pervane gibi alevlerde yanmaktan öteye geçmedi!»

Bereket sokakta bir otomobil homurtusu, ardından kapının zili.

Nuran, küstah adamın bakışlarını ufacık, bembeyaz, yusyuvarlak topuklarında sürükliyerek gitti kapıyı açtı: Bar sahibi Vedat gelmişti.

«— Vay, küçük gelin, mini mini gelin!»

Aşırı sarhoşluğu kıpkırmızı yüzünden belli,

«küçük, mini mini gelin»in elini yakalamış, acıtarak sıkmıştı.

«— Nerde annen?»

«— Bilmem. İçerde, odasında galiba?»

Oraya yöneldi, kapıda durdu:

«— Anne, anneciğim bak misafirler geldi!»

Numaracı kadın karyolasına kendini atmış, sözde sızmıştı. Korkuyla içeri girdi, annesini kuvvetli kuvvetli sarsmağa başladı:

«— Anneciğim, anne.. anne diyorum ama, bak, misafirler geldi!»

Kapıda bar sahibinin kalın sesi:

«— Bırak kızım, uyandırma. Sızmış o. Sen bize birer kahve yap şıpınişi, içip tüyelim!»

Bilek saatına baktı:

«— Nerdeyse sabah olacak!»

Nuran bayağı sevinerek mutfağa koştu. Elektriği açtı. İkilik cezveyi çabucak aldı, su koydu. İspirtoluğu titreyen elleriyle yaktı, cezveyi oturttu. Kahvenin hemen pişmesini, içip defolmalarını istiyordu ama, cezvenin de kolay kolay kaynıyacağı yoktu. Cevdet şimdi gelivermeli, onları içerde görmeli! Hayır, hayır, olmıyacaktı böyle. Cevdet gelince usulüyle söylemeli, ayrılmalıydılar buradan. Neresi olursa olsun. İki oda, bir oda bir mutfağa bile razıydı. Razıydı ama, nasıl, nasıl açmalıydı onu şüphelendirmeden? Ya derse ki, «— Niye? Ne var? Burada seni rahatsız mı ediyorlar yoksa? Kim? Neden saklıyorsun?' Demek yok böy-

le birisi, beni kıskandırmak için mi?»

Şeker, kahve koydu, karıştırdı karıştırdı..

Ne karşılık verebilirdi? «Yok, hayır. Rahatsız eden falan yok» dese, «peki mâdem rahatsız eden yok, neden çıkmamızı istiyorsun» diye soramaz mıydı?

Kahve kabardı. Fincanlara döktü, götürdü: Barcı, koltuklardan birine yatar gibi uzanmış, sızmıştı!

Fikret ayakta..

«— Görüyorsunuz Nuran hanım. Adam sızdı!»

Telâşla kahve tepsisini bir kıyıya bıraktı:

«— Ne yapacağız şimdi?»

«— Vallahi hiç bilmiyorum..»

Midesi sancılanıyormuşçasına kıvrandı. Ne demek oluyordu bu? Adam sâdece sızmak değil, horluyordu da. Burada böylece kalabilir miydi?

Fikret, elleri pantolon ceplerinde, küstahça sokulmuştu:

«— Cevdet'i kıskanıyorum Nuran!»

Şaşırdı:

«— Niçin?»

«— Hem de çoktandır, yeni değil!»

«— Peki ama, niçin?»

«— Beni, neden onun kadar seven bir sevgilim yok?»

Az geriledi:

«— Tuhaf. Halbuki...

Adam gene yaklaştı:

«— Halbuki?»

«— Yakışıklısınız. Sizi de elbet seven biri bulunur!»

Mutfağa âdeta kaçtı.

Fikret ardından gitti, mutfaktan içeri girdi, kapıyı kapadı:

«— Beni, senin sevmeni isterdim!»

İşte şimdi tam çatmıştı.

«— Fikret bey, rica ederim çıkın salona, çok rica ederim!»

«— Çıkmıyacağım!»

«— O halde müsaade edin ben çıkayım!»

Kapıya gerilmişti:

«— Ona da izin yok!»

«— Ama çok ayıp ediyorsunuz. Ben sizin en yakın arkadaşınızın karısıyım. Arkadaşlık, erkeklik, mertlik bu mu?»

Ağlamağa başladı. Her yanı titriyor, bayginlık geçiriyordu.

Fikret, sarhoş, küstah Fikret, hiç tınmadı. Genç kadını kolları arasına alıverdi. Nuran inledi:

«— Bırakın beni, bırakın diyorum!»

«— Bırakmıyacağım!»

Çırpındı:

«— Vallahi, billâhi Cevdet'e her şeyi anlatacağım!»

«— Anlatamazsın ki..»

«— Niçin anlatamazmışım?»

«— İnanmaz da ondan!»

«— O bana inanır..»

«— İstersen dene. İnanmaz. Gülerim, inanıyor musun Cevdet derim. Yakışıklı adamım ben. Elimi sallasam ellisi koşarak gelir, derim. Bilir. Onun için inanmaz sözüne!»

«— Bırakın beni, bırakın işte. Ay siz ne fena insanmışsınız? Beni kötü yola mı düşürmek istiyorsunuz: Hayır, düşmiyeceğim, Kocamı seviyorum ben, seviyorum evet!»

«— Yalan söylüyorsun. Kocan çirkin, kavalın biri. Bu kadar güzel bir kadın öyle çirkin bir erkeği sevemez. Hele yanında benim kadar yakışıklı biri varsa!»

«— Bırakın beni. Ben Cevdet'ten başka kimseyi sevmem, sevemem!»

Dudaklarından zorla öpmeyi denedi, olmadı. Ancak saçlarını öpebilmekle yetindi. Daha fazla üstelese kadının bayılacağını, belki de haykırarak ortalığı ayağa kaldıracağını biliyordu. Bıraktı.

Nuran, yayından fırlamış ok gibi odasına kaçtı, kapıyı ardından sürgüledi. Sonra da kendini yatağına atarak, sesli sesli ağlamağa başladı.

Fikret aldırış etmeden barcı Vedat'a yaklaştı. Ayağıyla ayağına vurdu. Zâten numaradan sızmış görünen adam kalktı. Daha fazla durmaları uygun değildi, evden çıktılar.

Kapı önünde bekliyen arabaya girdiler:

«— Ne oldu?»

Fikret ter içindeydi. Öfkesi gittikçe artıyordu:

«— Vay orospu vay be. Cevdet diyor başka bir şey demiyor!»

«— Öptün mu?»

«— Zorla ama, saçlarından..»

«— Demek Cevdet diyor...

«— Başka bir şey demiyor. Bunca yıllık zanparayım, şerefsizim böylesine rastlamadım!»

«— Cevdet'e söylerse korkma. Bizim fedâilerden ikisini takarız peşine, tamam!»

«— Söyliyemez yahu. Seviyor meviyor ama, bana inanır. Onu çok sevdiğimi sanıyor. Gerekirse karıdan önce ben açarım: Karına dikkat et derim! Ne var der. Anlatırım, bana böyle böyle dedi, reddettim derim. Bilir o benim karılar üzerinde nasıl tesirli olduğumu. Sonra ummaz onun karısına sataşacağımı!»

«— Vay orospu be. Bunca yıllık barcıyım, pavyonlar işlettim, bunun gibisini görmedim yahu. Bizim bildiğimiz konsomatrislerin kızları, bize can atarlar! Ne buldun kara kuru oğlanda bilmem ki? Valla bununla böyle uğraşmam, sırf intikam hissiyle ha!»

«— Ben de. Bana göre karı kız mı yok? Ama nedir? Boşveriyor! Bir karı boşverdi mi illet olurum. Ne yapıp yapıp tava getiremezsem hasta olurum şerefsizim!»

«— .....?»

«—

Fikret barcı Vedat'tan ayrıldıktan sonra yatağına gitti, hemen de uyudu. Uykuda Cevdet'i gördü. Seferden kızgın, dargın dönmüş. Güya, sefere çıktıktan sonra karısına neler yapmağa kalktığını biliyormuş. Fikret, «— Ne biliyorsun?» diye sorunca: «— Ben bilirim. Benim İstanbul'da bıraktığım gözüm var!» karşılığını almıştı.

Erkenden uyandı. Sıkıntı içindeydi, yanıyordu susuzluktan. Yanıbaşındaki sürahiden üst üste üç bardak su içti, yeniden uyumayı denedi ama, uyku tutmuyordu. Gerçekten de, Cevdet gelince ne olacaktı? Nuran her şeyi söyliyecek miydi acaba? Sanmıyordu. Söylerse, gözünü kırpmadan yapıştırırdı: «— Yalan! Mâdem namussuzluk yaptı, sana açtı, o halde gerçeği, asıl gerçeği benden duy, benden öğren: Evet, sırnaştı bana, boşverdim. Sana açmamdan korktuğu için...»

Rahatlamıştı. Sırtında yumurta küfesi yoktu ki!

Kalktı giyindi. Vakit çok erkendi. Gene de çıktı sokağa. «— Çivi çiviyi söker» diye, bir yerlerde birkaç kadeh atmayı tasarlamıştı ama, o saatta meyhane değil ancak işkembeciler açık olurdu. Bunu hâtırlayınca ağzı sulandı. Gerçekten de, sirkesi sarmısağı bol kocaman bir kâse işkembe çorbası mahmurluk söktürür, başındaki hafif ağrıyla ağzındaki pası alırdı. Alırdı ya, şu akşamki manzara.. Nasıl olurdu, nasıl? Ken-

disi dururken o kara kuru oğlana tapsın? Barcının maksadını da gayet iyi anlıyordu. Barcının maksadı, genç kadını avucuna düşürmek, kocasından ayırmak, hevesini aldıktan sonra da pavyonuna sermaye yapmaktı. Şâyet Cevdet bu meseleyi ondan, yâni Fikret'ten saklamasaydı da, tâ baştanberi açsaydı, ona içerlemez, içerlemeyince de karısına... hooş.. bütün kadınların ona pas vermeleri, teslim olmaları, hiç olmazsa beğendiklerini, hayranlıklarını açık etmeleri gerekirdi. Bu? Bakmıyordu bile! Öyle mi? «— Pek âlâ. Benden günah gitti. Değil Cevdet'e açmak, Allaha açsa hava. Onu ele geçirmezsem yuh olsun ervahıma!»

Karaköy işkembecisine girdi. Vakıt çok erken olduğundan dükkânda müşteri adına henüz hiç kimse yoktu. Sirkesi sarmısağı bol, birbuçukluk, tânesi az, çorba istedi. Kocaman bir beyaz kâsede az sonra çorbası dumanı tüte tüte geldi. Sirkesi sarmısağı kararındaydı ama, az buldu. Yeniden sirke, sarmısak istedi. Bol bol kattı, başladı soluk almamacasına kaşıklamağa. Her kaşık midesine sıcak sıcak indikçe az daha açıldığını sanıyor, aklı başına geliyordu.

Nuran'ın meseleyi Cevdet'e açacağını sanmıyordu. Zılgıtı vermişti çünkü. Cevdet gerçekten de genç kadının sözlerine kolay kolay inanmazdı. Arkadaşının kadınlar üzerindeki etkinliğini yakından bilirdi. Elini sallasa ellisinin koşup geleceği çeşitli kadın dururken, yakın ar-

kadaşının karısına asılmış olacağına imkânı yok inanmazdı. «— Çocuk musun Cevdet? Beni bilmez misin? İnanmazsan getir Kur'anı, el basayım yahu! Fakat, neyse.. canını sıkmak istemem, derim. Şüphelenir. Şüphelerini iyice artıracak şekilde uzatırım. Sonra kadına sakın gidip çatma derim, söz alırım, kitaba el bastırırım. Ve...»

Şeytanca güldü.

«..... derim ki, tahmin edemedin mi bu kadarcığını? Yâni sana mı sulandı, diye sorar. Gülerim. Üzerinde durmaz davranırım, havadan sudan söz açarım... karıyla paylaşsın kozunu. Kızın anası zaten sevmiyor oğlanı. Belki de barcıyla anlaştı. Beni vasıta yapıp ayırtmaktan yanadır o da, Ayrılırlarsa ayrılsınlar. Pis. Bana boşverir mi? Oh olsun. Kendini öptürmedi bile be kaltak! Ulan bana Fikret derler. Kaçın kurasıyım ben? Keçi Melâhat bile, koskoca banka müdürünün karısı olduğu halde, sonunda nasıl düştüydü avucuma? Ne dediydi? Seni sevmemek elimde değildi ama istedim ki hırslandırayım, kendimi ağır satayım...»

Gene güldü. Bu son gülüşünde gurur vardı.

Çorbasını çabucak kaşıklayıp kalktı. Dudaklarının yağını kirli mendiliyle şöyle bir silip borcunu ödedi, dükkândan çıktı. Yaktı sigarasını. Oooooh, Dünya vardı be!

Tenha sokaklardan erkenci işçilerle küçük memurlar küme küme çıkıyor, yakın çikolata,

triko, çorap atölyelerine âdeta koşuyorlardı. Caddeler erkenci işçilerle sırtları semerli hamallardan başka, bomboş tramvaylarla terütenhaydı.

Fikret, parmakları arasında sigara, Tophane'ye giden caddeyi tuttu.

Gerekirse Cevdet'le de ilgisini keserdi. Bir zamanlar tanışmışlar, birlikte uzun seferlere çıkmışlarsa ne olmuştu? Memurdu o şimdi. Cevdet gibi vapur makinisti, hattâ yağcısı değildi ya!

Birden onu memurluğa kayıran baba dostu şefini hâtırladı. Herif babasının zamanında gencecik bir memurmuş. Fakat «Doktor amca»ya saygısı büyük: «— Allah rahmet eylesin, doktor amca da hani dörtyüz dirhem adamdı ha Fikret. Babamın dostuydu asıl. Beni bu memuriyete baban kayırmıştı. E, Dünya.. o beni adam etti, ben de seni edeceğim. Vazifem!»

Kocaman göbeğiyle şakacı, daha çok da o işleri gençlerden dinlemeğe meraklı: «— Eee? Sonra? Demek karıya asıldın? Terslemedi mi? Terslemedi ha? Ne dedin? Sizi bir yerden tanıyorum mu? Vay hergele vay. Sonra?»

Fikret gene güldü kendi kendine.

Sonrası, anlatıyordu başından geçenleri. En son şu Nuran'ın annesini anlatmıştı ama, Cevdet'in kaynanası, barda çalışıyor falan diye değil. «— Bir hamfendi tavladım bey amca, görme!» demişti. İhtiyarın ağzı sulanmıştı:

«— Hamfendi mi? Şöyle güverte, küpeşte falan yerinde mi bâri?», «— Ne söylüyorsun amcacığım? Lokman-ı hekimin ye dediği!», «— Kaç yaşlarında var?», «— Eh, var otuz sekiz, otuz dokuz. Kırk yok. Yok ama ilik!»

Üst üste yutkunmuştu: «— Olsun evlâdım, kırkında olsun ne çıkar? Etli butlu bir şeyse, hele pörsük falan da değilse... hemen tava geldi demek?», «— O saat!», «— Bayılmıştır artık sana..», «— Kendimi öğmeyi sevmem ama, hemen koluma girdi..», «— Peki kimin nesiymiş? Hamfendi olduğuna göre, kocası ne iş başındaymış?»

Başlamıştı nişangâhsız atmağa: Yaşlı ama hârikulâde hamfendi onu hususisine almış, Boğaz'a uzanmışlardı. Şoför şu, üniformalı şoförlerden. Bilmem nerenin umum müdürüydü kocası. Kendi havasında. Genç çocuklarla gezip dolaşmaktan karısını görmeğe vaktı olmıyan bir adam, oturdukları yeri gizlemişti kadın. «— Şekerim, söylerim, hiçbir beis yok ama, bilmem ki.. seni henüz tanıdım. Hele birbirimizi az daha yakından tanıyalım!»

«— Tanıştınız mı?»

«— Tabî amca..»

«— Yâni yakından demek istedim..»

«— Haa, şu mesele. Soruyor musun? Şerefsizim genç kıza değişmem. İlik! Örselenmemiş kadına ne olur?»

«— Nerede tanıdınız birbirinizi yakından?»

Gene atmıştı:

«— Boğaz'da. Hani o biçim oteller var ya? Kadın kurt. Otelciler kapıdan karşıladılar. En üst kata buyur edildik. Tuvalet, banyo odanın içinde. Zile bas, şıp garson. Yemeğimizi odamızda yedik. Sonra yattık...

Fikret Tophane çeşmesinin orda durdu. Kafasındakiler, az kalsın âniden çıkıveren bir taksi altında kalmasına sebep olacaktı. Tam zamanında arkaya sıçradı. Şoför gene de:

«— Yuuh kerestee!» deyip geçti.

Aldırmadı. Suçun kendisinde olduğunu biliyordu. Sineye çekti. Önemli olan, Cevdet'in bir kaç hafta sonra geleceği. Nuran'a uğrayıp uğramadığını ya sorardı, ya sormaz. Sorarsa, «Uğradım» der geçerdi. Sormazsa hiç kaldırmıyacaktı kapağını. İyi ama, Nuran'a sorarsaydı ya? «— Fikret uğradı mı ben seferdeyken?» diye. Nuran ne derdi acaba?

Geri döndü, yeni bir sigara yaktı.

Belki de ağlamağa başlar, gecekileri bir bir anlatırdı. O zaman Cevdet'e düşen, gelip kendisine sormaktı. Sorarsa...

«Adaaam sen de» diye geçirdi. Sorarsa sorar. Canımı alacak değil ya? Daha olmazsa, karını denedim, bakalım sana lâyık mı değil mi diye der, içinden çıkarım!»

Vazife saatına hayli vardı daha ama gene de büroya gitti. Siyah önlüklü yaşlı odacı te-

mizlik yapıyordu. Kadının şaşmasına aldırış etmeden masasına geçip oturdu.

«— Bana bir sâde kahve söyler misiniz Hatice hanım?»

«— Şimdi Fikret bey..»

Fikret, duvarlarında bol bol genç kız resimli takvimlerin asılı durduğu odada, elleri pantalon ceplerinde, masaların arasında dolaşıyor, düşünmek istemediği halde gene de, elinde olmıyarak geceyi hatırlıyordu. Çok fena yapmıştı. Genç kadının üzerine bayağı canavar gibi atılmıştı. Yakışıklı diye ona hiç kimse bu hakkı vermezdi. Yarın Cevdet seferden döner, Nuran ağlıyarak durumu anlatır, oğlanı deliye döndürürse...

Sigarasını tablada unutup yenisini yaktı.

«— Döndürürse, Cevdet belki de kavga eder benimle. Ama sanmıyorum. Kadın budala değil. Yakın iki arkadaşın arasına girmeğe kalkmaz!»

Cevdet'in yumrukları aklına geldi. Bir İtalyan limanındaki küçük bir meyhanede İtalyan apaşlarıyla yaptığı kavgada müthişti! Gerçi Fikret de kavganın başında yardım etmişti ama, sonra...

Sigarasının külünü sinirli sinirli çırptı.

Sonrasını düşünmek istemiyordu. Arkadaşını tek başına bırakıp kaçmıştı. Cevdet karakolluk olmuş, sonra da suvari'nin kefaletiyle bırakılmıştı. Ya Marsilya'da hamallarla yaptığı

kavga? Yılan gibi kıvrılıyordu aralarında, sağa, sola yumruk, kafa... Şâyet bu sefer de karısı için kavga ederse...

Kahvesi gelmişti. Cevdet'i, Nuran'ı falan bir an unutup, dumanı sıcak sıcak tüten kahvesini aldı, yudumladı. İçi sıkılıyordu. Düşünmek istemedikçe aksi gibi düşünüyor, bu kara düşünceler de yüreğine tortu gibi oturuyordu.

Saat tam dokuzda şef geldi kocaman göbeğiyle:

«— Merhaba evlât, ne haber?»

«— Sağlık bey amca..»

Şef göz kırptı. Bu, karılarla geceyi nasıl geçirdiğini sormak anlamına geliyordu.

Güldü.

Şef hafif bir baş işaretiyle çağırdı. Gitti. Tam bir iskemleye ilişecekti ki, telefon. Kulaklığı şef aldı. Babacan hâli, tombul yanakları, kan yalamışçasına kırmızı dudaklarıyla:

«— Eveet?» dedi.

Sonra Fikret'e baktı:

«— Seni istiyorlar..»

Fikret korku içindeydi. Niçin korkuyordu? Galiba Nuran'ın annesine, akşamki meseleyi açmış olmasından. Açtıysa? Ağladı da, bu adamı bir daha bu evde görmek istemiyorum, dediyse? Leylâ nedenini sordu, Nuran da olanları tıpa tıp anlattıysa?

Kulaklığı aldı:

«— Efendim? Ben Fikret..»

Leylâ'nın Şanuvar kokulu sesi:

«— Seninle hemen görüşmem lâzım!»

İçi yeniden hop etti. Tamam, tamamdı. Demek kız ona her şeyi anlatmıştı. Şimdi ne yapacaktı?

Gene de:

«— Valla şekerim, hemen görüşemeyiz. Çünkü mâlûm. Vazife başındayım. İstersen akşam paydosundan sonra...»

Öfkeyle sözünü kesti:

«— Hayır, hemen geleceksin. Seninle görüşmem lâzım. Aksi halde ben oraya gelirim!»

Çâresiz, şefine göz kırptı:

«— Bey amcadan izin alabilirsem hemen gelirim!»

Kulaklığı yerine koydu.

«— Bizim yeni dalga!»

Babacan şef anlamıştı:

«— Umum müdür karısı mı?»

Attı:

«— O. Bir mangır meselesi vardı da...

«— Ne mangırı?»

«— Para verecekti..»

«— Hemen git, hemen hemen!»

«— Burası?»

«— Getir bir izin kâğıdı. Bir sipariş için yollamış olurum. Gidersin, bir şartla. Dönüşte manzaranızı en ince noktalarına kadar...

«— Tamam amca bey, oldu!»

Çeyrek saat sonra Galatasaray'daki muhal-

lebicideydiler. Leylâ daha önce gelmişti. Bütün gece sızıp uyuduğu için erkenden uyanmış, Nuran'ı suratlı bulmuştu. Nedenini sorunca kız ateş püskürerek, «Bir daha bu eve yabancı misafir istemiyorum!» diye bağırmıştı ki, o sessiz, o ensesine vur ağzından lokmasını al genç kadının huyu değildi. Ama yuvasını yapmıştı bir güzel: Bu ev Leylâ'nındı. Kimi nerden koğuyordu? Misafirleri elbette gelecekti. Ne vardı geliyorlarsa? Ona neydi? Pek pek odasına çekilir, kapısını ardından sürgüler ve, onca «Dünyanın en yakışıklı adamı» olan sinir kocasını dilediğince düşünürdü. Nuran ne kızmıştı ne kızmış bu «Dünyanın en yakışıklı adamı» sözüne. Anayla kız birbirlerine girmişlerdi âdeta:

«— Kocam hakkında böyle konuşmanı istemiyorum anne!»

«— Senin istediğince konuşmak zorunda değilim!»

«— Sana rağmen, size, sizlere rağmen, Dünya'ya rağmen seviyorum onu!»

«— Başında parçalansın..»

»— O benim bileceğim şey!»

«— Benim de misafirlerime, gelenim gidenime sen karışmıyacaksın!»

«— O halde ben de buradan çıkarım!»

«— Uğurlar olsun!»

«— .....

«—

Leylâ sinirli sinirli yeni bir sigara yaktıktan sonra öfkeyle anlattı bütün bunları. Fikret ferahlamıştı. Demek Nuran, olanları saklamıştı annesinden? O halde kocasından da saklardı. Saklardı ama, ne olacaktı? Boşveren, gurur, haysiyetiyle oynıyan bu genç, güzel kadından elini çekecek miydi?

Birden Leylâ'ya dikkat etti:

«— Pis, pısırık, sünepe..» diyordu hınçla. «Bu eve misafirlerin gelmiyecek diyor. A a.. kancığın zoruna bak! Ulan kirayı veren, tencereyi kaynatan benim. Deli. Kimi kimin evinden koğuyorsun? Çık, defol git, dedim. Sevgili kocanı al cehenneme kadar yolun var dedim. İyi demiş miyim Fikret? Fikretçiğim nasıl gelmez evime? Dünyayı yıkarım vallayı!»

Garsona tavuk göğüslerini ısmarladılar.

«— Peki ne yapacaksın şimdi?»

«— Ne yapacağım? Hiiç. O kara, kuru oğlana mal etmiyeceğim onu. Ot kökünün üstünde göverir. Elma köküne düşer. Ben neysem onun da benim yoluma gelmesi lâzım. Bunca yıl boşuna mı çektim kahrını? Kara, kuru, yarı aç bir denizci parçasına yem etmek için mi? Evlendiler, bitti. Alsın hevesini, boşasın. Boşamıyor mu? Ben bilirim yapacağımı!»

Fikret kulaklarına inanamıyordu.

«— Ne yaparsın?»

«— Ayırmanın bin çeşit yolu var. Bak, yaşlanıyorum artık. Ben bunca yıl ona nasıl bak-

tıysam, bundan sonra da o bana bakacak! Anlatmıştım, senin barcı Vedat, ölüyor vallahi. Ne diyor biliyor musun? He desin, karımı boşayıp onu nikâhlıyayım diyor. Koskoca barcı Vedat şekerim, düşün! Milyoner adam. Üstelik kat alıp üstüne yapacak. Sen tut bu devlet kuşunu kaçır, kara kuru denizcinin peşine takıl!»

Fikret güldü.

Leylâ pirelendi:

«— Niye güldün?»

«— Hiç» dedi.

«— Sâhi niye güldün?»

«— Aklıma ne geldi biliyor musun? Barcı Vedat bana her şeyi anlattı. Sırılsıklam âşık. Hani diyorum, ona da, sana da bir iyilik yapsam?»

Leylâ anlamıştı, dikildi:

«— Yâni?»

«— Dur, kızma hemen. Maksadım size yardım, sâdece yardım!»

«— Bana bak Fikret, vallâhi, billâhi gözlerini oyarım senin!»

«— Kıyar mısın bana?»

«— Bu işlerde hiç şakam yoktur. Sen benimsin, yalnız benim anladın mı?»

Sonra merakla, bir az da telâşlı, sordu:

«— Yoksa kaltak... ha?»

«— Ne?»

«— Sana kuyruk mu salladı?»

İçini çekmekle yetinen Fikret bir sigara yaktı. Leylâ fitili almuştı.

«— Peki, mâdem öyle.. kancık ne diye eve misafir getirmiyeceksin diyor?»

Kendini gene kendisi cevapladı:

«— Numara yapıyor değil mi? Kocasına karşı namuslu gözükmek için. Peki ama, benden ne sakınıyor? Bana açılsa olmaz mı?»

Sertçe döndü:

«— Bana bak, karı seni seviyor mu yoksa?»

«— Ulan amma da namussuz karıymışsın be! Ne alâka, ne dâva!»

Ama Leylâ'yı kandıramıyordu bu. Olabilirdi, hem de bal gibi. Bir yandan kocasına namuslu gözükür, öte yandan Fikret'le.. haklıydı da. O kara, kuru oğlanı tanıdığı zaman Fikret gibi kıyasıya yakışıklı biri yoktu ki ortada!

«— Fikret!»

«— Efendim?»

«— Canım, desene!»

«— Canım!» demek zorunda kaldı.

«— Doğru söyle, bu kancık kuyruk salladı mı?»

Doğrudan doğruya salladı, ya da sallamadı demenin faydası yoktu. Susmak, anlamlı anlamlı susmak en iyisiydi. Buysa çılgıncasına âşık kadını büsbütün çileden çıkardıktan başka, şüphelerini de güçlendiriyordu.

O gece barda Vedat'a sordu:

«— Dün gece Fikret ne yaptı Nuran'a?»

Barcı Vedat ne yaptığını kesinlikle görmemişti. Yalnız, mutfağa geçtiklerini, orada bir süre konuştuklarını, hattâ kapının bir ara kapandığını, ama sonra Nuran'ın ağlıyarak, öfkeyle mutfaktan çıkıp odasına kapandığını görmüştü.

«— Demek» dedi Leylâ, «mutfakta kapandılar bir süre?»

«— Kapandılar ama Nuran'ın onu sevdiğini, hattâ seveceğini sanmıyorum!»

«— Niçin?»

«— Niçin olacak, görmüyor musun kara oğlana kene gibi yapışışını?»

Leylâ gene öfkelendi:

«— İstediği kadar yapışsın Vedat, ben de Leylâ'ysam Nuran'ı ona karı yapmıyacağım!»

Barcı Vedat coştu:

«— O zaman dile benden ne dilersen!»

«— Canının sağlığından başka hiç bir şey dilediğim yok. Hattâ ortada sen olmasan bile, sırf o kara oğlana karşı olan antipatimden dolayı onları gene de ayıracağım. Ayırmakla kalmayıp, o, burnu Kafdağındaki Nuran'ı ayaklarıma köpek gibi kapandıracağım, göreceksin!»

«— Peki, şu Fikret'i kullansana!»

Etine ateş basılmış gibi bağırdı:

«— Hayır, karıştırma onu!»

«— O senin değil mi?»

«— Elbette benim!»

«— Mâdem senin, sen de onun musun?»

«— Ah Vedat.. olmak isterdim ama, sanmıyorum, sanamıyorum!»

«— Niçin?»

Deriin bir iç geçirdi:

«— Niçini var mı Vedat? O beni değil, ben onu baştan çıkardım. O çok genç, çok yakışıklı. Kadınların, hele benim gibi artık sonbaharını bile tüketmek üzere olan kadınların can attığı bir erkek. Benim onu sevdiğim gibi o beni sevebilir mi?»

«— .....?»

«— Söyle, sevebilir mi? Sevemez Vedat. İstese de sevemez! Onun için, elimde maymuncuk gibi kullanamam onu. Dinlemeyebilir sözümü. Sonraa... Nuran'ın onu sevmediğini iddia edemem. Fikret'i üzerine itmekle büyük bir ihtiyatsızlık yapmış olabilirim. Nuran ona tutulup, bağlanabilir. O zaman ne olur benim hâlim?»

Barcı Vedat'ın hesabı bambaşkaydı:

«— Korkma!» dedi.

«— Korkmıyayım, peki ama, nasıl?»

Barcı Vedat nasılını açıklıyamazdı. Onun hesabına göre Fikret, Nuran'ı güçlü erkekliğiyle avuçlarının içine alırsa, yapılacak şey gayet basitti: Bir suretle bunu Cevdet'e duyuracak, Cevdet'in kıskançlığını şahlandıracak, Cevdet'i, olmazsa Fikret'i, birbirine vurduracaktı. Vurulan ölecek, hayatta kalan da cezaevini boylıyacaktı ki, o da ölmüş demek olacaktı. Ama

şu anda bunu Leylâ'ya açıklıyamazdı. Değil kızına apartman katı, hususi araba, hattâ nikâh, dünyaları verse, kadının buna yanaşmıyacağını biliyordu. Seviyordu Fikret'i çünkü. Elinden kaçırmaktan korkuyordu. Hele yarı yarıya ölümle bitecek bir işe asla sokmak istemezdi. Öte yandan, Fikret'in Nuran'ı sevmekten çok, hevesini alamamaktan gelen bir öfke içinde olduğunu da gayet iyi biliyordu. O gece barda ağzını aramış, daha sonra da kendi kendine kurduğunca anlamıştı ki, Fikret, genç kadın tarafından reddedilmeyi hovardalığının müthiş bir yenilgisi sayıyor, kendi kendini yiyordu.

Peki, ne yapmalıydı?

Günlerce düşündü. Başını derde sokmadan, tereyağından kıl çekercesine nasıl bir taktik kullanmalıydı ki, ne şiş yansın, ne kebap?

Leylâ'yı konsimasyona çağırmışlardı.

Başını avuçları içine aldı, bu derde çâre aramağa koyuldu.

19.

Buldu da: Nuran'a çok acıyan, onu her fırsatta himaye etmeyi baş ödev sayan, yaşını başını almış, Dünya ve Dünya işlerinden elini eteğini çekmiş bir «Allah adamı» kişiliğiyle Cevdet'e babaca bir öğütte bulunacaktı. Diyecekti ki: «— Yavrum, senin de, Nuran'ın da mutlu olmanızı isterim. Bana bir şey sorma ama, karına mukayyet ol!»

Bu başlangıcı sevmişti. Karısına mukayyet olmasını salık verecek, genç adamı şüphelendirecekti. Genç adam, bu yaşlı başlı «Allah adamı» nın dilinin altındaki gizliyi öğrenmeğe çalışacak, sonunda öğrendiği bir sezgiden öteye geçemiyecekti. Bu sezgi, «Fikret» olacaktı!

Nitekim Cevdet seferden döndüğünün üçüncü günü, başta Fikret, barcı Vedat'ı evine dâvet etmişti. Fikret, Vedat, Leylâ, Cevdet, Nuran o gece zevkle donanmış içki masası başında olanca içtenlikleriyle oturmuş görünseler bile, herkes kendi içindeki Dünya'nın çeşitli dürtüleriyle birbirini, birbirine çaktırmadan makasa almış, gözden geçiriyordu: Cevdet se-

ferden döndüğü sıra ilk Fikret'i görmüş, eve uğrayıp uğramadığını şüpheyle sormuştu. Şüpheyle, çünkü bütün bir sefer sırasında, yakışıklı arkadaşının değilse bile, Nuran gibi çok güzel bir kadının, Fikret gibi alabildiğine yakışıklı bir erkeğe karşı ne dereceye kadar dayanabildiğini düşünmüş, Fikret'in İstanbul'da kalışını bile, sözünü ettiği baba dostundan çok, karısını baştan çıkarmak için Fikret tarafından yaratılmışlığına vermişti.

Fikret uğradığını söylemişti. Eve bir sefer uğramış, hâl hatır sormuş. Sonra bir daha uğramamış. Sebep gayet basit: «— Cevdet, biliyorsun kadınlar bana nasıl davranır. Nuran da kadın. İsterse senin karın, yâni canımdan çok sevdiğim arkadaşımın karısı olsun. Unutma, nihayet kadındır. Fazla gidip gelmek doğru değildi, beni anla!»

Cevdet anlamıştı onu. Doğru, dosdoğruydu. Demek, Fikret üzerine bütün bir sefer boyunca düşündüğü şeylerde haklı değildi? Demek Fikret candan arkadaştı? İstanbul'da kalışında karısını baştan çıkarmak gibi bir düşüncenin yeri yoktu. Belki de böyle düşünmekle ahlâksızlık etmişti. Yol boyunca hep bu türlü düşüncelerle kahrolmuş, beklemişti ki karısı: «— Arkadaşın bir seferden başka uğramadı!» desin. Dememişti. Kocasını «Cevriyece» karşılamış, ayaklarını yıkamasına yardım etmiş, sarılmış sarılmış öpmüştü de Fikret'in eve geldiğini söz konusu et-

memişti. Niçin? İşte hâlâ bu niçinin üstündeydi. Karısı niçin, neden açmamıştı Fikret'in geldiğini?

Nuran'sa mahsustan açmadığı için akıllılık ettiğine inanıyordu. Çünkü herhalde yakışıklı ama alçak ruhlu genç adam da Cevdet'e açmamayı doğru bulmuş olacaktı ki, Cevdet onu, barcı Vedat'la birlikte eve yemeğe dâvet etmişti. Fikret şayet deseydi ki, «Size gittim...» falan, Cevdet sorardı. Sormadığına göre, hiç açmamış, hiç kapağını kaldırmamıştı!

Öte yandan Fikret de tam bir huzur içindeydi. Demek Nuran o gece, en yakın arkadaşının vahşîce saldırdığını söz konusu etmemişti? Buysa genç adama ümit bile vermekteydi. Kimbilir, kadın belki de yakışıklı adamın o geceki saldırışını sonradan akıllıca düşünmüş, öylesine yakışıklı bir genç adamın bu cesaretini beğenmiş, belki de yumuşamıştı. Yumuşayınca da yola gelecek demekti!

Leylâ, canı kadar sevdiği genç adamdan çok kızına gözlerini dikmişti. Bu, yere bakan yürek yakan kız, sakın anasından gizli dolaplar çevirip, Fikret'i saman altından su yürüterek tavlamasındı?

Kadehler yapma birer neşeyle tokuşturulup devrildikçe kafalar dumanlanıyor, dumanlanan kafaların dünyası da her an olanca keskinliğiyle çalışıyor, kıskançlıklar şahlanıyordu. Nuran'ın Fikret'ten söz açmayışı Cevdet'i ku-

durtuyordu. Nuran'sa, Fikret'in o geceki saldırışından Cevdet'in haberi yok diye memnundu. Bu memnunluk içkinin etkisiyle her an az daha artıyor, ortaya yalnız Cevdet'in değil, Leylâ'nın da tanımadığı şuh bir Nuran çıkıyordu: Gülen, söyleyen, şakalar yapan, kadehlere rakılar koyan, ısrar eden bir Nuran! Leylâ deli oluyordu. Bu pısırık, bu ensesine vur ağzından lokmasını al kızın şu andaki neşesinin nedeni Fikret'ten, Fikret'in aşkından başka ne olabilirdi? «Kart karı»nın zaman zaman kimseye çaktırmadığını sandığı tarzda bacağına attığı çimdikten canı yansa bile, hoşuna gidiyordu Fikret'in. Demek Nuran'ın neşelenişi kendi yüzündendi? Demek yola gelmişti? Demek Cevdet bir daha sefere çıktığı zaman işler tamamdı?

Barcı da bu kanıya varmıştı: Nuran'ın tatlı bakışları sık sık Fikret'e rastlıyor, iki genç bakışın tatlı kucaklaşması, içinde gittikçe büyüyen kıskançlık yılanını şahlandırıyordu. Akılla düşünülecek olsa, bu iki genç elbette her bakımdan birbirine denkti. Ama artık sonbaharını yaşıyan sırılsıklam âşık Vedat içinse hayır! O, Fikret'i kullanmak istiyordu. Fikret yakışıklılığıyla genç kadını kendine çeksin, sonra da kocasıyla vuruşup, ya mezara girsindi, ya da hapisaneye. Mezara, ya da hapisaneye girmiyecek olduktan sonra ona neydi birbirine denk iki gencin sevişmesinden?

İçileceği kadar içilmiş, yenileceği kadar ye-

nilmiş, salona geçilmişti. Leylâ bir kıyıda kahrolarak somurtmuş, kimseye duyurmadan dişlerini gıcırdatıyordu Nuran'a. Ne diye, ne diye yanına almıştı bu sünepe kızı sanki? Varsın amcasının yanında canı cehennemeydi. Almasının nedeni gayet açıktı oysa: Ona son yaşında yardımcı olması, önüne çıkacak zengin yaşlıları tavlayıp, sağması içindi. Yoksa şu fakir, üstelik kara, kuru denizciyle yaşıyacak, derken hiç ummadığı anda canından çok sevdiği yakışıklı dostunu elinden alacak olduktan sonra...

Birden bakışları barcıyla karşılaştı. Birbirlerini uzaktan uzağa tarttılar, Sonra bakışlarının diliyle konuşmağa başladılar:

«— Kızının attığı kahkahaların sebebi neydi acaba Leylâ?»

«— Hayvan!»

«— Niçin?»

«— Zıkım. Beni tahrik mi ediyorsun?»

«— Yoo.. gözlerinle görmedin mi?»

«— Evet, gördüm. Kancık fena bakıyor, fena gülüyordu. Ben onun bu kadar neşeli zamanlarını hiç hâtırlamam!»

«— Demek yanılmamışım?»

«— Öyle bile olsa şu anda sus!»

Susmuştu. Susmuştu ama, artık yapacağını biliyordu: Cevdet'e çiviyi koyacaktı!

Çok geç vakıt ayrılırlarken geride kaldı. Cevdet'e çiviyi koydu:

«— Yavrum, bizi bir daha evine dâvet etme!»

Cevdet önce anlamadı. Misafirlerini yolcu edip kapıyı arkalarından kapadıktan sonra salona döndü. Karısı sanki olanca neşesini yitirmişti. Nedendi bu? Bilmiyecek birşey yoktu ki! Neşe kaynağı Fikret gitti diye..

Kaynanasına baktı. Misafirler giderken ayağa bile kalkmamıştı. Oturduğu koltuğa yatarcasına uzanmış, Cevdet'e nefretle bakıyordu. Bakışının şu andaki tek nedeni, sevdiği adamı şu kara, kuru damat yüzünden evinde alıkoyamaması, geceyi birlikte geçirememesiydi. Ona neydi Nuran'dan? Cevdet'ten? Onlar olmasalar şimdi Fikret burada kalır, Leylâ'yı kollarının arasına alır, dudaklarını dudaklarına vantuzcasına yapıştırır, sonra da kucakladığı gibi yatak odasına götürürdü. Ama bütün bunlar olamıyacaktı bu gece!

Birden bakışları kara, kuru damadına takıldı: Allahım, ne kadar da sünepe kocasını hâtırlatıyordu şu uzun boylu, kara, kuru herif! Masa üzerindeki bulaşık tabakları topluyor, mutfağa koşturuyor, elinde paçavra geliyor, karısına zahmet olmasın diye, masayı siliyordu. Kocası da böyleydi. «— Karıcığım, canım karıcığım.. sen elini sürme, ben toplarım! Sana yazık. Ben canım karıcığımı sokakta mı buldum?»

Oldu bitti iğrenirdi böyle erkeklerden. Nuran'ın babasını hep bu yüzden sevememişti.

Onun sevebileceği erkek, alabildiğine güçlü, üstelik çaat çuut vuran cinsten olmalıydı. Nejat nasıldı Nejat? Para diye dayatır, alamayınca kızar, bağırır çağırır, tokatlar, sonra da öfkeyle çıkar giderdi. Şu Fikret de.. Fikret de tıpkı tıpkısına Nejat gibi küfürbaz, vur elli, öfkeliydi. Onun için seviyordu onu ya!

Gözü gene damadına ilişti: Sabunlu bezle masanın muşambasını silmeğe başlamıştı.

«— Off Cevdet of!» dedi. «Sıkıntılar bastı içime vallahi!»

Cevdet kara gözleri cıvıl cıvıl, kaynanasına gülerek baktı:

«— Neden anneciğim?»

Tepesi attı:

«— Şu anneciğim sözüne de bir tutuluyorum ki!»

«— Sevmiyorsanız söylemiyeyim..»

«— Fena olmaz!»

Oturduğu yerden çalımla kalktı, odasına geçti. Ne iyi etmişti içini boşaltmakla! Pis, sünepe. Onun yüzünden sevgilisini yatak odasına alamamıştı. Geceyi de hep onun yüzünden birlikte geçiremiyecekti. Kızıyordu efendim, zorla mı? Erkek erkekliğini bilmeliydi bu biiir; ikincisi, ne diye sevgilisi onun yüzünden çekip gidiyordu? Sonra, Nuran.. genç, güzel kadın. Ne diye hevesini alıp ayrılmıyor, barcıya varmıyordu? Bir şey değil, bu gidişle Fikret'e aklını

takarsa fenaydı ki, vallahi vurur öldürürdü onu!

Ayna karşısına geçti. Ruju, pudrası falan bozulmamıştı ama, yanak etleri bayağı sarkmıştı.

Birden kızının odaya yavaşça girdiğini aynada gördü, sertçe döndü:

«— Ne var?»

Nuran ağlıyordu usul usul:

«— Kocama karşı neden böyle davranıyorsun anneciğim?»

Omuz silkti:

«— Sevmiyorum efendim, sevemiyorum kocanı zorla mı?»

«— Peki ama niçin?»

«— Bana sünepe babanı hâtırlatıyor da onun için!»

Sanki bir anda kızını unutuverdi. Aynada, yüzünün pudrasıyla uğraşmağa koyuldu. Neden sonra ardını getirdi:

«— Kocanı sevmek zorunda mıyım?»

«— .....?»

«— Siz de beni sevmeyin ve çıkın gidin evimden!»

Nuran sarsıldı:

«— Yaa!»

«— Evet. Sizin yüzünüzden sinirlenmeğe, huzurumu yitirmeğe mecbur muyum?»

«— Değilsiniz anneciğim, ne münasebet.. biz de sizin sinirlenmemenizi isteriz...

«— O halde hiç vakit geçirmeden defolun!»

Nuran ağlamıyordu artık. Bir az da işine gelmişti:

«— Peki anneciğim, peki..» dedi.

Orada daha fazla durmakta mâna yoktu. Usullacık çıktı. Cevdet'in yanına döndü.

Cevdet, pişkin Cevdet, hayatta yemediği darbe kalmamış Cevdet o sıra bulaşıkları yıkıyordu mutfakta. Kaynanasının davranışlarından alınmıyor değildi ama, karısının üzülmesini istemediği için pişkinliğe vuruyordu. Sonra, ayrı bir evleri olsun, birbirleri için yaşasınlar isterdi. Nuran da isterdi bunu. Çok konuşmuşlardı. Hem buradan çıkmakla, o, bir zamanlar Cevriye'sinin karabıyıklı kahvecisini hâtırlatan barcıdan da kurtulacaklardı. Sonra, Fikret de sık sık uğrıyamaz diyecekti ama, bu geceki bakışları, karısının şuhluğunu hâtırlayınca ürktü. Nuran, kadınlar üzerinde yıldırım etkisi yapan yakışıklı arkadaşına, elinde olmıyarak tutulduysa? Öyle geliyor, kendi kendini yiyordu. Şâyet böyle bir şey olduysa, Fikret, o seferdeyken Nuran'a sık sık uğrar, kimsenin de ruhu bile duymazdı!

Bulaşıkların başında arkaya döndü, karısını öyle hazin hazin ağlar görünce aklındakiler uçuverdi. Bulaşık suları damlıyan elleriyle koştu:

«— Ne o Nuran? Ne oldu? Niçin ağlıyorsun?»

Nuran sofradaki neşeli hâlinin tam tersi, âdeta sinir buhranına tutulmuş, omuzları sarsıla sarsıla ağlıyordu.

«— Niçin ağlıyorsun bir tanem? Annenle kavga mı ettin yoksa?»

Artık ok yaydan fırlamıştı:

«— Cevdet, bir ev bulup buradan hemen çıkalım olmaz mı?»

Cevdet anlamıştı karısıyla kaynanası arasında gene bir şeylerin geçtiğini:

«— Çıkalım» dedi. «Çıkalım ama, ne var? Ne oldu?»

«— Ne olacak, annem bizden rahatsız oluyormuş, huzuru kaçıyormuş. Ne diye onu rahatsız edelim?»

«— Hiiç» dedi Cevdet. «Buna zâten hakkımız yok. Ben, seni annenden ayırmamak için böyle davranmıştım. Ama mâdem istemiyor, olur. Bir ev bulup hemen çıkarız şekerim. Yazık değil mi göz yaşlarına?»

Cevriyece sokuldu:

«— Sen ne iyisin Cevdet!»

«— Sen? Sen ya?»

«— Hayır hayır, kaabil değil senin kadar iyi olamam. Seni seviyorum!»

«— Ben de seni. Sus, sil gözlerinin yaşını, ağlama..»

Bulaşık sulu elleriyle genç, güzel karısına dokunmamağa çalışarak, onu saçlarından öptü. Amma da fena düşünüyordu! Ne çıkardı mah-

zun karısının şarabın etkisiyle birazcık neşelenmesinden? Barcının iymalı lâfı.. Hayır hayır, bu göz yaşları, bu sokuluş, bu konuşuş... hele tıpatıp Cevriye'yi hâtırlatan kedi sokuluşu!

Sonra Fikret.. Güzel bir kadın araya girince, en yakın arkadaşı üzerine bile kötü düşüncelerin saldırısına uğramıştı. «— Zavallı arkadaşım!» diye geçirdi. «Seni sanki denememişim gibi, neler de neler düşündüm. Evet, çok yakışıklısın. Kadınlar üzerindeki etkini de gayet iyi biliyorum ama, gene de bana, benim karıma karşı kötü duyular besliyeceğini düşünmem alçaklık!»

Ertesi gün ilk iş, gitti. Fikret'i buldu, durumu anlattı:

«— Bugün paydostan sonra gidip bize bir ev arıyalım olmaz mı?»

Fikret şaştı:

«— Ev mi? Ne evi?»

«— Hiç. Kayınvaldemi rahatsız ediyoruz da..»

«— Niçin?»

«— Bilmem. Hem, Nuran böyle istiyor!»

Fikret'in içinde gene o ümit var gücüyle parladı. Genç kadının akşamki neşesini, sık sık gözgöze gelişlerini, buna dikkat eden barcıyla Leylâ'nın, hattâ Cevdet'in onları göz hapsine alışlarını, hele Leylâ'nın kimseye çaktırmadan butunu çimdikleyişini hâtırladı. Demek evi değiştirmelerini Nuran istemişti? Niçin? Herhalde

kocası sefere çıktığı sıralar evde yalnız kalmak için! Peki ama, evde neden yalnız kalmak istiyordu? Herhalde Fikret için, yâni kendisi için olacaktı!

Şüphelendirmemesi gerektiğinden hemen «— Peki» demedi.

«— Yahu kardeşim, ne diye çıkacaksın? Sen seferdeyken genç, güzel karın evde yalnız kalacak. Doğru mu?»

«— Doğru, eğri. Öyle istiyor ne yapayım?»

«— Valla bilmem ama...»

«— Aması maması yok. Çıkacağım, tadı kaçtı. Öğleden sonra gelirim. Bir yere gitme. Birlikte çıkar ararız, oldu mu?»

«— İyi ya..»

Cevdet gittikten sonra Fikret'in aklına Leylâ geldi. Sakın şu kart karı akşam Fikret'le kalamadı diye, bir şey bahane edip cayırtı koparmış olmasındı? Aklına yattı. «— Onları evimden kovacağım. Gitsinler, başka yere taşınsınlar efendim. Onlar var diye ben ne için sevdiğim adamı her an evimde tutamıyayım?»

Güldü. Şefine baktı. Şef:

«— Hayrola?» dedi.

Anlattı: Cevdet, kaynanasıyla atışmış, genç karısını alıp bir başka eve çıkacakmış. Paydostan sonra gidip ev arıyacaklarmış...

«— Karısı güzel mi?»

Şüphelendirmemek için:

«— Eh işte..» dedi.

Sonra masasına geçti. Ulan ne yaman karıydı bu Leylâ be! Sevdiği için dünyayı yakar mı yakardı hani. Cevdet'leri sepetledikten sonra biliyordu asılacağını: «— Bana bak, onları senin için sepetledim. Bundan böyle her gece yanımda kalacaksın anladın mı?»

Onunla her gece kalmak Fikret için çekilmez bir işkence olacaktı. Nuran'la birlikte otursa hadi neyse, ama Nuran'sız ne kıymeti kalıyordu Leylâ'nın?

Paydostan sonra Cevdet geldi. Barcının sözlerini bir türlü unutamasa, o sözler içinde, içinin tâ derinlerinde taş gibi dursa da aldırmamağa çalışıyor, hele genç karısının Fikret'i o seferdeyken geldiği halde, lâfını etmemesini unutamıyordu. Neden «— Geldi» dememişti? Ne için saklamıştı? Barcının bir şeyler demek isteyip de açıkça diyememesi... Sonra kaynana.. neden böyle birdenbire koğma gereğini duymuştu?

Şimdilik hiçbirinin kapağını kaldırmadığı gibi, «— Bize geldiğini Nuran benden sakladı!» da dememiş, anlamazdan gelmişti. Bir süre her şeyi sineye çekecek, sabırla sonucu bekliyecekti.

İki arkadaş Haliç kıyılarına açıldılar. Unkapanı, Cibâli, Balat... Bütün buralar Cevdet'e gene yıllarca önceki çocukluğunu hâtırlatmıştı:

«— Hani anlatmıştım ya? Çocukluğum bu-

ralarda geçtiydi. Hey gidi günler hey!»

Birbirini kesen daracık sokaklardan içerlere yürüyorlardı. Daracık sokakların iki yanında eski, tozlu tahta evler. Solda Nalıncı Mimi dede'nin türbesi, sağda Cibâli tütün fabrikasının boydan boya duvarı...

«— Bir Kosti vardı, bir de Cevriye. Küçük, Çingene kızı. Lâkin ne kızdı! Gözleri tıpkı benim Nuran'ın gözleri. Kaşları da öyle ama, Nuran onun çok beyazı. Cin mi cindi. Ben o zamanlar Pekos-bil, Bil-Kid falan cinsinden küçük kitaplar okurdum. Kafamda o kitapların Amerika'sı. Sanırdım ki Amerika'ya kapağı atan herkes hemencik Kovboy oluverir. Halbuki sonraları çok gittik seninle. Her yerde polis, kanun. Ne Kovboy var, ne de her istediğini hemencik oluvermek!

Arada duruyor, boş ev soruyorlardı. Yok, yoktu.

Konuşarak Cibâli'yi, Ayakapı'yı falan geçip, caddeden Fener'e geldiler. Fikret çarşı içindeki bir ev komisyoncusuna uğradı. İki buçuk odalı bir evden söz açtı adam. Cevdet:

«— Aman gidip hemen bakalım!» dedi.

Kısa boylu, kuru komisyoncu:

«— Önce iki buçuğunuzu alırım..» dedi.

Cevdet hemen çıkarıp uzattı. Adam öne düştü, eve gittiler. Pek öyle âhım şâhım değildi ama, şimdilik yeter de artardı. Kaynanasının ağız kokusunu çekmeğe değmezdi. Sonra,

çocukluğunun geçtiği dolaylardı. Kendini o yılların çocukluk dünyasında sayabiliyor, zaman zaman heyecanlanıyordu.

Ev, dört katlı hantal bir ahşap konağın en alt katıydı. İç içe iki küçük oda. Mutfak, tuvalet. Mutfak kapısıysa küçücük bir bahçeye açılıyordu.

«— Tamam, tutacağım burayı!»

Aylık kira, konturat, mal sahibiyle karşılıklı imza, bir aylık peşin falan... bir saat sonra Cevdet doludizgin, Tarlabaşı'ndaki kaynanasının evindeydi:

«— Karıcığım görme. Hani bundan iyisi can sağlığı. İki oda iç içe, yarım oda da yanda. Tuvalet, mutfak, terkos, elektrik... Sonra haa, mutfağın kapısı küçük bir bahçeye açılıyor. Çamaşır yıkadın mı oraya serersin!

Kaynana evde olmadığından, heyecanla sarıldılar. Sevinç içindeydiler. Nuran'ın bu candan sevinci Cevdet'e gene alabildiğine güven vermiş, düşündüklerinden dolayı utandırmıştı onu. Barcının sözleri, Nuran'la Fikret'in bakışlarındaki sık rastlantı, Nuran'ın aşırı sevinci... her şey, her şey silinmişti şu an. Artık ondan hiç ama hiç şüphelenmiyordu. Onun biricik Cevriyesiydi o. Ne diye şüphelenecekti? Sevmese varmaz, dudak büker, hiç konuşmazdı!

«— Beğeneceksin Nuran, öyle beğeneceksin ki..»

«— Şekerim sen beğendikten sonra...

«— Senin de beğeneceğine aklım yatmasa tutar mıydım?»

«— Odanın birine taksitle mobilya alır, döşeriz. Misafir odamız olur..»

«— Ötekinde de yatar kalkarız.»

«— Küçük oda da sandık odası..»

«— Kirlilerimizi de orada saklarız, hı?»

«— Tamam. Akşam anneme müjdeyi verelim!»

«— Yoo.. kalbini kıracak şekilde değil!»

«— O bizimkini kırıyor ama?»

«— Zarar yok. O bizim büyüğümüz..»

«—

«— .....»

Akşamüstü gene çakırkeyif gelen Leylâ ev bulup yakında çıkacaklarını öğrenince:

«— Yarından tezi yok, hemen!» dedi.

Nuran dayanamadı:

«— Demek bizden bu kadar bıktınız?»

«— Hem de nasıl!»

Ertesi gün Cevdet'le Nuran gidip evi el birliğiyle yıkadılar. Daha sonra küçük bir kamyona eşyalarını doldurup taşındılar.

Leylâ büyük bir sevinç içinde telefona koştu. İçi içine sığmıyordu. Artık sevgilisini istediği zaman, dilediği gibi evine alacak, yatak odasında alıkoyacaktı.

Numaraları çevirdi çevirdi:

«— Aloo.. Fikret beyi rica edebilir miyim?»

Babacan şef sesi tanıyordu artık:

«— Oğlum, Fikret. Koş!»

Fikret koşarak şef'in odasına geçti. Kulaklığı aldı:

«— Evet?»

«— Sen misin Fikret?»

«— Ben'im. Ne var?»

«— Bizimkiler az önce postayı çektiler..»

Tersine, hiç de sevinmemişti. Gene de:

«— Yaa!» dedi.

«— Ne iyi değil mi?»

«— E, fena değil..»

«— Fena değil mi? Sevinçten çıldırmıyorsun demek?»

Fikret bir parça da şefinin hoşuna gitmek için, sesini az kıstıktan sonra:

«— Ulan zilli» dedi. «Başlarım ıstavrozundan ha!»

Şef bayılmıştı, bir kahkaha koyuverdi.

Fikret memnun, ardını getirdi:

«— Patlama. Akşam paydosundan sonra... yoo.. burası Dingo'nun ahırı değil. Akşama sakla iştahını!»

Kulaklığı yerine koydu.

Şef bayılıyordu bu yakışıklı gencin kadınlara karşı erkekçe davranışlarına. Bu oğlanın doktor babası da böyleydi kadınlara karşı, Kadınlarsa bayılırlardı. Demek oğlan babasına çekmişti?

«— Nûr ol Fikret. Bana rahmetli babanı hâtırlattın..»

Sonra göz kırptı:

«— Öğle paydosunda al voltanı istersen..»

Fikret'in hoşuna gittiyse de ağırdan aldı:

«— Valla amca bey, bilmem ki...»

«— Bileceği, bilmiyeceği yok. Çık git, gez!»

«— Size karşı pek yüzüm de kalmadı ama...

«— Dalga geçme hergele. Bir zamanlar ben de tıpkı senin gibiydim. Uçarı zanpara. Kadınlar, kızlar.. nah böyle. Ama siz çok rahat, çok serbestsiniz. Gerçi bu bir az da kadınlarla kızların serbestliğinden geliyor tabî.. O vakıtlar ben de senin gibi küçük bir memurdum. Peder de sağ. Attığımız attık, tuttuğumuz tuttuk. Para bol cepte, giyim, kuşam. Hepsinden mühimi de gençlik...»

Gözleri daldı. Gençlik günlerine sanki hazin hazin gülümsedi, içini çekti:

«— Ne desek boş. Bu dünyada istersen Sultan Süleyman ol. Herşey gelip geçiyor ve herkes hayatını tek başına, bir sefer yaşıyor. Yaşa oğlum, elinden geldiğince, olanca gücünle yaşa, bol ve çeşitli yaşa!»

Bunun için de bol para gerekliliği aklına gelmişti:

«— Hanımefendiyle nasıl gidiyorsunuz?»

Fikret güldü:

«— Yatak dalgalarını anlatmıştım..»

«— Yatak, mâlûm. Zarına bakıyor mu zarına?»

«— E, tabî. Bakmasa...»

«— Doğru, küçük bir memur nihayet...»

«— Zarıma bakıyor ama, neye yarar be amca? Sevmiyorum ki!»

«— O fena işte.»

«— Fakat bir kızı var.. Allah!»

Bey amca koltuğuna yerleşti:

«— Geçende de bahsetmiştin. Demek kızı?»

«— Bir içim su ama, boşveriyor!»

Bey amca hayretle sordu:

«— Sanaa? Senin gibi yakışıklı bir gence ha?»

«— Boşveriyor şerefsizim..»

«— Kocasına bu kadar mı bağlı?»

Aklından Nuran'la Cevdet'i geçirdi.

«— Hem de nasıl!»

«— Adam çok yakışıklı öyleyse?»

«— Yok canım, tam tersi. Anlıyamadım gitti. Şimdiye kadar hayatımda bir tek kadın, bir Banka müdürünün çapkın karısı boşvermişti. İllet olduydum. Sonunda kafese girdi tabî. Girdikten sonra, seni mahsus üzdümdü demez mi?»

«— Sakın bu da o cinsten olmasın?»

Telefon çaldı.

«— Bir dakika...»

Konuştu, kulaklığı yerine koydu:

«— Ne diyordum? Bu da o cinsten olmasın?»

«— Kimbilir, öğreneceğiz.. Fakat amca, ca-

nıma okuyor. Hani çıldırıyor muyum çıldırıyorum! En çok da kafayı çektim mi... Akıl diyor bir gün atla evlerine, çal kapıyı, dal içeriye...»

«— Hop hop hoop.. kendine gel oğlum! Üniformalı şoförler kullanan, hatırlı insanların kızı. Unutma ki böylelerinin kızları da hatırlı insanlarla evlidir. Elleri uzun, kolları uzun...»

«— Hayır bey amca, yâni. Aklıma geliyor kafayı çektim mi? Hiç yüz vermiyor. Olur mu? Çıldırıyorum be! Kart karının kahrını kızı için çekiyorum esasta...»

Aklına gene Nuran gelip oturmuştu. Fazla üzerinde durursa, bey amca şüphelenebilirdi. Konuyu geçiştirmek istediyse de, bey amca takılmıştı:

«— Kızın annesi mâdem sana âşık, karıyla sakın arayı bozma! Durumu iyi idare edersen, karı bir gün kendi eliyle kızını senin koynuna koyabilir!»

«— Tamam. Karı çok tutkun. Dünya yansa içinde hasırı yok. Damadını da hiç sevmiyormuş..»

«— Şimdi oldu işte. Aç gözünü, damadına inat, çakıyorsun ya?»

Fikret güldü:

«— Demek öyle paydosunda ben pırr?»

«— Yarın sabah, akşamın yatak manzaralarını bir bir anlatmak şartiyle!»

«— Ayıp ettin amca, elbette..»

«— Konsomatrisin hikâyelerini çok dinledik. Hanfendinin inatçı kızını fethedip, kaleyi zaptetmenin hikâyesini de heyecanla bekliyeceğim. Oldu mu »

«— Evel Allah.. zorla da, şerle de.. neyle olursa olsun, o kaleyi fethedeceğim. Benim için zanparalık haysiyet meselesi!»

Eski çapkın coştu:

«— Ulan şu an elimde kadeh yok ama, var farzet. Haydi şerefe!»

Fikret de sözde kadehini kaldırdı:

«— Şerefin var olsun amcacığım!»

Karşılıklı diktiler.

Sonra Fikret oradan hızla ayrıldı. Şef paydosta git demişti ama, ne önemi vardı? Paydosa da zâten çok bir şey kalmamıştı. Dâireden dışarı attı kendini. Sokak, sokaklar, cadde, caddeler... güneş doluydu dünya. Ne yapmalıydı şimdi? Amca beye atmasına rağmen, Leylâ'yla randevusu beşten sonraydı. Evet, o saata kadar ne yapmalıydı?

İçinde Nuran. Çekiyordu onu sanki. Fener'deki evi Cevdet'le birlikte buldukları, içini gezdikleri sıra mutfak yanındaki küçük bahçe dikkatini çekmiş, Cevdet'e çaktırmadan kapıyı kontrol etmişti. Kalın, paslı bir çivi mandal yerine kullanılmıştı. Günlerdir aklına bu paslı çividen mandal takılıp duruyordu. Kafayı iyice çektiği bir gece bahçeye girer de bu kapıya yanaşır da, bir omuz da verdi mi kapı gürültü-

süzce açılabilirdi. Mutfak. Mutfağı geçer. Sofada pencere. Şâyet oda kapısı içerden sürgülüyse bu pencerenin camını kaldırıp Nuran'ın yatak odasına girebilirdi.

Gene titredi. Sıcak bir kan gözlerine saldırdı.

Gecenin ikisinde, belki de üçünde, dördünde.. genç kadın yarı çıplak yattığı karyolasında bacaklarının okşanmasıyla uyansa bile gık diyemezdi. Dese, çamurlaşırdı: «— Bağırma, senin için iyi olmaz!», «— Ne geziyorsun burda? Kocam seferde. Buraya nasıl girdin?»

Gözleri kocaman kocaman açılırdı: «— Ha? Nasıl girdin buraya?»

Omuz silkerek cevaplardı: «— Sen almadın mı beni içeri?»

Gene titredi. Tam, tam böyle davransa ne lâzım gelirdi? Korkar. Patırtı edemez. Etse mahalleye rezil olduktan başka, kocasına karşı da... çünkü, «— Bok atarım. Beni içeri zorla aldı. Girmesem sana beni şikâyet ederek, aramızı açacaktı. Suç karında Cevdet!»

İnanırdı. Çünkü zanpara manpara ama, arkadaş karısına, kız kardeşine ilişmiyeceğini, buna gereksinme duymayacak kadar yakışıklı olduğunu biliyordu. Sonra karısıyla paylaşsınlardı kozlarını!

Bahçe, bahçe kapısı.. daha çok da paslı çiviyi yeniden hâtırladı.

20.

Karı koca, evlerinde, taksitle satın aldıkları eşyalarını yerleştiriyorlardı. Yatak odalarını düzene sokmuşlar, sıra misafir odasına gelmişti.

Cevdet:

«— Karıcığım» dedi, «bana kalırsa, o koltuğu o köşeye değil, bu köşeye koyalım. Ne dersin?»

Genç kadın yorgun argın doğruldu. Belini tutarak iki köşeyi kıyasladı. Gerçekten de, kocasının uygun gördüğü köşe daha doğruydu:

«— Haklısın. O köşe daha iyi!»

Cevdet koltuğu kavrayıp kaldırırken, aklında barcı Vedat'ın sözleri: «— Fikret'ten olmasa bile, karın Fikret'i sevebilir. Kadınlar zayıf mahlûklardır. En iyisi o oğlanı evine pek sokma!»

Koltuğu o köşeye götürüp yerleştirdi:

«— Oldu mu?»

Nuran sevgi dolu iri gözleriyle kocasına baktı:

«— Canım kocacığımın yaptığı iş olmaz mı?»

Cevdet kollarını açtı. Nuran heyecanla koştu, sarıldılar, sonra da dudak dudağa geldiler. Cevdet'in aklındakiler gene silinivermişti. Barcı ne derse desin, bu kadın, bu genç, bu güzel, bu tıpkı tıpkısına Cevriye sokuluşlu kadın, değil Fikret, Dünyanın en güzel erkeğine bile değişmezdi kocasını. Barcının maksadı ne olursa olsun, Nuran onu aldatmaz, aldatamazdı!

Karısını yeniden öptü, sonra bir daha. İyi ama, kafasına bu aykırı fikirleri sokan kimdi? Neydi? Nereden geliyordu istemediklerini düşünmesi? Elinde olmıyan bir şeydi bu. İşte şimdi de, kaynanasının evindeki o gece yemeğini hâtırlamıştı. Fikret'le sık sık bakışları, gülüşleri. Sonra daha fenası, Fikret'in «— Nuran'a bir sefer gittim» demesi, Nuran'ın bunu hâlâ saklaması... Karısına karşı duymak istediği duyduğu sevgi işte gene gölgelenivermişti. Bunu yapan, neşesini gölgeliyen neydi? Kimdi? Nereden geliyordu bu?

Nuran kocasının gene birden buluta girmiş güneş gibi sönüp, neşesinin uçuverdiğine dikkat ederek, aklı gitti. Bir kıyıya çekildi, daha sonra da koltuklardan birine ilişti:

«— Evet kocacığım.. sonra?»

Cevdet uykudan uyanırcasına sordu:

«— Nerde kalmıştık?»

Nuran az önce kocasının anlattıklarını hâtırlıyarak:

«— Mahalleli çocuklara kadar yayılmıştı hani..»

Cevdet hâtırladı:

«— Evet, mahalleli çocuklara kadar yayılmıştı. Şu aşağıdaki Perili konak var ya? Göstermiştim hani:»

Nuran hâtırladı. Vapurla gelirlerken kocası göstermişti. Karanlık pencereleriyle, çökmüş, harap bir kocakarıyı hâtırlatıyordu zırıltı konak.

«— Evet», dedi.

«— Duvarlarına babamın boynuzlu resmini çiziyor, altına da Cevdet'in babası diye yazıyorlardı. Deli olacaktım. Kimin yazdığını bilsem... bilmiyordum. Bir gün Cevriye... hani şu, gözleri, kaşları sana benziyen... resmi yapıp yazıyı yazanın kim olduğunu söyleyince tamam. Eczacının şımarık oğluymuş. Zâten içerliyordum, yolunu kestim, yakasını bir desteledim...»

Nuran heyecanla:

«— Sonra?»

Cevdet güldü:

«— Bir kafa, bir yumruk, bir tekme.. yerde! Bu iskemle burada mı dursun?»

«— Orada dursun. Peki, sonra ne oldu?»

«— Hiiç, kan içinde başladı zırlamağa. Üst yanını bilmiyorum. Daha sonra karakol.. Komser niçin yumrukladığımı sordu, söyliyemem

ki. Nasıl söylerim babamın boynuzlu resmini çizdi diye?»

Nuran iyice yorulmuştu, taksitle aldıkları mavi koltuklardan birine ilişti:

«— Hapise de babanın yüzünden girmiştin değil mi?»

«— Anlatmıştım ya? Babamın paraları çalınmış. Meğer üvey annemle şoför dostu Âdem çalmışlar. Bilmiyordum. Beni o gece evden kovmuştu.. Nuran be!»

«— Ha?»

«— Canım ne istedi birden bil bakalım!»

Nuran anlamıştı. Gülerek kalktı. Mutfağa geçti. Cevdet de ardında. Karısının ikilik kahve cezvesini çivisinden alışına sevinçli bir nâra attı:

«— Yaşşa karıcığım, canım karıcığım benim!»

Arkadan kucakladı, bembeyaz boynunu öptü.

Nuran memnun, kocasının tatlı tatlı anlatıp durduğu hayat serüveninin ardını merak ediyordu:

«— Demek evden koğmuştu?»

«— Babam mı? Koğmuştu. Ben de başımı alıp Perili konağa gitmiştim. Çok geçmeden babamı hapsetmişler. Fabrikanın paraları için. Çalınmıştı ya? Düşünmüş, taşınmış.. aklına ben gelmişim. Ona içerliyerek yapmış olabilirmişim. Kosti'yle falan beraberdik. Halbuki şeref-

sizim, senin haberin varsa benim de var. Neyse, babamla karşılaştırdılar. Baktım saçı sakalı uzamış, omuzları düşmüş. Acıdım, evet ben çaldım diye yalan attım!»

Nuran şekerle kahveyi koyup karıştırdı:

«— Peki, paraları ne yaptığını sormadılar mı?»

«— Sormaz olurlar mı?»

«— Ne dedin?»

«— Hiiç, attım: Babama içerliyordum. Çaldım, deniz kıyısında yaktım dedim.»

«— Sonra?»

«— Babamı bırakıp beni hapsettiler.»

Nuran'ın aklına kendi babası geldi: Babasını da hapsetmişlerdi. Gecelerce düş görmüştü babasına, hapisaneye dair.

«— Hapisane nasıl yer?»

«— Bırak. İnsanları insanlıktan çıkarmak, vahşi, canavar hâle getirmek istersen at oraya. İşsiz, güçsüz, yarı aç bir alay insan. Dört duvar arasında can sıkıntısından birbirini yiyor. Güçlüysen ne âlâ, değilsen yandın. Bir Hasan vardı, çok akıllı çocuktu. Şimdiye belki de avukat..»

Nuran şaştı:

«— Avukat mı? Nasıl? Hem hapse girmiş, hem de...»

«— Hem de öğrenimine devam etti. Canım, sabıkalanmadıydı. Zâten ne olursan, nerde olursan ol. Kendini kollamasını bilmelisin. Aklını

iyi şeylere kullanabildin mi, en kötü şartlar altında bile iyi olabilirsin. Kollayamadın, aklını kötü şeylere kullandın mı, yandın!»

Kafasından Fikret hızla geçti.

«— Hasan avukat olduysa bile herhalde fakirlerden ücret almadan işlerine bakar. Çok başka çocuktu.. Bir Böcek vardı çocuk koğuşunda, efe geçinirdi. Bana sataşmak istedi. Kavga ettik. Al aşağı ediverdim, sonra tekmil koğuşta fiyakası bozuldu. Çocuklar Allahtan korkarcasına korkarlardı. Dayağı yeyince sanki sihir bozuldu. Baktım tenhalara kaçıyor, dalga geçiliyor, acıdım. Yanına gittim bir gün. Hiç beklemiyordu. Sanıyordu ki, onun yerine koğuşun efesi olacağım. Dostça sokulunca ağlamağa başladı..En iyi arkadaşım oldu sonunda. Hasan'la konuştuk. Gittik müdüre, başgardiyanı falan gördük, marangoz atölyesine aldırttık. Şimdi arasıra uğrarım, Eminönünde marangoz dükkânı var, evlenmiş, çocukları varmış. Onun için, en kötü insan bile, insanca el uzatılırsa iyi olur. Ben buna inanıyorum!»

Nuran, ispirtolukta kaynamağa başlıyan kahveye gözlerini dikmiş, «Kötü yol»u düşünüyordu. Hayır, kötü yola düşmiyecekti. Bir yandan barcı, öte yandan annesi, daha ötede Fikret... Fikret'i hâtırlayış yüzünü buruşturdu. Ne cesaretti o gece mutfağa ardından gelişi, zorla öpmeğe kalkışı! İnsan aklını kullanmasa da olayları dosdoğru söylese... Cevdet'e deseydi ki:

«— En yakın arkadaşım dediğin Fikret bir gece bana böyle böyle yaptı!», Cevdet herhalde deliye döner, gider bulur. Kavga. Ya o bunu vururdu, ya da bu onu. Ölen mezara, sağ kalan da hapse. Hayır hayır, aklını kullanacak, Cevdet'i karıştırmıyacaktı. Cevdet'in başının belâya girmesini istemiyordu. Onu, babası gibi, hapse düşürmiyecekti. Cevdet, babasından, İhsan âbisinden bir parçaydı. Daha da fazla bir şey. Cevdet sevgili kocasıydı. Bu sevgili kocada babası vardı, İhsan âbi vardı...

Kahve taşacaktı nerdeyse, alevden çekti. Fincanlara bölüştürdü.

Cevdet alevi üflemiş, teneke başlığını koymuştu.

«— Eyvallah karıcığım!» diye fincanı aldı.

Nuran da kendininkini. Mutfağın duvarları dibine karşılıklı çömeldiler.

«— Demek o zamanlar Hasan'ı sevmezdin?»

«— Sevmezdim.»

«— Niçin?»

«— O zamanlar aklım tepemden çok yukarlardaydı. Boyuna küçük mâcera kitapları okurdum, hırsız polisli, daha çok da kovboylu filimlere giderdim. Kovboy olmak isterdim. Yahut gangster şebekesinin başı. Çocukluk işte. Çocukluk ama, şaka maka kendimi bal gibi Kovboy sanırdım. Hayâl hayâl.. Hasan gülerdi bu tutkuma, önlemeğe çalışırdı. Kızardım ama, şimdi anlıyorum ki o haklıymış!»

Kahvesini yudumladı.

«— Daha sonraları kafamda yaşattığım tek istek, böyle bir evimin, evimin içinde de senin gibi bir karımın olmasıydı. Oldu. Ne kadar mutluyum bilemezsin!»

Gözlerini karısına dikti. Onda Fikret'le ilintili bir şeyler arandı elinde olmıyarak. Genç kadınsa, Fikret'in küstahlığını hâtırlıyarak gözlerini yere indirmiş, Cevdet'in duyamıyacağı biçimde «— Ben de..» diye mırıldanmıştı. Çünkü, daha ilk adımda kocasından bâzı şeyler saklamağa başlamıştı ki, buna hakkı var mıydı? Biliyordu, saklamasa, «—Geldi, bana böyle böyle saldırdı!» dese, az önce mutluluğundan söz açan adamın başını belâya sokabilecekti.

Cevdet'se, karısının «— Ben de, ben de mutluyum kocacığım!» demesini, hattâ yerinden fırlayıp boynuna sarılmasını beklerdi. Hiçbirini yapmamış, gözlerini önüne indirmekle yetinmişti. Ne demek oluyordu bu? İçinde, içinin tâ derinlerinde Fikret yaşıyordu da, onun için mi «— Ben de mutluyum» diyememişti? herhalde böyle olacaktı. Öylesine yakışıklı adam dururken, ne diye Cevdet gibi kara, kuru birini sevmek zorunda kalsındı? Fikret'in bir tek işaretiyle ona koşa koşa giderdi!

«— Cevdet!»

Küskün gibi baktı Nuran'a:

«— Efendim?»

«— Arada bir neden durgunlaşıveriyorsun?»

Cevdet'in gözleri parladı:

«— Ben de sana ayni şeyi soracaktım..»

Nuran şaştı:

«— Neyi?»

«— Sen de durgunlaşıveriyorsun. Kafan meşgul gibi. Demin çok mutlu olduğumu söyledim, ben de demedin. Tam tersi, gözlerini yere indirmekle yetindin!»

Nuran kıpkırmızı kesildi. Haklıydı kocası. Haklıydı ama, ne diyebilirdi?

«— Benden sakladığın bir şey var gibi geliyor bana!»

Nuran heyecanlandı birden, ayağa kalktı. Bir şeyler söylemek istedi, tuttu kendini. Vardı, elbette vardı ama, nasıl açabilirdi?

Karısının bu telâşıysa Cevdet'i düşüncelerinde haklı olduğuna götürmüştü. Demek karısının ondan sakladığı şey, aklına gelenler gibiydi?

Yanına sokuldu:

«— Ha? Nedir benden sakladığın?»

Nuran donmuştu. Ağlamak istiyor, ağlı yamıyordu. Vardı evet, vardı. Vardı ama, nasıl açıklardı? Kocasını çok seviyor, başının belâya girmesini, elinin kana bulanmasını istemiyordu.

Soluk soluğa:

«— Yok», dedi, «sakladığım hiç bir şey yok senden!»

Bir yandan da aklından Fikret hızla geçmişti.

Cevdet:

«— Var!» diye dayattı.

«— Yok Cevdet, inan bana!»

Çıldıracaktı. Nasıl, nasıl yalan söylerdi bu taptığı kadın?

«— Ya varsa Nuran?»

«— Varsa, senden saklıyorsam...

«— Evet?»

«— İki gözüm...

«— Susss!»

«— Neden?»

«— Kör olsun diyeceksin. Hayır, o güzel gözlerin kör olmasını istemiyorum. Bana yalan da söylesen, beni aldatsan da istemiyorum gözlerinin kör olmasını! Ama var benden sakladığım..»

Karısının bileklerini tuttu, avuçları içinde tatlı tatlı sıktı. Korkusunu anlıyordu, gayet iyi anlıyordu hem de. Acıdı. Yumuşaklıkla:

«— Korkma!» dedi. «Yalnız, bir daha... Fikret'in geldiğini benden saklama olmaz mı?»

Sarsıldı. İşte şimdi korktuğuna uğramıştı. Boşandı, ağlamağa başladı. Kendini kocasının kollarına attı. Neden sonra başını kaldırdı.

«— Kim söyledi? Kimden duydun?»

«— Orası seni ilgilendirmez!»

«— Barcıdan mı? Vedat alçağından mı?»

Cevdet yeni bir ipucu yakalamıştı:

«— Farzet ondan..»

«— O halde her şeyi, her şeyi gördüğü gibi anlatsın sana!»

Vay vay vay... demek işin içinde işler vardı?

«— Neler anlatır acaba?»

Parladı:

«— Cevdet beni konuşturma!»

Şüphesi daha artmıştı:

«— Konuş», dedi, «konuş ne varsa!»

«— Her şeyi biliyor musun?»

«— Ne gibi her şeyi?»

«— Barcı anlatmış ya!»

Kafası iyice karışmıştı:

«— Bir de senden öğrenmek istiyorum..»

Nuran artık açıklamak zorundaydı. Başka çaresi yoktu. Ne diye kötü ithamlar altında kalacaktı? Barcı o gece demek uyur gözüktüğü halde uyumuyormuş? Olanları görmüş. Görmüş mâdem, mâdem sır saklamamış, o halde Fikret'in saldırılarını, mutfağa kadar kovalayışını, sonra da ağlıyarak odasına kapanıp kapısını ardından sürgülediğini de görmüş olacaktı!

Cevdet on ikiden vururcasına sordu:

«— Ben seferdeyken mi oldu bu?»

«— Evet.»

«— Nasıl oldu?»

«— Ben ne söylesem boş Cevdet. Git ona, olanları gördü, anlatsın..»

Cevdet'in gövdesini bir ateştir kaplamıştı. Demek bir şeyler olmuştu? Giyinip evden yıldırım gibi çıktı. Artık ne akıl, ne fikir, ne de Nuran'ı kaybetmek korkusu. Şimdi aldatılmış, aldatıldığını rastlantıyla öğrenmiş bir kocaydı. Vuracak, kıracak, yakacak, yıkacak, mahvedecekti!

Bir taksiye atladı. Beyoğlundaki pavyona geldi, indi arabadan. Tuuuh, tabancası da evde kalmıştı. Nuran «— Geceleri korkuyorum..» dediği için, ona vermişti. Geri dönüp alamazdı. Zâten lüzum da yoktu. Bütün mesele gerçeği öğrenmesiydi.

Pavyon sahibi Vedat'ı masası başında, gözünde gözlük, birtakım pusulaları sıraya koyarken buldu. Cevdet'i öyle bozuk görünce korktu önce. Sonra kendini toplıyarak ayağa kalktı:

«— Buyurun, buyurun Cevdet bey..»

Cevdet öfkeden titriyordu:

«— Bana, o gece gördüklerini anlat!» dedi.

«— Hangi gece?»

Cevdet'in de bildiği yoktu:

«— O gece işte, hani senin yakından gördüğün şeyleri!»

Barcı kekeledi:

«— Ha, şu.. Fikret'le olan meseleyi mi?»

Neee? Fikret'le olan mesele mi? Demek o gece Fikret'le Nuran arasında bazı şeyler geç-

mişti? Anlıyordu, şimdi gayet iyi anlıyordu ziyafet gecesi birbirlerine bakışlarındaki anlamı! Yaa, demek böyleydi? Demek aldatılmış, babası gibi «Boynuzlu» olmuştu?

«— Evet. Fikret'le olan mesele!»

Barcı için hava hoştu. Daha doğrusu, istediği an gelmişti. Meseleyi öyle anlatmalıydı ki, Cevdet öfkeden deliye dönüp gitsin Fikret'i bulsun, aralarında müthiş bir tartışma. Sonra da ya bu onu, ya da o bunu haklasın, biri mezara girsin, öbürü de hapishaneye. Böyle olursa barcıya gün doğar, Nuran ortada kalır, ondan sonra da...

«— Anlatsana be, ne duruyorsun?»

Tam bu sırada Leylâ içeri girdi. Damadını öyle dönmüş gözlerle, tirtir titrer görünce meraklandı:

«— Ne var? Ne oluyor?

Cevdet top gibi patlamıştı gene barcıya:

«— Anlaaat!»

Bir çırpıda anlatmağa başlayınca, Leylâ dişi bir kaplan gibi araya girdi:

«— Yooo, hayır. Fikret'i karıştırma Vedat! Kız benim kızım değil mi? Kötü olmasını ister miyim? İstemem ama, suç kızımda. Fikret yakışıklı çocuk, göz koydu.. mesele bundan ibaret!»

Ziyafet gecesi, masa başında daha çok karısının Fikret'e baktığını sanan yanı ağır basmağa başlamıştı. Barcı da susmuş, sözü Leylâya bırakmıştı korkudan. Leylâ'ysa sevdiği ada-

mı iyice korumağa, suçu kızına yüklemeğe çalışıyordu. Sonunda Cevdet tek lâf etmeden fırlayıp çıktı.

Leylâ şaşkınlıkla barcı Vedat'a baktı:

«— Nereye gitti acaba?»

«— Belki de Fikret'i bulmağa..»

Leylâ'nın gözüne masa üzerindeki telefon ilişti. Hiç vakıt geçirmeden numaraları çabuk çabuk çevirdi:

«— Fikret beyi rica edecektim efendim..»

Kalın, babacan sesin Fikret'e seslendiğini duydu. Az sonra Fikret gelmişti telefona.

«— Fikret iyi dinle beni: Cevdet seninle hesaplaşmak için yanına geliyor. Karısıyla aranda bir münasebet var sanıyor. Ben inkâr ettim; Fikret değil; Nuran onu seviyor dedim. Maksadım mâlûm, herifi soğutmak. Aman Fikret sen de böyle söyle, kandır onu. Tamam mı? Nuran seni seviyor, sende gözü var. Sense boyuna reddediyorsun. Ha, tamam. Göreyim seni. Akşam pavyonda bekliyeceğim, öperim canım!»

Kulaklığı yerine koydu.

Fikret de yerine koymuştu.

Babacan şefi göz kırptı:

«— Hayrola?»

Umursamaz göründü:

«— Hiç, mâlûm..»

«— Umum müdürünkü mü?»

«— Evet. Akşam beni bekliyormuş!»

Odasına, masası başına geçti. Fena bir si-

nir basmıştı. Acaba Nuran mı söylemişti? Ne söylemişti? Bana saldırdı mı demişti? O halde yapılacak şey gayet basitti: O yakışıklı adamdı, elini sallasa ellisi. Kala kala en yakın arkadaşının karısına mı kalmıştı?

Masasından kalktı, dışarı çıktı. Kavga falan-etmezlerdi ya- edecek olurlarsa kimse farkına varmasındı.

Bir sigara yaktı, limanda gezinmeğe başladı. Çok geçmeden Cevdet'in öfkeyle geldiğini gördü. Hiçbir şeyden haberi yokmuşçasına:

«— Vay!», dedi, «nâber arslan?»

Cevdet'in şaka yapacak, uzun uzun konuşacak ne vaktı vardı, ne de hâli:

«— Bana her şeyi anlat Fikret!» dedi, «Karımın sende gözü olduğu doğru mu?»

Birden ciddileşmiş numarası yaparak:

«— Kimden duydun? Kendisi mi söyledi?»

Cevdet attı:

«— Evet.»

«— İnandın mı? Ben, senin en yakın arkadaşın Fikret.. senin karına saldırabilir miyim? Bunu aklın alabilir mi?»

Demek üste saldırma da vardı?

«— Demek üstüne saldırdın?»

«— Ben mi?»

«— Sen evet!»

Fikret arkadaşının bakışından korktu:

«— Hayır, ben senin karına saldırmadım. O bana saldırdı. Reddedersem kocasına söyliye-

ceğini, beni senin gözünden düşüreceğini, hattâ aramıza kan gireceğini söyledi. Ben erkek adamım Cevdet. Beni yakından tanırsın. Birlikte Dünyayı dolaştık. Hangi limanda karı peşine düştüm? Cevap ver? Hangi limanda? Karılar peşimden koşmazlar mı? Dünya'da kadın kalmadı da canımdan çok sevdiğim, en yakın arkadaşımın karısına mı saldıracağım?»

Cevdet'in aklına yatmıştı. Doğru, dosdoğruydu. Demek o geceki ziyafette Nuran'ın iftirasından korkarak, bir parça da yalvarırcasına bakmıştı: Tamamdı, tamam. Fikret hiçbir kadının ardına düşmezdi, düşmemişti. Hâtırlamıyordu.

«— Fikret», dedi, «canım kardeşim.. beni affet. Sana çok sert davrandım. Bilmez miyim seni? Kadınlar senin ardından koşarlar. Bütün Dünya limanlarını birlikte dolaştık hemen hemen. Onun için...»

Hıçkırdı. Gözlerinin yaşını göstermemek için oradan yıkılırcasına uzaklaştı.

Fikret hiç vakit geçirmeden Baba'nın meyhanesine gitti, telefonla durumu Leylâ'ya bildirdi.

Bu sırada Cevdet deli gibi koşuyordu. Nereye? Bilmiyordu. Bilmiyordu Allah belâsını versin. Yapılacak şey belki gayet basitti: Yeni bir taksi. Ev. Karısı. Boğmak mı, bıçakla delik deşik etmek mi? Ama yapamıyacaktı. Kıyamazdı ona. Ne olursa olsun, ne kadar kötülük yap-

mış olursa olsun ona kıyamazdı. Peki, kendine kıymak? Hayır... Buna da lüzum yoktu. Kendine kıyamazdı, çünkü «Bir kadın için kendini vurdu» dedirtip düşmanlarını güldüremezdi. Nuran'ı vuramazdı, hapishanedeki Hâşim'i biliyordu. İlk anların öfkesi, kıskançlığı geçtikten sonra hapisane koğuşunda bitmez tükenmez günler, daha çok da geceler başlayınca nasıl dehşetli bir pişmanlıkla kendi kendine ağlar, kazara uykuya geçse, sayıklar, inler, sıçrıyarak uyanırdı.

Peki ne yapmalıydı? Herhalde sokaklarda dolaşacak, eve dönmeyecekti!

21.

Bütün antenleri gerili Nuran'sa kocasının dönüp gelmesini bekliyordu.

Saatlar geçmişti aradan, gelmemişti.

Neredeydi?

Gidip bulmuş muydu? Bulmuşsa neler konuşmuşlardı? «— Evet Cevdet, sarhoş kafayla karına bir münasebetsizlik yaptım ama çok pişmanım şimdi. Nuran bir pırlantadır. Ona güvenebilirsin. Beni bile reddetti!»

Namuslu bir insansa bundan başka türlü söyliyemezdi.

Derin bir iç geçirdi.

Ya namuslu değilse? Ya, «— Onu denedim. Sana olan bağlılığı üzerine bir fikre varmak istiyordum. Vardım da. Saldırdım, kaçınmadı. Kendini bana vermeğe hazırdı. Fakat sen, kardeşimden ileri Cevdet'in namusuna karşı namussuzluk... Allah esirgesin. Defet bu karıyı gitsin!» derse?

Yumruklarını sıktı. Gözü seyirmeğe başlamıştı. Der, bu kadar alçalabilir miydi? Bir insanın bunca alçalabilmesini aklı almıyordu ama,

Cevdet karşısına dikilip de sorunca «— Evet. Bir hatadır ettim. Karına saldırdım..» deme cesaretini gösterebilir miydi? Sanmıyordu. En yakın arkadaşının canı kadar sevdiği karısına fırsattan faydalanarak saldıran bir insan, yumruk, belki de bıçak, tabanca karşısında korkup, suçu karşı tarafa atmaktan çekinmiyebilirdi!

Saatlar akıp akıp geçiyor, Cevdet evine dönmüyordu.

Kafasına başka bir şey takıldı Cevdet gitmiş, yakalamış, karısına saldırmanın hesabını sormuş olabilirdi. Fikret de çâresiz kalıp, ya da erkeklik gururu şahlanarak, «— Evet. Çok güzeldi, bana yüz vermedi. Ona zorla sahip olabilmek için saldırdım!» diyebilirdi. Bu belki de en erkekçesi olurdu ama, o zaman da iki arkadaş kıyasıya kapışırlar, ya Fikret çeker Cevdet'i vururdu, ya da Cevdet, Fikret'i. İkisi de Nuran için felâketti. Dünyalar kadar sevdiği, babasıyla İhsan âbi'nin birleştiği kocasının ölmesini istemiyordu. Ölmezse öldürebilirdi. Öldürünce de, bir zamanlardaki babası gibi hapise atılır, belki de hapiste babası gibi can verirdi ki, Nuran annesinin rolünü oynamış olmaz mıydı? Annesine vızgelmişti babacığının hapislerde can vermesi. Ama Nuran, annesi olmadığı için bu duruma düşmek istemiyordu.

Ne yapmalıydı?

Güneş ağır ağır batıyordu karşı sırtlarda.

Annesine kadar uzansa mıydı?

Sıkıntıyla ayna karşısına gitti. Kendini göremedi aynada. Aklı öylesine Cevdet'teydi. Sonra gördü, ya da dikkat etti. Sararmıştı! Evet evet gitmeli, annesini bulmalı, sorup soruşturmalıydı. Cevdet gelmiş miydi? Gelmişse ne olmuştu? Fikret'le konuşmuş muydu? Neler konuşmuşlardı?

Çabuk çabuk giyinmeğe başladı. Bir yandan da, elinde olmıyarak kafasından çeşitli ihtimâller, bu ihtimâllerle ilgili sorular açık kalmış bir çeşme suyu gibi akıyor, akıyordu: Kavga etmişler miydi? İş bıçağa tabancaya dökülmüş müydü? Annesi ne diyordu bu işe? Fikret'e karşı yakınlık duyduğuna göre, sevdiği adamı suçlamazdı herhalde. Suçlamazsa, kime yüklerdi suçu? Nuran'a mı? Nasıl? Barcı bir şeyler karıştırır mıydı? Ya hepsi el birliği, söz birliği ederlerse? Niçin etmesinler? Annesiyle barcının maksatlarını gayet iyi biliyordu. Annesi, Cevdet'ten ayrılıp barcıyla münasebet kurmasını isterdi. Cevdet de neydi onun için? Kara, kuru, fakir bir denizci. Barcıysa, Nuran'a sırılsıklam âşık, zengin bir adam. Fikret'i tutar da suçu Nuran'a yüklerlerse, Cevdet karısından soğur, en hafif ihtimâl, karısını boşardı ki, annesinin de, barcının da istedikleri buydu.

Giyinip hazırlandığı halde evden bir türlü çıkamıyordu. Olabilirdi ki Cevdet eve gelir, karısıyla hesaplaşmak için arar bulamazdı. Ne cevap verirdi?

Bir saat daha oyalandı. Gelen giden yoktu. Ne olursa olsun, annesi bara gitmeden yakalamalıydı.

Kapıyı çekip çıktı.

Taksim dolmuşlarının bulunduğu durağa karmakarış gitti. Sağdan, soldan takılan, çirkin lâflar atanlara kulak asmıyor, duymuyordu bile onları.

«— Taksime bir, Taksime biiir!»

Atladı, araba hareket etti.

Annesini sokak kapısından çıkarken yakaladı.

Kadın sürmüş sürüştürmüş, takmış takıştırmıştı. Belliydi ki gene kimbilir hangi dostuyla buluşmağa gidiyordu. Üzerinde durmadı.

«— Anne,» dedi, «Anneciğim!»

Çalımlı kadın onu görmemiş, görse bile önemsememişçesine:

«— Ne var?»

«— Cevdet'i arıyorum.. geldi mi buraya?»

Hiçbir şeyden haberi yokmuşçasına:

«— Ne münasebet? Burada ne işi var Cevdet'in?»

İçini çekti:

«— Şeyy.. Fikret'le konuşmağa gidecekti de...

Kesti attı:

«— Ne Cevdet, ne de sen, beni alâkadar etmezsiniz!»

Önlerinden geçmekte olan kocaman, gri bir arabaya seslendi:

«— Taksi!»

Araba durdu. Leylâ arabaya giderken, Nuran canını dişine takarak koştu:

«— Cevdet evden çok öfkeli çıktı. Hâlâ eve gelmedi ama?»

Kadın ilgilenmişti:

«— Niçin?»

«— Bilmiyorum. Gelmesi lâzımdı. Sakın kavga etmiş olmasınlar?»

«— Kimle?»

«— Fikret'le..»

Sinirli bir kahkaha attı:

«— Fikret'le kavga etmeğe ne hakkı var? Karısına sahip olsun efendim, aaa... kancık köpek kuyruğunu sallamasa erkek köpek peşinden gider mi?»

«— Anneee!»

Leylâ arabaya girdi, araba hareket etti. Taşı tam da gediğine koymuş, oh etmişti. Pis, sünepe, rüküüüş... Onunla mı uğraşacaktı? Bunca yıl kahrını çekmiş, bu boylara getirmişti. Şimdi en işine yarıyacak, en serpilmiş, en güzel zamanında ciğeri iki para etmez kara, kuru denizciye kendini vermişti. Deli kız. Herkesin eline geçmiyecek bir nimeti tepiyordu. Koskoca, milyonluk pavyon sahibini bırak, dilenci yapılı denizciye...

Yavaşça geri döndü, baktı: Nuran falan

yoktu görünürlerde. «— Ne iyi oldu ama..» diye geçirdi. «— Herif eve gitmediğine göre.. belki de soğur karıdan. Soğursa soğusun. Bir daha da eve gitmesin.. Nuran hanımın burnu iner. Mecbur olur yeniden anasının evine!»

Karşısında biri varmış da, «— Olmıyabilir..» demişçesine söylendi: «— Olur olur. Sünepe, çorabı düşük, rüküşün biridir. Körün değneğini bellediği gibi, o da ya sevdiği adam, ya da annesinin evi. Başka yer bilmez. Beceriksiz. Gelirse ben bilirim bu sefer. Hele benim sözümden çıksın.. Alimallah zından ederim Dünyayı ona!»

Tepebaşı'nda durdurdu arabayı, indi. O kadar şık, öylesine göz alıcıydı ki, gelip geçenler dönüp dönüp bakıyorlardı. Buysa hoşuna gitmekten başka gururunu da okşuyordu alabildiğine. Sevgili Fikret'ine güzel görünecekti. Şu gelip geçerken dönüp bakanlar üzerinde madem dikkati çekecek etki yapıyordu, Fikret üzerinde neden yapmasın?

Her zamanki pastahanede buluştular.

Fikret:

«— Vay anam vay,» dedi. «bu ne güzellik kayarto?»

Sevindi. Bir genç kız cilvesiyle aynaya baktı, hiç lüzum yokken, başının bir davranışiyle, alnına düşmüş bir tutam saçı sanki arkaya attı:

«— Öyle mi canımın içi? Demek hoşuna gittim?»

«— Hem de nasıl!»

Oturdu:

«— E, anlat bakalım. Neler konuştunuz Cevdet'le?»

Fikret, kendinden emin insanların rahatlığıyla:

«— Hiç canım,» dedi. «avanak, hemencik kandı dediklerime..»

«— Yâni ne? Nuran mı sana saldırmış oluyor?»

«— Öyle ya.»

Göz kırptı Leylâ:

«— Hâlâ eve uğramamış..»

«— Ne biliyorsun?»

«— Nuran geldi az önce..»

Fikret birden ilgilendi:

«— Nereye?»

«— Sana, buraya gelmek için evden çıkmıştım, baktım bu. Sokak kapısında ayaküstü konuştuk şöyle bir ama, yüz vermedim.»

«— Pekii, ne dedi?»

«— Hiiç. Kocası evden öfkeyle çıkmış. Seninle konuşacakmış. Şimdiye gelmesi lâzımmış. Ya bu gece de gelmezseymiş...»

Fikret'in kafasında şimşek çakmış, aylarca önce Cevdet'le birlikte ev arayışlarını, evi buluşlarını, içini gezişlerini, sonra da, bahçeye açılan mutfak kapısında mandal yerine kullanılan paslı çiviyi hâtırlamıştı.

Paslı çivi üzerinde durdu: Gece yarısı, ya

da sabaha karşı gitse. Bahçeye atlasa. Mutfak kapısına bir omuz, paslı çivi eğilse, kapı açılsa, açılan kapıdan mutfağa, mutfaktan da eve...

Gerçekten de, odasındaki karyolasında uyuyan genç kadınının yanına girse, başlasa okşamağa... «— Neden olmasın?» diye geçirdi. «— Bağıramaz da. Bağırsa, beni eve sen almadın mı derim? Korkar. Gık bile diyemez. Vallaha hiç, hiç bir şey diyemez. Derse kendisi zararlı çıkar. Cevdet de eve gitmemiş. Tamam!»

Leylâ onu gözden geçiriyordu. Sordu:

«— Ne düşünüyorsun?»

Kendine geldi. Uykudan uyanmışçasına:

«— Hiiç,» dedi.

Garson dikildi tepelerine. İki kazandibi söylediler, dondurmalı. Sonra dereden tepeden konuştular. Ama Leylâ, sevdiği adamdaki dalgınlığı açık açık görüyordu. Bir şey söylese, geç anlıyor, anlasa bile hiç âdeti olmadığınca yeniden soruyordu.

Leylâ üzerinde durmadı.

Fikret'in kafasında paslı çivi!

Leylâ:

«— Bu gece evde bekliyeceğim.»

Paslı çivi, mutfak kapısına hafifçe yaslanmayla eğilir, kapı açılırdı. Açılan kapıdan mutfağa girer...

«— Sana söylüyorum!»

Paslı çivi falan ama, gene de:

«— Ha?»

«— Bu gece diyorum, seni bekliyeceğim..»

«— Beni mi? Tabi tabi. Saat kaçta?»

«— Saat kaçta mı? Her zaman saat kaçta geliyordun?»

Birden hâtırladı:

«— Canım mâlûm. Lâf ola beri gele işte... sabaha karşı!»

«— Sabaha karşı gelirsin. Üçte falan. Sokak kapısını açık bırakırım. Her zamanki gibi. İter girersin ama, iyice kapat kapıyı. Hatta arkasından zincirini tak. Ben belki aşırı sarhoş olurum, aldırma. Senin moruğa bir telefon sallarız. İşe öğleden sonra gidersin. Tamam mı?»

Fikret başını salladı. Tamamdı, tamamdı ya, paslı çivi. Bahçeye zahmetsizce atladı. Korkuluk demiri falan yoktu mutfak kapısının. Kapıyı arkasından sözde mandallıyan paslı çivi. Bir omuz. Kapı açılırdı. Girerdi mutfağa. Mutfaktan sofaya, sofadan Nuran'ların yatak odası. O saatta genç kadın herhalde uykuda olacaktı. Odasına girer, yorganın altına elini sokarak bacaklarını okşardı. Okşanan bacaklarıyla huylanıp yataktan fırlasa bile...

Aralarında şöyle bir konuşma geçerdi herhalde:

«— Kim var orda?»

Fikret pervâsızca:

«— Ben!»

«— Sen kimsin?»

«— Fikret!»

«— Ne geziyorsun yatak odamda?»

«— Beni sen almadın mı yatak odana?»

Üstyanını düşünmüyor, içten içe gülüyordu. Hayatında hiç bir kadın ona hayır dememişti de, bu zilli mi diyecekti? Demişti işte. Demişti de ne kazanmıştı? Çok çok kocası. Kocası da işte, en yakın arkadaşı Fikret'ten yana olmuş, karısına yüklemişti suçu. Yüklemese, Fikret'le kavgaya tutuşurdu. Kavga sonu ne olurdu? Ya bu onu, ya da o bunu haklardı ki, Cevdet'in yumruklarına hedef olmaktan çekinirdi. Onun çeşitli limanlarda nasıl kara, kuru ama, çetin bir ceviz olduğunu yakından biliyordu. Attığı her yumrukla, karşısındaki isterse dev olsun, iskambil kâğıdı gibi deviriyordu. Onun için, Cevdet'le yumruklaşmak istemezdi. İstemezdi ya, karı ne diye boşvermişti? Onun yanında Cevdet neydi? Hiç. Kara, kuru, çirkin bir genç adam!

«— Şekerim çok dalgınsın. Anlıyorum, kafana şu Cevdet'i taktın. Düşünme. Ben gidiyorum. Dediğim gibi, pavyondan en geç üçte çıkarım. Sokak kapısını açık bırakacağım, anlarsın ya?»

«— Anladım canım. Seni pavyona kadar...»

Leylâ sözünü kesti:

«— Hayır hayır.. ben kendim giderim. Zahmet etme. Yalnız, dediğim gibi, saat üçten sonra...»

«— Peki peki.»

«— Haydi bana eyvallah..»

Fikret'in konsomatris Leylâ'yı pavyona kadar getirmesi, getirmekle de kalmayıp masalardan birine geçmesi, kadının ya yanına oturması, ya da Anadolu'dan gelmiş hacıları söğüşlemesine engel olmasına patron içerliyordu. Karıdan ne keserse kessin, umurunda değildi. Değildi ama, karıyı bırakmalı, karı «İşlemeli»ydi. Hayır, zebânî gibi oturuyor, karıyı konsimasyon edeceklere engel oluyordu!

Leylâ, genç adamın gelmemesine sevinerek, muhallebicinin hesabını verip çıktı.

Fikret kendi havasındaydı: Gece yarısına doğru Fener'e gidecek. Korkuluksuz bahçeden içeriye atlıyacak. Mutfak kapısına omuzuyla yaslanmadan önce, Cevdet'in evde olup olmayışına dikkat edecek. Anlarsa ki yok, bir omuzla mutfak kapısından içeri dalıp...

Aklına başka bir şey geldi: «— On iki civarında eve uğrarım. Kapıyı çalarım. Cevdet'i sorarım. Evdeyse, girer, arkadaşımın gündüz gelip benimle konuştuklarını hâtırlatır, karıya ver yansın ederim. Suçu yüklerim ona. Evde yoksa, hiç aldırış etmem, ayrılır çekerim postamı. Bir saat oralarda oyalanır, sonra bahçe, mutfak kapısından dalarım eve. Genç kadın uykudaysa ne âlâ, değilse metazori...»

Kafasında, benliğini kaplayan plânlar, muhallebiciden çıktı.

Şimdi ne yapmalıydı?

Bilek saatına baktı: Henüz beşi yeni geçiyordu.

Ara sokaklardan İstiklâl caddesine çıktı.

İstiklâl caddesinin kaldırımları omuz omuzaydı. Taksim'e kadar gitti, geri döndü. Birden ara sokaklardan birindeki küçük ama şirin bir meyhaneyi hâtırlıyarak, sokağa saptı. Meyhane henüz kalabalık değildi. Birkaç duble devirir, sonra da atlar giderdi Fener'e. Cevdet'in eve gelip gelmediğini kontrol ederdi. Gelmiyeceğini sanıyordu. Onun çok haysiyetli bir yanı olduğunu yıllardır süregelen arkadaşlıklarından biliyordu. Herhalde eve kolay kolay dönemezdi.

Salata, iki duble rakı, ızgara köfte söyledi.

«— İster dönsün, ister dönmesin..» diye geçirdi. «— Benimki, karıya tamamiyle sahip olmak değil. Hevesimi almak! Ne diye gururumla oynadı? Neden teslim olmadı? O gece teslim olsaydı belki de hiçbir şeye lüzum kalmaz, yakasından daha o gece, o an düşerdim. Razı olmadı, uzattı işi, üstelik hakaret de etti. Çeksin cezasını!»

Salatasıyla rakısı gelmişti.

«— Izgara?»

«— Oluyor efendim.»

Garson çekildikten sonra rakısını yudumladı, çatalını salataya daldırdı. Sonra da bir lokma ekmek. Yorgun bir camız tenbelliğiyle çiğnerken, aklında o gece. Cezasını çeksindi, evet.

Ne çıkardı sanki aksilik etmeseydi? Aksilik etmese de yalvarsa, sâdece öpmesine izin verseydi.. belki gerçekten de bırakırdı ardını.

Eli rakı bardağına uzandı, aldı, iri bir yudum. Su. Salata ve bir lokma ekmek.

Gene yorgun camız çiğneyişi.

Ama hayır, ardını bırakmazdı. Yalnız, Cevdet'in falan haberi olmazdı ya, başka bir tehlike dikilirdi karşısında: Leylâ!

Yüzü buruştu. Sırası mıydı? Kızının hatırı için zarına bakmışsa ne olmuştu yâni? Kızdan ümidi tamamiyle kesilirse çabuk sepetlerdi onu. Evet, para geliyordu karıdan ama, çekilmezdi be!

Izgara köftesi gelinceye kadar iki duble rakıyı temizlemişti. Garsona:

«— İki duble daha,» dedi.

Sözde fazla içmiyecek, kendini yitirmiyecekti. «— Adaaam sen de..» diye elini salladı. «— Kendimi yitirirsem ne olur? Atın ölümü arpadan olsun..»

Yeniden iki duble rakı konulmuş bardağı gelince:

«— Bir salata daha!»

«— .....»

Garsonun ne dediğini duymadı. Daha şimdiden tatlı bir sarhoşluk sarmıştı. Ne diye kötüsünü düşünüyordu hep? Kalkıp gitti, bahçe duvarından içeri atladı. Paslı çivi falan, girdi mutfağa. Kocası yoksa hele tadından yenmezdi!

Dirseklerini masaya dayadı, yüzünü avuçları içine aldı, gözlerini bir yabancı şirketin karşı duvardaki takvimine dikti. Takvim, dünyanın en güzel memleketlerinden birinin bir kıyısındaki zarif bir genç kızı gösteriyordu. Omuzunda kocaman, kıpkırmızı bir deniz topu, gülüyordu. Meydan okuyan bir hali vardı. Nuran da gece, bunun gibi meydan okusa. Dese ki, «— Cevdet beni bıraktı, gelmiyor. Az önce bir mektup aldım. Ayrılmamızı istiyor. Ayrılacağım. Fakat annemin yanına da dönmek niyetinde değilim. Senin yüzünden yuvam dağılıyor. Söyle, ne yapmam lâzım? Yuvamı neden yıktın? Şimdi benim hâlim ne olacak? Bir çâre bul. Beni seviyor musun? Beni seviyorsan çâreme bak. Ortalarda kalamam. Cevap ver, cevap versene be!»

Masadan dirseklerini çekti.

Gerçekten de, ne karşılık verebilirdi? O anda hiç galiba. Bıcır bıcır bıcırdıyan dudaklarını ağzıyla kapatır, onu karyolaya yıkardı. Önce bu, ondan sonra...

İçini çekti.

Rakı bardağına sarıldı, içti. Salata, iri bir köfte parçası bir lokma ekmek.

Ondan sonrası yoktu. «— Ne yapabilirim? Bekârlığımın sultanlığına son verecek değilim herhalde. Birkaç gün idare, ondan sonra... canım, çamura düşmekle altın altınlığından kaybetmez ya! Boşanır Cevdet'ten, barcı hazır.

Onunla evlenir, metres yaşar. Bunu da mı ben düşüneceğim? Anasına da bir tekme. Cevdet'e karşı da suçsuzluğumu ispatlamış olurum böylece. Görüyorsun ya, derim. Karının cinsi, cibilliyeti, iliği bok. Suç bende miymiş? Anasının iğvasına uydu, seni terk etti. Bu zâten çok önceden düzenlenmiş bir plândı. Plân uygulandı. Mesele bundan ibaret!»

Aklına fena halde yatmıştı. İçki bardağına yeniden, keyifle sarıldı, dikti. Sonra hiç değişmemecesine salata, şiş köfte, ekmek. Şimdi yorgun bir camız gibi değil, aç bir kurt çevikliğiyle çiğniyordu ağzındakileri. Elbette. İş bilenin kılıç kuşananındı. Hayatında böyle nice nice Nuran'lar vardı. Kızlıklarını bir kaysı, ya da vişne dibinde, bağların kütükleri arasında, fıçı diplerinde, yıkık duvar gerilerinde kaybedip, hıçkırıklar içinde bırakılmış genç kızlar, kocalarından habersiz yatak odalarına girilmiş genç kadınlar... Nuran da şüphesiz bunlardan biri, ama herhalde en sonuncusu... En sonuncusu ama, elbette onu da başkaları eskitecek, Fikret çaptan düşüp, artık kadınlar için zararsız hâle gelinceye, kadınlar tarafından alaya alınıncaya kadar sürüp gidecekti.

Bunları düşünmek yüzünü gene buruşturdu. Kızdı. Sarıldı rakı bardağına. Dikti. Gene dibi görünmüştü bardağın. Kadınlar tarafından alaya alınmak öfkesinin verdiği sinirle çatalını tabağına sert sert vurdu:

Uzaklardaki garson:

«— Evet beyim?»

«— Rakı koy şuna, yeni bir salata!»

Garson koşarak geldi:

«— İki duble mi gene?»

«— Üç koy!»

Garson bardakla uzaklaşırken o, günün birinde onu alaya alacak kadınların yüzlerini belirsizce hayalliyordu. Hayır, hiçbir zaman bu duruma düşmiyecekti! «— İşe yaramaz hâle gelirsem, beynime bir kurşun!»

Rakı arandı, gelmemişti henüz. Öfkesinden su içti.

Bunu, yâni, artık kadınların işine yaramıyacağı zamanı çok düşünmüştü korkuyla. Allah, yahut tabiat, ne diye zanparaları bir iki bin yıl yaşatmazdı sanki? Hızlı bir zanpara iki bin yıl yaşamalıydı meselâ!

Rakısı geldi, önüne kondu. Yeni salata da gelmişti. Eski salata tabağını kaldıran garson sordu:

«— Başka bir arzunuz var mı?»

Anlamadı:

«— Ne arzusu?»

«— Yâni köfte ister misiniz?»

Şeş-beş gören gözlerini köfte tabağına çevirdi. Bir buçuk köftesi kalmıştı:

— Tabî tabî..

Yeni köftesi sıcak sıcak gelinceye kadar, hızlı zanparaların iki bin yıl yaşasalar ne ya-

pacaklarını ölçtü biçti. Kızlar, kadınlar, gene kızlar, gene kadınlar. Sonra? Sonrası yoktu ve bir gün gene kadınlar tarafından bakılmamak, beğenilmemek, kadınların işlerine yaramamak çağı gelecekti. «— Bok Dünya!» diye elini sertçe sallayınca, eli su bardağına çarptı, bardak top gibi gitti, yan masanın kıyısında parçalandı.

Bir an kendine geldi:

«— Pardon,» dedi.

Masasında bardak parçalanan kaba kıyım, kalın siyah kaşlı adamın bakışı öfkeliydi:

«— Pardon çıkalı eşeklik çoğaldı!»

Fikret, alkolün de verdiği güçle masasından fırladı:

«— Bana mı söylüyorsun?»

Yabanî de fırlamıştı:

«— Sana söylüyorum ulan!»

Tam kapışacaklardı, garsonla birtakım müşteriler araya girip ayırdılar. Ayırdılar ama, tadı da kalmamıştı meyhanenin. İkisi de sarhoştu. Kalıp yeniden içmeğe başlasa adamla er geç yeniden kapışacaklardı.

«— Garson!»

Koşarak geldi:

«— Evet beyim?»

«— Gör şu hesabı!»

«— Rakınız öylece duruyor daha..»

Uzanıp aldı, tepesine dikti. Üç dubleye yakın rakı gırtlağından kurşun gibi indi. Sendele-

di ama, tuttu kendini. İşte şimdi gerçekten sarhoş olmuştu. Üç onluğu uzattı garsona, üzerini falan almağa lüzum görmeden çıktı. Dolaşan bacaklarıyla, elinde olmıyarak, Leylâ'nın çalıştığı pavyona doğruldu. Nuran'ı falan unutmuştu. «— Pavyona gider, Leylâ'yı bulur, bir kıyıda sızâki yaparım ufaktan...»

Leylâ konsimasyondaydı ama, Fikret'in geldiğini haber alınca, güneyli bir iş adamı olan «Hacı»sını bırakıp fırladı.

«— Şekerim bu ne hâl?»

Dolaşan diliyle:

«— Bana sızâki yapacağım bir yer bul.» dedi.

Pavyon sahibi, elleri belinde, sıkıntıyla bakıyordu onlara.

«— Gel!»

Leylâ sevgilisini arka odada, pavyon işçilerinin yatıp kalktığı küçük bir odaya götürüp karyolaya yatırdı. Fikret tek lâf etmeden sızdı. Gözleri kapalı olduğu hâlde başı dönüyor, karyolasıyla havalara uçuyor, uçtuğu havalarda eğriler çiziyordu sanki. Çizdi çizdi, sonunda belirsiz karanlıklara yuvarlanıp kaldı.

Uyandığı zaman Leylâ başucundaydı:

«— Kalk, kalk şekerim. Eve gideceğiz, kalk!»

Kalktı, ayakta durmağa çalıştı. Başı hâlâ dönüyordu. Üstelik öyle fena ağrıyordu ki. Bir-

den öğürdü ve ağız dolusu taştı. Yerler anason kokulu bir kusmuk içinde kalmıştı. Bir daha, derken bir daha!

Leylâ:

«— Zarar yok,» dedi. «Aldırma..»

Fakat açılmıştı. Baş ağrısı da büsbütün geçmemişse bile bir hayli hafiflemişti.

O sıra içeri giren bir komiye Leylâ:

«— Şuraları temizleyiver Nuri,» dedi.

Avucuna büyükçe bir para sıkıştırdı; Fikret kolunda, odadan, sonra da pavyondan çıktı.

«— Taksi!»

Zâten hazırdı, girdiler.

«— Tarlabaşı'ya çek..»

«— Senin eve mi abla?»

«— Evet.»

Fikret, Tarlabaşı'ndaki evin apartman kapısında durdu:

«— Bana boşver bu gece, gideyim!»

Leylâ şaştı:

«— Niye? Neden gideceksin? Bak üstün başın da kirlenmiş. Gel. Bir acı kahve yaparım, üstünü başını temizlerim...»

Elinden zorla çekti. Fikret'in aklı Nuran'da, gidecekti, mutlaka gidecekti. Hattâ yeniden bir iki duble atmayı bile kuruyordu. Oysa hiç de lüzum yoktu. Midesindekileri çıkarmıştı ama, kafasında alkolün dumanı yeterince dolaşıyor, en olmıyacak şeyleri yaptırabilmek için zorluyordu.

Leylâ eve hemen hemen zorla çekti.

Fikret salondaki arkalıklı koltuklardan birine attı kendini, hemencik sızdı. Leylâ acı kahveyle geldiği zaman Fikret'i düşük başı ve hırıldıyan açık ağzıyla sızmış buldu.. Uyandırmadı. Birkaç saat uyursa açılır, kendine gelirdi. Mutfağa koştu, sabunlu bez yapıp sevdiği, sevdiği değil, çıldırdığı adamın pantolonuyla ceketine yer yer bulaşmış kusmukları sildi.

Fikret ikinci sefer uyandığında saat ikiyi geçiyordu. Geç kalmışçasına fırladı:

«— Ben tüyüyorum Leylâ!»

Leylâ şaştı:

«— Noluyorsun ayol? Geceyi burada geçir, sabahleyin erkenden gidersin!»

Kulağına söz girmiyordu:

«— Hayır hayır. Yerime gitmeliyim. Bana bak, rakın var mı?»

Leylâ anlamsızlıkla bakıyordu.

«— Var.» dedi.

«— Getir.»

Kadın bir az da sinirli, gitti, dolu şişeyi değil yarısı içilmişi getirdi. Fikret kaptı. Tıpasını çıkarıp dikti tepesine, boş şişeyi uzattı:

«— Hadi bana eyvalla.. yarın akşama sakla iştahını!»

«— Hiç olmazsa öpmeden mi?»

«— Gel!»

Dudaklar vahşice birleşti, neden sonra ayrıldılar. Kadının gözleri hırstan sulanmıştı:

«— Fikret.» dedi.

Fikret üzerinde durmadı:

«— İştahını yarına sakla dedim ya!»

Kaçarcasına evden çıktı. Kapıyı olsun kapamağa lüzum görmemişçesine açık bırakmıştı. Oracıktaki gece şoförlerinden birinin taksisine girdi:

«— Fener!»

Araba, Haliç Fenerine kaydı.

Son içtiği yarım şişe rakı yeniden sarhoşluğun çılgınlığına yuvarlamıştı. Fener'de arabadan indiği zaman ayakları birbirine dolaşıyordu. Karanlık, daracık sokaklardan geçti, bekçi düdüklerini, köpek havlamalarını ardında bırakmıştı. Bir yokuşu tırmandı, bir evin, yüksek ahşap bir evin önünde durdu. Dinledi içerisini. Değil evden, tekmil mahalleden çıt çıkmıyordu hemen hemen. Evin arkasına dolaştı. Korkuluksuz duvardan evin bahçesine atladı. Durdu, dinledi. Hiiiç. Kalktı. Mutfak kapısına gitti. Yokladı. Esniyordu. Omuzuyla yaslandı, kapı açılıverdi. Girdi, kapıyı kapadı, paslı iri mıhı yeniden mandal vazifesini görecek hâle getirdikten sonra, ayaklarının uçlarında mutfaktan sofaya geçti.

Uzaklarda, deriiinden derine bir vapur öttü.

Cevdet gelmiş miydi acaba?

Yatak odalarının kapısına yaklaştı, içerisini dinledi. Bir şey anlıyamadı. Kapıyı itti, açıktı. Girdi. Koyu karanlıkta bir süre durdu. Yok-

sa evde kimseler yok muydu?

Karanlığa gözleri alışınca önce bir karyola, karyolada yatan bir baş, bir kadın başı seçti. Tam seçtiği başa doğru ilerlerken, tuhaf bir gıcık, öksürüverdi. Dondu âdeta. Çömeldi. Uzun uzun bekledi. Karyoladaki kadın uyanmamıştı. Yeniden kalktı, birkaç adım. Karyolanın yanındaydı. Elini yorgana uzattı, çekti, uzattı, çekti, Sonra gene uzattı, parmağının ucuyla yorgana dokundu, çekti. Yeniden dokundu, çekmedi bu kez. Bastırdı. Kabarık yorgan indi. Avuçladı, bir bacak. Ömür eliyle yorganın altını aradı, buldu. Soktu. Eli genç, körpe bir çıplak bacağın dizine dokunmuştu. Erkekliği uyandı. Titriyordu. Etine dokunulduğu halde uyanmamıştı kadın. Cesaretlenerek yeniden dokundu. Sonra avucuyla tuttu bacağı. Kadında hâlâ ne uyanma, ne de hiç olmazsa bacağını çekme. Bu, yeni bir cesaret, yepyeni bir güç verdi. Avucunu dizden yukarlara kaydırdı. Tam baldırı okşarken, kısık ama heyecanlı bir soru:

«— Cevdet sen misin?»

Fikret elini çekti, karşılık vermedi.

Nuran kocasının ona döndüğünü sanmıştı. Başucundaki elektrik düğmesini çevirdi, tavandaki ampul yandı. Nuran bir çığlıkla yüzünü elleriyle kapadı, açtı:

«— Ne geziyorsun burda? Burda ne geziyorsun?»

Ok yaydan çıkmıştı artık:

«— Patırtı etme!»

«— Burda ne geziyorsun diyorum sana?»

«— Patırtı edersen hakkında hayırlı olmaz!»

«— Sana, ne geziyorsun diyorum burda? Buraya nasıl girdin?»

Fikret en güçlü silâhını kullandı:

«— Beni içeri sen almadın mı? İnkâr mı ediyorsun?»

Nuran korkuyla baktı bir süre, sonra ağlıyacak oldu, daha sonra yalvaran bir sesle:

«— Git,» dedi. «nolursun hemen çık git buradan?»

«— Bir şartla,» dedi Fikret.

«— Ne şartı?»

«— Anlarsın..»

«— Anlamıyorum, söyle, ne şartı?»

Fikret karyolaya yaklaştı. Çevik bir davranışla genç kadını bileğinden yakaladı:

«— Aramızda kalacak. Hemen çıkıp gideceğim, bir daha da...

Genç kadın silkindi, bileğini genç adamın elinden kurtardı:

«— Şimdi kıyametleri koparır seni parçalatırım komşulara!»

Fikret güldü:

«— O, beni evine almadan lâzımdı..»

«— Kim aldı?»

«— Sen!»

«— Allahım.. yalan, yalan söylüyorsun!»

«— Kocanı inandıramadın ama?»

«— Neyi?»

«— Yalan söylediğimi. O, seni suçlu biliyor. Hani, niye gelmedi eve? Herkes, herkes seni suçlu biliyor. Çünkü ben yakışıklıyım, hiç bir kadın bana hayır demez, diyemez, diyemedi şimdiye kadar. Bir sen. Ama bunu benden başka kimse bilmez. Kocan bile. Onun için, bağır, çağır istersen. Komşular toplanırsa derim ki, beni evine aldı, şimdi de kocasına karşı numara yapıyor! Beni değil, seni parçalarlar!»

«— Alçak!»

«— Belki.»

«— Fikret âbi, nolursun git, günahıma girme. Ben namuslu kadınım. Kocamı aldatmak istemiyorum, beni baştan çıkarma. Allahını, Peygamberini seversen git buradan. Yakışıklı adamsın, sana hiçbir kadın hayır diyemez, başkalarına git. Yalvarırım!»

Fikret'in yeniden çevik bir davranışı. Genç kadının sol bileğini bırakınamacasına kapmıştı. Kıvırdı. Kadın acıyla yan döndü. Boştaki sağ eli hemen hemen kendiliğinden yastık altına gitti. Kocasının bıraktığı tabancanın soğuk demiri. Aklına geldi, onu alırsa belki de korkutabilirdi. Fakat adamın ıslak dudakları, ateş gibi yanan yüzü, ihtirasla kısılı sözleri yaklaşıyordu.

«— Yapma, bırak beni, bırak diyorum, bırak!»

Erkek bırakmadı. Kadın can havliyle debelenerek sırtüstü döndü. Sağ elindeki tabanca

genç adama buz gibi baktı. Genç adam şaşırmıştı. Kadının bileğini bırakıp tabancanın buz gibi bakan karanlık ağızlı namlusunu avuçlamak istedi. Tabanca kaydı avucundan, patladı.

Genç kadın bunu yapmak istememişti. Hayır, hayır bunu yapmak, onu öldürmek istememişti. Aklından, belki de babasının yıllarca önceki öğütü belli belirsiz geçmiş olabilirdi ama, hayır, onu ördürmek istememişti!

Elinde tabanca, kalbinden vurulup yere cansız yığılan adamın üzerinden atlıyarak, çıplak ayakları ve yatak kıyafetiyle korkunç bir çığlık gibi odadan çıktı.

Taşlık alaca karanlıktı.

Ne yapacaktı şimdi? Korkuyla çevresine bakınırken gözü az önce öldürdüğü adamın yattığı aydınlık odaya ilişti. Korkusu arttı. Tam bu sırada hemen hemen kapının önünde bir bekçi düdüğü:

— Fırrrrrr!

Aklı başına gelerek sokak kapısına koştu, kol demirini kaldırdı, sürgüyü çekti, kapıyı açtı. Fırladı sokağa:

«— Bekçi efendi, tabancam kazara patladı. Birini öldürdüm..»

Bekçi anlamadı ilkin. Genç kadın semt karakolunu biliyordu. Sokak kapısını açık bırakıp koşmağa başladı. Gece. Birbirini kesen çamurlu sokaklar terü tenhaydı. Elinde tabanca, koştu koştu.. Karakoldan içeri soluk soluğa

daldı.

Sonra Emniyet Müdürlüğü Cinayet Masası, ardından Savcılık, Tevkifhane, daha sonra da Sorgu ve Ağır Ceza Mahkemesi ile birbirini kovalıyan celseler.

Nuran'ın annesiyle annesinin çalıştığı pavyonun sahibinin Nuran'ı suçlayan ifadeleri olmasa, Cevdet, gerek ev sahibi, gerekse komşuların ifadelerine bakarak karısını haksız yere suçladığı kanısına varacaktı ama, bar sahibi hadi neyse, fakat bir anne kızını durup dururken nasıl suçlıyabilirdi?

O günkü celsede Fikret'in babacan şefi ile daire arkadaşları dinlenecekti. Cevdet, Nuran'ın annesi, pavyon sahibi, mahalleli komşular, ev sahibinden başka daha önceki celseleri merakla izlemiş kadınlı erkekli aşırı bir kalabalık vardı.

Usulen babacan şefin kimliği tesbit ve doğruyu söyleyeceğine dâir yemin ettirildikten sonra, Hâkim:

«— Peki,» dedi. «Anlatın bakalım.. Bu cinayet hakkında neler biliyorsunuz?»

Babacan şef, sanık bölümünde oturan bitik genç kadına şöyle bir baktı, sonra:

«— Daha önceki ifadelerimde belirttiğim gibi, bu hanımı görmüşlüğüm yok. Öldürdüğü iddia edilen Fikret'iyse yakından tanırım efendim.»

«— Maiyetinizde çalışan bir memur olarak mı? »

«— Yalnız o kadar değil efendim..»

Durdu, hiç lüzum yokken kravatını düzeltti, hafifçe öksürdü, sonra devam etti:

«— Maktul Fikret'in babası çok saygıdeğer bir dahiliyeciydi efendim. Benim de hâmimdi. Hattâ beni elimden tutmuş, okutmuş, sonra da hayata atılmama yardım etmişti. Babasının vaktiyle bana karşı göstermiş olduğu yakınlığı ben de oğluna göstermeyi bir borç bildim. Gemilerde kumanyacı olarak çalışıyordu. Rastlaştık. Durumunu sordum. Yakındı. Ben de maiyetime aldım. Çok yakışıklıydı. Kadınlar, kızlar, üzerinde dehşetli, şaşılacak, hattâ inanılmayacak bir tesiri vardı. Ama o kolaycacık elde edivereceklere değil, ondan kaçan, onu üzen, ona surat asanlara koşardı..»

«— Onu bu kadar yakından tanımanız tuhaf. Size bütün sırlarını nasıl anlatırdı? Önce çok yaş farkı olması lâzım aranızda. Sonra, ne de olsa şefiniz. Nasıl açılabilirdi bu kadar?»

Saçları kırlaşmış, iriyarı adam hafifçe bozulduysa da, kendini çabuk topladı:

«— Efendim bendeniz Fikret'in babasıyla böyleydim. O da oğlu gibi, bir eski çapkın olduğundan, biz gençlerin mâceralarını dinlemekten zevk alırdı. Bendeniz de şimdi...

Sustu. Susması, «— Şimdi ben de çaptan düştüm. Elimden iş gelmiyor. Gençlerin mâceralarını dinlemekle teselli buluyor ve zevkleniyorum..» anlamına geliyordu ki, Hâkim üzerinde durmadı:

«— Pekii, devam edin! Demek aşırı çapkındı?»

«— Hastalık derecesinde efendim. Hattâ zaman zaman vazgeçmesini, aşırı çapkınlıkların sonunun iyi getirmeyeceğini söylerdim de, adaaam sen de bey amca, derdi. Atın ölümü arpadan olsun.. Fakat sayın Hâkimlerim, bugün benim asıl üzerinde durmak istediğim, daha önceki ifadelerimde arzetmeyi unuttuğum bir nokta, hattâ iki nokta var: Biri, Fikret'in bu katlinden hemen önce alâka kurduğunu söylediği bir Umum müdür hanımıyla, hanımdan çok kızı. Fikret'in daire arkadaşları da bilirler. Fikret boyuna bu Umum müdür hanımıyla kızından bahsederdi. Kıza âşık olduğunu, yüz vermediğini, yüz vermeyinceyse zevkten çıldırdığını söylerdi. İkinci nokta, bu yüz vermeyen hanımın evine zorla gireceğinden bahsetmiş olması. Burası çok mühim efendim. Güya hanımın evine küçük bir bahçeden girilirmiş. Mutfak kapısı bu bahçenin kıyısındaymış. Kapıya bir

omuz, açılıverirmiş. Çünkü kocaman bir paslı çiviyi mandal diye kullanıyorlarmış... İşte bu paslı çivi çok önemli sayın hâkimlerim.»

«— Niçin? Sizce önemi nereden geliyor?»

«— Takdir buyurursunuz ki, koskoca bir Umum müdür evinin mutfak kapısı paslı bir çiviye emanet edilmez!»

«— Diyelim ki doğru. Ne mânaya gelir bu?»

«— Şu mânaya gelebilir efendim: Fikret yalan söylüyordu. Umum müdür karısı ve kızıyla değil, nisbeten fakir, halktan bir kadınla düşüp kalkıyor, kadının kızını beğeniyor ama yüz bulamıyordu. Gerçeği gizlemek için, Umum müdür hanımı ve kızı yalanını bir paravan olarak kullanıyordu!»

Leylâ soğuk soğuk terlemeğe başlamıştı.

Barcı dirseğiyle dürttü. Cevdet karşıdan görmüştü bunu.

Hâkim:

«— Yâni,» dedi. «Bildiklerinizi açıklayın..»

Babacan şef, Leylâ'dan yana baktı, sözlerinin ardını getirdi:

«— Yâni efendim, Fikret Umum müdür hanımıyla değil, arkadaşlarının daha yakından, çok daha iyi bildikleri gibi, şu, karşınızda katil zanlısı olarak bitkin halde oturan genç kadının barlarda konsomatristik eden annesiyle sevişiyor ve...»

Leylâ inler gibi:

«— Yalan söylüyor! diye bağırdı oturduğu yerden.»

Dinleyiciler heyecanlanmışlardı. Gürültü, homurtu bir an koca salonu kapladıysa da, Hâkimin kalemi önündeki kürsüye hafif hafif vurulunca sessizlik geri geldi.

Bundan sonra Hâkim, Fikret'in tanık olarak bekleyen dâire arkadaşlarını dinledi. Onlar da babacan şefleri gibi, hattâ daha da ileri giderek, «— Barcıyla Leylâ'nın, damadı aradan çıkarmak için Fikret'i maşa olarak kullandıklarını» maktulün kendilerine söylediğini belirttiler. Leylâ baygınlıklar geçiriyordu. Barcı onu dışarı çıkarırken, Hâkim, tahkikatın genişletilmesi ve paslı çivi meselesinin tesbiti için cinayetin işlendiği evde keşif ve bir tatbikatın yapılmasına karar vererek, mahkemeyi başka güne bırakmıştı.

Cevdet artık iyice anlamıştı karısının haklı olduğunu. Çünkü böyle bir paslı çivi gerçekten de, bahçeye bakar mutfak kapısına mandal vazifesi görüyordu. Hattâ Fikret'le birlikte evi kiralamak için ilk geldikleri gün bu çivi üzerinde durmuş, bunu değiştirmekten söz açmıştı da Fikret, «— Ne lüzum var?» demişti.

Çoktandır sigarayı bıraktığı halde bu son durum karşısında sırf kederinden yeniden başladığı sigarasından bir tane yaktı. Genç kadını çok düşüncesizce suçlamıştı. Utanıyordu. Hele

mahkemece verilen karar gereğince evde keşif yapılır, paslı çivi meydana çıkar, tatbikatta, Fikret'in bu kapıyı bir omuz darbesiyle açıp içeri girdiği anlaşılır, hele hele kaynanasıyla barcının komploları da inkâr götüremez hâle gelirse ne yapardı? Yoksa yeniden, hem de her zamandan çok daha inanarak kazandığı karısının ayaklarına kapanıp ondan af dilemeğe can atıyordu.

Ama gene de, «— Yüzüne bakamam, ayaklarına kapanamam!» diye iri iri söylendi. «—Cinayet Masasında, Savcılıkta, Sorguda nasıl hayvanca bağırıp çağırmış, suçu ona yüklemiştim. Bana bütün bunlardan sonra inanabilir mi? Beni sevebilir mi? Demek işin içinde iş varmış? Vay namussuzlar.. Karımı benden ayırmak için...

Geceydi. Yukarda kalabalık, esmer bulutlar, bulutların ardında akıp duran pırıl pırıl ay. Parmakları arasındaki sigarayı emerek, Sultanahmet parkını geçip Tevkifhane sokağına yürüdü. Şu saatta Nuran oradaydı işte. Yanıp sönen ayın altında kararıp aydınlanan büyük yapının bir kıyısındaki kadınlar bölümünde, belki de kocasını düşünüyordu. Umabilir miydi? Ne diye düşünecekti? Onu haksız yere hayvanca suçladığı için mi? «— Annem gibi olmıyacağım. Kötü yola düşmiyeceğim. Annemin hovardasını vurduktan sonra babam, demir parmaklıkların ardında, uzamış sakalıyla yavrum demişti, bü-

yüyeceksin. Bir erkeğin kadını olacaksın. Kocan çirkin de olsa, onu aldatıp hapislere düşmesine sebep olma, demişti. Kötü olmıyacağım Cevdet, beni hiç kimse kötü yola düşüremiyecek. İnan bana!»

Cezaevi önünden geçen yolu sağa saptı. Yüreği daha hızlı mı çarpıyordu? Ona mı öyle geliyordu? Şimdi daha iyi anlıyordu karısını. Demek Fikret bahçe kapısına omuz verip girmiş, paslı çivi kanırmıştı. Nuran uykuda. Dost yüzlü düşman belki de sarhoş, genç kadının odasına girmiş, üzerine atılmıştı. Tabancaya gelince, evet kendisi vermişti. Korkuyorum dediği için. Sefere çıktığı geceler, ne olur ne olmaz diye. İyi yapmıştı be. Böyle değil de iş kendisine düşseydi, Fikret'i çekip vursaydı? Ama çekip vurmazdı, pek pek yumrukları altında... «— Ağzını burnunu kırardım hergelenin. Bana yalan attıydı. Güya karımın onda gözü varmış da, asılmış da. Boşverince falan da filân. Yok canım acele ettim kadını suçlamakta!»

Nuran'ın ya beraet, ya da çok az bir cezayla kurtulacağına inanıyordu da, onu affedip eskisi gibi hayatını paylaşmağa yanaşacağına inanmıyordu. Oysa, değil böylesine haklı, hattâ, hattâ Fikret'i sevdiği için öldürdüğü ortaya çıksa bile affederdi onu. İlk kovuşturma sırasındaki ateşli suçlamalar yerini çoktaan bağışlamağa bırakmıştı. Değil afla çıkmak, on beş yıl bile yese gene de onu bekliyecekti günü günü-

ne. Ama bunu nasıl anlatmalıydı ona. Nasıl anlatmalıydı ki, Nuran onun için, onun hayatında bir dönümdür Cevriye'den sonra. Ama anlatamaz, anlatamaz bunu. Anlatmağa kalksa bile genç kadın neden anlasın? Dünya Cevdet'in üstüne mi de kendini en yaralı zamanında suçlayan, üstelik hiç de yakışıklı olmayan kara, kuruluğuna bağlansın?

Geri döndü. Ceza evi kapısı karşısında durdu: İlk mahpusluğu burada geçmişti. Üvey annesinin hovardası Âdem'in çaldığı babasının paralarından ötürü suçu üzerine almıştı. Ne yıllardı be! Ay o zamanlar da böyle kalabalık, kirli bulutların ardında akar, Cevdet'le Cevriye deniz kıyısındaki harabelerde, sırtları bir duvara dayalı, Amerika'dan konuşurlardı. Cevdet, ne yapıp yapıp kapağı Amerika'ya atacak, orada Kovboy olacaktı. Sonra İstanbul'a dönecek, ona kötülük yapan herkesten öc alacaktı. Birinde Cevriye «— Al beni de yanına Cevdet âbi!» demişti. Almış, bir gün Galata rıhtımından atlamışlardı üç bacalı bir vapura, ver elini Amerika. Ama Çanakkalede keşfedilip geri çevrilmişlerdi.

Bu Cevriye nerdeydi acaba şimdi?

Sigarasını tazeledi.

Fakat düşünmüyordu artık Cevriye'yi falan. Nuran, Nuran'dı Dünya. Cinayet Masası, Savcılıkta falan hayvan gibi suçlamıştı da, dönüp «— Eee, kabak tadı verdin sen de!» gibiler-

den en küçük bir tepki göstermemişti. «— Kocacığım, canım kocacığım beni yanlış anlıyorsun. Arkadaşını hiç tanımamışsın. Beni bu kadar suçlama. Ben mâsumum...» diye sızlanmış, ama onun ona yaptığının binde birini yapmamıştı Cevdet'e.

Kulelerde candarmalar.. Çocuk koğuşundaki kavgası. İlkinde Böcek'i dövmüştü, ikinci mahpusluğunda Öküz Memet'i. Öküz Memet'i daha sonraları hiç görmemişti ama. Böcek Tahtakale taraflarında marangozluk yapıyordu. Ya Hasan? Avukat olup fakir fıkarayı bedava savunacağını söyleyen Hasan ne olmuştu?

Ara sokaklardan deniz kıyısına indi. Kapkara sularına baktı denizin. Demek Fikret, şefinden çok daire arkadaşlarına çıtlatmıştı meseleyi? Demek kaynanası barcıyla bir olup Cevdet'i aradan çıkarmak için Fikret'i maşa gibi kullanmak istemişlerdi? Şimdi daha iyi anlıyordu Nuran'ı ondan niçin ayırmak istediklerini. Barcı Nuran'a tutkun. Belki de kendine metres yapacak. Hevesini aldıktan sonra da annesi gibi pavyonuna konsomatris olarak sokacaktı!

Yeni bir şey hâtırladı: Henüz Nimet'le ipi koparmadan önce bir gün kapıda beklerken Nuran'ı barcıyla görmüştü. Yanyana geliyorlardı. Nuran Cevdet'i kapıda bekler görünce nasıl da alev alev koşmuş, heyecanla sorular sormuştu. Daha sonra kapıyı açmış, onlarda bek-

lemesini âdeta yalvarmış, barcıyı falan dışarda unutuvermişti.

İçerde o ne candan ilgiydi! Sanki içi bir şeylerle doluydu da, söylemek ihtiyacındaydı da, söyliyemiyordu da.. nasıl söylerdi? Çok ayıp kaçmaz mıydı da...

Denize bakarken o günü, Nuran'ın onu eve alıp gösterdiği içten ilginin havası içinde yaşıyor gibiydi:

«— Şöyle buyurun... paketlerinizi şuraya bırakın..»

Oturmasını istediği yere oturmadan önce, paketlerini, bırakmasını istediği yere bırakırken, onu her zamandan çok benzetmişti Cevriye'ye. Cevriye de yalnız kaldıkları zaman ona tıpkı tıpkısına böyle sokulur, böylesine yakınında olurdu.

«— Rica ederim şu koltuğa buyurun!»

«—

«— Bize gelince neden canınız sıkılıyor?»

«—

«— Yoksa sizi sıkıyor muyum?»

«—

«— O halde hoş geldiniz!»

«— .....»

«— Bir yorgunluk kahvesi?»

«—

«— Bir gazoz o halde..»

Nuran galiba o gün onu kime benzettiğini söylemişti: İhsan âbiye. Daha önce gülüvermiş,

Cevdet bu gülüşü yakalamış, o da tıpkı tıpkısına onun gibi gülüvermişti. Aralarında geçen o zamanki konuşmaları şimdi, Kumkapı kıyılarında denize bakarken tıpa tıp hâtırlıyordu:

«— Niçin güldünüz?»

«— Siz?»

«— Önce siz güldünüz!»

«— Sâhi mi?»

«— Tabî.»

«— Bilmem.»

«— Aklınıza bir şey gelmiş olmalı..»

«— Sizin?»

«— Benim aklıma...»

«— Söyleyin söyleyin!»

«— Neyi?»

«— Benim aklıma dediniz, sonra güldünüz, kızardınız. Niçin?»

Cevdet önce ondan İhsan âbi'yi öğrenmiş, kendi de Cevriye'den söz açmıştı.

«— Cevriye güzel miydi?» diye sormuştu Nuran.

Omuz silkmişti:

«— Bilmem? O da çocuktu, ben de. Şimdiye.....»

Cevdet gayet iyi hâtırlıyor, Cevriye sözü edildiği an, Nuran'ın yüzüne can sıkıntısının gölgesi düşmüştü. Sonra uzun uzun anlatmıştı ona Cevriye'yi de «— Senin Cevriyen olmak isterim!» karşılığını almıştı.

Kıyıda, Yenikapı'ya doğru ağır ağır yürüdü.

Rüzgâra kapılmış bir tabaka kâğıt gibi heyecanla dolanıp durmuştu çevresinde. Cevdet'i büyüleyen de bütün bu sinirli, candan ilgi değil miydi?

Ya en son seferden dönüşündeki davranışı?

Nimet evi terk edip Cezmi'ye gitmiş. Nuran'ın dargın gibi bir hâli vardı. Gene de alıp götürmüştü Cevdet'i Nimet'in yeni taşındığı, daha doğrusu izini kaybetmek için kaçtığı eve. Hiç konuşmamıştı yolda. Konuşsa bile yüzüne bakmamış, kısa kesik karşılıklar vermişti. Ama Nimet'le bütün bağlarını gerçekten koparıp ona dönüşü ânından itibaren genç kız gene hemen o, rüzgâra kapılmış bir tabaka kâğıt hisliliğini alıvermişti.

Daha sonra, Cevdet'in yüzünden annesiyle kavga ederek Fener'deki eve çıkmaları için yalvarması!

Elindeki kocaman sigarayı denize hınçla fırlattı: «— Hayvan!» dedi kendi kendine. «— Hayvan oğlu hayvan! Senin için fedakârlıkların en büyüklerine katlanmış bir genç kadını gözünü kırpmadan suçladın! Seni Hasan vaktiyle böyle mi karşılamıştı? Farzet, aralarında Fikret itiyle bir şeyler geçti. Ne çıkar? İsteyerek geçse ne diye çekip vursundu adamı? İnsanların zayıf yanlarına karşı neden hırçınsın? Seni sevmese, sana tapmasa önce Fikret'e, son-

ra da annesinin pavyon sahibine he der, sana da bir siktiiiir çekerdi hıyar!»

Ertesi gün Fikret'in babacan şefine gitti. Adam masası başında sabah kahvesiyle sigarasını tellendiriyordu. Cevdet'i görünce:

«— Vaay, evlât!» dedi. «Nerelerdesin be?»

Cevdet utana sıkıla:

«— Valla bey amca,» dedi. «Gerçeği öğrenmek beni serseme çevirdi. Ne yapacağımı şaşırdım..»

«— Şaşıracak bir şey yok. Otur şuraya bakayım, söyle, kahveni nasıl içersin?»

Cevdet gene utana sıkıla:

«— Çok zahmet olacak be bey amca..»

«— Şimdi başlarım ha!»

«— Orta rica edeyim..»

«— Rıza, bir orta şekerli söyle şurdan.. sonra gel buraya!»

Odacı Rıza kahveyi söyleyip geldi.

Babacan şef

«— Cevdet'i bir Çingene karısı arıyor dediydin..»

Kırklık odacı Rıza:

«— Sizi,» dedi «günlerdir arıyor. Pis bir Çingene karısı. Ne yapacaksın dedim, illâki onu görmem lâzım diye dayattı!»

Cevdet uzun uzun düşündü. Sonra:

«— Ne biçim kadın yahu? Yok böyle bir tanıdığım..»

«— Valla, kara kuru, kırış kırış bir karı.

Arakçılıktan mı ne düşmüş içeri. Cevdet âbi'ye iki çift lâfım var, sonra çekip gideceğim Tekirdağa dedi.»

Cevdet gene uzun uzun düşündüyse de çıkaramadı. Yoktu böyle tanıdığı bir Çingene karısı. Kırış kırış, kara kuru...

«— Yarın sabah gelir misin?»

«— Gelirim.»

Bütün gece düşündü bu kara kuru Çingene karısını ama, ne kadar düşünse hâtırlıyamıyordu böyle birini. Yalnız şu vardı: İçerden çıktığına göre, herhalde Nuran'la yatmış olacaktı. Belki de Nuran'ın verdiği adresle gelip sormuştu. Gene de sevindi. Nuran'dan haber getiriyor olabilirdi. Kimbilir, belki de mektup!

Ertesi gün erkenden düştü odacı Rıza'nın yanına. Hoş beşten sonra, kahveleri höpürdetirlerken, Rıza:

«— O gün mahkemede de söyledim ya? Gene de Allah rahmet etsin diyelim, Fikret âbi'nin çok pis bir huyu vardı. Ona koşana değil, ondan kaçana kesilirdi. Biz iyisini biliyorduk. Ablaya boyuna asılır yüz bulamazmış. İfrit oluyorum derdi. Öyle ki, son günlerde iyice azmıştı. Ya elde edeceğim, ya da isterse sonunda kan olsun diyordu. Mahkemede hepsini söyledim, icap ederse gene de söylerim...»

Kahveci, elinde kahve terazisi, terazide iki kahve, haber verdi:

«— Senin Çingene karısı düştü gene..»

Cevdet ayağa fırladı:

«— Nerde?»

Kahveci şaştıysa da üzerinde durmadı:

«— Benim orda..»

Cevdet, ardında odacı Rıza koştular. Yalın ayaklarıyla kara, kuru bir Çingene karısı kahve ocağının orda dikiliyordu. Üst baş hak getireydi ama, gözleri yuvalarında kara iki zeytin tanesi gibi fıldır fıldırdı. Cevdet bu kara gözleri bir yerlerden hâtırlıyacaktı.

Daha «— Beni ne diye arıyorsun?» falan demeğe kalmadan:

«— Gel bakalım Cevdet âbi! dedi. Kavuşmaz dağ dağa, ama kavuşur insan insana!

«— .....?»

«— Ne bakarsın öyle yaban yaban be susak? Unuttun demek Cevriye'yi? Hayırsız seni.. Ama bak, unutmadım ben. Demek yakaladın Cevriye'nin yerine şindi Nuran'i?»

Cevdet kollarını açtı:

«— Cevriye!»

«— Helbeet», dedi kadın. «Açma kollarını, belkim bulaşır fakirlikim!»

Eliyle Cevdet'i göğsünden itti:

«— Hem de pislikim!»

Bir kıyıya, çıplak ayakları üstünde çöktü:

«— Gel şüyle yanıma, var sana iki çift lâfim!»

Cevdet gitti, yanına değil, tam karşısına çömeldi. Fakat şaşıyordu: O cıvıl cıvıl kız şu

kadar yıl sonra böylesine tanınmıyacak kadar nasıl çirkinleşip değişirdi?

Cevriye anlamıştı Cevdet'in ne düşündüğünü:

«— Yorma kafani, düşünme. Bir gün olacayiz hepimiz toprak. Kalmayacak yer yüzünde gölgelerimiz. Çıksın gözü yoklukun, mihnetin hem da. Bilirsin var idi bir kara bıyıklı?»

Cevdet başını salladı:

«— Evet?»

«— Sattı idi haminnem senden sonra beni ona. Attım kendimi yerlere, çamurlara hem da. Lâkin etmedi fayda. Kaçırdılar beni Tekirdağı'na. Geçti seneler. Oldum bu biçim. Öldü şindi kara bıyıkli. Bakarım hem itiyar karısına, hem de çocuklarına!»

Cevdet gözlerini önüne indirmişti. Sönük bir gaz lâmbası kadar ölüydü şu an. Cevriye diye yaşattığı ne kadar çocukluk resmi varsa hepsi bir anda silinivermişti kafasından. Bu muydu o günlerin cıvıl cıvıl, cin Cevriye'si?

«— Düşünme,» dedi. «Yok ölüme çâre. Gelmez gidenler geri. Seni bilmem, ben yaşıyorum şindi başkaları için. Kara bıyıklının çocukları okur mektepçeğizlerinde. Bilmem ne oldu anneleri.. Ülmüştür belkim şindiye. Ülen ülür, kalan sağlar varsın yaşasın... Olmasınlar isterim benim gibi arakçi, üç kâatçı hem da!»

«— Neden girdin içeri? »

Cevriye bir kahkaha attı:

«— A be mekânım benim orası. Şindiye kadar belkim girip çıktım yüz sefer!»

«— İyi ama, neden?»

«— Ohooo.. babacımcılik, arak, kalk gidelim, kapkaç...»

Bir sigara izmariti çıkarıp koynundan yaktı. Cevdet kendi paketini uzattı. Elinin tersiyle itti:

«— İstemem, öksürtür!»

Bir tek kibriti, kibrit kutu kapağından koparılmış küçük bir parçada çakıp sigarasını yakti. Çayını sinirli sinirli karıştırdı bir süre. Sonra başını sertçe kaldırdı:

«— Bana bak Cevdet, yok artık âbi mâbi, oldum senden ihtiyar. Bırak eşşekliği. Kadın ağlar gece gündüz senin için, sen suçlarsın oni. Abe yok mi sende hiç insanlık? Kadın temizlemiş namusuni senin, sen yaparsın katirlik!»

Kara kuru elinin kirli tırnaklı parmaklarıyla alnına vurdu;

«— Koca budalaa.. Naki kafa, naki mermeri»

Sonra gene sertçe sordu:

«— Abe niçin gitmezsin bunca zaman hapisteki karina?»

«— Vallâ bilmem ki..»

«— Bilmezsin ama kadın koğdi araba dolusi yiyecekle gelen barcıyi, hem de annesini senin yüzünden!»

«— ?»

«— Senin yüzünden. Abe daha nestersin? Vallâ bulamazsın bundan daha namuslu kari. Ne sanarsın kendini be? Sever nereni senin? Hem da deliler gibi!»

Sağ elinin kir içindeki şahadet parmağını tehdit edercesine salladı:

«— Gitmezsen yoklamağa korkarım kaldırır aklını!»

Ve ekledi:

«— Yarin görüşme günüdür, gidelim birlikte!»

Ertesi gün Cevriye'yle birlikte gittiler. Kadınlar bölümünün görüşme yerinde dünyalar sanki Nuran'ın oldu. Ağlıyordu, hıçkıra hıçkıra, çocuk gibi ağlıyordu. Ama bu seferki göz yaşları sevinçtendi: Kocası gelmişti, kocası gelmişti, kocası gelmişti heeeey!

Uzun uzun bakıştılar, tek lâf edemediler.

Cevriye'nin gözleri dolmuştu.

«— Haaydi siz konuşun,» dedi. «Ben dışarda bekleyeyim..»

Çıktı.

Yalnız kaldıkları zaman Cevdet:

«— Nuran!» dedi.

Nuran sevinç göz yaşları içinde baktı:

«— Canım?»

«— Affet beni!»

«— Seni hiçbir zaman suçlamamıştım ki..»

Görüşme bittikten sonra Cevdet sevinçle dışarı çıktı. Cevriye'yi bulacak, teşekkür edecekti. Fakat... Cevriye yoktu. Çekip gitmiş olacaktı.

S o n

SOKAKLARDAN BİR KIZ

Sokaklardan bir kız, yâni Nuran, çekmediği çile kalmamış bir insan. Yerden yere çalınmış, itilmiş, kakılmış, hor görülmüş.. böyle olduğu halde, kötü olmamağa karar vermiş. Olmuyor da. İsteyerek olmuyor ama, romanın sürüp gittiği sayfalar boyunca görüyoruz ki düzensiz bir toplumda kişinin kaderini Allah değil, içinde yaşanılan toplum ve onun değer ölçüleri tâyin etmektedir.

SOKAKLARDAN BİR KIZ, direnen, baş kaldıran insanın destanıdır.

KAPAK aydın erkmen

fiatı (15) lira